

ТОО ясли-сад « Ару-Ана »



Қазақ тілі пәнінен күнтізбелік - тақырыптық жоспары

Ортанғы топ

2021- 2022 год

«Радуга»

Подготовила: Бектибаева Г.К.

Сентябрь	1. Балабақша саяхат. Кел, танысайық!	1
	2. Салем – сөздің анасы.	1
	3. Ұй жануарлары және оның толдері!	1
	4. Ойыншықтарым көп менің. Барін жақсы көремін.	1
Октябрь	1. Алтын күз. Сап-сары жапырақтар.	1
	2. Не қайда өседі. Көкөністер мен жемістер. Түстер әлемі.	1
	3. Нан дастарханға қалай келеді.	1
	4. Алтын күз. Жыл құстары.	1
Ноябрь	1. Күзгі жанбыр.	1
	2. Жолға дайындап...	1
	3. Жабайы аңдарың қысқа дайындығы. Қоян тонын неге ауыстрады?	1
	4. Орманда нелер мекендейды? Жабайы аңдар.	1
Декабрь	1. Қыс қызығы.	1
	2. Үйдің көркі не? Жиһаздар.	1
	3. Шыршаның бастап көшкендері.	1
	4. Дана қөшеге шығу үшін не киіледі? Киімдер.	1
Январь	1. Қыстағы ойын-сауық түрлері	1
	2. Қыс бізден қар атысып ойнайды.	1
	3. Орман тұрғындарының бастап кешкендері.	1
	4. Құстар біздің досымыз. Қыстап қалатын құстар	1
Февраль	1. Адамдар. Адам бетінің бөліктері. Тазалық-денсаулық кепілі.	1
	2. Ас бөлмесінде қандай заттар болады? Ыдыстар	1
	3. Тұрмыстық техника. Қауіпсіздік сақтау.	1
	4. Данаға арналған дастархан. Азық-түліктер.	1
Март	1. Жыл құстары.	1
	2. Қорікті көктем. Көктем жыл мезгілі.	1
	3. Наурызым, армысың!	1
	4. Бұл менің отбасым. Отбасы мүшелері.	1
Апрель	1. Ғарышкер деген кім?	1
	2. Жайылымдар нелер жайылып жүр?	1
	3. Ақ қайын. Ағаштың құрылымы.	1
	4. Бұл менің Отаным Қазақстан.	1
Май	1. Отаным-бақыт мекенім.	1
	2. Жердің көркі – гүл. Гүлдер әлемінде.	1
	3. Адамдардың көктемгі еңбегі.	1
	4. Жаз келді, алақай.	1
		36сағат

Меңгеруші: Д.Каримова



Қазақ тілі пәнінен күнтізбелік-тақырыптық жоспары									
Оқу жылы		2021-2022ж							
Жас тобы		Орта тобы							
Мекеменің, топтың атауы		ЖШС «Ару-Ана б/Б «Радуга» тобы							
Педагогтің аты-жөні		Бектибаева Гулден Казтаевна							
Апта тақырыбы	ҰОҚ-нің реттік саны	ҰОҚ тақырыбы	ҰОҚ мақсаты	Сөйлеуді дамыту тараптары	Сөздік жұмыс	Құрал-жабдықтар	Ойын мен жаттығулар	Сағат саны	Күні
Балабақша	1	"Балабақшаға саяхат", "Кел, танысайық!"	Қазақ тілін тыңдап, түсінуге, қабылдай алуға үйрету, ересек адамның үлгісі бойынша амандасуды, қоштасуды, өзін таныстыруды білдіретін сөздерді түсініп, қолдана алады, сөздердегі дауысты дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу, "сәлеметсіз бе", "сау болыңыз", "балабақша", "топ", "топ бөлмелері", "шкафтар", "ойыншықтар", "топ ережелері".	Қуыршақ Дана. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен. Балабақшаның, музыка залының, спорт залының демонстрациялық суреттері.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Қуыршақ Дананы балалармен таныстыру. "Балабақшамен таныстыру" тақырыбында слайд материалдарын ұсыну. Балабақша ішіне саяхат. Сергіту сәті: "Ойыншықтар өні". "Нені қайда қоямыз?" дидактикалық ойыны. Көркем сөз "Балабақшам". Өлеңін мәнерлеп оқу, қайталату. Кейіпкермен қоштасу. Ойын рефлексиясы "Смайлик".	1	
Менің отбасым	2	"Сөлем - сөздің анасы. Кел, танысайық!"	Қазақ тілін тыңдап, түсінуге, қабылдай алуға үйрету, ересек адамның үлгісі бойынша амандасуды, қоштасуды, өзін таныстыруды білдіретін сөздерді түсініп, қолдана алады, сөздердегі дауысты дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу, "сәлеметсіз бе", "сау болыңыз", "менің есімім", "бұл мен".	Қуыршақ Дана. Ксилофонның әдемі әуенді соло ойнаған аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жазбасы. Қол айнасы.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Қонаққа қуыршақ Дана келеді. "Қуыршақ Дананың өні" тақпағы мәнерлеп оқу. Қуыршақ арқылы балалармен әңгімелесу, қарым-қатынасқа түсу. "Біз қадам басамыз, біз үлкен боп өсеміз" сергіту сәті. "Менің атым кім?" сөздік жаттығуы. Кейіпкермен қоштасу. Қимыл-қозғалыс жаттығуы.	1	
Табиғат әлемі	3	"Үй жануарлары және оның төлдері".	Қазақ тілін тыңдап, түсінуге, қабылдай алуға үйрету. Балаларды өздеріне таныс ертегіні айтып беруге ынталандыру. Жұрнақтар мен жалғауларды дұрыс қолдануға үйрету, жануарларды атау және төлдерінің аттарын есте сақтауға, қарама-қарсы мағыналы сөздерді (үлкен-кіші) ажырата білу дағдыларын қалыптастыру; жануарлар мен олардың төлдері қалай дыбыстайтыны туралы білімдерін бекіту.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу, "қозы - қошақан", "бота - ботақан", "лақ - шұнақ құлақ", "бұзау - бұзауқан", "құлын - құлыншақ".	Ширма, ит бейнесі; «Тышқан, ит және мысық» үстел театры, жануарлар мен олардың төлдері, үйі, жануарлар моделі бейнеленген иллюстрациялар.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Жұмбақ жасыру. Сурет бойынша сұрақ-жауап. "Тышқан, ит және мысық" ертегісі. "Енесін тап" дидактикалық ойыны. "Не қалай жүреді?" сергіту сәті. "Не артық?" дидактикалық ойыны. "Байқампаз бол!" дыбыстық ойыны. "Төлдерді тамақтандыр" тыныс алу жаттығуы. Кейіпкермен қоштасу. "Көк шалғында демалдық" рефлексиясы.	1	
Менің Қазақстаным	4	"Ойыншықтарым көп менің, Бәрім жақсы көремін!"	Қазақ тілін тыңдап, түсінуге үйрету, ойыншықтарды атауға, ересек адамдардың өтінішіне жауап беру, өз өтініш білдіре білуге, сұрақтарға жауап бере алу; сөздердегі дауысты дыбыстарды, оның ішінде қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс дыбыстауға үйрету.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "ойыншықтар", "текше", "доп", "қоян". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "мә, ала ғой", "біз ойнадық" сөздік қорларын белсендіру.	Ішінде ойыншықтары бар қорапша. Көрсеткіш. Ойыншықтар: доп, қуыршақ Дана, қоян, текше, машина. Бейнеролик: домалап кеткен доп, көк көйлек киген қуыршақ күннің суретін бейнелейді, қоянмен билейді. Ғажайып сәттің аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жазбасы. Манипуляцияға арналған ойыншықтар.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Кіріспе әңгіме. "Қораптың ішінде не бар?" дидактикалық ойыны. "Бізбен бірге ойнаңдаршы" сергіту сәті. "Не алып келдің?" жаттығуы. "Мә... ала ғой" жаттығуы. Көркем сөз. "Доп домалап домалақ". "Ойыншықтар шаршады" рефлексиясы.	1	
Қош келдің, алтын күз!	5	"Алтын күз. Сап - сары жапырақтар".	Қазақ тілін тыңдауға, күзгі табиғат, күзгі еңбек түрлерімен, күз мезгілінің белгілерімен таныстыру, жапырақтар, көкөністер мен жемістерге төн түстерді атауға үйрету, тақырып бойынша фонетикалық сөздік ойындарды ойнау барысында ересек адамның өтінішін, сөзін түсіну.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "егін", "алтын күз", "сары жапырақтар", "көкөністер", "жемістер". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "күздің белгілері", "сарғаю" сөздік қорларын белсендіру.	Сиқырлы әуеннің аудиожазбасы, Кейіпкер Жапырақтың қиылған әдемі кескіні немесе суреті, «Күз» мезгілі бейнеленген суреттер, «Сәйкестендір» дидактикалық ойынына арналған әртүрлі ағаштардың үлкен және кішкентай жапырақтары, сергіту сәтіне арналған классикалық әуеннің аудиожазбасы.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Жұмбақ жасыру. (Жапырақтар) Ғажайып сәт. Суретпен жұмыс. "Күз" тақырыбына сөздік жұмысы. Сергіту сәті. "Өн бойымды тік ұстап". (С. Қалиұлы) "Сәйкестендір" дидактикалық ойыны. Саусақ жаттығуы. "Бұлт жиналды, жиналды". Көркем сөз. "Сап-сары жапырақтар" (М. Мақатаев) өлеңін мәнерлеп оқу. Өлеңді музыкалық-қозғалмалы қимылдарды орындау, сөздерді қайталау жаттығуы. "Алуан-алуан жапырақ" ойын рефлексиясы.	1	

Күз сыйы	6	"Не қайда өседі?". Көкөністер мен жемістер. Түстер әлемі".	Қазақ тілін тыңдауға , көкөністер мен жемістердің атауларын есте сақтауға және оларды бір бірінен ажырата білуге , көкөністер мен жемістерге тән түстерді атауға үйрету, тақырып бойынша фонетикалық сөздік ойындарды ойнау барысында ересек адамның өтінішін, сөзін түсіну.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу "алма", "алмұрт", "апельсин", "қызанақ", "қияр", "сәбіз". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "бақшада өседі", "бақта өседі" сөздік қорларын белсендіру.	Көлік сигналының аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жазбасы. Көрсеткіш. Ойыншық жүк көлігі немесе көкөністер мен жемістер (сәбіз, қызанақ, қияр, алма, алмұрт, апельсин) тиелген жүк көлігінің демонстрациялық суреті. Көкөністер (сәбіз, қияр, қызанақ) мен жемістердің (алма, алмұрт, апельсин) мүляждары немесе демонстрациялық суреттері. Үш бірыңғай түсті қызыл, тоқсары, жасыл түсті панно (А4 - А3) Заттық суреттер (ойынға ықшамдалып қиылған) 1/4 А4 өлшемді: сәбіз, қызанақ, қияр, алма, алмұрт, апельсин. Үш түсті панноның түстерімен: қызыл, жасыл, тоқсары тура сәйкес келетін көкөністер мен жемістер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Ғажайып сәт. Көркем сөз. "Гүр-гүр-гүр" "Көкөністер мен жемістер" дидактикалық ойыны. "Көкөністер мен жемістер" сергіту сәті. "Қандай түсті?" дамытушылық ойыны. Көркем сөз. "Қияр, пияз, қызанақ". Қоштасы рәсімі. "Не жоқ?" зейінге арналған жаттығуы.	1	
Ас атасы - нан	7	"Нан дастарханға қалай келеді?".	Қазақ тілін тыңдауға, тақырып бойынша фонетикалық сөздік ойындарды ойнау барысында ересек адамның өтінішін, сөзін түсіну, нанның дастарханға келу жолы туралы білімдерін қалыптастыру.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: "бидай", "нан өнімдері", "ун", "егін". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "егін егеді", "егін орады", "диірменге тартады" сөздік қорларын белсендіру.	Ойыншық Бауырсақ, суреттер : қоян, қасқыр, аю, түлкі; сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жазбасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық - сюжеттік суреттер: жерді жырып жатқан, бидай сеуіп жатқан, бидай өсіп келе жатқан, масақ теріп жастқан, ұн тартып жатқан, нан пісіріп жатқан суреттер. "Үшіншісі артық" ойынына арналған суреттер (мысалы: бір карточкада: нан, тоқаш, шұжық; екінші карточкада: печенье, батон, сут т.с.с.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Жұмбақ жасыру. (Бауырсақ) "Бауырсақ" ертегісі желісімен диалог ойыны. Сергіту сәті. "Бидайдың дәнін аламыз". "Содан кейін не істейміз?" дидактикалық ойыны. "Үшіншісі артық" дидактикалық ойыны. Артикуляциялық жаттығу. Кейіпкермен қоштасу. Ойын рефлексиясы.	1	
Жыл құстары	8	"Алтын күз. Жыл құстары".	Қазақ тілін түсінуге, "күз" сөзін қолданып, септік жалғауларын өзгерте отырып қарапайым сөз тіркестерін құрауға, құстардың атын атауға, табиғат құбылыстары туралы шағын төрт жолдық өлең жолдарын айту арқылы жыл мезгіліне, жаңбырға, жауған жапырақтарға деген қарым-қатынасын білдіруге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, " күз", "құстар", "жапырақтар түседі". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып"жаңбыр тамшылары тамады", "жапырақтар, ұшындар" сөздік қорларын белсендіру.	Вальс әуенінің аудиожазбасы ("Күз келді"). Көрсеткіш. Құстардың дыбыстарының аудиожазбасы: дала қазы, көкек, жапалақ. Демонстрациялық суреттер: дала қазы, көкек, жапалақ. Күзгі ағаштар, түсіп жатқан жапырақтар бейнеленген күзгі бейненің суреті. Күз туралы бейнеролик.. "Күз" тақырыбында мнемокартчалар (маркер). Әр балаға қағаздан қиылған екі - екі жапырақтар: бірыңғай екі сары немесе бір сары және бір тоқсары жапырақтар. Жапырақтар жинауға арналған шөлек.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Сурет көрсету. "Қонаққа күз келді". Пейзаж суреті: күз келді " Көркем сөз. "Күз ханшайым сыбырлап". Күз туралы бейнеролик негізінде "Күз мезгілі" әңгімесі. Мнемокартчаларға сүйеніп әңгіме бойынша диалог жаттығуы."Жапырақтар, ұшындар" сергіту сәті. Саусақ жаттығуы "Жаңбыр". Қимылдарды орындап, сөздерге ілесіп қайталау жаттығуы.Қоштасу рәсімі. "Жапырақтарды жинайық" рефлексиясы.	1	
Жомарт күз	9	"Күзгі жаңбыр".	Қазақ тілінде жаңбыр түрлерінің атауларын атауға үйрету; етістіктер мен көсемше, зат есімдердің көмегімен жаңбырдың жауғанын, жапырақтардың түсуін білдіретін сөз тіркестерін құруға, зат есіммен сын есімдерден сөз тіркесін құруға үйрету.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, " күз", "жаңбыр", "нөсер". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып" жапырақтар сарғаяды", "жаңбыр жауады", "құстар ұшып кетеді" сөздік қорларын белсендіру.	"Күз", "Жаңбыр" тақырындағы демонстрациялық суреттер, жаңбырдың дыбысы жазылған аудиожазба, тыныс алу жаттығуына арналған атрибуттар Әр балаға арналған ысқыштар, су құйылған ыдыстар, қол сұрттуға арналған майлықтар.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Күз туралы кіріспе әңгімелесу. Күз туралы мәнерлеп өлең оқу. "Күз, күз, күз келді". Ғажайып сәт. Тыныс алу гимнастикасы. Саусақ жаттығуы: "Қызықты серуен" (сөздерді ілесіп айту). Сергіту сәті. "Тырс - тырс біздерге..." "Жалғастырып айт" дидактикалық ойыны. Шағын тәжірибе. "Жаңбыр жауғызып көрейік". М. Мақатаевтің "Сап-сары жапырақтар" өлеңін жатқа мәнерлеп айту. Ойын рефлексиясы. "Жаңбырдың тамшыларын салайық".	1	
Көлік	10	"Жолға дайындал...". Көліктер. Түстер әлемінде."	Қазақ тілінде көлік түрлерінің атауларын, негізгі түстерін тыңдап, атауға үйрету; етістіктер мен көсемше, зат есімдердің көмегімен көліктердің жүру амалдарын білдіретін сөз тіркестерін құруға, зат есіммен сын есімдерден сөз тіркесін құруға үйрету, көліктердің жүру амалдарын бере алатын буындарды айтуға үйрету.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, " көлік", "кеме", "ұшақ". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып"көк ұшақ", "сары автобус", "жасыл машина", "жасыл кеме" сөздік қорларын белсендіру.	Жолда келе жатқан көлік туралы бейнеролик. Заттық демонстрациялық суреттер: машина, жүк көлігі, автобус, паровоз, кеме, ұшақ (А4). Көрсеткіш. Заттық демонстрациялық сурет карточкалары (1/2 А4) төртеуінің бірі артық: қызыл қызанақ, қызыл ту, көк ұшақ, қызыл таңқурай; жасыл қияр, сары автобус, жасыл алмұрт, жасыл жапырақ; сары күн, сары жапырақ, қызыл машина, сары лимон; тоқсары сәбіз, жасыл кеме, тоқсары апельсин, тоқсары төменгі (іш) көйлек. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жазбасы. Заттық таратпалы суреттер (1/4 А4): машина, автобус, паровоз, кеме, ұшақ.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Көшедегі көліктер қозғалысы жайында қысқаша бейнеролик көрсету. Көркем сөз. Жұмбақ жасыру (көліктер, машиналар). Суреттер негізінде көліктер туралы әңгіме. "Машиналар жүреді, жүреді" ым-ишарамен көрсету арқылы сөздік жаттығуы. "Сенде не бар?" жаттығуы. "Қонақтар немен жетті?" сергіту сәті (артикуляциялық жаттығу). "Не артық?" дамытушылық ойыны. "Әр түрлі көліктер" рефлексиясы.	1	

Жабайы табиғат өлемі	11	"Жабайы аңдардың қысқа дайындығы. Қоян тонын неге ауыстырады?".	Орманда мекендейтін жабайы жануарлар туралы білімді тереңдетуге және жалпылауға ықпал ету, күз мезгіліне тән белгілерімен таныстыруды жалғастыру, жиі қайталанатын қажетті сөздер мен сөз тіркестерін (қазақ тілінде) есте сақтап, оларды дұрыс қолдана білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "қоян", "түлкі", "аю". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "қоян тонын ауыстырады", "аю ұйқыға жатады", "қасқыр жортып жүреді" сөздік қорларын белсендіру.	Ақпараттық слайд, тыныс алу жаттығуына арналған бұлттар, дидактикалық ойынға арналған суреттер, көрсеткіш, рефлексияға арналған қоянның кескіні мен мақталар, желім. Әр балаға ақ түсті және сұр түсті парақтар мен ақ түсті қояндар	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Мультфильмнен үзінді көрсету негізінде әңгімелесу. Қоян туралы ақпараттық слайд көрсету негізінде тақпақ жаттату. "Мен сәбізді сүйемін". Сергіту сәті. "Түлкі, түлкі, түлкімін". "Қоян көрінеді - көрінбейді" жаттығуы (диалог). Тыныс алу гимнастикасы. "Сиқырлы бұлттар". "Шыршаның артында не жасырынған?" дидактикалық ойыны.	1	
Ғажайыптар әлемінде	12	"Орманда нелер мекендейді?". Жабайы аңдар".	Орманда мекендейтін жабайы аңдардың атауларын есте сақтауға, ертегіні ("Сәулетті үйшік") мұқият тыңдауға, таныс жабайы аңдардың атауларына сүйене отырып, мазмұнын түсіне білуге үйрету, ертегіде жиі қайталанатын қажетті сөздер мен сөз тіркестерін (қазақ тілінде) есте сақтап, оларды дұрыс қолдана білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу, "ертегі", "жабайы аңдар", "сәулетті үйшік". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "орманда мекендейді", "Сәулетті үйшікте кім тұрады?" сөздік қорларын белсендіру.	Ойыншық қоян немесе қоянның суреті салынған сурет. Жабайы жануарлардың демонстрациялық суреттері: қоян, қасқыр, аю, түлкі. Бөлтірік пен қонжықтың дыбыстары жазылған аудиожазба. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жасқазасы. Көрсеткіш. «Сәулетті үйшік» ертегісінің мазмұны бойынша тақырыптық суреттер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Көркем сөз. "Мен орманда мекендеймін" өлеңін мәнерлеп оқу. "Орманда нелер мекендейді?" жаттығуы. "Аңдар сияқты жүреміз" сергіту сәті, "Сәулетті үй" ертегісін айтып беру. "Қай аң жасырынған?" дидактикалық ойыны. "Тыныштық" рефлексиясы.	1	
Алақай, қыс келді!	13	"Қыс қызығы".	Қазақ тілінде қыс мезгілін жыл мерзімі ретінде жалпылау және жүйелеу, қыс мезгілі туралы білімдерін кеңейту. Қысқы іс-шаралар тек қыс мезгіліне тән деген түсініктерін бекіту. Көркем сөз арқылы балалардың сөйлеуін жандандыру. Сұрақтарға дұрыс жауап беру керектігін үйретуді жалғастыру.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "қыс", "қар", "аяз". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "ақ", "суық", "үлгілдік", "жарқырайды", "жылтыр", "күмістей", "қытырлақ", "жұмсақ", "ериді" сөздік қорларын белсендіру.	Боранның аудиожазбасы, слайд материалдары, «Қыста қалай киінеміз?» дидактикалық ойынына (қыстық киімдердің суреті) және «Қалың қардың астында не жатыр?» (шана, күн, ағаш, қолғап, бөкебай, шаңғы, коньки) дидактикалық ойынына арналған суреттер. "Айырмашылығын тап" дидактикалық ойынына арналған әр балаға А4 форматтағы қағазда бір айырмашылығы ғана бар бірдей екі суреттер. Балалардың санына сай ажыратуға арналған жұпты суреттер. Екі аққаланы салуыруға арналған суреттер жұптары.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Жұмбақ жасыру. (Терезе) Қыс мезгілі туралы қарапайым әңгімелесу. "Боран қалай дыбыстайды?" артикуляциялық жаттығуы. "Не үшін?" диалог-жаттығуы. "Қыста қалай киінеміз?" дидактикалық ойынын "Қалың қардың астында не жатыр?" дидактикалық ойыны. Сергіту сәті "Аққала". "Айырмашылығын тап" дидактикалық ойыны. Артикуляциялық жаттығу. "Әдемі қар түйіршіктері" рефлексиясы.	1	
Жайнай бөр, Қазақстаным!	14	"Үйдің көркі не?". Жиһаздар".	Қазақстан және оның бас қаласы Нұр-Сұлтан жайлы қазақ тілінде тыңдауға үйрету, жиһаз заттарының атауларын атап, не үшін қажеттілігін түсіне білуге үйрету, сұрақтарға біртұтас жауап беру немесе сөйлеудің дұрыс үлгілерін қайталау арқылы диалогқа түсу қабілеттерін дамыту.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "әнуран", "жиһаз", "кереует" (төсек орын), "орындық". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "Біздің еліміз Қазақстан", "үстел басында тамақтанады", "орындыққа отырады", "кереуетке жатады", "төсекке жатады" сөздік қорларын белсендіру.	Қазақстан Республикасының Әнұранының аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен жасқазасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық суреттер: Қазақстанның анимациялық картасы; қаланың негізгі нысандары бар Нұр-Сұлтан қаласының көрінісі. Бәйтеректің Бейнесі. Еркежан әжеңің демонстрациялық суреті. Демонстрациялық заттық суреттер: үстел, орындық, кереует (төсек), шкаф, диван. "Жиһаз" демонстрациялық сюжеттік сурет (үстел, орындық, кереует (төсек), шкаф, диван). Ас үй және жатын бөлмелеріндегі жиһаздары дұрыс және қате орналастырған суреттер сериясы.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұранын орындау. Суреттер бойынша мемлекеттік рәміздер туралы қарапайым әңгімелеу. Қазақстан туралы суреттер сериясын көрсету (слайд материалдары). Ғажайып сәт. "Үйде не бар? сөздік жаттығуы. Сергіту сәті "Бәйтерек сияқты". "Қажет, қажет емес" жаттығуы. Жауаптарды пантомима, қайталау арқылы білдіру. Кейіпкермен қоштасу. "Сенде не бар?" рефлексиясы.	1	
Қош келдің, Жаңа жыл!	15	"Шыршаның бастан кешкендері".	Ересек адамның көмегімен шағын өлең жаттауға, жаттау барысында мазмұнына деген қарым-қатынасын жеткізе білуге үйрету; қазақ тілінде қыс мезгілі туралы, қысқы мерекелер туралы білімдерін кеңейту. Қысқы іс-шаралар тек қыс мезгіліне тән деген түсініктерін бекіту; көркем сөз арқылы балалардың сөйлеуін жандандыру. Сұрақтарға дұрыс жауап беру керектігін үйретуді жалғастыру.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "қыс", "қар", "аяз". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "жаңа жыл", "шырша", "аққала" сөздік қорларын белсендіру.	"Сиқырлы ұлпа қар" ойынына арналған атрибуттар: ортасында үлкен, ламинатталған ұлпа қардың кескіні, сол ұлпақардан жан - жаққа 10 шақты ұзынды - қысқалы көк түсті таспалар таралған, әр таспаның ұшында кішкентай ғана көлемде суреттер бекітілген. "Көлеңкесін тап" дидактикалық ойынына арналған ламинатталған жаңа жылдық шыршаларды көлеңкелері. Әр балаға арналған «Қысқы бейне» дидактикалық ойынына арналған әртүрлі геометриялық пішіндер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Шаттық шеңбері. "Бақшамызға барғанда" Е. Өтетілеуұлы. "Сиқырлы ұлпа қар" дидактикалық ойыны. Көркем сөз. "Жаңа жыл!" тақпағын мәнерлеп оқу. "Көлеңкесін тап" дидактикалық ойыны. Сергіту сәті. "Жаңа жыл". "Қысқы бейне" дидактикалық ойыны. Артикуляциялық жаттығу. Кейіпкермен қоштасу.	1	

Жаңа жылдық сыйлықтар	16	"Дана көшеге шығу үшін не киіледі?" Киімдер".	Ересек адамның көмегімен шағын өлең жаттауға, жаттау барысында мазмұнына деген қарым-қатынасын жеткізе білуге үйрету; ойын жағдаятына және жыл мезгіліне байланысты киім атауларын дұрыс айтуға (атауға) үйрету; жаттап алған ойыншық атауларын бекіту.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "киім", "жылы киім", "қолғап", "пима", "күртеше". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "серуенге киеміз", "қоңыраулар сыңғырлайды", "әдемі шырша" сөздік қорларын белсендіру.	Қоңырау сыңғырының аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш (меңзер). Қуыршақ Дана. Қуыршаққа арналған түрлі қыстық киім түрлері немесе киімдер мен аяқ киімдердің заттық суреттері. Киімдерге арналған безендірілген қорап. Әр балаға арналған шыршаның бейнесі, шырша бейнесін безендіруге арналған ойыншықтар жинағы (1/12А4) : шар, доп, қуыршақ, құс, қоян, аю, алма, алмұрт, машина (көлік).	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Көркем сөз. "Қоңыраулар сыңғыры" тақпағы мөнерлеп оқу. "Жаңа жыл келді" диалогі. Таңғажайып сәт. Қонаққа қуыршақ Дананың келуі. "Дана далаға не киіп шығады?" дидактикалық ойыны "Шапшаң киін" сергіту сәті "Шыршаны безендірейік" (сөздік-тәжірибелік) жаттығуы. "Біз отырмыз үндемей" рефлексиясы	1	
Қыс қызығы	17	"Қыстағы ойын-сауық түрлері".	Қар сияқты табиғат құбылыстары жайында, қысқы ойын түрлері туралы білімдерін кеңейту; жағымды көңіл-күйлерін білдіруге үйрету. Қазақ тілін түсінуге, «қысқы ойындар» сөзін қолдана отырып, қарапайым сөз тіркестерін жасауға, сәйкесінше сын есімдердің жалғауларын өзгерте білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу "шана тебу", "шаңғы тебу", "сырғанау" (етістік), "коньки тебу". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "сырғанақтан сырғанау", "қар атысып ойнау" сөздік қорларын белсендіру.	Қуыршақ Дана, қыстың келгенін білдіретін көңіл-күйді жеткізетін әуеннің аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Дидактикалық ойындарға арналған көрнекіліктер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Ғажайып сәт. "Дананың киімдерін ата!" дидактикалық ойыны. "Қысқы ойын-сауық" тақырыбында сюжеттік суреттер сериясын көрсету. "Қыс қызығы" сергіту сәті (іс-қимылдарын келтіріп өлең жолдарын айту. "Қолғаптардан ұлпа қарларды тазалау" тыныс алу жаттығуы. Кейіпкермен қоштасу. "Тыныштық сәті" рефлексиясы.	1	
Қардың пайдасы	18	"Қыс бізбен қар атысып ойнайды. Қыс жыл мезгілі".	Қар сияқты табиғат құбылыстары жайында шағын өлең жолдарын қайталауға, анықтап айтуға үйрету; жағымды көңіл-күйлерін білдіруге үйрету. Қазақ тілін түсінуге, «қыс» сөзін қолдана отырып, қарапайым сөз тіркестерін жасауға, сәйкесінше сын есімдердің жалғауларын өзгерте білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "қыс", "қар", "шатыр" (етістік), "қар". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "аппақ қыс", "жерде", "шатырда", "шыршада" сөздік қорларын белсендіру.	Қыстың келгенін білдіретін көңіл-күйді жеткізетін әуеннің аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Шатырларда, жерде, шыршаларда жатқан қардың фондында орналасқан әдемі ақ көйлекке оранған қыстың бейнесінің суреті, ол жоғарыдан қар жауғызады. Көрсеткіш, суретті қарауға арналған «сиқырлы сақина». Қыс туралы бейнефильм: қар ұшқыны, айнала ақ қар, шыршалар мен шатырлардың үстің қар басқан. Қардың жауғанын бейнелейтін мнемокарталар (маркер). Балалардың саны бойынша қағаздан мыжылған және оралған ақ шарлар.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы "Қыс келді" тақырыбындағы суретті көрсету. Көркем сөз. "Міне, қандай қыс түсті" тақпағын мөнерлеп оқу. "Сиқырлы сақинаны" қолданып "Қыс келді" тақырыбында әңгімелесу. "Үлгілдеген қарлар, бізбен бірге айнал" сергіту сәті. "Қыс келді" суреті бойынша қайталап әңгімелесу. "Қар атысып ойнайық" ойын жаттығуы. Рефлексия: "Қардың түсуін тыңдайық".	1	
Аңдардың қысқы тіршілігі	19	"Орман тұрғындарының бастан кешкендері".	Қазақ тілінде сөйлеуді түсінуге, аңдардың қысқы тіршілігі жайында білуге және аңдарды атай білуге, сұрақтарға жауап беру кезінде ең қарапайым сөз тіркестерін дұрыс құрастыра білуге, салыстыру кезінде заттардың көлемін атауды, сөз тіркестеріндегі сөздердің аяқталуын дұрыс өзгерте білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына «түлкі», «қасқыр», «аю», «бөлірік», «көжек», «мыршай», «қонжық» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорларын «аю ұйқыға кетеді», «қоян тонын ауыстырады», «қасқыр мен түлкі жортып жүреді» сияқты сөз тіркестерін қолдана отырып белсендіру.	Аңдардың дауысы жазылған аудиожазба. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық сурет : жабайы аңдардың және олардың күшіктерінің суреттері. Әр балаға түрлі жабайы аңдар мен олардың шашыраңқы орналасқан көлеңкелері бейнеленген, ламинатталған парақтар мен маркерлер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы "Шаттық шеңбері: "Амансың ба, алтын Күн!" Суреттер негізінде жабайы аңдар туралы әңгімелесу. Сергіту сәті. "Қорбандар аю". "Көлеңкесін тап?" дидактикалық ойыны. Сөздік жұмысы. Өлең жаттату. Артикуляциялық жаттығу. "Дұрыс па, бұрыс па?" дидактикалық ойыны. Рефлексия.	1	
Қыстайтын құстар	20	"Құстар біздің досымыз. Қыстап қалатын құстар."	Қазақ тілінде сөйлеуді түсінуге, қыстап қалатын құстарды ажырата білуге және атай білуге, сұрақтарға жауап беру кезінде ең қарапайым сөз тіркестерін дұрыс құрастыра білуге, салыстыру кезінде заттардың көлемін атауды, сөз тіркестеріндегі сөздердің аяқталуын дұрыс өзгерте білуге үйрету. Есту сақтау және көру жадысын, сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту. Қыстап қалатын құстарға деген қамқорлық сезіміне сезіміне тәрбиелеу.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына «торғай», «көгершін», «пістелер» ("дәндер") сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорларын «шиқ - шиқ - шиқ», «пісте шоқып жейді», «клю - клю - клю», «сөкiредi» сияқты сөз тіркестерін қолдана отырып белсендіру.	Торғайлардың үні жазылған аудиожазба. Ойынға арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық сурет: қарлы шатырдың астында отырған торғай, суықтан түрпілп отыр. Демонстрациялық сурет - көгершін. Бейнеролик: жемшашарда отырған құстар. "Көлемі жағынан қарама - қарсы екі үйі бар қағаз парақтары. Құстардың екі сұлбасы: торғай мен көгершін. (Көгершінің көлемі - үлкен үйшікпен сәйкес, торғайдың көлемі - кішігірім үйшіктің көлемімен сәйкес). Бала саны бойынша, торғайлар мен көгершінің маска - тақиялары және мысықтың маска - тақиясы.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Сурет көрсету. Торғай туралы әңгімелесу (диалогтар). Артикуляциялық, саусақ жаттығуы. "Көгершін толы айнала". Көгершінің суретін көрсету. "Үлкен және кіші үйшіктер" дамыту жаттығуы. "Торғайлар мен көгершіндер" қимыл-қозғалыс ойыны. "Жемшашарда қонақтап отырған құстар" бейнеролигі арқылы бақылау.	1	

Мен және қоршаған орта	21	"Адамдар. Адам бетінің бөліктері. Тазалық - денсаулық кепілі".	Қазақ тілінде Адам, дене мүшелері, адамның бетінің бөліктері туралы, адамдардың Жердің барлық жерінде өмір сүретіндігі туралы балалардың білімдерін қалыптастыру; пантомимикаға үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорын кеңейту "қас", "көз", "мұрын", "кірпік", "ерін", "құлақ"). Балалардың сөйлеуіндегі келесі сөздерді қолдана отырып сөздік қорын белсендіру: "су", "сабын", "көбік", "жуу".	Қуыршақ Дана, жылы су құйылған ыдыс, сабын, сүлгі, «Не жетіспейді?» дидактикалық ойынына арналған суреттер, дене бөліктерін бейнелейтін суреттер, әртүрлі қалаларды бейнелейтін суреттер, сонымен қатар адам тұратын жерлер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Ғажайып сәт. "Қуыршақ Дананы жуындыру" тәжірибелік жаттығу. Көркем сөз. "Шөлп - шөлп қолымыз" сөздік жаттығуын орындау. "Кішкентай достарымыз қайда?" сергіту сәті. "Не жетіспейді?" дидактикалық ойыны Мақал-мәтелдер жаттату: "Әлсіз денеге ауру ұялайды", "Таза ауа - жаңға дауа", "Денсаулық зор байлық". Кейіпкермен қоштасу. "Денемізге рақмет!" рефлексиясы.	1	
Алуан-алуан кәсіп бар, таңдай біл де, талап қыл!	22	"Ас бөлмесінде қандай заттар болады? Ыдыстар."	Қазақ тілінде "ыдыс-аяқ" тақырыбында сөздерді айтып үйрету, екпіндерді дұрыс қолдану; сөздерді есту арқылы, сондай-ақ сөздердің кішірейтетін формаларын ажырата білуге үйретіп, оларды нақты айтуға баулу.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына "ыдыс", "кастрөл", "шыныаяқ", "тегеш", "шайнек" сияқты сөздерді енгізу. "Мысық", "сүтті жалап ішу", "кис - кис - кис" сөз тіркестерінің көмегімен сөздік қорларын белсендіру.	Аспаздың қалпағы мен алжапқышын киген, қолында мөскесі бар Тарғыл Мысықтың суреті. Әр түрлі ыдыс-аяқтардың суреттері: шайнек, шыныаяқ, кастрюль, мөске, қасық. "Дастархан жаямыз" дидактикалық ойынына арналған суреттер сериясы. Қасықтың бейнесі салынған сурет. Сүт құйылған ыдыс бейнеленген сурет. Сурет: мысықтың беті, мысық сүтті жалап ішуде. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Ғажайып сәт. Көркем сөз. "Тарғыл мысық". "Дастархан жаямыз" дидактикалық ойыны. "Маша ботқасын тауысты" сергіту сәті. Артикуляциялық жаттығу "Мысық". Энциклопедиялық мәлімет. "Мысық сүтті қалай жалап ішеді?" жаттығуы. Кейіпкермен қоштасу.	1	
Техника және біз	23	"Тұрмыстық техника. Қауіпсіздік сақтау."	Тұрмыстық техниканың әр түрлі түрлері туралы, тұрмыстық техниканың мақсаты туралы білімді бекіту, оларды мақсатына қарай ажыратуды үйрету: темір үтіктеу, шаңсорғыш шаң жинайды, кір жуғыш машинаны жуу және т.б; электр құрылғыларымен қауіпсіздік ережелерін бекіту.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу "шаңсорғыш", "кір жуғыш машина", "үтік", "тоңазытқыш", "теледидар". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "үтіктеу", "теледидар көру", "тоңазытқышта сақтау" сөздік қорларын белсендіру.	Үйге қажетті тұрмыстық техникалардың суреттері: үтік, шаңсорғыш, кір жуғыш машина, тоңазытқыш, теледидар.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Ғажайып сәт. Затты қарапайым сөйлеу құрылымдары арқылы бақылау. "Үшіншісі артық" дидактикалық ойыны. "Сым бойымен ток жүгіріп" сергіту сәті. "Үйдегі көмекшілеріміз" дидактикалық ойыны ("сиқырлы таяқшаны" арқылы). Артикуляциялық жаттығуы. Ойын рефлексиясы.	1	
Дені саудың - жаны сау	24	"Данаға арналған дастархан". Азық-түліктер.	Ұзақ тілінде "Азық-түлік" тақырыбында сөздерді айтып үйрету, екпіндерді дұрыс қолдану; ойын барысында сұрақтарға жауап бере отырып, қарапайым сөйлемдер құруды, жаңа сөздердің септік жалғауларынан анық қайталап айтқызу.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу, "азық-түліктер", "нан", "сүт", "шұжық", "дәрумендер". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "оның пайдасы зор", "нанды жейді", "сүтті үшеді" сөздік қорларын белсендіру.	Қуыршақ Дана. Нан, шұжық, сүт және тағы басқа өнімдер тұрған сөрелер «Азық - түліктер» деген жазуы бар сурет. Көрсеткіш. Демонстрациялық заттық суреттер: нан, сүт, шұжық. Дана туралы сюжеттік суреттер. Демонстрациялық сурет: үстел үстінде тұрған көкөністер, жемістер, нан, балық, шұжық, сүт, ірімшік (тәттілер жоқ). Вазаға дағы шоколадтар бейнеленген сурет. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Заттық суреттер: алма, алмұрт, сәбіз, шұжық, балмұздақ, нан, апельсин, көмпиттер, қарбыз.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Ғажайып сәт. Қуыршақ Дананы көрсету. Көркем сөз. "Таңмен бірге тұрамын". "Азық-түлік дүкені" дидактикалық ойыны. Сергіту сәті. "Қолымызды жуайық". "Дүкеннен не сатып алды?" жаттығуы. "Жаттамақ" жаттығуы ("Қолымызды жуайық".) Кейіпкермен қоштасу. Рефлексия.	1	
Көктем жаршысы - құстар	25	"Жыл құстары".	Қазақ тілінде көктемге тән белгілермен таныстыруды жалғастыру (қар ериді, ағын сулар ағады, құстар ұшып келеді, күн жиі жарқырайды). Балалардың құстар туралы, олардың көктемдегі тіршілігі туралы білімдерін бекіту (олар ұя салады, балапан басып шығарады). Сыртқы түрінің ерекшеліктері туралы білімдерін кеңейту (қауырсын, қанаттар, құйрық, екі аяқ, тұмсық, құстарға тән қимыл-әрекеттер).	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына «ұя», «қарлығаш», «ұзақ», «қараторғай» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «құстар қайтты», «жыл құстары», «ұя салады» белсендіру.	Сурет: суретте көктемгі табиғат аясында, ағаштардың бұтағында отырған ұзақ құсы, аспанда қалықтап жүрген қос қарлығаш, балалар жасаған үйшіктің төбесіне қонып тұрған қараторғайдың суреті. Құстардың дыбысы жазылған аудиожазба. Фланелеграф, жыл құстары мен құстап қалатын құстардың бейнелері. "Қай құс ұшып кетті?" дидактикалық ойынына арналған құстардың суреттері. Әр балаға «Жыл құстарын ажырат» дидактикалық ойынына арналған парақтар (А4 форматтағы қағаздың бетінде жыл құстары мен қыстап қалатын құстардың суреттері). "Ұяларыңа қоныңдар!" қимыл-қозғалыс ойынына арналған аспалы бейджердің ішіндегі құстардың суреттері.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы Шаттық шеңбері: "Қоршаған өмір әлемі". Құстар туралы суреттермен танысу арқылы сөздік жұмысы "Жыл құстарын ажырат" дидактикалық ойыны. "Қай құс ұшып кетті?" дидактикалық ойыны. Сергіту сәті. "Ұяларыңа қоныңдар!" қимыл-қозғалыс ойыны. Артикуляциялық жаттығу. Көктемде ұшып келген құстардың тыныс-тіршілігі туралы бейнеролик көрсету. Ойын рефлексиясы. "Балапандарды ұясына жапсырамыз"	1	

Жылғаларда н су ақты	26	"Көрікті көктем". Көктем жыл мезгілі".	Тамшы сияқты табиғат құбылыстары жайында шағын өлең жолдарын қайталауға, анықтап айтуға үйрету; жағымды көңіл-күйлерін білдіруге; қазақ тілін түсінуге, «көктем» сөзін қолдана отырып, қарапайым сөз тіркестерін жасауға, сөйкесінше сын есімдердің жалғауларын өзгерте білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына «көктем», «тамшылар», «ағын су», «бұлақ» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «көктем келді», «тамшы тамады», «қар ериді», «бұлақтар (ағын сулар) ағады» белсендіру.	Сурет: Көктемнің ханшайымның бейнесі. Көрсеткіш, суретті қарауға арналған «сиқырлы сақина». Аққан бұлақтың дыбысы жазылған аудиожазба. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуенін аудиожазбасы. Көктем мезгіліндегі өзгерістерді бейнелейтін мнемомарточкалар. Көктем туралы бейнежазба. Екі бағтастырылып сызылған перпендикуляр түзу сызықтармен тең төрт бөлікке, ұяшықтарға бөлінген қағаз парақтары. Күннің және смайликтің аяқталмаған суреттері). Көк қарындаштар.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. "Көктем келді" атты суретті көрсету. Көркем сөз. "Сұлу көктем келіп жетті" тақпағын мәнерлеп оқу. "Сиқырлы сақинаның" көмегімен көктем туралы суретті сипаттап, суреттеу. "Көктем келді" суреті бойынша әңгімелесу. Сергіту сәті: "Алақай! Алақай! Көктем келді!" (қимылдар мен артикуляциялық жаттығу). "Көктем туралы бейнеролик көрсету. Ойын рефлексиясы.	1	
Салт-дәстүрлер және	27	"Наурызым, армысың!".	«Наурыз мейрамы» тақырыбына байланысты қазақ тіліндегі сөйлеуді тыңдауға және түсінуге, Наурыз тойының нышандарын білдіретін барлық сөздерді қолдануға, атауға, зат есім мен етістіктен тұратын сөз тіркестерін таңдай білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: "ауыл", "Наурыз мейрамы", "Наурыз көже". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "мерекені тойлау", "көже пісіру", "ұлттық ойындар ойнау", "тілек, бата айту" сөздік қорларын белсендіру.	Ойыншық ат, Зере әженің суреті, ауылдың әдемі суреті, аудиожазбалар: "Тұлпарым" әні, "Қаражорға" әні, "Тақия тастамақ" ойынына арналған тақия, текеметтің суреті. Әр балаға арналған қызыл және сары түсті гүлдер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Шаттық шеңбері. "Күн күлімдеп нұр төкті, бізге жолдап: Сәлем!" Наурыз мерекесі жайында әңгімелесу диалог). "Тұлпарым" әнінің қайырмасын айту. Тағамдар жайында жұмбақтар жасыру. Көркем сөз. "Тілек" (Д. Ақбиев) сөзін мәнерлеп оқу. Жаңылтпаш айту. "Су ішпей, өт жөдім". Сергіту сәті. Қазақ халқының ұлттық биі "Қаражорға" биін билету. "Тақия тастамақ" қазақ халқының ұлттық ойыны. "Не қалай дыбыстайды?" (Артикуляциялық жаттығу) Кейіпкермен қоштасу. "Текемет" ойын рефлексиясы.	1	
Өнер көзі - халықта фольклор	28	"Бұл менің отбасым. Отбасы мүшелері."	"Отбасы" тақырыбына байланысты қазақ тіліндегі сөйлеуді тыңдауға және түсінуге, отбасы мүшелерін білдіретін барлық сөздерді, сондай-ақ еркелетіп атау формаларын айтуды, қолдану нысандарын атауға, зат есім мен етістіктен тұратын сөз тіркестерін таңдай білуге үйрету аяқталуы.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: "отбасы", "достар", "ақылды". Келесі сөз тіркестерін қолдана отырып "кітап оқиды", "шұлық тоқиды", "түскі ас өзірлейді", "мен көмектесемін" сөздік қорларын белсендіру.	Аланның суреті бейнеленген сурет немесе қуыршақ. Көрсеткіш. Фотосурет: атасы, әжесі, анасы, әкесі, Алан, Дана. Заттық көрнекілік суреттер: атасы, әжесі, әкесі, анасы, ұл бала Алан, қыз бала Дана. Отбасы мүшелерінің іс-әрекеттері бейнеленген суреттер топтамасы. Заттық суреттер (1/2 А4): көзілдірік, қалам, доп, балға, пирамида, кастрөл, тоқуға арналған сымдар мен жіптер, ойыншық машина. Мнемомаршалар. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Карточкалар (көлденеңінен), екі бірдей бөлікке бөлінген: сол жақта отбасы мүшелерінің біреуі (атасы, әжесі, әкесі, анасы, Алан, Дана), оң жағындағы бөлігі бос. Заттық суреттер: (1/4 А4): доп, қуыршақ, кітап, тоқыма жіптер мен сымдар және шұлық, бөліш, машинаның рулі.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Көркем сөз. "Отбасым менің байлығым", "Отбасы портретімен танысу" ауызша жаттығу ("сиқырлы сақинаны" пайдалану). "Шежіре ағашы" дидактикалық ойыны. "Менің отбасым" суретті дикутант. "Саусақтар" әнін айту. Кейіпкермен қоштасу. "Әжемнің әлди" рефлексиясы.	1	
Ғарышқа саяхат	29	"Ғарышкер деген кім?".	Қазақ тілінде ғарыш, жұлдыздар, ғарышкерлер, Күн жүйесі планеталарының атаулары туралы элементарлық білімдерін қалыптастыру, балалардың ғарышкер мамандығы туралы білімдерін кеңейту; Қазақстандық алғашқы ғарышкер Тоқтар Оңғарбайұлы Әубәкіров туралы мәлімет беру.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына «ғаламшар», «ғарыш», «күн жүйесі», «ғарышкер» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «ғарышқа ұшу», «зымыран» белсендіру.	Қуыршақ Дана, Тоқтар Әубәкіровтың А4 форматтағы портреті, зымыран, жер шарының, жұлдызды аспанның суреттері. "Сиқырлы пішіндер" және "Көлеңкесін тап" дидактикалық ойындарына арналған әр балаға әртүрлі, түрлі - түсті пішіндер салынған конверттер.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. "Шаттық шеңбері" Е. Өтегілеуұлының өлеңін мәнерлеп оқу. Суреттерді көрсетеді. Жер туралы суреттер негізінде әңгімелеу. Т. Молдағалиевтің "Ұшқыш болам" өлеңін мәнерлеп оқу, қайталау. "Біз ғарышкер боламыз!" сергіту сәті. "Сиқырлы пішіндер" дидактикалық ойыны. "Көлеңкесін тап" дидактикалық ойыны. Кейіпкермен қоштасу. "Жұлдызың жансын" рефлексиясы.	1	
Жер-Ана!	30	"Жайылымда нелер жайылып жүр? Үй жануарлары мен үй құстары".	Үй жануарлары мен құстардың аттарын жатқа білуге, қазақ тіліндегі балаларға арналған тақпақтарды («Көшеде») мұқият тыңдауға, тақпақ-мазақтамақтардың мазмұнын түсінуге, педагогтің үлгісімен жатқа айтуға үйрету, еліктеу сөздерін дұрыс қайталап айтуға, оларды сұрақтарға жауап беруде қолдануға үйрету; төл сөздерді еркелетіп айтылған атауларына сүйене отырып анықтауға үйрету.	Сөздік жұмыс. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына «тақпақ - жаттамақ», «сиыр», «жылқы», «қой», «ешкі» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «далада», «тауық», «қаз», «үйрек» белсендіру.	Ойыншық балапан немесе балапанның суреті. Сиыр, жылқы, қой (ешкінің) дыбыстары жазылған аудиожазба. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш, суретті қарауға арналған "сиқырлы сақина". Үй жануарларының демонстрациялық заттық суреттері: сиыр, жылқы, қой, ешкі. Шарбақ бойымен бірақты жолмен қаз қатар келе жатқан үйрек, қаз, тауықтың сюжеттік суреті (мультипликациялық бейнесі).	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. "Дауысын танысаң, не екенін айт!" сөздік жаттығуы. Көркем сөз. "Үй жануарларының дыбыстарын қайталау" (артикуляциялық жаттығулар, диалогтар). Сергіту сәті: "Шалғынға шықты балалар". Суреттер көрсету. "Көшеде" тақпақ-мазақтамақты мәнерлеп айтқызу. Кейіпкермен қоштасу. Ойын түріндеп рефлексия.	1	

Көктемгі ағаштар	31	"Ақ қайың". Ағаштың құрылымы".	Қазақ тіліндегі сөйлеуді қабылдауға, қайың туралы сұрақтарға жауап беруге үйрету; сөздердің аяқталуын кішірейтетін-еркелетуді білдіретін сөз тіркестерін үйлестіре отырып, қазақ тілінде өлең жолдарын анық айтуға, сонымен қатар қимылдарды жолдардағы ырғақпен және әуен ырғағымен үйлестіруге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына «ағаш», «гүл», «қайың» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «ақ қайың», «сырға», «бұр», «жапырақ», «көйлек» белсендіру.	Қуыршақ Дана. Заттық демонстрациялық суреттер: қайыңның көлеңкесі, табиғи түстегі қайың. Көрсеткіш. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Шеңбер бойымен айналып билеуге арналған әуеннің аудиожазбасы. Бір жолда қайың бейнесінің үш нұсқасы орналасқан (нақты және қате) тапсырма карталары.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Ақ қайыңды қарау жаттығуы. Көркем сөз. "Ақ айың-ау, ақ қайың" тақпағын мәнерлеп айту. Сергіту сәті: "Ақ қайың" сөздік-ритмикалық жаттығуы. Сурет қарастыру, диалог құру. "Жасырынған жерін тап" дамыту жаттығуы. Кейіпкермен қоштасу. Рефлексия "Қайындар айнала билейді".	1	
Бір шаңырақ астында	32	"Бұл менің Отаным. Қазақстан".	Қазақ тілінде Қазақстан туралы айтылған сөздерді тыңдап, түсінуге, Отан туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауға, жаңа сөздерді жауаптарда қолдана білуге, Қазақстанның негізгі мемлекеттік рәміздерінің атауын жаттауға үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына «Қазақстанның туы», «Қазақстанның елтаңбасы», «Отан» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «көгілдір аспан», «алтын күн», «мен Қазақстанды жақсы көремін», «Отан дегеніміз не?» белсендіру.	Аланның суреті немесе ойыншық. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік әнұранының аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық материалдар: Қазақстан Республикасының Мемлекеттік туы, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы. «Менің Қазақстаным» бейнеролигі.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Көркем сөз. "Болса да қаншама ел әлемде" тақпағын мәнерлеп оқу. Қазақстан туралы бейнеролик (слайдтар) негізінде Қазақстан туралы әңгімелесу (диалогтар). Сергіту сәті: "Отан деген не екен?" Отан деген не екен?" жаттығу-диалогі. Кейіпкермен қоштасу.	1	
Бейбітшілік қорғанында	33	"Отаным - бақыт мекенім! Жеңіс күні".	Қазақ тілінде Отан туралы айтылған сөздерді тыңдап, түсінуге, Отан туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауға, жаңа сөздерді жауаптарда қолдана білуге үйрету.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту.	Сөздік қорына «Отан», «майдангер», «ардагер» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «аспанды бұлт жаппасын», «тыныштық», «мен атамды құрметтеймін», «Тыныштық дегеніміз не?» белсендіру.	Қуыршақ Дана. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық материалдар: Қазақстаннан шыққан әйгілі майдангерлердің суреті, "Жеңіс күніне" арналған парадтың бейнесі. «Соғыстан қайтқан қуаныш сәтінің» бейнеролигі.	"Кел, сәлемдесейік!" жаттығуы. Ғажайып сәт. Көркем сөз. "Отан" сөзін мен қалай ұғынамын?" тақпағын мәнерлеп оқу. "Ұлы Отан соғысы" тақырыбында слайд материалдарын көрсету. Әңгімелеу. Сөздік жұмысы: майдангер. Сурет бойынша сұрақ-жауаптар ойыны. Сергіту сәті "Соқ дауылпаз!" "Соғыстан қайтқан қуаныш сәтінің" бейнеролигін көрсету. "Еліміздің қаһармандарымен танысайық" ақпараттық мәлімет. Көркем сөз. "Жеңіс күні" Кейіпкермен қоштасу.	1	
Табиғаттың гүлденуі	34	"Жердің көркі - гүл. Гүлдер әлемінде".	Қазақ тілінде гүлдер туралы айтылған сөздерді тыңдап, түсінуге, табиғат сұлулығы туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауға, жаңа сөздерді жауаптарда қолдана білуге үйрету. Жұмбақты құрастыруда сын есім, салыстыру сөздерін қолдана білуге дағдыландыру. Көктем гүлдерінің аттарын естеріне сақтап бекіту.	Сөздік жұмыс. Байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сөйлеудің грамматикалық құрылымын дамыту.	Сөздік қорына «Гүлдер», «бәйшешек», «қызылдам», «бақбақ» сияқты сөздерді енгізу. Сөздік қорын келесі сөздер мен сөз тіркестері арқылы: «көктемнің алғашқы белгісі», «незік гүлдер», «сұлулық», «хош иіс» белсендіру.	Гүл ханшайымы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Демонстрациялық материалдар: бәйшешек, қызғалдақ, бақбақ гүлдерінің суреттері. Жас ерекшеліктеріне сай әр балаға арналып қиылған 4 бөліктен тұратын гүлдің бөліктері.	"Кел, сәлемдесейік!" Ғажайып сәт. Гүлдер туралы суреттер негізінде жаттығуы диалогтары. Көркем сөз. "Көктемнің жаршысы" тақпағын мәнерлеп оқу. Энциклопедиялық мәлімет. "Гүлдер". "Гүл құрастыр" дидактикалық ойыны. Сергіту сәті "Гүлдер". "Шатасқан гүлдер" дамытушы ойыны. Есте сақтау жаттығуы: нақыл сөздер. "Көкті жұлма", "көкті таптама", "жалғыз ағашты кеспе". Кейіпкермен қоштасу.	1	



Средняя группа

Казахский язык: Балабақшаға саяхат. Кел, танысайық!

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдап, оны түсінуге, қабылдай алуға үйрету, ересек адамның үлгісі бойынша амандасуды, қоштасуды, өзін таныстыруды білдіретін сөздерді түсінеді және қолдана алады, сөздердегі дауысты дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратын, фонематикалық есту қабілетін, сөйлеуін, сөзді есту және көру арқылы қабылдауын, диалогтық сөйлеуін, зейіні мен ойлау қабілетін, жағымды көңіл күйін дамыту. Ересек адамдар және құралпастарымен қарым-қатынасқа түсу, өзін сыпайы, мәдениетті ұстаудың негізін қалау.

Сөздік жұмыс

«Сәлеметсіз бе!», «Сау болыңыз!» сәлемдесу сөздерін белсенді қолдану. Балабақша, топ, топ бөлмелері, шкафтар, ойыншықтар, топ ережелері сөздерін енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, сөздік жаттығу, көркемсөз, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі, ырғақты әуен. Балабақшаның, музыка залының, спорт залының демонстрациялық суреттері.

2. Үлестірмелі материалдар.

«Нені, қайда қоямыз?» дидактикалық ойынына қажетті суреттер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

1.2. Ғажайып сәт.

Қонаққа Дана қуыршақ келеді.



Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа Дана қуыршақ келді. Қане, балалар, қуыршақпен амандасайық. Сәлеметсіз бе!

Дананың бірге ойнайтын достары жоқ екен. Сендермен дос болғысы келеді. Балабақшаға барғысы келеді, бірақ, балабақша үлкен, адасып кетуден қорқады екен.

- Балалар, Дана қуыршақпен дос боламыз ба? Иә. Жарайсыңдар!

1.3. Қуыршақ Дананы балалармен таныстыру.

Педагог:

- Менің атым - Дана.

- Балалар, бір-бірден: «Менің атым ...», деп өздеріңді таныстырып өтіңдер.

- Менің атым - Кәрім (Ақбота, Зере, Даурен ...) Жарайсыңдар, балалар!

- Дананы қуыршақты өзіміздің балабақшамызбен таныстырайық.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Балабақшамен таныстыру» тақырыбында слайд материалдарын ұсыну.

Педагог:

- Балалар, Дана қуыршақты балабақшамен таныстыру үшін экранға назар аударайық.





- Мынау біздің балабақшамыз. Қайталаймыз. Балабақша. Жарайсыңдар! (Әр педагог балаларға өз балабақшаларының атауын айтады.)

- Бұл біздің «Балауса» («Балапан», «Қызғалдақ» тағы басқа) тобы. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Бұл жерде біз сырт киімдерімізді шешіп, үйден келген киімдерімізді ауыстырамыз.

- Бұл біздің ойнайтын бөлmemіз. Қайталаймыз. Ойнайтын бөлме. Жарайсыңдар! Бұл жерде көріп тұрғандарың көп ойыншықтар, үстел, орындықтар бар. Біз осы жерде сурет саламыз, ойнаймыз, тамақ ішеміз, ертегі тыңдаймыз.

- Бұл біздің жатын бөлmemіз. Қайталаймыз. Жатын бөлме. Жарайсыңдар! Жатын бөлмеде біз түскі астан соң, төсектерге жатып демаламыз, ұйықтаймыз, тәтті түстер көреміз.

- Ал, мынау жуынатын бөлме. Қайталаймыз. Жуынатын бөлме. Жарайсыңдар! Бұл жерде дәретханаға баруға, беті-қолымызды жууға болады.

2.2. Балабақша ішіне саяхат.

Педагог:

- Балалар, балабақшамызда тағы қандай бөлмелер бар екен? Білгілерің келе ме? Иә. Ендеше, балалар, мен сендерді балабақшамыздың ішіне саяхат жасауға шақырамын.

- Саяхатқа пойызбен шығамыз. Дананы бірге алып кетейік.

Педагог балалар және тәрбиешінің көмекшісінің көмегімен балабақша ішіне саяхатқа шығады. (Саяхатқа шығу мүмкін болмаса, суреттерді топтың бірнеше бұрышына жапсырып қойып, топ ішінде саяхаттауға болады.)

- Балалар, мынау музыкалық зал. Қайталаймыз. Музыкалық зал. Жарайсыңдар! Бұл жерде біз сендермен ән айтып, би билеп үйренеміз, ертеңгіліктерімізді өткіземіз.

- Мынау біздің спортзал. Қайталаймыз. Спортзал. Жарайсыңдар! Бұл жерде жүгіреміз, секіреміз, ойнаймыз, жаттығамыз, спортпен шұғылданамыз.

- Балалар, дәмді иісті сезіп тұрсыңдар ма? Иә. Бұл біздің асханамыз. Қайталаймыз. Асхана. Жарайсыңдар! Асханада аспаз апайларымыз жұмыс істейді. Қайталаймыз. Аспаз. Жарайсыңдар! Бұл жерде үлкен ыдыстарға дәмді ботқа, көже, тосап, салаттар жасайды.

- Ал, мынау медициналық бөлме. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Бұл жерде жарақат алып қалған адамдарға көмек көрсетеді, дәрумендер береді, бойымыз бен салмағымызды өлшейді, тамағымызды тексереді. Бұл бөлмеде мейірбике жұмыс істейді. Қайталайықшы. Мейірбике. Жарайсыңдар!

- Мына жерде біздің беті-қолымызды сүртетін орамалдарымызды, жататын төсек-орнымызды жуатын бөлме бар. Кір жуу бөлмесі. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Бұл жерде кір жуу машиналары, үтіктейтін үтіктер бар. Күр жуатын апайлар жұмыс істейді.

- Ең маңызды жер - күзетшілер отыратын жер. Бұл жерді «вахта» деп те айтады. Балабақшаға бөтен адамдардың кіріп кетпеуін қарап отырады. Қайталаймыз. Күзетшілер. Жарайсыңдар!

2.3. Сергіту сәті. «Ойыншықтар» әні.

Сергіту сәтінде «Ойыншықтар» әнінің қимыл-қозғалыстарын келтіріп айтып шығады.



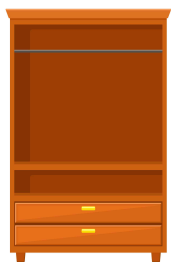
Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

2.4. «Нені, қайда қоямыз?» дидактикалық ойыны.

Педагог:

- Балалар, Дана киімдерін қайда, қалай қоятынын білмей тұр. Данаға көмектесеміз бе? Иә.

Әр баланың алдына ашық тұрған шкафтың суреті мен сырт киімдердің суреттері таратылады.



Балалар киімдерді шкафқа дұрыс орналастыруы қажет.

- Әли (Руслан, Дария, Мансұр), сен шкафтың жоғарғы жақ бөлігіне нені қойдың?

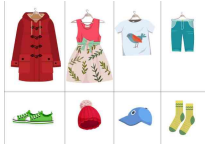
Дұрыс. Жоғары жақ бөлігіне бас киімдерді қоямыз.

- Мадина (Айдана, Дастан), сен шкафтың төменгі жақ бөлігіне нені қойдың?

Дұрыс. Төменгі жақ бөлігіне аяқкиімдерімізді қоямыз.

- Балалар, біз киімді қайда ілеміз? Қане, балалар, ілгіш деп айтып көрейікші.

Жарайсыңдар! Киімді ілгішке ілеміз.



2.5. Көркемсөз.

«Балабақшам».

Достарыммен ойнаймын,

Жылауық бала болмаймын.

Апайлар бізді күтеді,

Қызықты күн өтеді.

Сурет салып, мүсіндеп,

Ән саламыз, би билеп.

Серуендейміз аулада,

Көңілді балабақшамда!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Балалар өлең жолдарын бірнеше рет қайталап, жаттап алуға тырысады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа кім келді?

- Иә. Дана қуыршақ келді. Сендер Данамен таныстыңдар, балабақшаға саяхаттадыңдар. Жарайсыңдар!

- Қонақтар кеткен кезде қоштасамыз.

Балалар:

- Сау бол, Дана!

- Балалар, Дана да сендермен қоштасады.

Дана қуыршақ:

- Сау болыңдар, балалар!

Ойын рефлексиясы. «Өңтаңба» (смайлик).



Балаларға екі түрлі көңіл күй бейнеленген ақ түсті өңтаңбалар ұсынылады. Балалар өздері қалаған өңтаңбаны (смайликті) таңдап, оны қалаған түсіне бояйды.

- Балалар, көңіл күйлерің жақсы болса, онда күліп тұрған өңтаңбаны таңдайсыңдар. Көңіл күйлерің болмай, бірдеңеге ренжіген болсаңдер біраз мұңайып тұрған өңтаңбаны таңдайсыңдар. Қандай түспен бояғыларың келсе, сол түсті қарындашты, фломастерді немесе бояуды алып бояйсыңдар.

























Средняя группа

Казахский язык: Сәлем - сөздің анасы. Кел, танысайық!

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдау, оны түсіну, қабылдай алуды үйрету; ересек адамның үлгісі бойынша амандасуды, қоштасуды, өзін таныстыруды білдіретін сөздерді түсіну және қолдана алуды, сөздердегі дауысты дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына: «Сәлеметсіз бе!», «Сау болыңыз!», «Менің есімім», «Бұл мен» сөздерін енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, сөздік жаттығу, көркемсөз, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ. Ксилофонның әдемі әуенді соло ойнаған аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі, ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Қол айнасы.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Ксилофонда соло ойнаған әдемі әуеннің дыбысы шығады.



1.2. Ғажайып сәт.

Қонаққа Дана қуыршақ келеді.



2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

Педагог:

- Балалар, бізге қонаққа кім келді?

Бұл қуыршақ. Қуыршақ сендерге: «Сәлеметсіңдер ме!» - дейді.

- Балалар, қуыршаққа: «Сәлеметсіз бе!» - деп айтайықшы.

- Сәлеметсіз бе!

- Қане, балалар, тағы қайталап айтайықшы: «Сәлеметсіз бе!» Жарайсыңдар!

2.2. «Дана қуыршақтың әні».

Педагог:

- Балалар, бұл қуыршақтың есімі (аты) кім? Ол өзі айтады.

Дананың дауысымен:

- Менің есімім - Дана.

- Балалар, естідіңдер ме? Қуыршақтың есімі кім? Дұрыс. Қуыршақтың есімі - Дана. Айтып көрші ... Жарайсыңдар!

- Балалар, қуыршақ Дана ән айтып бергісі келеді. Тыңдайық.

Менің атым - Дана,

Тұрып аламын таңда.

Қуыршақпын кішкентай,

Көңілді жүремін, жыламай.

Достарым, келіңдерші ортаға.

Ұлдар мен қыздар!

Шеңберге тез тұрайық,

Көңілді ойын ойнайық!

- Балалар, менің атым кім? Менің атым - Дана. Қайталаңдаршы. Қанекей, балалар, ойнайық!

Педагог балалармен жеке әңгімелесуі, қарым-қатынасқа түсуі мүмкін.

2.3. «Біз қадам басамыз, біз үлкен боп өсеміз» сергіту сәті.

Орташа темптегі ритмикалық әуеннің аудиожазбасы.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Біз қадам жасап, келеміз:

Топ - топ - топ,

Топ - топ - топ (бір орында адымдау, аяқты топылдату)

Біз үлкенбіз, өсіп келеміз:

Алақанды соғайық,

Алақанды соғайық (бастан жоғары шапалақ ұру)

Аяқтың ұшына тұрайық,

Былай, былай,

Былай, былай. (аяқтың ұшына тұрып, қолдарын жоғары созу)

Саңырауқұлақтардай отырайық.

Былай, былай,

Былай, былай. (тізе бүгіп, жүресінен отыру)

- Жарайсыңдар! Данамен жақсы ойнадыңдар.

2.4. «Менің атым кім?» сөздік жаттығуы.

Педагог:

- Балалар, Дана өзінің атын айтты. Біз де өзіміздің атымызды айтайық.

- Дана сендерден: «Сенің атың кім?» деп сұрайды, ал, сендер: «Менің атым - Альмира (Жарас)» деп жауап бересіңдер.

Педагог қуыршақты балаға жақындатып:

- Сенің атың кім?

Дана қуыршақ:

- Менің атым ...

Педагог:

- Жарайсың!

- Балалар, қуыршақпен танысып болдық. Жарайсыңдар!

- Қане, балалар, тағы да ойнайықшы.

2.5. «Бұл кім (не)?» жаттығуы.

Педагог:

- Балалар, бұл кім? (қуыршаққа нұсқап)

- Иә. Бұл Дана. Мирас, қайталашы: «Бұл Дана». Жарайсың!

Педагог бірнеше балаға дұрыс жауапты қайталап шығуға мүмкіндік береді.

Айнаны көрсетеді.

- Балалар, Дана өзін айнадан көрді.

- Дана, бұл кім?

Дана:

- Бұл менмін!

Педагог кейбір (қалаған) баланың қасына келіп немесе айнаның алдына шақырып, оған сұрақ қояды:

- Бұл кім?

- Иә, бұл Лаура (Әлімжан, Зәуре.) Жарайсың!

- Жарайсыңдар, балалар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа кім келді? Иә. Дана қуыршақ келді. Сендер Данамен таныстыңдар, балалар, жарайсыңдар!

- Қонақтар кететін кезде қоштасамыз.

- Сау бол, Дана!

- Балалар, Дана сендерге таспалар сыйлайды.

Дана:

- Балалар, сау болыңдар!

«Бұл мен» көрсету жаттығуы.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог қимыл-қозғалыс үлгілерін көрсетеді.

- Бұл мен, бұл мен, бұл мен. (таспаны кеудеге түсіру, көрсету, басты шайқау)

- Бұл сен, бұл сен, бұл сен. (таспа ұстаған қолдар екі жаққа созулы, білезіктерімізді айналдырамыз)

- Бұл біз, бұл біз, бұл біз. (қол жоғарыда, шынтақты бүгу, көтеру, бүгу)

- Тамаша! Тамаша! Тамаша! (таспаларды сермеу)

- Жарайсыңдар, балалар!





Средняя группа

Казахский язык: Үй жануарлары және оның төлдері.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдау, оны түсіну, қабылдай алуды үйрету. Балаларды өздеріне таныс ертегіні айтып беруге ынталандыру. Жұрнақ мен жалғауды дұрыс қолдануды үйрету, жануарларды атау және төлдерінің аттарын еске сақтауды, қарама-қарсы мағыналы сөздерді (үлкен - кіші) ажырата білу дағдыларын қалыптастыру; жануарлар мен олардың төлдері қалай дыбыстайтыны туралы білімдерін бекіту. Артикуляциялық аппаратын, дыбысты есту қабілетін, сөйлеуін, диалог құру, ойлау қабілетін, зейінін дамыту. Сөз тіркестерін, тілдерін, дыбыстарды нақты айту қабілетін дамыту; қазақ тілінің төл дыбыстары [ә], [ө] дұрыс айтуды жаттықтыру. Мейірімділікке, жауапкершілікті сезінуге, қиыншылыққа тап болған адамға көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу: қозы - қошақан, бота - ботақан, лақ - шұнақ құлақ, бұзау - бұзауқан, құлын - құлыншақ.

Әдіс-тәсілдер

Жұмбақ, ғажайып сәт, ертегі айту, «Енесін тап» ойыны, сергіту сәті, «Не, қалай дыбыстайды?» ойыны, аудиожазба тыңдау, «Не артық?» ойыны, үлгі бойынша әңгімелеу, дыбыстық жаттығу, «Байқампаз бол» ойыны, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ширма, ит, «Тышқан, ит және мысық» үстел театры, жануарлар мен олардың төлдері, үйі, жануарлар бейнеленген суреттер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

1.2. Педагог:

- Балалар, мен сендерге бір жұмбақ жасырамын. Сендер шешуін тауып көріңдер.

Жұмбақ жасыру.

Қожайынын таниды,

Күзетеді бар үйді.

Бөтендерге үреді,

Келді деп белгі береді.

Ол не? (Ит.)



- Жұмбақтың шешуін дұрыс таптыңдар. Бүгін балабақшаның ауласына Ақтөс деген ит кіріп кетіпті. Мынау ит.

Иттің суретін көрсетеді.

- Ақтөс қатты үріп, үйін таба алмай, айдалада адасып қалғанын айтты. Қай ертегіден адасып қалғанын білгілерің келе ме? Онда ертегі тыңдайық.

1.3. «Тышқан, ит және мысық» ертегісі.

Ертеде ит, мысық және тышқан үшеуі дос болыпты. Сонда да ит пен мысық тышқанды онша жақтырмайды екен. Тышқан күні-түні тынбайтын еңбекқор болыпты. Ал ит пен мысық тапқанын жеп, жұмсақ шөп пен жылы жерде жатып алады. Бір күні ит қасындағы мысыққа:

— Осы тышқанның жұмысы таусылмайды. Күйбеңдейді де жүреді, – деп, қынжылады. Сонда мысық:

— Өзіміз шалжиып жатып біреуді күндейміз. Осынымыз дұрыс па? – деп, итке жөнін айтады.

Ит ұялып қалады да, өзі де шаруа істемек болады. Содан былай қарай тышқанға көмектесіп жүреді.

— Сен де көмектессеңші, – дейді енді ит мысыққа. Оған мысық көнбейді.

— Өздерің-ақ істей салыңдар!

Ит пен тышқан оған:

— Жалқаулықты қой, бірге жұмыс істе, – дейді.

— Әй, мен сендердің жұмыстарыңды күндеп жатқан жоқпын ғой. Неге тиісесіңдер? – деп, мысық ашуланады. Ит пен тышқан үндемей жүре береді.

Мысыққа тамақ қалдырмай, өздері жейді. Аш мысық енді ит пен тышқанның тапқанын ұрлай бастайды. Мұны көріп қойған тышқан мысықтың ұрлығын итке

айтады. Ит оңдырмай талайды.

— Балалар, сендерге ертегі ұнады ма? Иә.

— Ертегіде нелер туралы айтылған? Мысық, тышқан, ит туралы. Дұрыс.

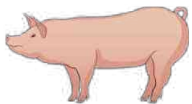
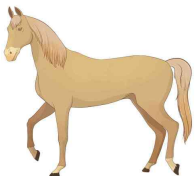
Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Содан бері ит пен мысық өш екен. Бірін-бірі көрсе талап тастауға дайын тұрады.

Ал тышқанға ыза болған мысық оны ұстап алып жей салады екен.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Тақтаға үй жануарларының суреттері ілінеді.



- Балалар! Бұл не? Мысық, ит, сиыр, жылқы, шошқа.

- Олар қандай жануарлар? Үй жануарлары.

- Адамдардың қасында өмір сүреді. Адамдар оларға қора салады, қамқор болады.

- Балалар, жануарлардың төлдері ежелерінен адасып кетіпті. Оларды табуға көмектесейікші.





«Енесін тап» дидактикалық ойыны.

Балалар жануарлардың төлдерін тауып, енесіне фломастер немесе маркер арқылы қосып, барлығының атауларын атайды.

- Сиыр қандай? Үлкен. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Ал, бұзау қандай? Кішкентай. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

2.2. «Не, қалай жүреді?» сергіту сәті.

Педагог:

- Балалар, қазір біз көңілді әуенді тыңдаймыз. Ненің дыбысын естісек, сол аңға ұқсап жүреміз.

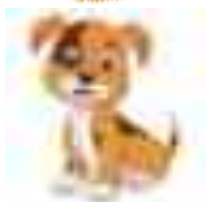
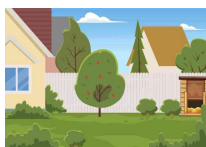
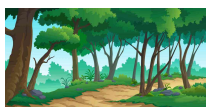


Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Жаттығу төрт түлік малдың барлығының жүрісін келтіріп болғанға дейін жалғасады.

2.3. «Не артық?» дидактикалық ойыны.

Шарты: аула мен орманның макеті тұрады, балалар жануарларды екі жаққа дұрыс бөліп орналастырады.





Үстелде жабайы аңдар, оның ішінде мысық бар.

- Балалар, мына суретте не артық? Мысық. Дұрыс (Мысықты алып тастайды).

- Бұл жануарлар қалай аталады? Жабайы аңдар. Дұрыс айтасыңдар.

- Олар қай жерде тұрады? Орманда. Дұрыс (Шыршалардың қасына қояды).

Өздеріне үй салады, қоректерін (тамақтарын) өздері тауып жейді.

Артикуляциялық жаттығу.

- Қы-қы-қы,

- Бұл жүйрік жыл-қы!

- Ыр-ыр-ыр,

- Аулада жүр си-ыр!

- Ой-ой-ой,

- Моп-момақан қой!

2.4. «Байқампаз бол!» дыбыстық ойыны.

Педагог [ә], [ө] дыбысы бар сөздерді айтады, балалар алақандарын соғуы керек, егер сөзде аталған дыбыс болмаса, балалар қол шапалақтамайды.

- Көл, мал, шөп, шар, төл, тал.

- Әтеш, ағаш, ән, дала, сән.

2.5. «Төлдерді тамақтандыр» тыныс алу жаттығуы.

Пластик ыдыстарға төлдердің ауыздары ашылып тұрған бейнелері жапсырылады. Жасыл және сары түсті жұмсақ қағаздан умаждылып жасалған дөңгелек пішінді тағамдарды төлдердің ауыздарына кіргізу (үрлеп). Әр балаға бір-бір төлден және бірнеше тағамдардан беріледі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа қай жануар келді? Иә, Ақтөс ит келді. Ақтөс қай ертегіден келгенін есіне түсірген сияқты. Ұмытып қалмай тұрған кезде тезірек үйіне қайтпақшы.
- Қонақпен қоштасамыз.
- Сау болыңыз!

«Көк шалғында демалдық» рефлексиясы.

Тынығуға шақыратын, ауылдың әдемі таңын бейнелейтін тамаша әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

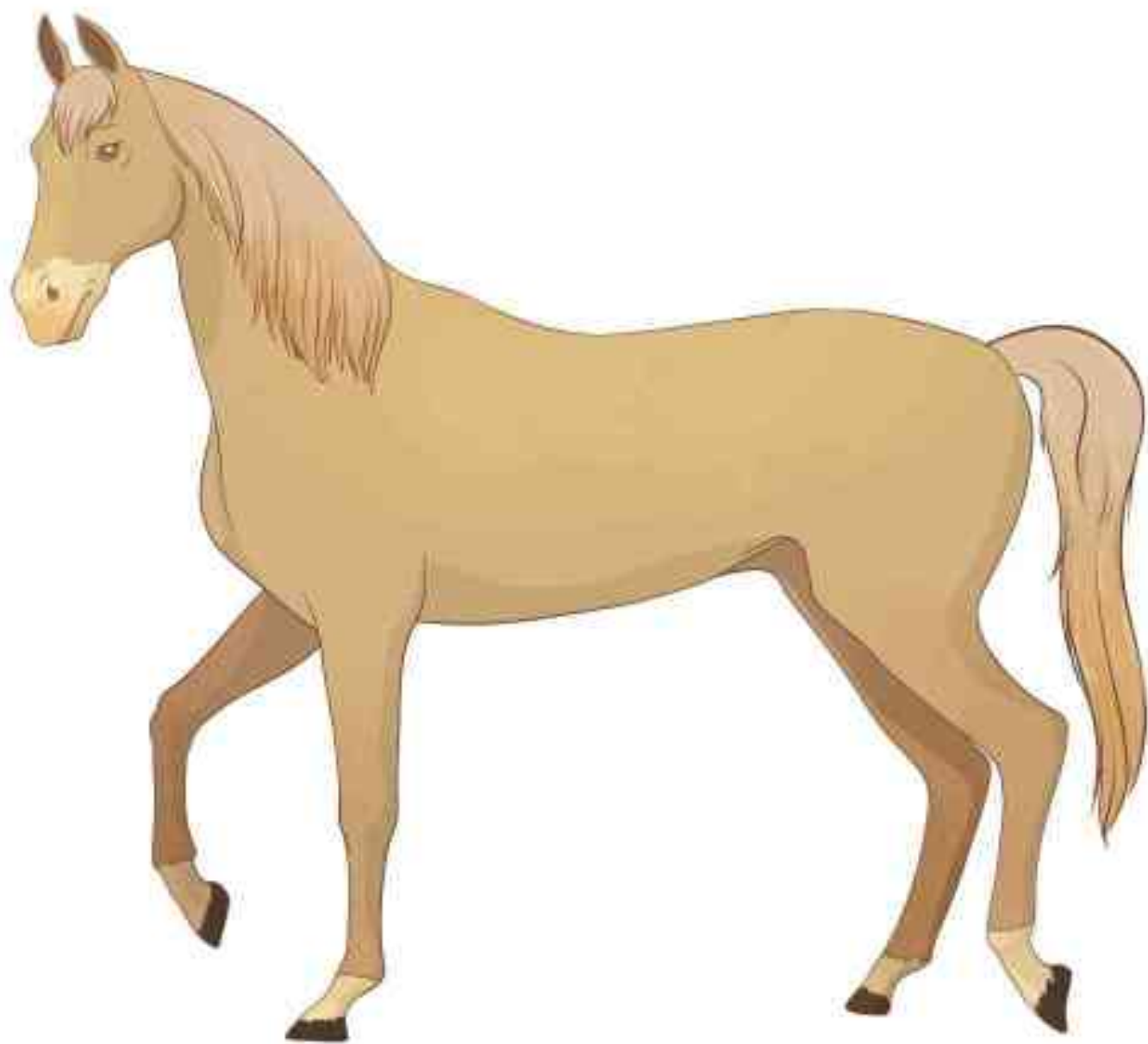
- Балалар, барлығымыз аяқкиімді шешеміз. Оны кілемнің шетіне қоямыз. Енді, балалар, кілемге ыңғайланып жатамыз да, көзді жұмып, мұрнымызбен ауаны ішке тартып, ауымыздан шығарайық. Мына әдемі әуенді естіп, ауылда апамыздың үйінде демалып жатырмыз деп ойлайықшы.

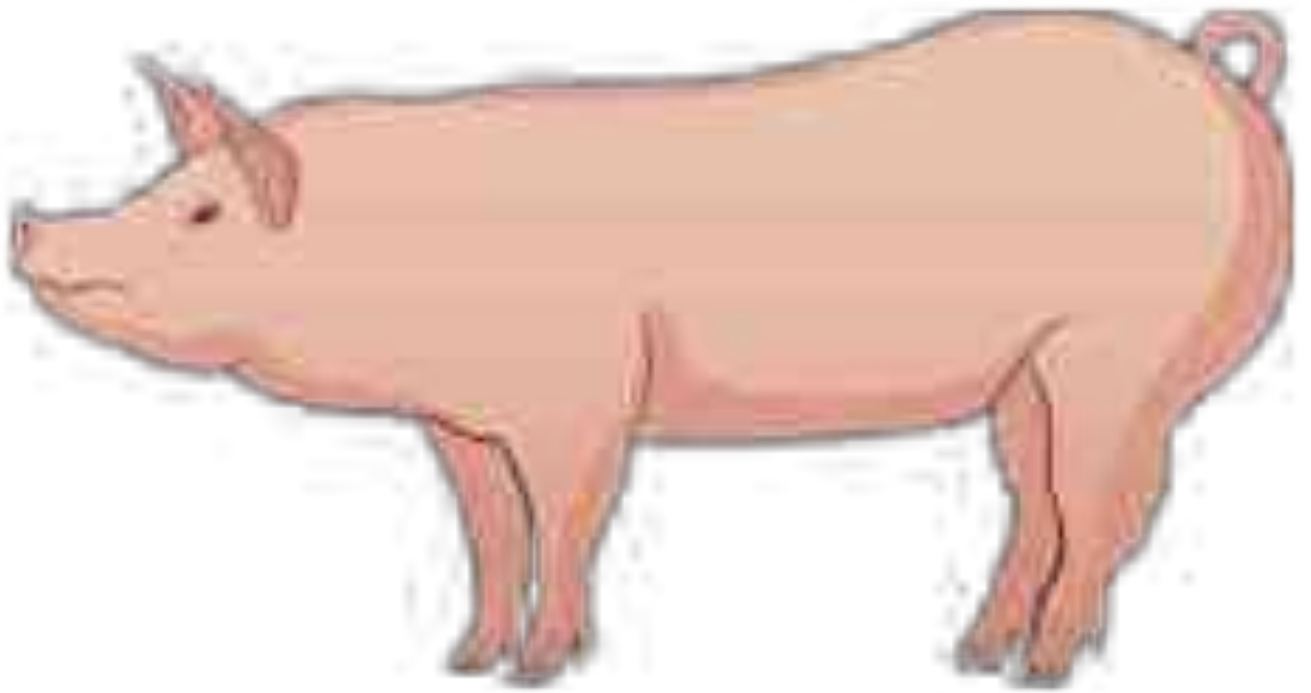
































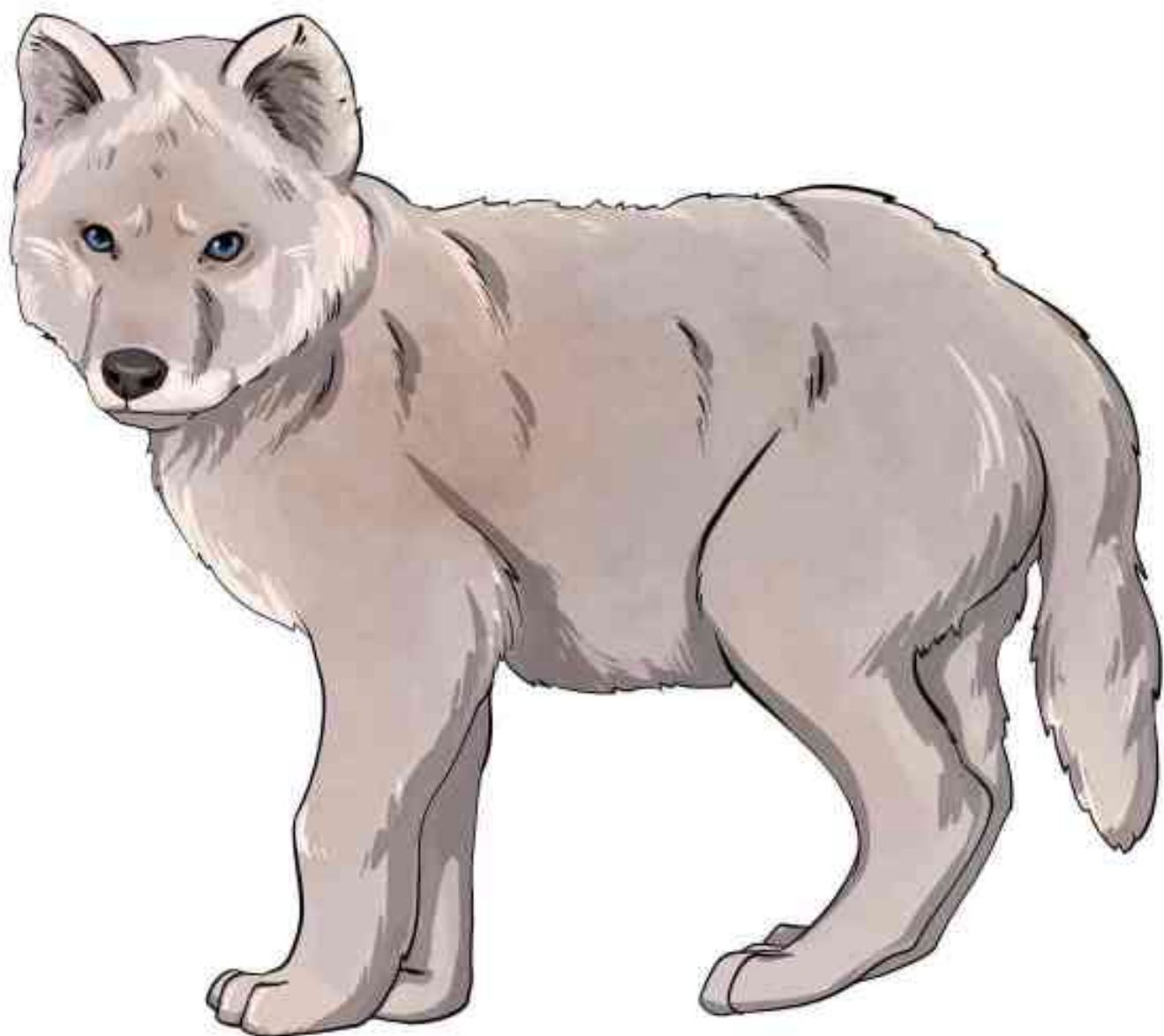


















Средняя группа

Казахский язык: Ойыншықтарым көп менің, Бәрім жақсы көремін!

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдау ды және оны түсінуді үйрету; ойыншықтарды атау, ересек адамдардың өтінішіне жауап беру, өз өтініш білдіруді, сұрақтарға жауап бере алуды; сөздердегі дауысты дыбыстарды, оның ішінде қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс дыбыстауды үйрету. Артикуляциялық аппаратын, фонематикалық есту қабілетін, ойыншықтарды көру және есту арқылы қабылдай алуын, монологтық және диалогтық сөйлеу негіздерін, зейіні мен ойлау қабілеттерін дамыту. Қоршаған ортадағы заттық әлемге қызығушылығын қалыптастыру, мейірімділікке баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: ойыншықтар, текше, доп, қоян. «Мә, ала ғой», «біз ойнадық» сөз тіркестері арқылы белсенді сөздік қорын дамыту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, кіріспе әңгіме, дидактикалық ойын, сергіту сәті, сөздік жаттығу, көркемсөз, рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ішінде ойыншықтары бар қорапша. Көрсеткіш. Ойыншықтар: доп, Дана қуыршақ, қоян, текше, мәшине.

Бейнеролик: домалап кеткен доп, көк көйлек киген қуыршақ күннің суретін салады, қоянмен билейді. Ғажайып сәттің аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.

2. Үлестірмелі материалдар.

Манипуляцияға арналған ойыншықтар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.

Қорап көрсетіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.2. Кіріспе әңгіме.

Педагог:

- Балалар, менде қорап бар. Оның ішінде не бар екен?



Қорапты ақырын сілкіп көру. Балалар оның ішінде бірдеңе барын, бірдеңе сыңғырлайтынын естиді.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Қораптың ішінде не бар?» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Қораптан алып шыққан ойыншықты атауды, заттарды «ойыншықтар» жалпылауыш сөзімен атауды үйрету.

Ережесі.

Әр бала ортаға шыққан кезде педагог оларға бір-бір ойыншықтан алуына мүмкіндік туғызады. Балалармен бірге қарастырады, зерттейді, үстелдің үстіне бір қатарға қояды. Затты дұрыс атау мен достарының жауаптарын қайталауды қолпаштайды.

Барысы.



- Қараңдаршы, балалар, бұл не? Дана қуыршақ. Жарайсыңдар! Айжан, қайталашы. Мынау кім? Дана қуыршақ. Дана жымияды (күлімсірейді). Жарайсың! Бәріміз қайталайықшы. Тамаша!



- Болат, бері келші. Алып шыға ғой. Мұнда не бар? Мынау не? Мынау мәшине. Жарайсың! Балалар, қайталаймыз. Мынау мәшине. Жарайсыңдар!



- Шерхан, бері келші. Мынау не? Мынау доп. Қайталашы. Жарайсың! Эльнара, мынау не? Дұрыс! Балалар, қайталайық. Мынау доп. Жарайсыңдар!



- Балалар, мында не бар? Мақсат, қораптан алып шықшы. Мынау не? Мынау қоян. Сәния, Мақсат нені алып шықты? Қоянды алып шықты. Балалар, қайталайықшы. Жарайсыңдар!



- Балалар, бұл не? Текше. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Көрсеткішпен ойыншықтарды айналдыра көрсетеді.



- Балалар, мынау ойыншықтар. Ойыншықтар. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Балалар, ойыншықтар сендермен ойнағысы келеді.

2.2. Сергіту сәті. «Бізбен бірге ойнаңдаршы».

Орташа темптегі ритмикалық әуеннің аудиожазбасы.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Ойыншықтарым, отырмаңдар, (сұқ саусақты көрсету)

Шеңбер бойымен зырлаңдар.(шеңберге тұру немесе бір орнында айналу)

Қол созады қуыршақтар, (қолдарын алға қарай созады)

Түйістіріп жұдырық. (өзара жұдырықтарын түйістіріп соғу)

Қояндар секіреді, (екі аяқпен бірге секіру)

Мәшинелер жүреді. (рульді бұрғандай қимыл жасайды)

Отырған тек текшелер, (тізе бүгіп, жүресінен отырады)

Балаларға қызығып. (тыныс алуын бір қалыпқа келтіру)

Педагог өлең жолдарын мәнерлеп оқиды.

Балалар өлең жолдарында кездесетін қазақ тілінің төл дыбыстарын дұрыс айтуын қолпаштайды. Балалар шеңберге өздіктерінен тұра қалуды үйренбеген болса, оларды кілемнің ортасына шақырып, жаттығуды еркін түрде орындатуға болады.

2.3. «Не алып келдің?» жаттығуы.

Педагог:

- Балалар, бұлар қалай аталады? (Көрсеткішпен ойыншықтарға нұсқап, оларды айналдыра көрсетеді.)

- Дұрыс. Ойыншықтар.

- Ойыншықтарды сөреге жинап қою керек. Қане, балалар, өз орындарына жинап қояйық.

- Аслан, мәшинені алшы. Кішкентай мәшине Нені алып келдің? Иә.

Мынау мәшине. Сөренің мына жеріне қойшы (орнына нұсқайды). Жарайсың!

- Сәбирә, қуыршақты алшы. Кішкентай қуыршақ. Сен нені алып келдің? Мынау қуыршақ. Сөреге отырғызшы (орнына нұсқайды). Жарайсың!

- Асқар, текшені алшы. Кішкентай текше. Сен нені алып келдің? Мынау текше.

Сөреге қойшы (орнына нұсқайды). Жарайсың!

- Фарида, қоянды алшы. Кішкентай қоян. Сен нені алып келдің? Мынау қоян.

Сөреге отырғызшы (орнына нұсқайды). Жарайсың!

- Естай, допты алшы. Кішкентай доп. Сен нені алып келдің? Мынау доп.

Жарайсың!

2.4. «Мә, допты ала ғой» жаттығуы.

Балалар жарты шеңбер құрып отырады.

Педагог:

- Балалар, біраз ойнап алайық. Қазір допты бір-бірімізге беріп:

«Мә, допты ала ғой» деп айтамыз. Мен бастаймын.

- Маржан, мә, допты ала ғой. Жарайсың! Әмірге былай айтшы: «Мә, допты ала ғой». Жарайсың!

- Жарайсыңдар, балалар! Доппен ойнап болдық.

Ең соңғы ойыншы допты педагогке табыстағанға дейін ойын ойнатыла береді.

Кейбір балалар жауап бермесе, оларға да допты алып «мә, допты ала ғой» деп айтып, мүмкіндік беру қажет.

2.5. Шағын бейнероликті ұсыну.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Көркемсөз.

Доп домалап домалақ,

Көк көйлекті қуыршақ.

Күннің көзін бейнелейді,

Қоянменен би билейді.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз не істедік? Иә. Біз ойнадық. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

«Ойыншықтар шаршады» рефлексия.

Тынығуға шақырады. Әдемі, баяу әуен ойнатылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог:

- Балалар, біз ойыншықтармен ойнадық. Оларды орындарына жинап қойдық.
Жарайсыңдар!

Ойыншықтар шаршады. Біраз демалып алсын (тынықсын).

Ойыншықтарым көп ойнап,

Бүгін қатты шаршады.

Жетер, шеңберде ойнап,

Тынығыңдар ұйықтап!

Тыныш! Тыныш! Шуламаңдар!

Әлди, әлди ... Ұйықтаңдар.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, біз де ойыншықтар сияқты ұйықтап қалайық.

Алақандарын қосып ұстап, қолдарын беттеріне тақайды. Ұйықтаған кейіп таныту.

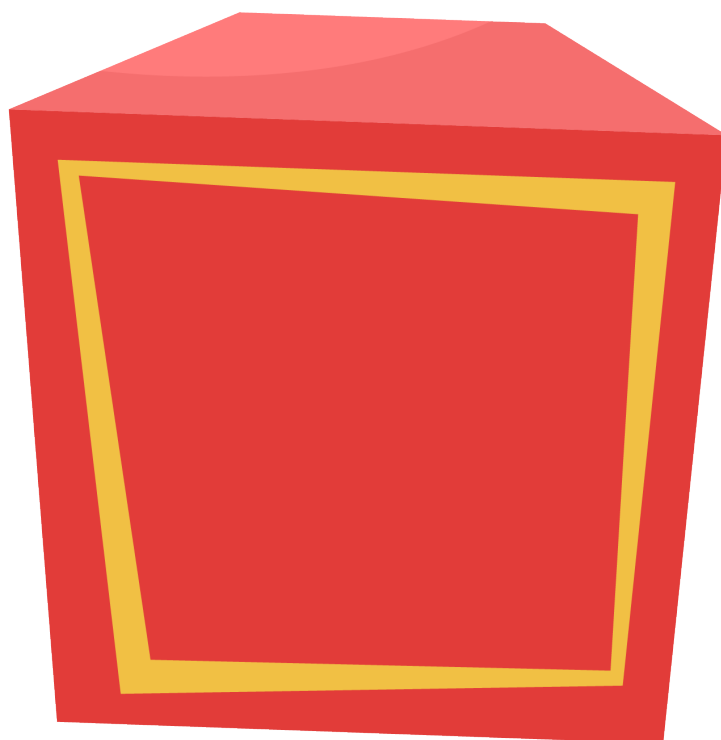
















Средняя группа

Казахский язык: Алтын күз. Сап - сары жапырақтар

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдау, күзгі табиғат, күзгі еңбек түрлері, күз мезгілінің белгілерімен таныстыру; жапырақтар, көгөністер мен жемістерге тән түстерді атауды үйрету, тақырып бойынша фонетикалық сөздік ойындарды ойнау барысында ересек адамның өтінішін, сөзін түсінуді, артикуляциялық аппаратын, фонематикалық есту қабілетін, сөйлеу, жалпы сөзді есту арқылы қабылдауын дамыту; табиғаттағы түстерді қабылдай алу, оларды ұқсас түстермен сәйкестендіре алу қабілетін дамыту. Зейіні мен ойлау қабілетін дамыту. Ересек адамдардың еңбегін құрметтеуге, табиғаттың сұлулығын байқауға, сезіне білуге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: егін, алтын күз, сары жапырақтар, көгөністер, жемістер, сарғаю, күздің белгілері.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, дамытушылық ойын, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Сиқырлы әуеннің аудиожазбасы, «Жапырақ» кейіпкердің қиылған әдемі кескіні немесе суреті, «Күз» мезгілі бейнеленген суреттер, «Сәйкестендір» дидактикалық ойынына арналған әртүрлі ағаштардың үлкен және кішкентай жапырақтары, сергіту сәтіне арналған классикалық әуеннің аудиожазбасы.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

1.2. Жұмбақ жасыру.

Қызыл, сары кемелер,

Су бетінде қалқиды.

Соқса егер салқын жел,

Ырғалады, толқиды.

Ол не? (Жапырақтар.)

- Мынау жапырақтар. Дұрыс таптыңдар, балалар!

1.3. Ғажайып сәт.

Сиқырлы әуеннің дыбысы естіледі. Жоғары жақтан алтын жапырақ ұшып түседі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код



- Балалар, бізге қонаққа Алтын жапырақ келді. Қане, барлығымыз амандасайық.

- Сәлеметсіз бе!

- Ол саяхатқа шығыпты. Балаларды таңғажайып күз мезгілімен таныстырғысы келеді екен.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Суретпен жұмыс.

Күздің суреті ілінеді.



- Суретке қараңдаршы, балалар, табиғат қандай әсем!

Ағаштардың жапырақтарының түсі қандай?

- Жапырақтардың түсі сары, қызыл.

- Балалар не киіп алған?

- Балалар күрте, баскиім киіп алған.

- Адамдар не істеп жатыр?

- Олар алма жинап жатыр.

- Иә, дұрыс айтасыңдар.



- Ал, мына суретте адамдар комбайнмен егін жинап жүр. Қайталаймыз.
Жарайсыңдар!

Сөздік жұмыс.

- Егін дегеніміз - бидай, күріш, тары тағы басқа дақылдар.
- Алтын күз дегеніміз - даланың бәрі сап-сары түске боялып, ағаштардың жапырақтары мен шөптердің сарғайған кезі.

2.2. Сергіту сәті.

Өн бойымды тік ұстап,
Таянамын бүйірді.
Бастап кетем

Дұрыстап
Сәйгүлікше жүруді.
Бір! Екі! Бір! Екі!

(Автор: С. Қалиұлы)

Өлең жолдарына сәйкес қимылдарын орындайды. Сергіту сәтін 1-2 рет айтады.

2.3. «Сәйкестендір» дидактикалық ойыны.

Алдарыңда жатқан әртүрлі ағаш жапырақтарының үлкендері мен кішкентай жапырақтарын сәйкестендіру.

Балалар ортақ белгілеріне қарап, әртүрлі ағаштың жапырақтарын үлкендері мен кішкентай жапырақтарын сәйкестендіреді.

Балалармен жеке жұмыс жүргізіледі.

(Сөйлеуге қиналатын балаларға ерекше көңіл бөліп, сөйлеуге ынталандыру керек.)

2.4. Саусақ жаттығуы.

Бұлт жиналды, жиналды, (алақандарын ашып жұмады)

Жаңбыр жерге тамады. (бір қолдың алақанына екінші қолдың саусақтарын жаңбырдың тамшылары сияқты тырс-тырс еткізеді)

Күннің көзі ашылды, (саусақтарын жан-жаққа ашады)

Жаңбыр лезде басылды. (жұдырықтарын түйіп, үстелге қояды)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Балаларға бір-екі рет қайталату.

2.5. Көркемсөз.

Мұқағали Мақатаев «Сап-сары жапырақтар».

Сап-сары жапырақтар.

Сап-сары жапырақтар ...

Сап-сары жапырақтар ...
Саудырап құлап жатыр атырапқа.
Біреудің жанарында,
Біреудің табанында,
Сап-сары жапырақтар жоғалуда.
Қаусаған қаңқасы тұр ағаштардың,
Жасыл бақ тоналуда, тоналуда.
Естілмей құстың әні,
Естілмей құстың үні,
Жалғанның кетті сәні, ұшты гүлі.
Сырғасынан айрылған ақ қайыңның,
Басына бар ғаламның түсті мұңы.
Сап-сары жапырақтар,
Сап-сары жапырақтар,
Саудырап құлап жатыр атырапқа.

- Балалар, Мұқағали атамыздың өлеңінде не туралы жазған?
- Сап-сары жапырақтар туралы. Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
Өлеңнің алғашқы алты жолын балалармен бірге жаттап алуға тырысады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз бүгін не туралы білдік? Дұрыс, алтын күз, күзгі жапырақтар, күзгі еңбек туралы. (Балалар жауап беруге қиналса, педагог өзі көмектеседі.)

Алтын жапырақпен қоштасу.

- Балалар, Алтын жапырақ әрі қарай ұшып барады. Алтын жапырақпен қоштасайық.
- Сау болыңыз!

«Алуан-алуан жапырақ» атты ойын рефлексиясы.

- Балалар, бүгінгі ұйымдастырылған іс-әрекет ұнаған болса, ағашқа сары жапырақтарды жапсырамыз. Көңіл күйлерің болмай тұрса, ағашқа қызыл жапырақты жапсырамыз.









Средняя группа

Казахский язык: «Не қайда өседі?». Көкөністер мен жемістер. Түстер әлемі.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдауды, көгөністер мен жемістердің атауларын еске сақтауды және оларды бір-бірінен ажырата білуді, көгөністер мен жемістерге тән түстерді атауды, тақырып бойынша фонетикалық сөздік ойындарды ойнау барысында ересек адамның өтінішін, сөзін түсінуді үйрету.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: алма, алмұрт, апельсин, қызанақ, қияр, сәбіз, бақшада өседі, бақта өседі.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, дамытушылық ойын, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Көлік дыбысының аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Ойыншық жүк көлігі немесе көгөністер мен жемістер (сәбіз, қызанақ, қияр, алма, алмұрт, апельсин) тиелген жүк көлігінің демонстрациялық суреті. Көгөністер (сәбіз, қияр, қызанақ) мен жемістердің (алма, алмұрт, апельсин) пішіндері немесе демонстрациялық суреттері. Үш түсті панно: қызыл, тоқсары, жасыл (А4 - А3).

2. Үлестірмелі материалдар.

Заттық суреттер (ойынға ықшамдалып қиылған) 1/4 А4 өлшемді: сәбіз, қызанақ, қияр, алма, алмұрт, апельсин. Үш түсті панно түстерімен: қызыл, жасыл, тоқсары

тура сәйкес келетін көгөністер мен жемістер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Мәшиненің дыбысы.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог:

- Балалар, мынау ненің дыбысы? Иә. Мынау мәшине. Жүк көлігі келді.

Жүк көлігі бізге не алып келіпті?

1.2. Ғажайып сәт.

Көгөністер мен жемістер тиелген ойыншық жүк көлігі сүйретіліп кіргізіледі.



2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көркемсөз.

Терезенің сыртында,

Гүрілдеп тұр немене?

- Гүр-гүр-гүр! Гүр-гүр-гүр!

Көлігім толып тұр!

- Ашыңдар! Ашыңдар!

- Сәлем, кішкентай достар!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Сәлеметсіңдер ме, балалар! Жарайсыңдар!

2.2. «Көгөністер мен жемістер» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Ересектер ұсынған көгөністер мен жемістердің атауын атауды, оларды тани білуді, «көгөністер», «жемістер» деп жалпылама атауды үйрету.

Ережесі.

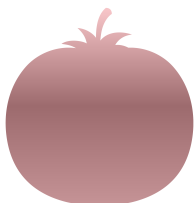
Балалар жүк көлігіне тиелген заттарды бір-бірден алып, оның атауын педагогтің

соңынан ілесе отырып атайды. Қалған балалар дұрыс жауабын қайталайды. Балалар бақша мен бақ бейнеленген тірек суреттерге қарап, педагогтің артынан жалпылама сөздерді қайталайды. Көгөністер мен жемістер. Ойынға қатысу, жауап беру, дұрыс жауаптарды қайталауды қолдап отырады.

Барысы.

Педагог көгөністер мен жемістерді бір-бірден алып шығып, саусақпен айналдыра жүргізіп, дұрыс атауын атайды. Бақшаға макетіне қояды.

- Мынау қызанақ. Қане, балалар, қайталайықшы. Қызанақ. Жарайсыңдар!



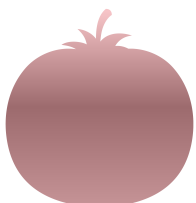
- Мынау қияр. Қайталаймыз. Қияр. Жарайсыңдар!

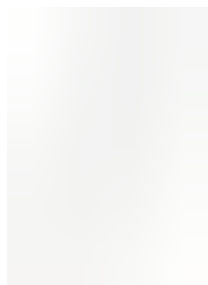
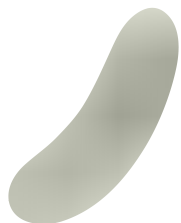


- Мынау сәбіз. Қайталаймыз. Сәбіз. Жарайсыңдар!



- Балалар, мынау көгөністер (көрсеткішті қолдану). Жарайсыңдар! Көгөністер бақшада өседі. Жарайсыңдар!





Жемістің бірін көрсеткеннен кейін педагог ағаш макеттің бұтағына іледі.

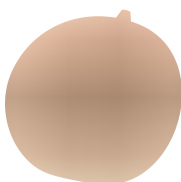
- Мынау алма. Қайталаймыз. Алма. Жарайсыңдар!



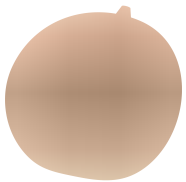
- Мынау алмұрт. Қайталаймыз. Алмұрт. Жарайсыңдар!



- Мынау апельсин. Қайталаймыз. Апельсин. Жарайсыңдар!



- Балалар. Мынау жемістер (көрсеткішті қолдану). Жарайсыңдар! Жемістер ағашта өседі. Жарайсыңдар!



2.3. «Көгөністер мен жемістер» сергіту сәті.

Орташа темптегі ритмикалық әуеннің жазбасы.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Көгөністер бақшада,
Отырады, толады. (тізе бүгіп отырады)
Кезек-кезек піседі,
Үлкен болып өседі. (жайлап аяққа тұрады)
Жемістер ағаштарда,
Өседі де піседі. (аяқтарының ұшына тұрып, қолдарын жоғары созу)
Бұтақтарда ілініп,
Желменен теңселеді. (аяқтарын алшақ қойып, денесін екі жаққа теңселту)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Жаттығуды екі рет орындату.

- Балалар, көгөністер қайда өседі? Көгөністер бақшада өседі. Бақшада өседі (бақшаны нұсқау). Жарайсыңдар!

- Ал, жемістер қайда өседі? Жемістер ағашта өседі. Ағашта (ағашты нұсқау). Жарайсыңдар!

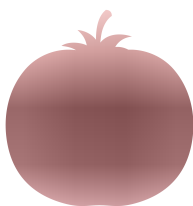
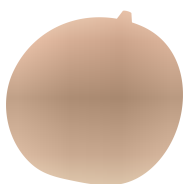
2.4. «Қандай түсті?» дамытушылық ойыны.

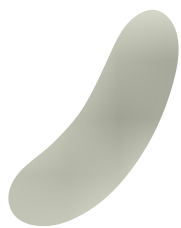
Мақсаты.

Көгөністер мен жемістердің арасынан аталған түсті (қызыл, жасыл, тоқсары) табуды үйрету, таңдауын түрлі түсті фонға сәйкестендіру арқылы тексеру.

Ережесі.

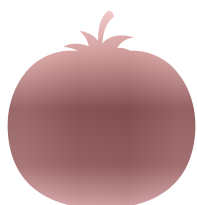
Әр балаға заттық суреттер тобынан біреуін қолына алуға мүмкіндік беріледі: алма, алмұрт, апельсин, қызанақ, қияр, сәбіз.





Балалардың алдына үш түсті үш панно қойылады: қызыл, жасыл, тоқсары. Көгөністер мен жемістердің түсі панноның үш түсінің бірімен сәйкес келеді. Педагог аталған көгөніс немесе жемісті көтеріп, оған түсі үйлесетін панноға апаруды ұсынады. Балалар алма мен қызанақтың қызыл, қияр мен алмұрттың жасыл, ал сәбіз бен апельсиннің тоқсары түсті екеніне көз жеткізеді. Сөз тіркестерін құрастырған кезде түстерді айқындайды. Ойынға қатысу мен манипуляцияның дұрыс нәтижелері бағаланады. Балалар педагогтің үлгісіне қарап, зат есімді сын есіммен сәйкестендіру арқылы сөз тіркестерін құрайды. Барысы.

- Балалар, мына жерде үш түс. Қызыл. Қайталаймыз. Жасыл. Қайталаймыз. Тоқсары. Жарайсыңдар!
- Алма мен қызанақтың түсі қандай? Қызыл түсті. Жарайсыңдар!
- Кімнің алмасы бар? Кімнің қызанағы бар? Көрсетіңдерші.



Мына жерге келіп, қызыл түске қойыңдар. Жарайсыңдар!

- Алма мен алмұрттың түсі қандай? Жасыл түсті. Жарайсыңдар!

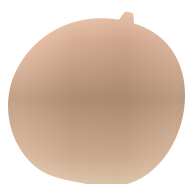
- Кімнің алмұрты мен қияры бар? Көрсетіңдерші.

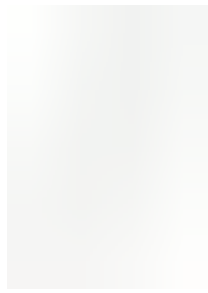


- Мына жерге келіп, жасыл түске қойыңдар. Жарайсыңдар!

- Сәбіз бен апельсиннің түсі қандай? Тоқсары түсті. Жарайсыңдар!

- Кімде сәбіз бен апельсин бар? Көрсетеміз.





- Мына жерге келіп, тоқсары түске қойыңдар. Жарайсыңдар!

- Асан, қиярдың түсі қандай? (панноға нұсқау) Жарайсың!

2.5. Көркемсөз.

Қияр, пияз, қызанақ,

Сәбіздерді жинап ап.

Үлкен қорапқа салдық,

Көгөністер жинадық.

Ойынды қоя тұрдық,

Міне, біздер жарадық!

Апельсин, алмұрт, алма,

Тағы лимонды ал да.

Үлкен себетке салып,

Ыңғайлы орын таңда.

Міне, біздер жарадық,

Көгөніс пен жеміс жинадық!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз бүгін не туралы білдік? Дұрыс, көгөністер мен жемістер бар екенін. Жүк көлігімен қоштасу.

- Балалар, жүк көлігі әрі қарай кетіп барады. Ол бізге көгөністер мен жемістерді қалдырып кетеді.

«Не жоқ?» зейінге арналған жаттығу.

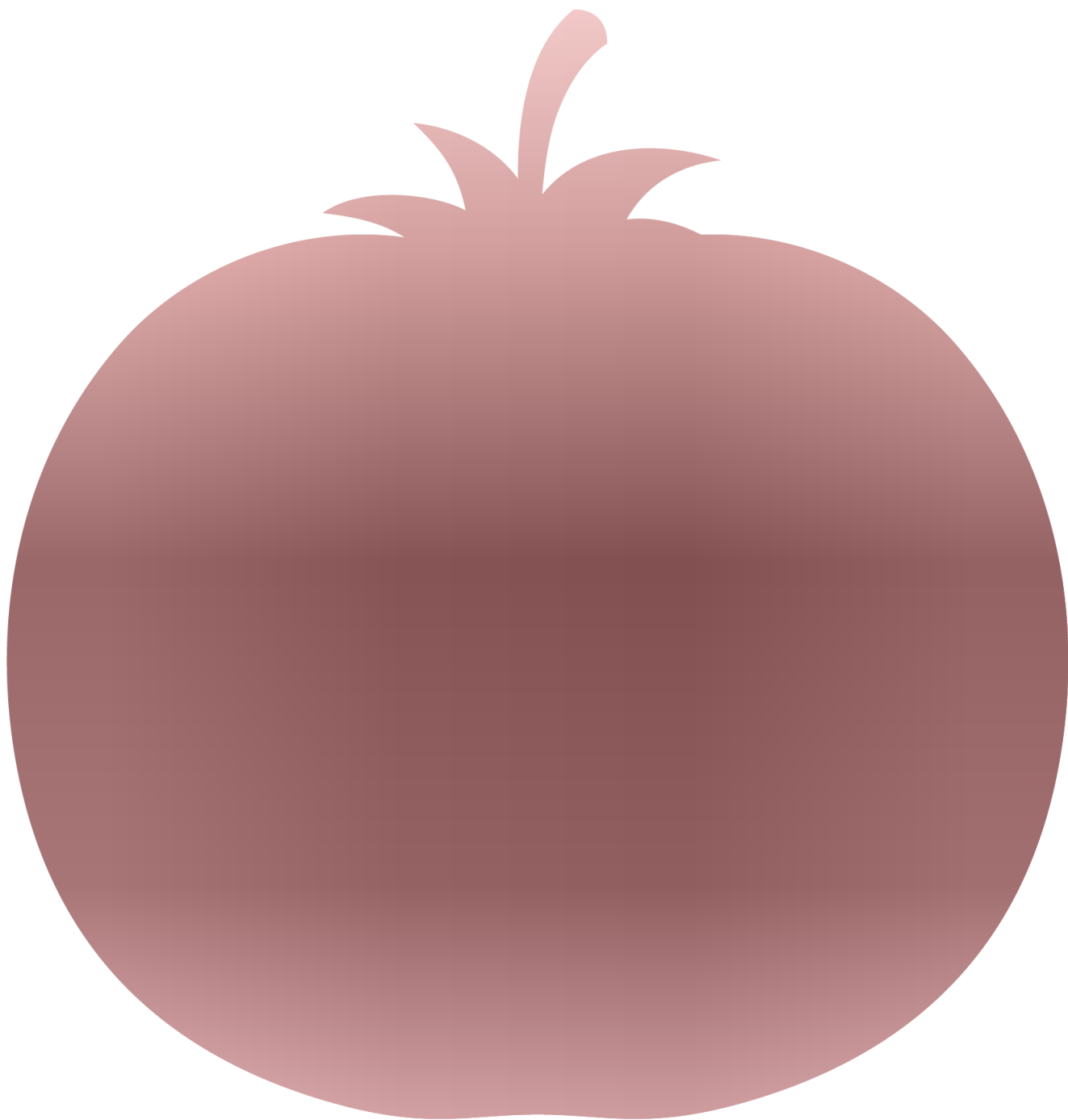


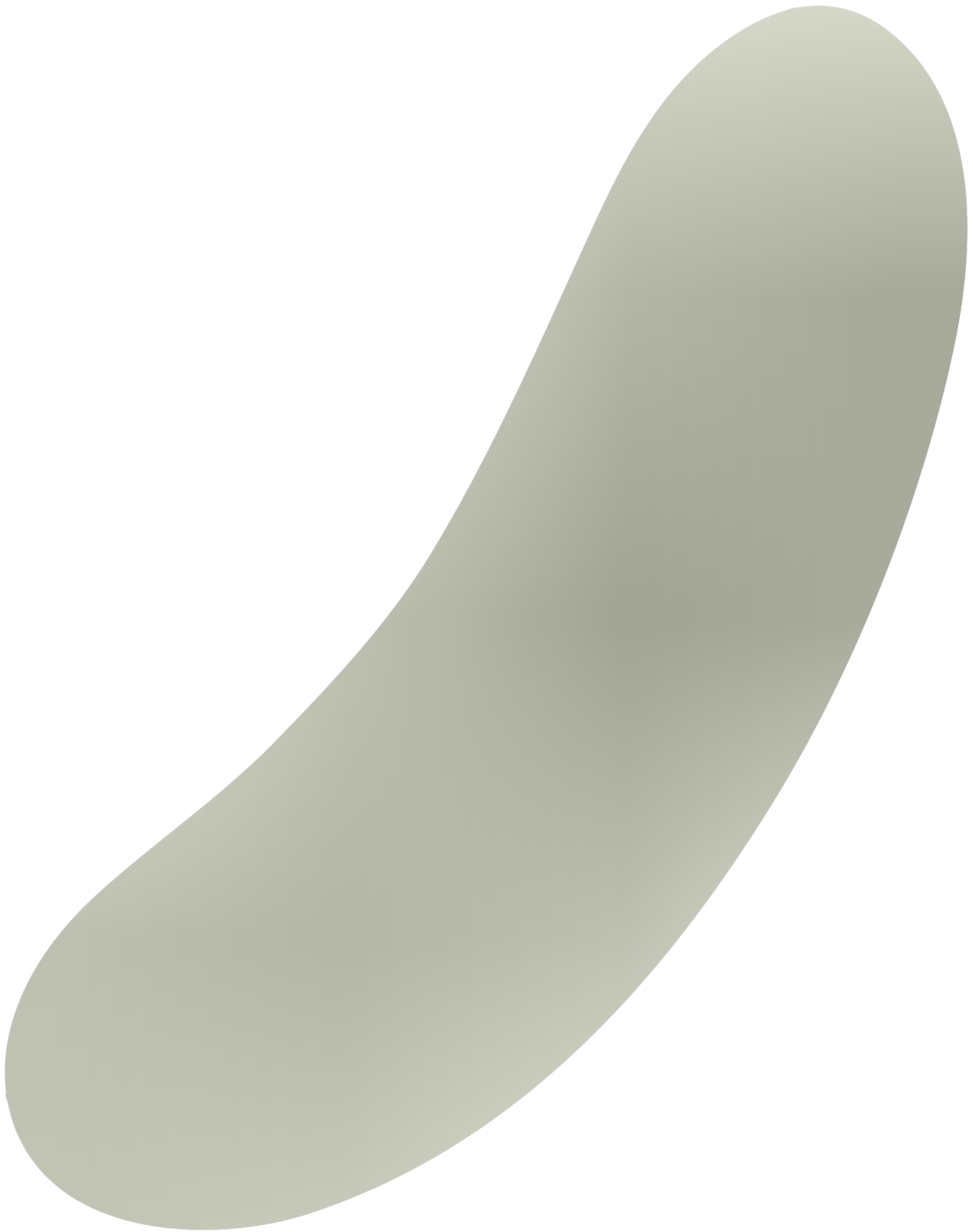
Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

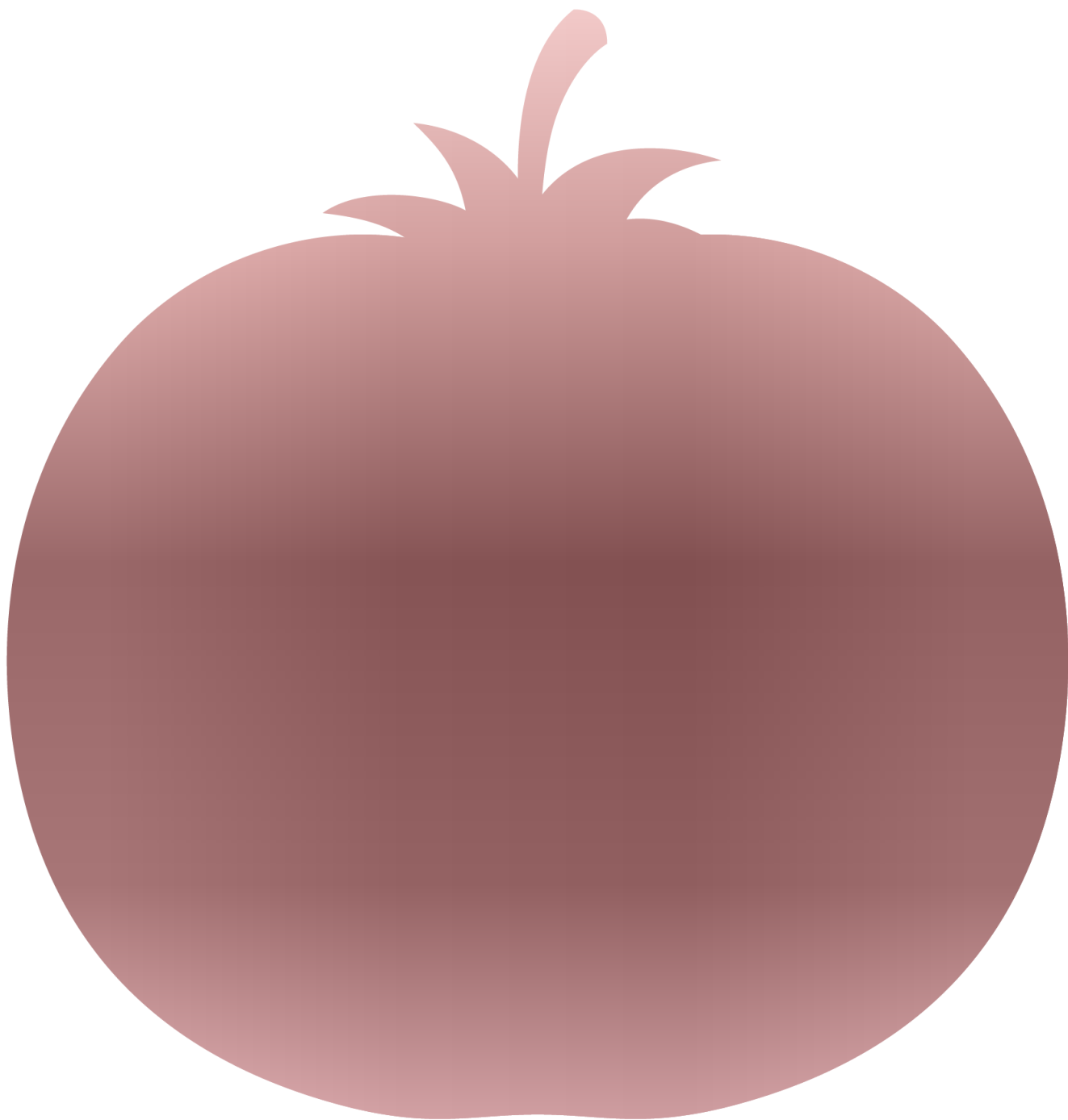
Табаққа көгөністер мен жемістер салынған. Балалар көзін жұмғанда бір зат алынып тасталады. Балалар ненің жоғалып кеткенін табу керек. Жаттығу уақыт жеткенше және балалардың мүмкіндіктеріне байланысты бірнеше рет

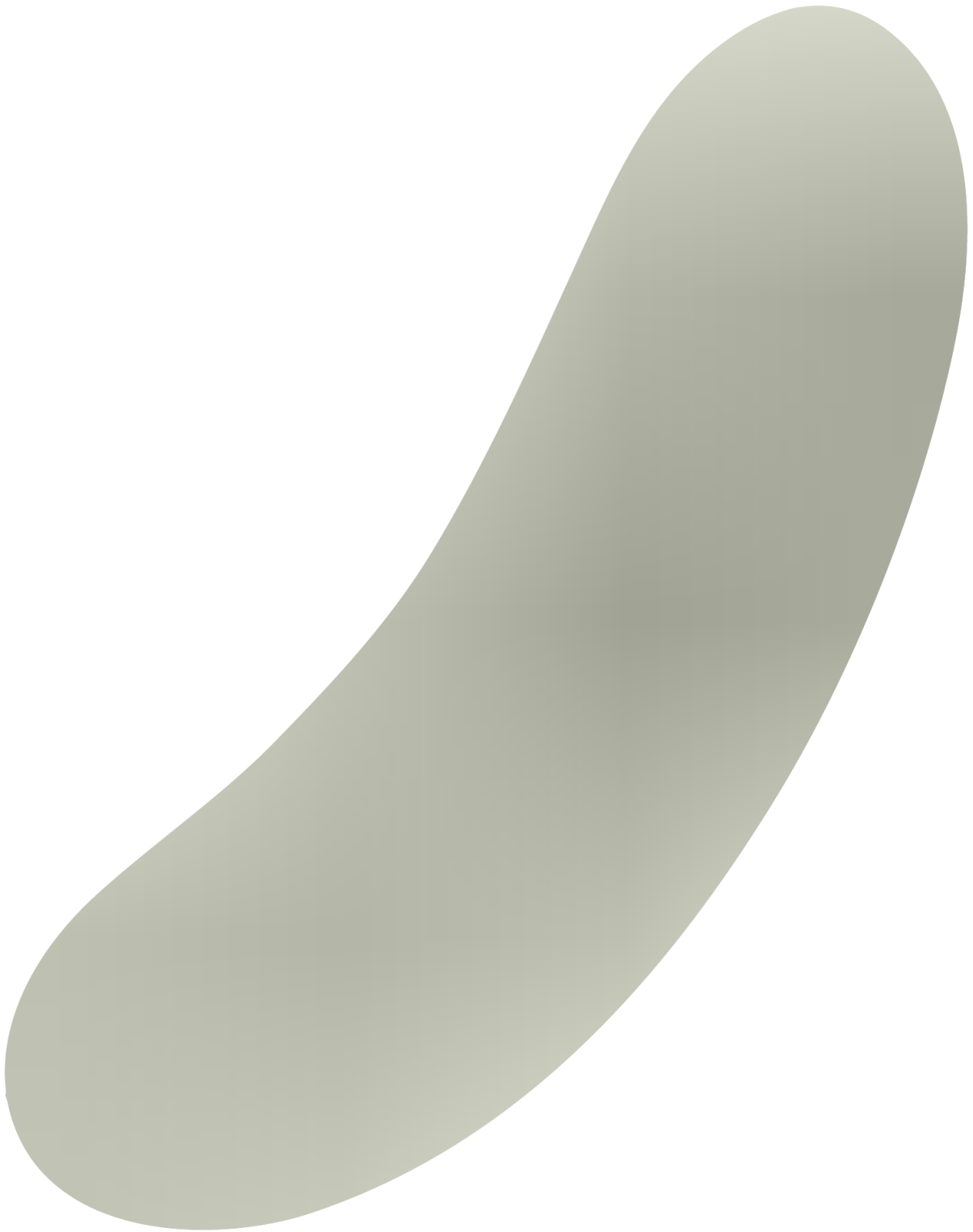
ойнатылады.

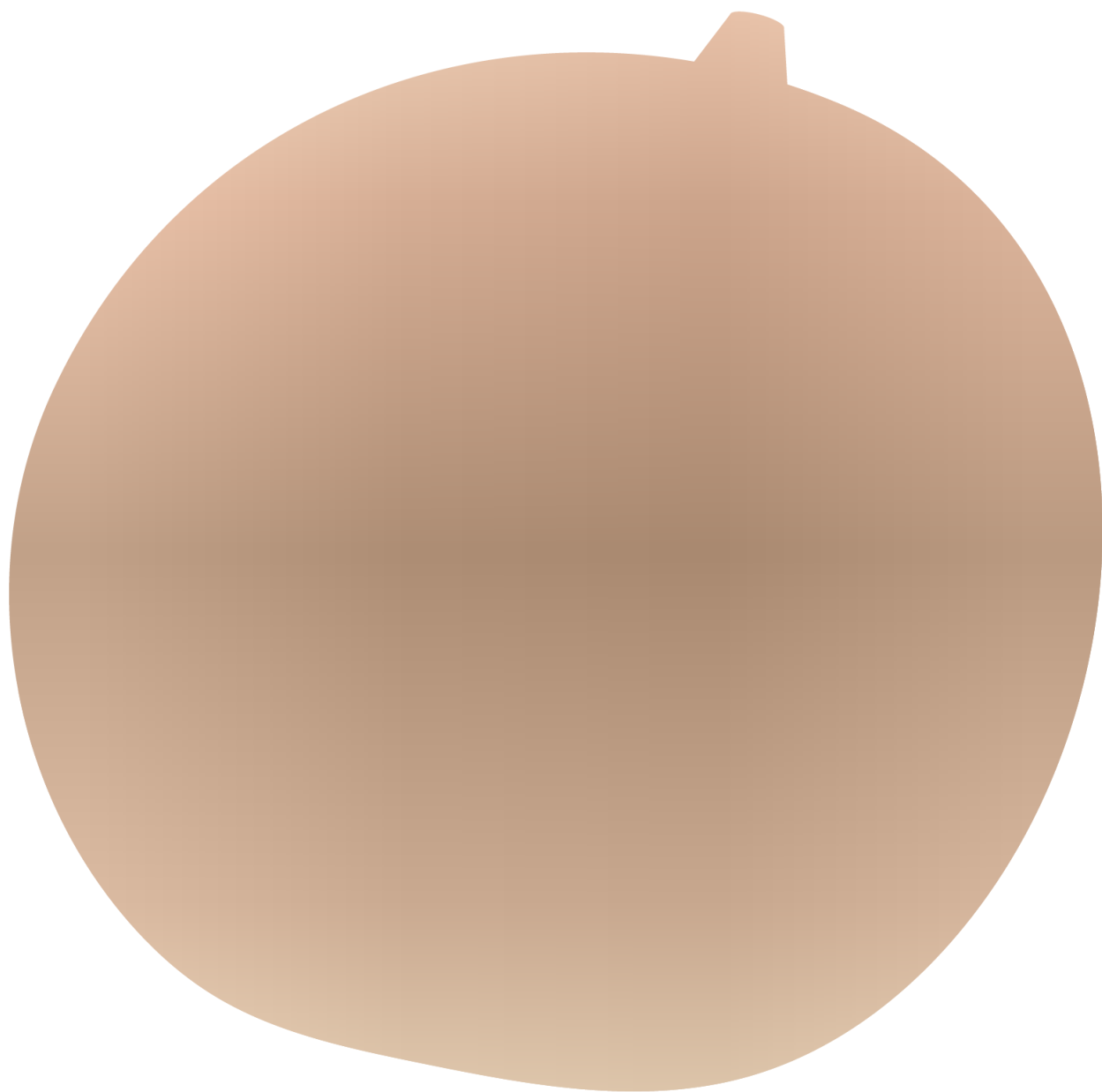


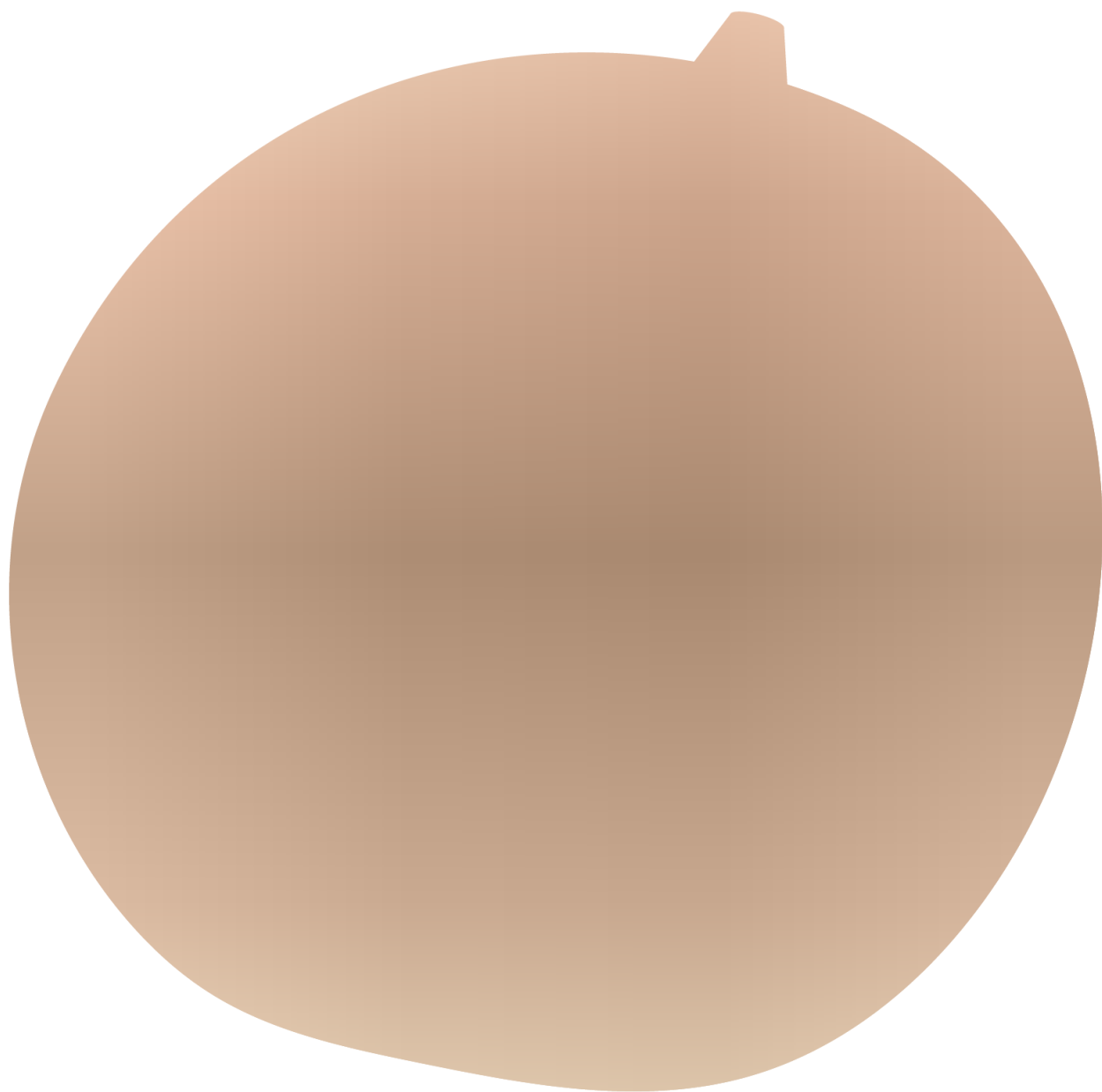


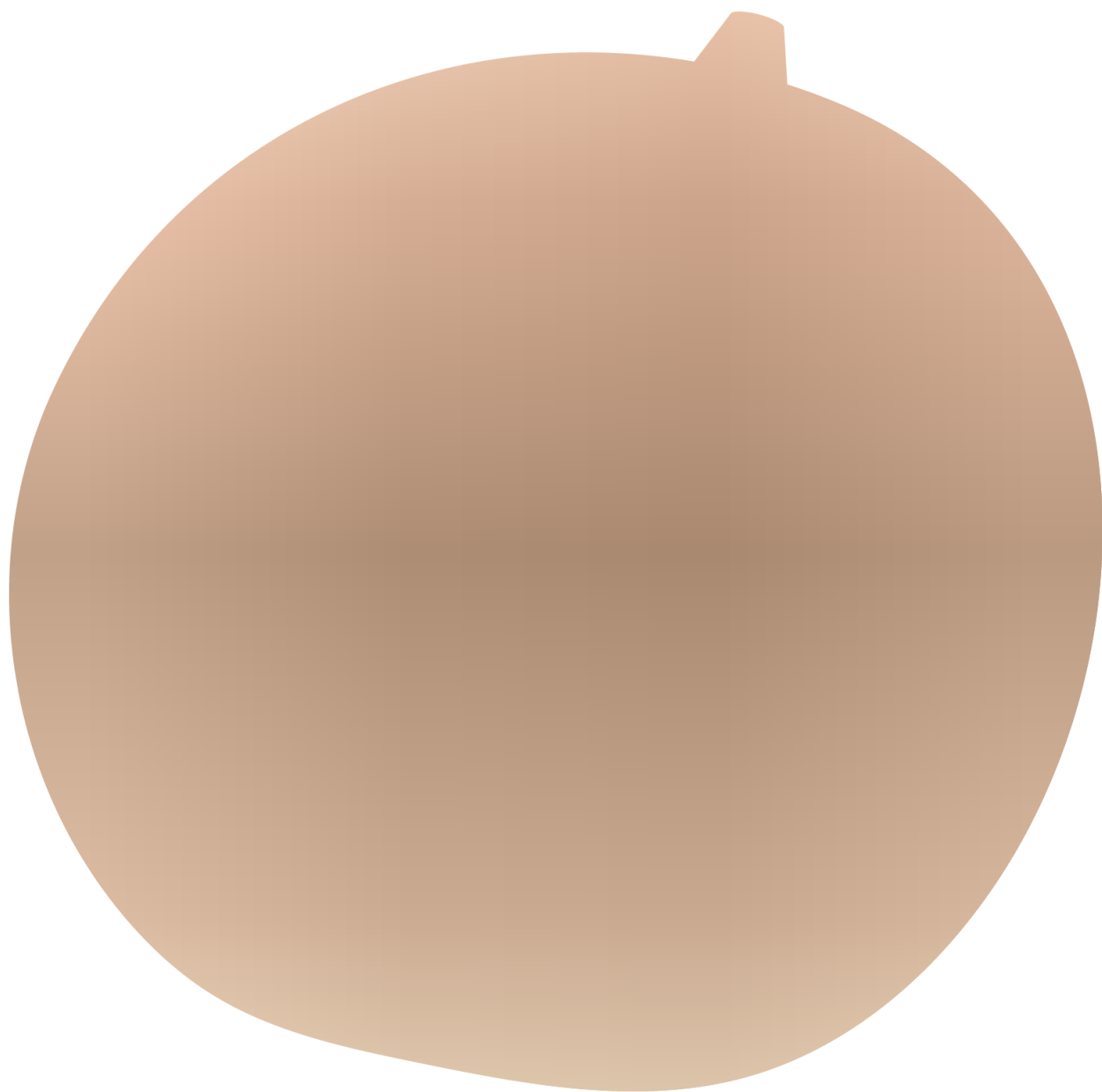


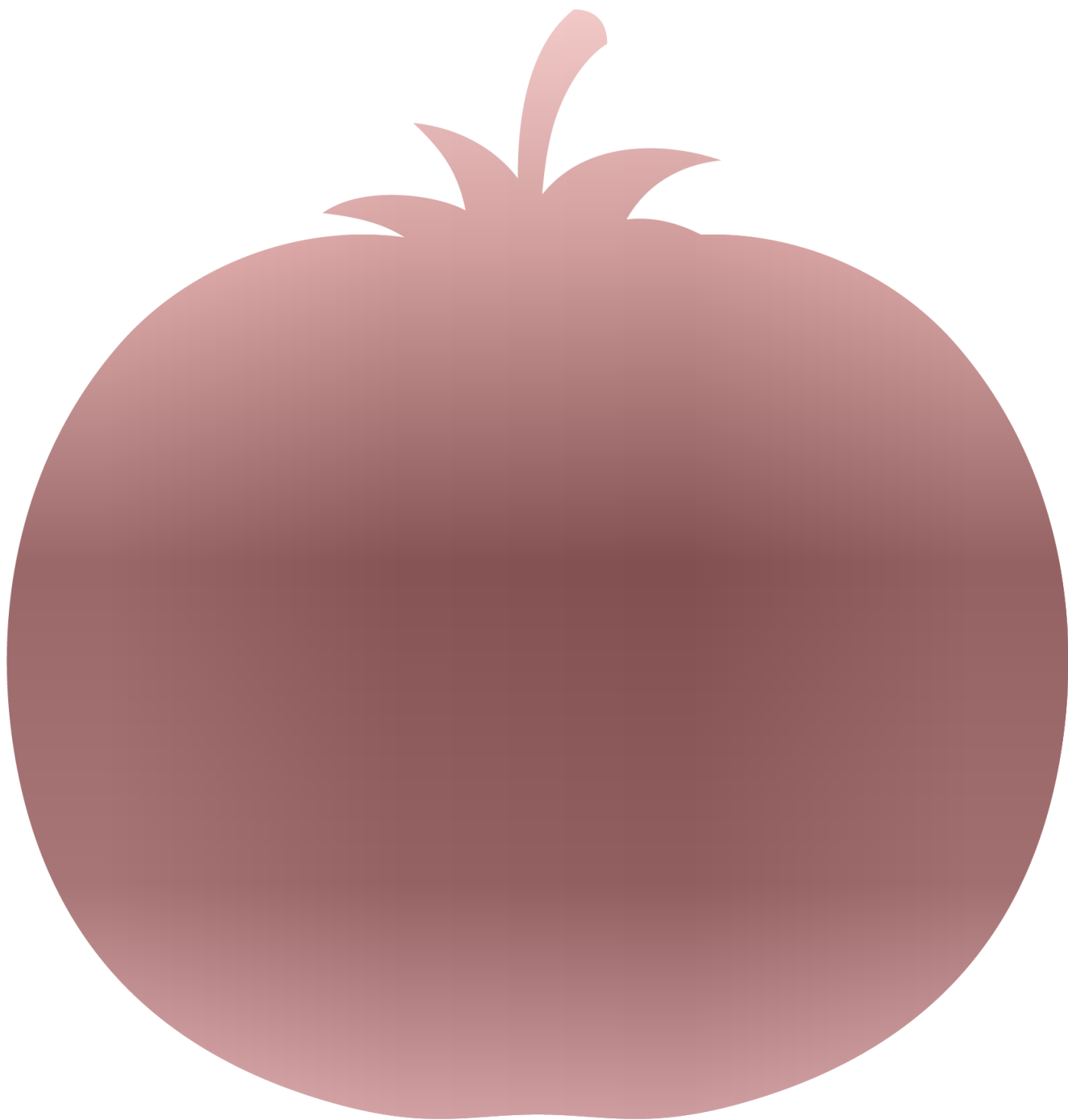


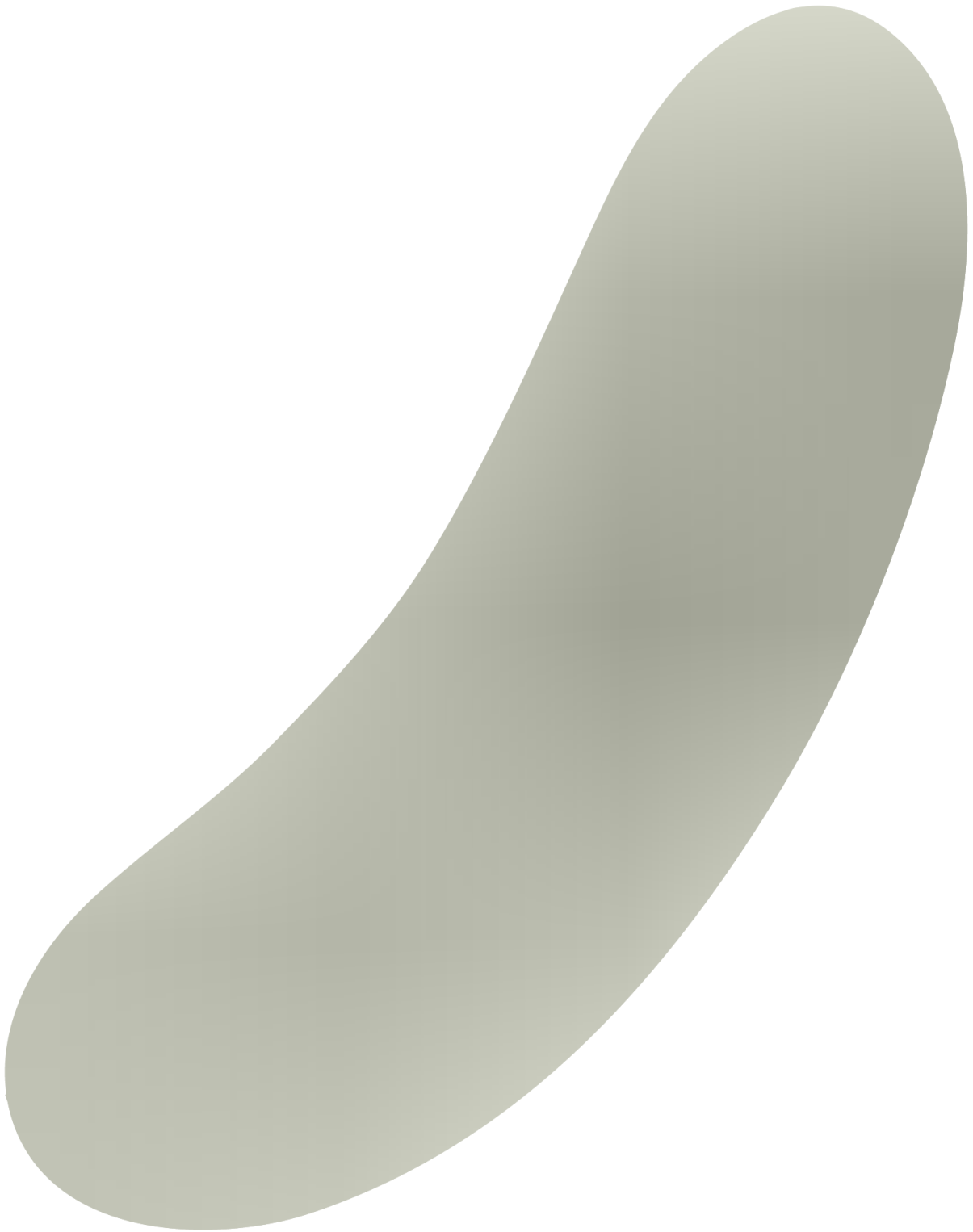








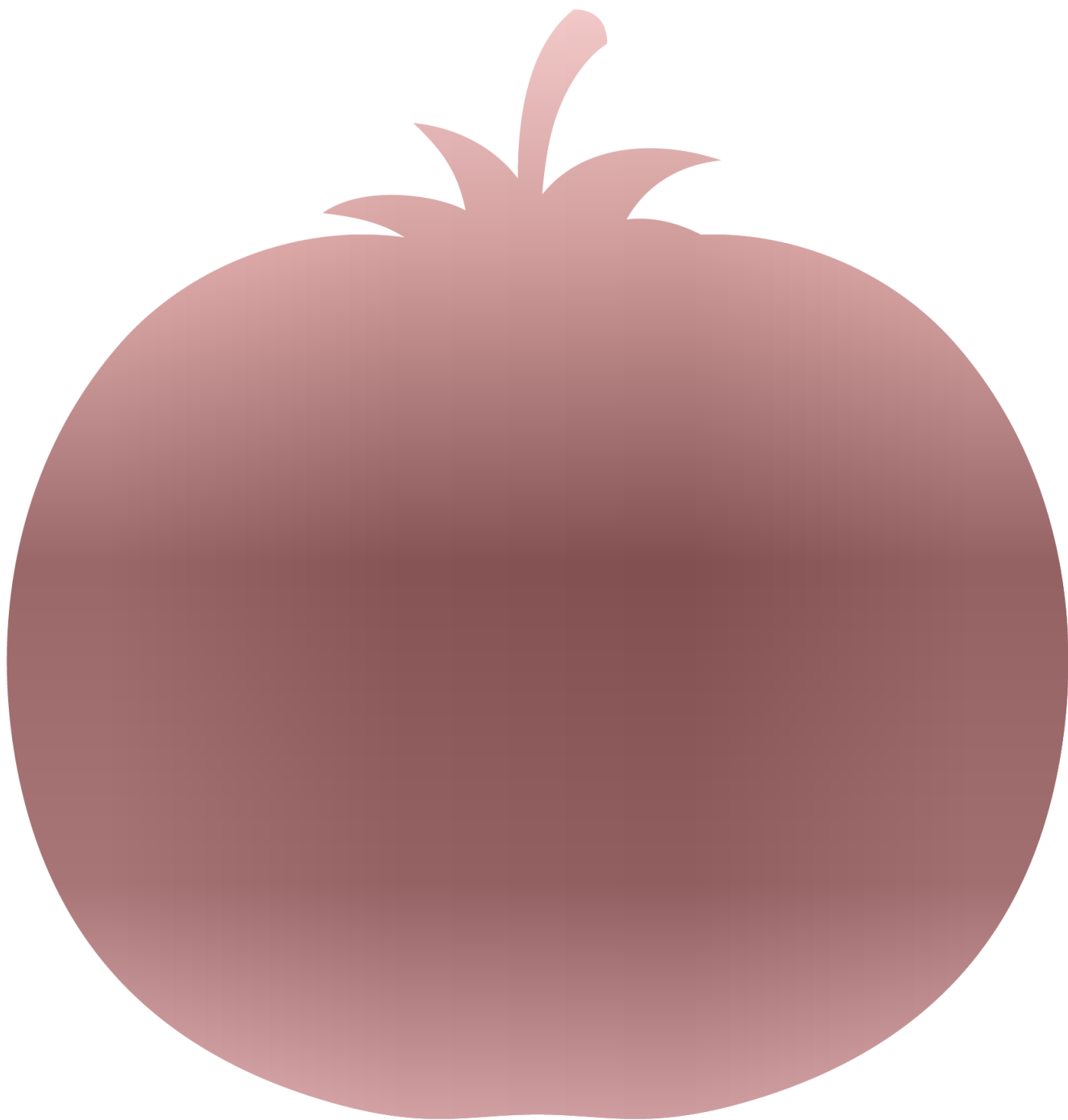


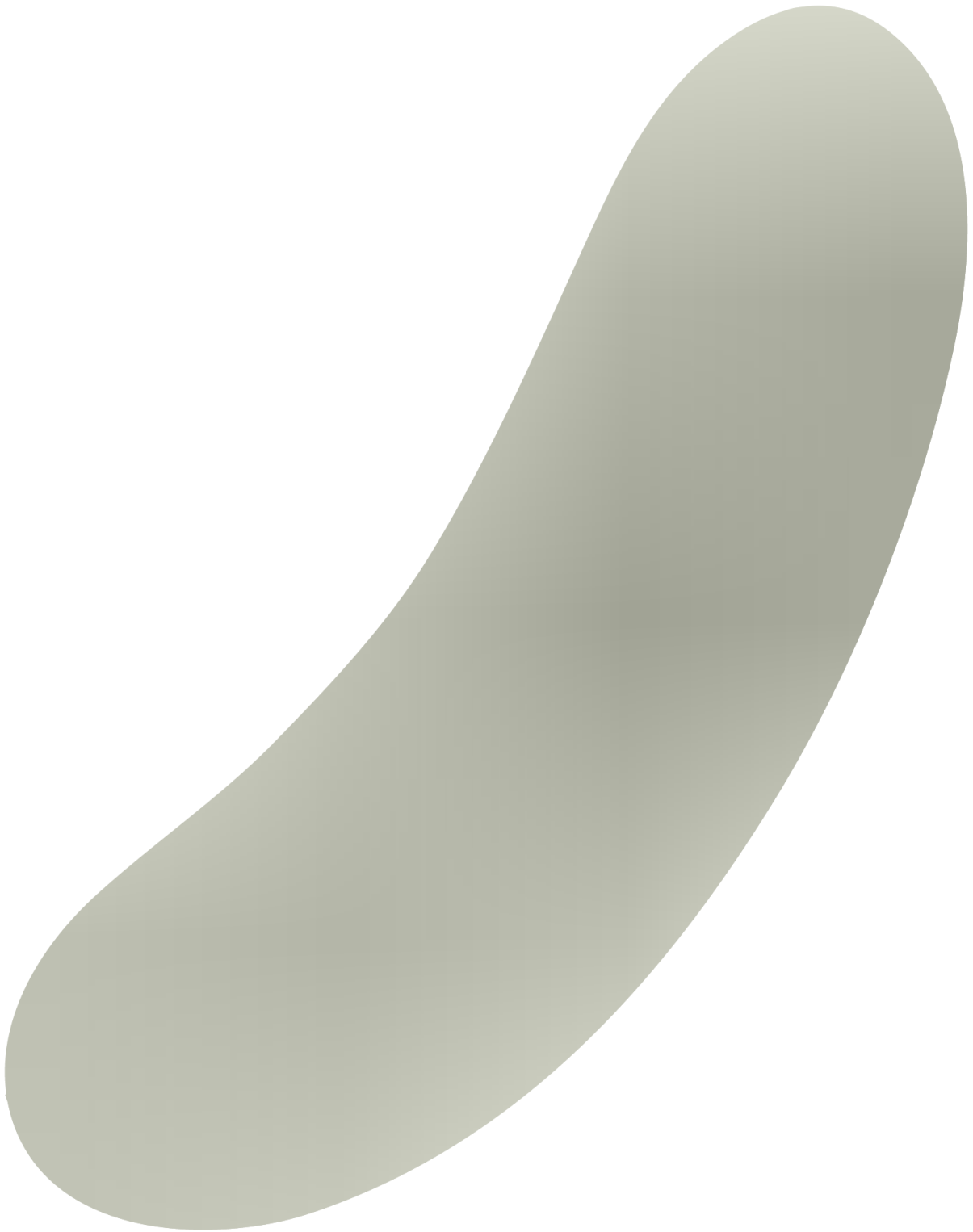


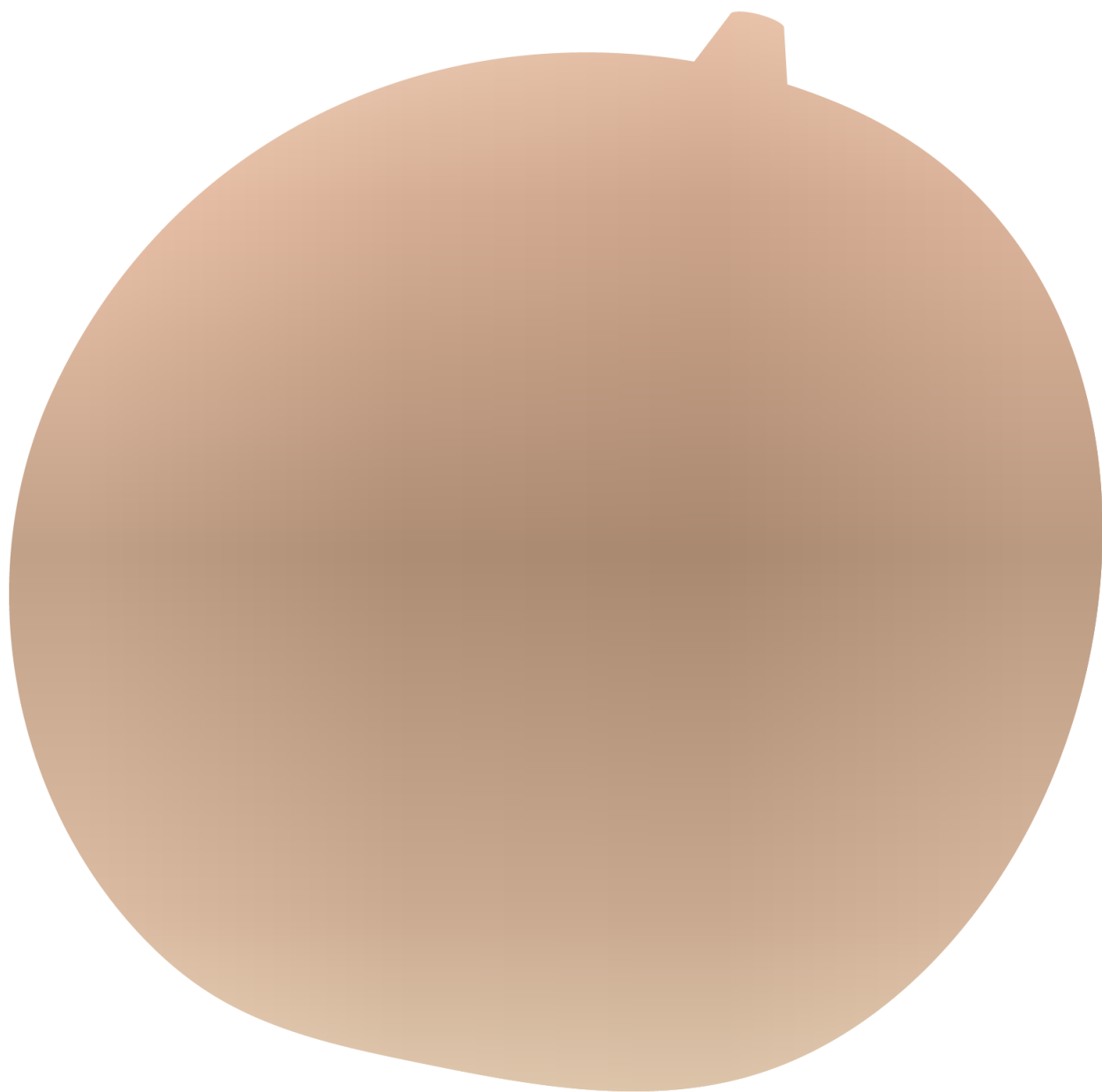














Средняя группа

Казахский язык: Нан дастарханға қалай келеді?

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін тыңдауды, тақырып бойынша фонетикалық сөздік ойындарды ойнау барысында ересек адамның өтінішін, сөзін түсіну, нанның дастарқанға келу жолы туралы білімдерін қалыптастыру. Артикуляциялық аппаратын, фонематикалық есту қабілетін, сөйлеу, жалпылауыш сөзді есту арқылы қабылдауын дамыту; табиғаттағы түстерді қабылдай алу, оларды ұқсас түстермен сәйкестендіре алу қабілетін дамыту. Зейіні мен ойлау қабілетін дамыту. Ересек адамдардың еңбегіне құрмет негіздеріне баулып, нанды қастерлей білуге баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: бидай, нан өнімдері, ұн, егін. Егін егеді, егін орады, диірменге тартады сөз тіркестері арқылы сөздік қорды белсендіру.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, дамытушылық ойын, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ойыншық Бауырсақ. Суреттер: қоян, қасқыр, аю, түлкі; сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Сюжеттік суреттер: жер жырту, бидай егу, бидайдың өсуі, масақ теру, ұн тарту, нан пісіру.

2. Үлестірмелі материалдар.

«Үшіншісі артық» ойынына арналған суреттер (бір карточкада: нан, тоқаш, шұжық; екінші карточкада: піспенан (печенье), батон, сүт тағы басқа).

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

1.2.

Педагог:

- Балалар, мен сендерге бір жұмбақ жасырайын, сендер оның шешуін тауып көріңдер.

Жұмбақ жасыру.

Терезенің алдына

Қойып қойды суытып.

Иісі мұрын жарады,

Өзі сары болады.

Ата менен ападан,

Не қашып барады? Дұрыс!

Бауырсақ қашып барады.

(Автор : Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, дұрыс таптыңдар! Бүгін бізге қонаққа Бауырсақ келді. Қане, балалар, амандасайықшы.

- Сәлеметсіз бе!

- Бауырсақ бізді орманға, ертегіге шақырады. Барамыз ба?

- Иә!

- Біз орманға сиқырлы кілеммен ұшып барамыз. Қане, балалар, отырайық.

Орманда жабайы аңдар көп қой, өзімізбен бірге нан салып алайық, аңдарға береміз.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.3. Педагог:

- Балалар, біз «Бауырсақ» ертегісіне келдік. Алдымызда жатқан жолмен орманға кірейік.

Балаларға жолдан Қоян кездеседі.



- Бұл не балалар?

- Қоян. Жарайсыңдар!

- Ендеше, қоянымызға нан берейікші, қарны ашқан шығар.

Қоянға нан өте ұнапты.

Қоян:

- Мен күнде осындай нан жегім келеді. Маған қалай жасайтынын үйретіңдерші, балалар!

- Үйретеміз бе? Иә!

Суретпен жұмыс.

Суреттерді рет-ретімен көрсетіп әңгімелейді.

- Алдымен, жерді жырту керек ...

Қоян:

- Жерді жыртып болған соң, жей беруге бола ма?

- Жоқ. Жерге бидай егуіміз керек.

Қоян:

- Ал, егіп тастаған соң, жей беремін бе?

- Жоқ. Біз ол өскенше күтуіміз керек.

Қоян:

- Ал, ол өскенде, жей аламыз ба?

- Жоқ. Біз оны жинап алуымыз керек.

Қоян:

- Жинап алған соң, оны жей беремін бе?

- Жоқ. Біз оны ұнтақтауымыз керек.

Қоян:

- Ұнтақтап болғасын, маған жей беруге болатын шығар?

- Жоқ. Бізге нан пісіру керек.

Қоян:

- Ал, піскен соң жеуге бола ма?

- Иә, піскесін жеуге болады!

Қоян:

- Осынша уақыт күту керек болсам, нан пісірмегенім жақсы. Осы уақытқа дейін нансыз қалай өмір сүрсем, әрі қарай да өмір сүретін боламын.

Қоян орманға қашып кетеді.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Балаларға жолдан Қасқыр кездеседі.

Педагог:

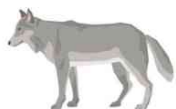
- Бұл не, балалар?

- Қасқыр. Жарайсыңдар!

- Ендеше, балалар, қасқырға нан берейікші, оның қарны ашқан шығар.

Қасқырға нан өте ұнапты.

Қасқыр:



- Мен күнде осындай нан жегім келеді. Маған қалай жасайтынын үйретіңдерші.

- Үйретеміз бе? Иә!

- Жарайды. Біз саған үйретеміз. Балалар, қазір бір ойын ойнаймыз және нанның қалай өсетінін қимылмен көрсетеміз (педагог қимылдарын көрсетеді, ал балалар қайталайды).

Сергіту сәті.

Бидайдың дәнін аламыз,

Егістікке барамыз.

Енді дәнді егеміз,

Өскенінше күтеміз. (тізе бүгіп отырады)

Күн шуағын шашады, (қолдары бастан жоғары)

Жаңбыр суын құяды, (жүресінен отыру, қолдарын төмен түсіру, саусақтарын ашу)

Өскін өсе бастады (баяу көтерілді)

Көкке бойын созады, (аяқтарының ұшына тұру, қолдарын жоғары көтеру)

Күз келгенде піседі, (денесін оңға және солға теңселту)

Қамбаларға түседі. (екі қолды жоғары көтеру, үйіліп жатқан бидайды көрсеткендей қимыл жасау)

Қамбалардан көлікпен, (көлікпен кетіп бара жатқандай, рульді оңға және солға бұрғандай кейіп таныту)

Диірменге жетеді.

Диірменнен ақ ұнтақ,

Наубайшыға кетеді. (жұдырықты түю, нан илегендей қимылдар көрсету)

Наубайшының нандары,

Дүкендерге жетеді. (ауада екі қолмен төртбұрыш, дөңгелек пішіндердің суретін салу)

Дүкендерден ыстық нан,

Дастарқанға келеді. (екі қолды алдыға қарай созу, алақандарын ашу)

Бір бөлке нан піскенше

Талай еңбек кетеді! (сұқ саусақтарын көрсету, алға және артқа қозғау)

Адамдардың еңбегін,

Бағалайық ендеше.

Қастерлейік ақ нанды,

Шамаларың келгенше. (екі қолдарын жүректің тұсына қою)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

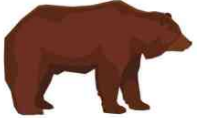
Педагог айтып тұрады, балалар қимылдарын келтіреді. Педагогтің қалауы бойынша қысқартып айтуға болады.

Қасқыр:

- Осынша уақыт күту керек болсам, нан пісірмегенім жақсы. Осы уақытқа дейін нансыз қалай өмір сүрсем, әрі қарай да өмір сүретін боламын.

Қасқыр орманға қашып кетеді.

2.2. Балаларға жолдан Аю кездеседі.



- Балалар, мынау қай аң?

- Аю. Жарайсыңдар!

- Ендеше, балалар, аюға нан берейікші, қарны ашқан шығар. Аюға нан өте ұнапты.

Аю:

- Мен күнде осындай нан жегім келеді. Маған қалай жасайтынын үйретіңдерші, балалар!

- Үйретеміз бе? Иә!

- Жарайды, біз саған үйретеміз. Қазір бір ойын ойнаймыз.

«Содан кейін не істейміз?» дидактикалық ойыны.

Аю балаларға кезек-кезек барады. Суреттерге қарап, нанның дастарқанға дейін қалай келетінін айтып береді.

Бірінші сурет.



- Алдымен, жерді жырту керек ...

Аю:

- Содан кейін не істейміз?

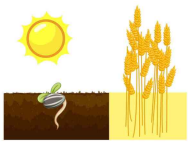
Екінші сурет.



- Содан кейін бидай егуіміз керек.

Аю:

- Содан кейін не істейміз?
Үшінші сурет.



- Ол өскенше күтуіміз керек.

Аю:

- Содан кейін не істейміз?

Төртінші сурет.



- Біз оны жинап алуымыз керек.

Аю:

- Содан кейін не істейміз?

Бесінші сурет.



- Біз оны ұнтақтауымыз керек.

Аю:

- Содан кейін не істейміз?

Алтыншы сурет.



- Бізге нан пісіру керек.

Аю:

- Осынша уақыт күту керек болсам, нан пісірмегенім жақсы. Осы уақытқа дейін нансыз қалай өмір сүрсем, әрі қарай да өмір сүретін боламын.

Аю да орманға қашып кетеді.

2.3. Балаларға жолдан Түлкі кездеседі.



- Балалар, мынау қай аң?
 - Түлкі. Жарайсыңдар!
 - Ендеше, балалар, түлкіге нан берейік. Қарны ашқан шығар.
- Түлкіге нан өте ұнапты.Түлкі сендермен бір ойын ойнағысы келеді. Ойнаймыз ба?
- Иә.

«Үшіншісі артық» дидактикалық ойыны.

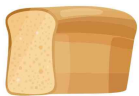
Мақсаты. Артық затты анықтауды үйрету.

Әрбір карточкада үш сурет бар. Екеуі нан өнімі де, біреуі нан өнімі емес. Артығын тауып, дұрыс атауын айту керек.

Мысалы:

- піспенан (печенье), тоқаш, шұжық;
- пряник, сүт, нан;
- батон, қалаш, ірімшік тағы басқа суреттер.

Балалар түлкімен бірге ойын ойнайды.





2.4. Нақыл сөздер.

1. Ас атасы - нан.
2. Нан бар жерде ән бар
3. Дәнді шашпа, нанды баспа.

Балалармен бірге нақыл сөздерді бірнеше рет қайталап, еске сақтауға тырысады.

2.5. Артикуляциялық жаттығу.

Ян-ян-ян-ян,
Қорқақ қоян.
Ыр-ыр-ыр-ыр,
Сұр қасқыр.
Ю-ю-ю-ю,
Маймақ аю.
Кі-кі-кі-кі,
Әдемі, қу түлкі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, балабақшаға қайтатын уақыт болды. Сиқырлы кілемге отырайық. Бауырсақпен қоштасайық, балалар!
- Сау болыңыз!
- Біз бүгін не туралы білдік?
- Нан дастарқанға қалай келетінін білдік. Жарайсыңдар!
- Тағы не істедік?
- Жаттығу жасадық, ойын ойнадық, орманға бардық. Жарайсыңдар!

Ойын рефлексиясы.

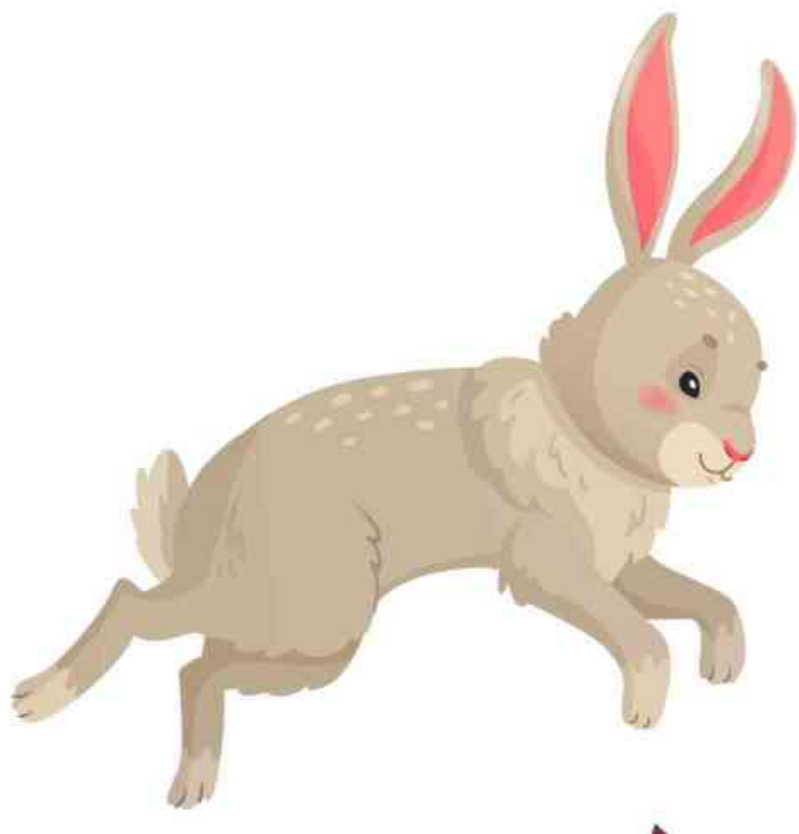
Классикалық әуен қосылады.

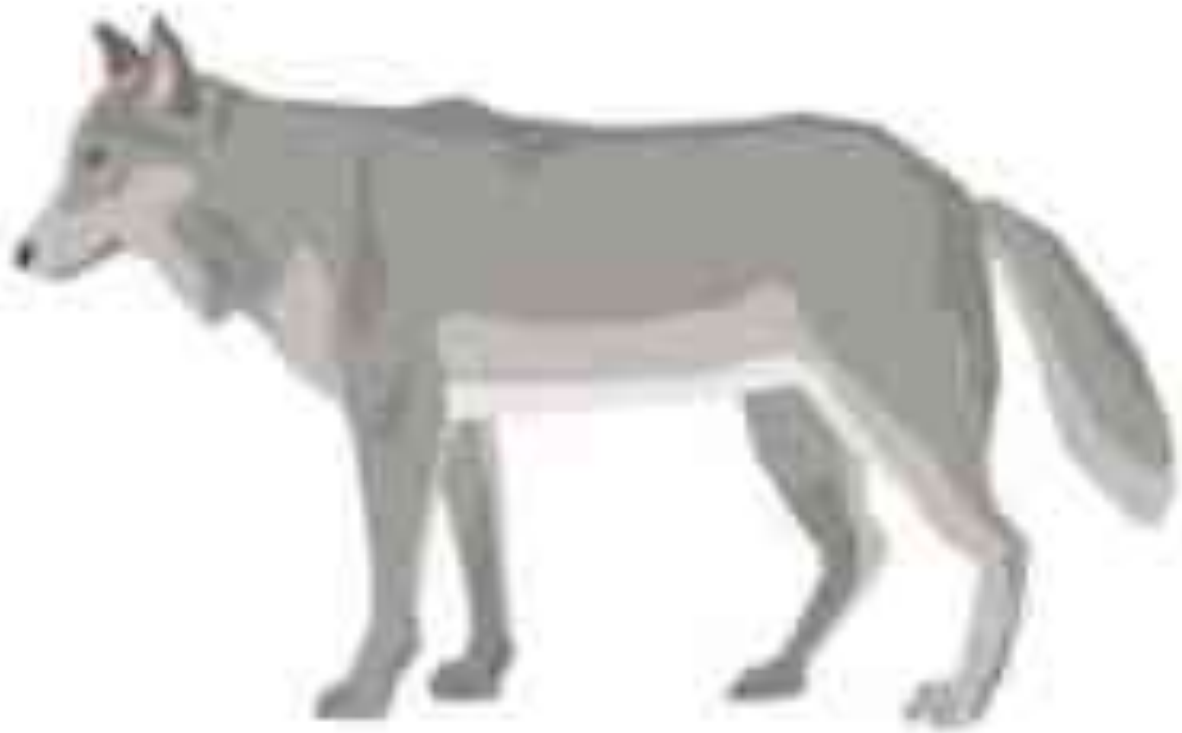


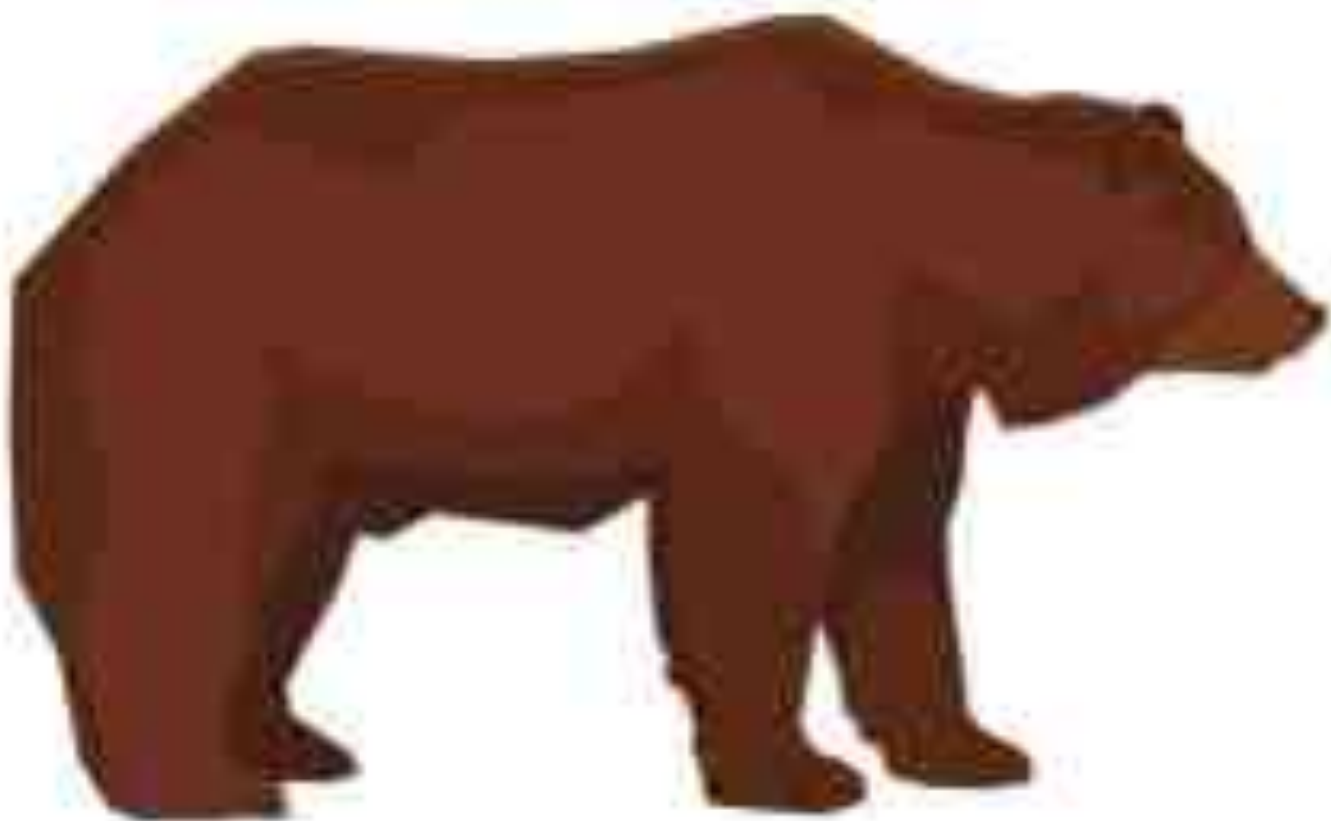
Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Балалар өздеріне ұнаған суретті таңдап алады.

- Балалар, суреттеріңді серуеннен келген соң бояйсыңдар.

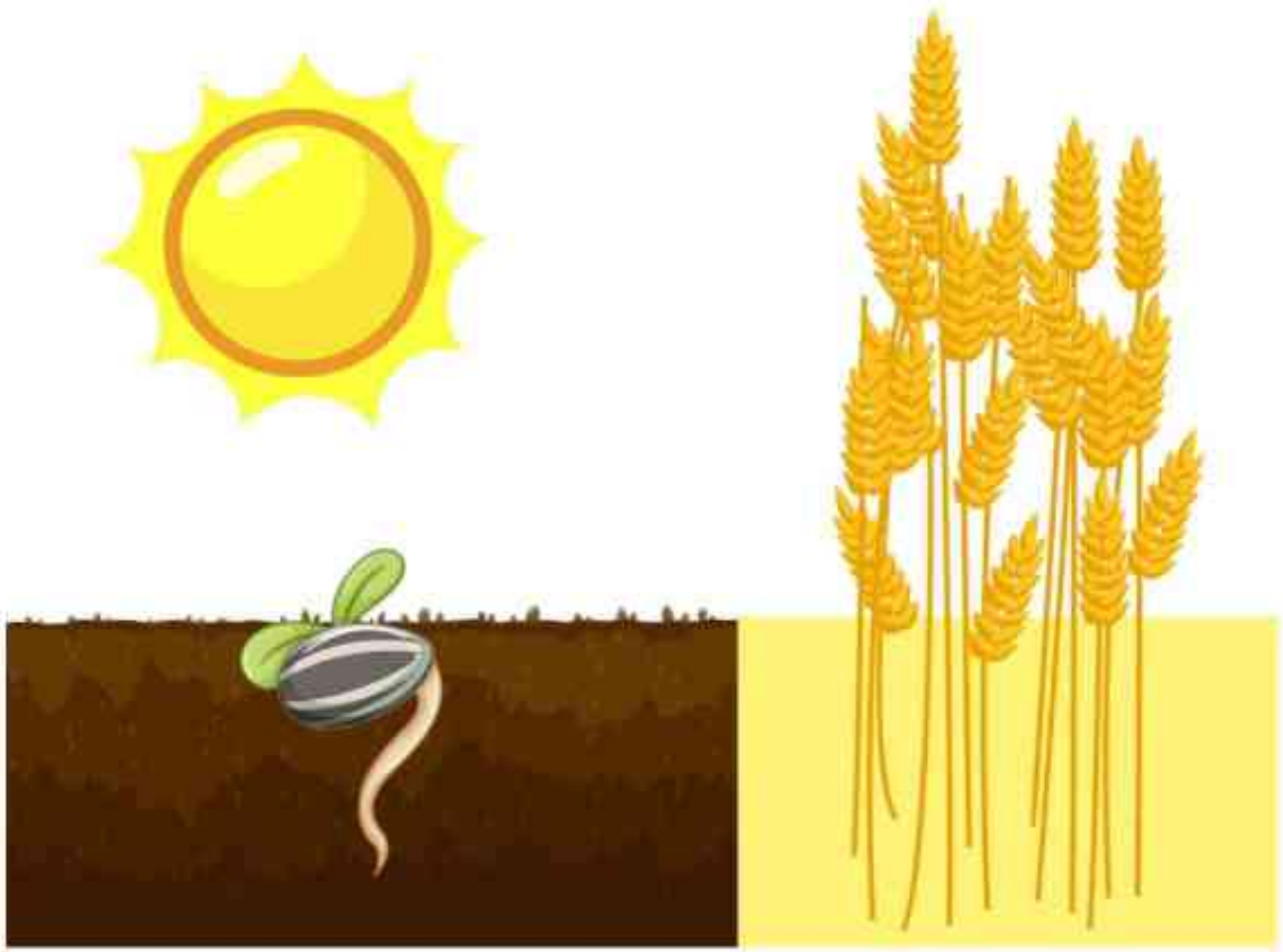










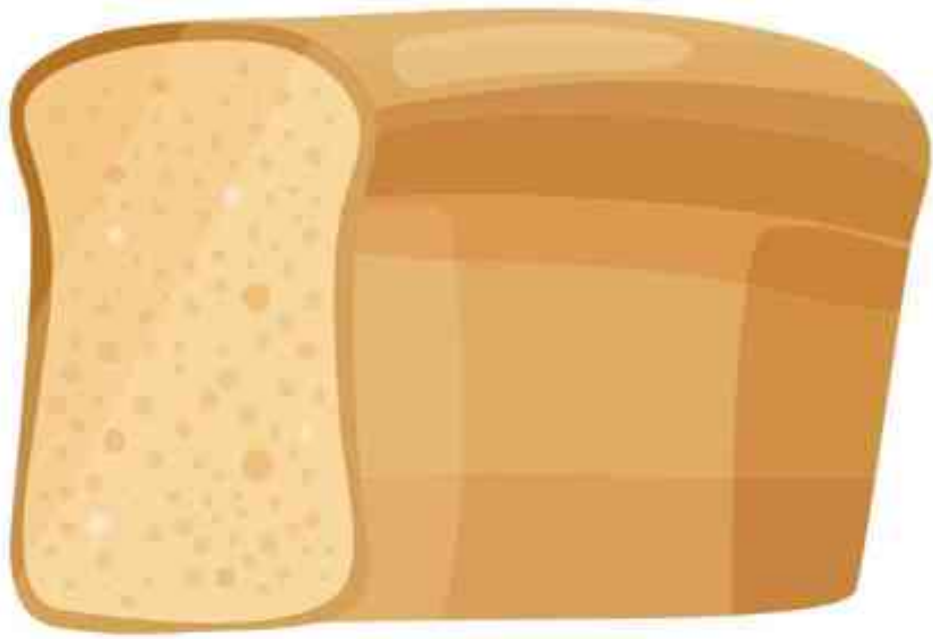


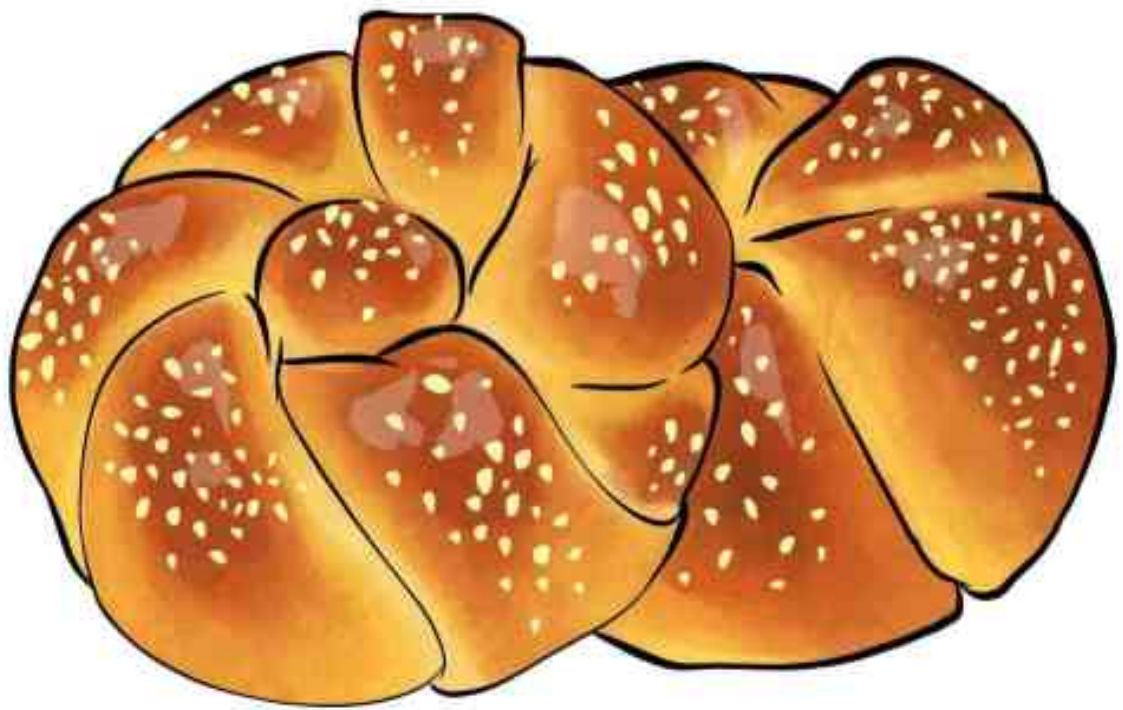






















Средняя группа

Казахский язык: «Алтын күз». Жыл құстары

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін түсінуді, «күз» сөзін қолдануды, септік жалғауларын өзгерте отырып қарапайым сөз тіркестерін құрауды, құстардың атын атауды, табиғат құбылыстары туралы шағын төрт жолдық өлең жолдарын айту арқылы жыл мезгіліне, жаңбырға, жауған жапырақтарға деген қарым-қатынасын білдіруді үйрету.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: күз, құстар, жапырақтар түседі. «Жаңбыр тамшылары тамады», «жапырақтар, ұшыңдар» сөз тіркестері арқылы сөздік қорларын байыту.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, суретті көрсету, әңгімелеу, сурет бойынша әңгімелесу, сергіту сәті, көркемсөз, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Вальс әуенінің аудиожазбасы («Күз келді»). Көрсеткіш.

Құстардың дыбыстарының аудиожазбасы: дала қазы, көкек, жапалақ.

Демонстрациялық суреттер: дала қазы, көкек, жапалақ.

Күзгі ағаштар. Түсіп жатқан жапырақтар бейнеленген күздің суреті.

Күз туралы бейнеролик: бұлттардың қалықтап барады, ағаштардың жапырақтары сарғаяды, желмен ұшып түседі, жаңбыр жауады, бала қолшатырын ашады (кадрлардың ауысуы баяу). «Күз» тақырыбында

мнемокарточкалар (маркер): жапырақтар түсіп жатыр, сары жапырақтар (сол жапырақтар сарғайған), жаңбыр жауып тұр, қолшатырдың астында тұрған балалар, сары және алтын түстес маркерлер басым болатын күзгі суреттер.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға қағаздан қиылған екі-екі жапырақтан: біркелкі екі сары немесе бір сары, бір тоқсары жапырақтар. Жапырақтар жинауға арналған шелек.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

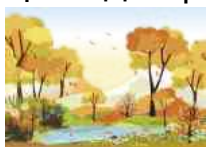
Әдемі вальс әуені ойнайды.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.2. Суретті көрсету.

Қонаққа күз келді.



2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көркемсөз.

Күз ханшайым сыбырлап,

Тыныш қана үн қатты:

Жапырақтар ұшыңдар,

Жауа түссін тамшылар.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, бізге Күз келді. Сәлеметсіз бе! Жарайсыңдар!

2.2. «Күз мезгілі» әңгіме.

Күз туралы бейнеролик көрсету.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Күз - жыл мезгілінің бірі. Күзде жапырақтар сарғайып, қалықтап жерге түседі. Күзде жаңбыр жиі жауады. Күзде балалар қолшатырдың астына тығылады. Жапырақтар күннің көзінде алтындай жылтырайды. Біз бұл құбылысты «алтын күз» дейміз. Қайталайықшы. Алтын күз.

Мнемокарточкаларға сүйеніп, әңгіме бойынша сұрақтар қою.

- Балалар, бұл қай жыл мезгілі? Алина, айтшы. Иә. Бұл күз мезгілі. Жарайсың! Қайталаймыз.

- Жапырақтар не істейді? (мнемокарточканы көрсету) Жапырақтар түсіп жатыр. Жарайсыңдар! Қайталашы.



- Жапырақтар жасыл түсті ме? Жоқ. Жапырақтар сары түсті. Жарайсың.



- Күзде не жауады? (мнемокарточканы көрсету) Жаңбыр жауады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Балалар қайда тығылады?(мнемокарточка көрсету) Қолшатырдың астына тығылады. Қолшатырдың астына. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



2.3. «Жапырақтар, ұшыңдар» сергіту сәті.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Балалардың қолдарына екі-екі жапырақтан беріледі (екі сары, тоқсары мен сары, сары мен қызыл). Вальс әуені қосылады.

Күз ханшайым сыбырлап, (қолдарындағы жапырақтарды жоғары көтеру, қолды екі жаққа жоғарыдан ашу)

Тыныш қана үн қатты: (жартылай отыру, қол екі жақта, қолдың білезік тұсын қозғалтып отырып, ақырын көтерілу)

Жапырақтар ұшыңдар, (қолдарындағы жапырақтарымен айналу)

Жауа түссін тамшылар. (қолдарын алдыға қарай созу, жан-жаққа сермеу)

Балалар педагогтің қимылдарына ілесіп, сөздерін бірге қайталайды. Қимыл-қозғалыстарды екінші рет қайталағаннан кейін, соңғы сөздерден кейін жапырақтар төмен қарай түсіріледі. Жаттығу кезінде кілем үстіне бірнеше қызыл және тоқсары жапырақтар қойылады.

- Міне, балалар, жапырақтар ұшып кетті, орындарымызға жайғасайық.

2.4. Саусақ жаттығуы. «Жаңбыр».

Жаңбыр, жаңбыр, тырс-тырс-тырс, (бір қолдың саусақтарын екінші қолдың алақанына жаңбыр жауғандай тырсылдату, саусақпен тықылдату)

Шаршамайсың, жауасың! (сұқ саусағын оңға және солға қозғау)

Тамшылармен тырс-тырс-тырс, (саусақтарды бүгу, жазу, жоғарыдан төмен жаңбыр жауғандай қимылдар көрсету)

Адамдарға тамасың (екі алақандарын екі жаққа ашу)

Жаттығуды бірнеше рет қайталау.

Сөздерге ілесіп қимылдарын келтіруді қолдау, сөйлемдердегі соңғы сөздерін қайталатып айтқызу.

2.5. Жұмбақ.

Көкек - көкек,

Ға-ға-ға.

У-һу-у-һу,

Да-ла-да!

Ән салады, ұшады,

- Ұшақ па? Кім байқады?

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Жұмбақты бірнеше рет қайталау.

- Балалар, мыналардың барлығы нелер? Құстар. Мына құстар ұшаққа ұқсай ма?

Құстар ұшады. Жарайсыңдар!

- Біз қандай құстар туралы айттық? Иә, жапалақ, қаз, көкек туралы айттық. Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз не туралы әңгімелестік? Күз туралы. Күз қандай? Алтын күз. Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Күздің жұмысы көп, ол басқа балаларға да бара жатыр. Күзбен қоштасайық.

- Сау болыңыз!

«Жапырақтарды жинайық» рефлексия.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог:

- Балалар, біз көп жапырақтарды шашып алыппыз. Жинап қою керек. Мына шелекке сары түсті жапырақтарды жинау керек. Қане, балалар, бастаймыз! Жапырақтар жиналғаннан кейін, педагог барлық жапырақтың түсі сары емес екеніне назар аудартады. Қызыл және тоқсары түсті жапырақтар бөлек алынады. Қалағандары олардың түсін атайды.

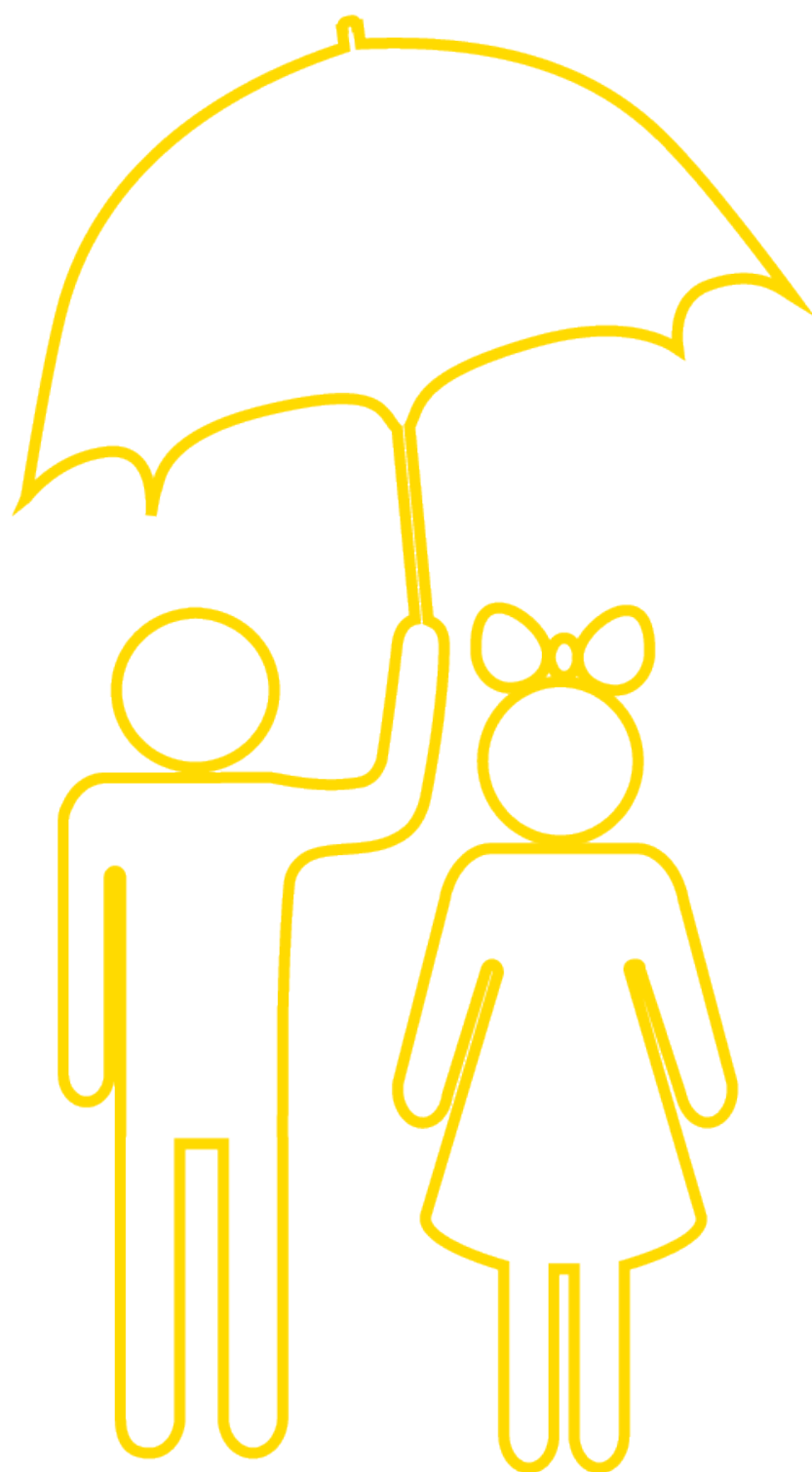
- Айналамыз тап-таза болды. Жарайсыңдар!













Средняя группа Казахский язык: Күзгі жаңбыр

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Жаңбыр түрлерінің атауларын қазақ тілінде атауды үйрету; етістік, көсемше, зат есімдердің көмегімен жаңбырдың жауғанын, жапырақтардың түсуін білдіретін сөз тіркестерін құруды, зат есіммен, сын есімнен сөз тіркесін құруды үйрету. Артикуляциялық аппаратын, сөйлеуін, дауысты дыбыстарды және дауысты дыбыстардың дауыссыз дыбыстармен үндесуін есту арқылы қабылдау қабілетін дамыту, негізгі түстерді қабылдауын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту; жағымды көңіл күйін білдіре алуы. Құралпастарымен бірге ойнауға, достасуға ұмтылуға тәрбиелеу. Табиғаттың сұлулығын сезінуге баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: күз, жаңбыр, нөсер. Жапырақтар сарғаяды, жаңбыр жауады, құстар ұшып кетеді сөз тіркестері арқылы сөздік қорды молайту.

Әдіс-тәсілдер

Күз тақырыбында суреттерді көрсету, көркемсөз, әңгімелесу, ғажайып сәт, сергіту сәті, дидактикалық ойындар, тәжірибе жасау.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

«Күз», «Жаңбыр» тақырыбындағы көрнекілік суреттер, жаңбырдың дыбысы жазылған аудиожазба, тыныс алу жаттығуына арналған атрибуттар.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға арналған ысқыштар, су құйылған ыдыстар, қол сұртуге арналған майлықтар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы.

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

1.2. Әңгімелесу.

Педагог:

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?
- Күз мезгілі.
- Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады?
- Күн суық. Жылы киім киеміз. Жапырақтар сарғайып, жерге түсіп жатыр. Жаңбыр жауа береді.

1.3. Өлең оқу.

Күз, күз, күз келді,

Жел мен жаңбыр әкелді.

Күз, күз, күз келді,

Жер көйлегін сары түске өзгертті.

- Күз мезгілінде жаңбыр жиі жауады. Аспанды бұлттар жауып, жерге тамшылап жаңбыр жаудырады.

Ғажайып сәт.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Осы кезде жаңбырдың дыбысы естіледі.

- Ой, балалар, мынау ненің дыбысы?

(Таңдана жан-жағына қарайды.)

- Жаңбыр жауып тұр.
- Иә, дұрыс таптыңдар. Балалар, бұл жаңбырдың дыбысы.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог:

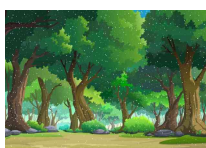
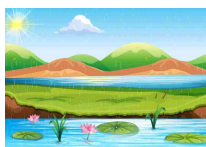
- Ой, балалар, біздің топты да бұлттар басып барады, жаңбыр жауайын деп тұр екен. Кәне, балалар, оларды үрлеп қуып жіберейікші.

Тыныс алу гимнастикасы.

Балаларға бұлттардан жіпке салбырап тұрған тамшыларға үрлеуге ұсыныс жасайды.

Тамшыларға үрлеп, тыныс алу жаттығуын орындайды.

Жаңбыр жайында мәлімет.



Жаңбырдың суреттерін іледі.

Педагог:

- Білесіңдер ме, балалар, жаңбыр ақырын жауып, тамшылары кішкентай болса, жаңбыр себелеп тұр дейміз.
- Ал, үлкендеу тамшылармен қатты жауатын жаңбырды – нөсер жаңбыр дейміз. (Жаңбырдың дыбысы қайтадан естіледі.)
- Далада жаңбыр жауса да, күн шығып тұрса да, біздің балалар ойыннан жалықпайды. Мен сендерді бір ойын ойнауға шақырамын.

2.2. Саусақ жаттығуы. «Қызықты серуен».

Педагог:

- Кәне, балалар, серуенге бара жатқандай болайық.
- Баспалдақпен абайлап түсіп келеміз. Ақырын! Абайлап!
- Далаға шықтық. Жүгіріп келеміз.
- Балалар, қояндар сияқты секіреміз. Міне, балалар, осылай көңілді секіреміз.
- Бір кезде жаңбыр жауа бастады. Міне, жаңбыр себелеп жауа бастады.
- Жаңбыр нөсерлетіп, қатты жауып кетті.
- Балабақшаға кіріп кетейік.
- Міне, балалар, серуен қандай қызықты болды.

Балалар тәрбиешіге ілесіп үстелдің бетін саусақтарымен жылдам және баяу ырғақпен, ақырын және қатты соғып саусақ жаттығуын орындайды.

2.3. Сергіту сәті.

Педагог:

- Алақай! Балалар, бұлттар бізді айналып өтті. Келіңдер, балалар, ән салып,

демалып алайық.

Сергіту сәтінде «Тырс-тырс біздерге...» әнін айтады. («Кап - кап, на ладошку» әнінің қазақша нұсқасын айтады.)



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

«Жалғастырып айт» дидактикалық ойыны.

Балалардың сөздігіндегі етістіктерді белсендіруді жалғастыру.

- Жапырақтар күзде не істейді?

(сарғаяды, құлайды, түседі, ұшады тағы басқа)

- Күзде жаңбыр не істейді?

(жаңбыр жауады, құяды тағы басқа)

- Күзде құстар не істейді?

(ұшып кетеді, дайындалады тағы басқа)

- Күзде ағаштар не істейді?

(жапырақтарынан айырылады, ұйықтайды және тағы басқа)

- Күзде жануарлар не істейді?

(қысқа дайындалады, тондарын ауыстырады және тағы басқа)

2.4. Педагог:

- Балалар, жаңбыр қалай жауатынын білгілерің келе ме?

Шағын тәжірибе.

- Ендеше, балалар, қызықты тәжірибе жасап көрейік.

- Ашық күні бұлттар мына алдарыңдағы ысқыштардай жеп-жеңіл болады. Олар аспанда ұшып жүріп, өзен мен көлден өз бойына су жинайды. Сосын ауырлап кетеді. Өздерінде суды ұстай алмай, жерге жаңбыр болып жауады.

- Кәне, біз де жаңбыр жауғызып көрейік. Жеңімізді түреміз. Ысқышты алайық. Оны суы бар ыдысқа батырамыз. Алып шығамыз да, қысамыз, суын сорғытамыз. Тамаша!

- Міне, жаңбыр осылай жауады екен.

Жеңдерін түреді. Ыдыстан құрғақ ысқышты алады, оны суы бар ыдысқа батырып көреді. Сығады, жақсылап қысып, суын шығарып көреді.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз Мұқағали аталарыңның «Сап-сары жапырақтар» өлеңін жаттағанбыз. Соны есімізге түсіріп көрейікші.

Көркемсөз.**Мұқағали Мақатаев «Сап-сары жапырақтар».**

Сап-сары жапырақтар.

Сап-сары жапырақтар ...

Сап-сары жапырақтар ...

Саудырап құлап жатыр атырапқа.

Біреудің жанарында,

Біреудің табанында,

Сап-сары жапырақтар жоғалуда.

- Балалар, біз не туралы әңгімелестік? Күз, жаңбыр туралы. Жарайсыңдар!

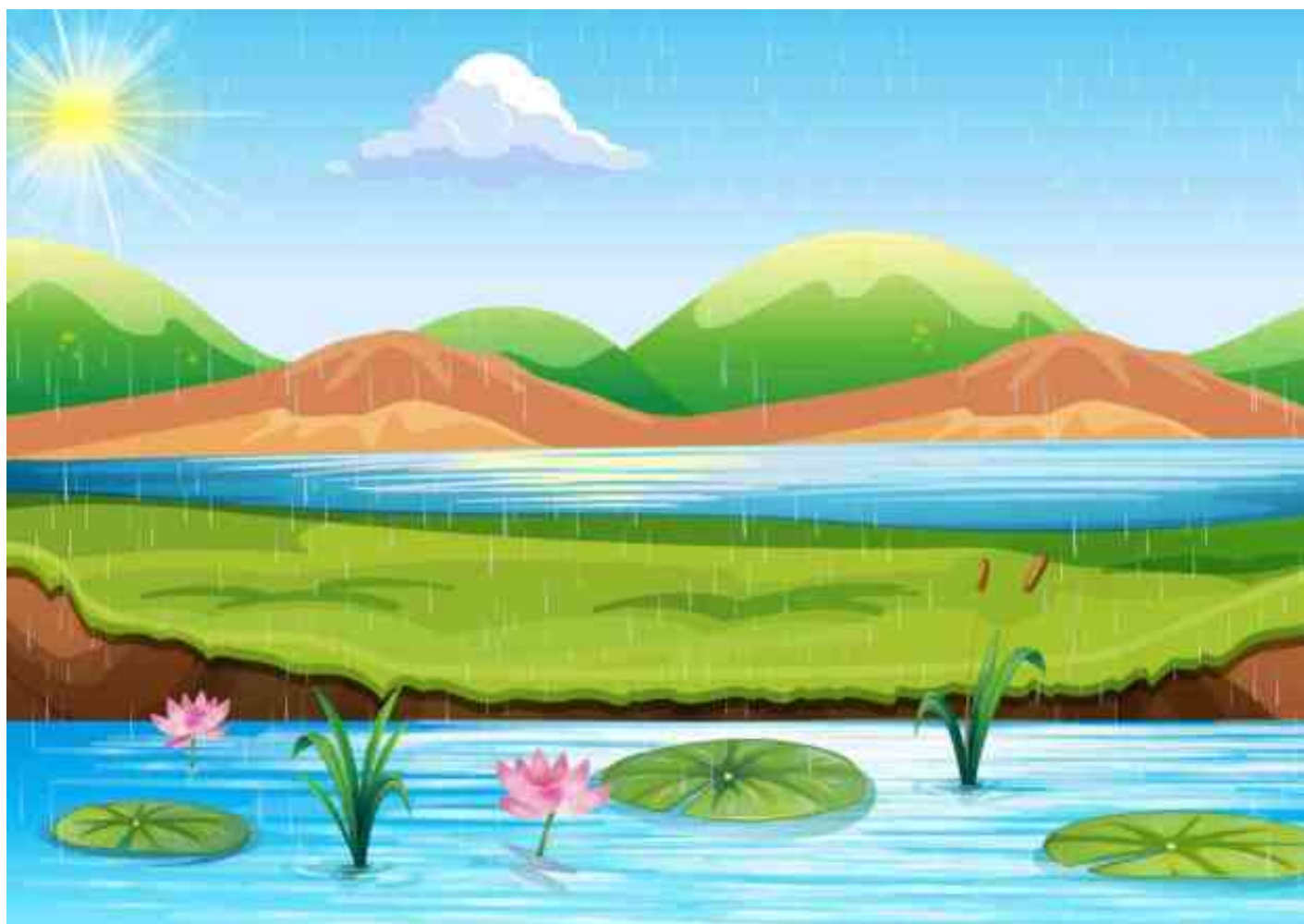
Ойын рефлексиясы.

- Балалар, мына күздің әдемі бұлттарынан жаңбырдың тамшыларын салайықшы.

Бүгінгі білгендеріміз, тәжірибеміз кімге ұнаса, көк түсті тамшының суретін

салады. Ішін бояп қояды. Ал, көңіл күйлерің болмаса, онда тамшының суретін

саламыз, ішін боямаймыз.











Средняя группа

Казахский язык: «Жолға дайындал...». Көліктер. Түстер әлемінде.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Көлік түрлерінің қазақ тіліндегі атауларын, негізгі түстерін тыңдап, дұрыс атауды үйрету; етістіктер мен көсемше, зат есімдердің көмегімен көліктердің жүруін білдіретін сөз тіркестерін құруды зат есіммен сын есімдерден сөз тіркесін құруды үйрету, көліктердің жүруін бере алатын буындарды айтуды үйрету. Артикуляциялық аппаратын, сөйлеуін, дауысты дыбыстарды және дауысты дыбыстардың дауыссыз дыбыстармен үндесуін есту арқылы қабылдау қабілетін дамыту, негізгі түстерді қабылдауын, зейінін, ойлау қабілетін дамыту; жағымды көңіл күйін білдіре алуы. Құралпастарымен бірге ойнауға, достыққа деген ұмтылысын тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: көлік, кеме, ұшақ. Көк ұшақ, сары автобус, қызыл мәшине, жасыл кеме сөз тіркестері арқылы сөздік қорды молайту.

Әдіс-тәсілдер

Бейнероликті көрсету, көркемсөз, әңгімелесу, ғажайып сәт, сергіту сәті, сөздік жаттығу, дамытушылық ойын.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Жолда келе жатқан көлік туралы бейнеролик. Заттық демонстрациялық суреттер: мәшине, жүк көлігі, автобус, паровоз, кеме, ұшақ (А4). Көрсеткіш. Заттық демонстрациялық суреттің карточкалары (1/2 А4), бұнда төртеуінің бірі артық: қызыл қызанақ, қызыл ту, көк ұшақ, қызыл таңқурай; жасыл қияр, сары автобус, жасыл алмұрт, жасыл жапырақ; сары күн, сары жапырақ, қызыл мәшине, сары лимон; тоқсары сәбіз, жасыл кеме, тоқсары апельсин, тоқсары іш көйлек. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің

аудиожазбасы.

2. Үлестірмелі материалдар.

Үлестірмелі суреттер (1/4 А4): мәшине, автобус, паровоз, кеме, ұшақ.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Бейнероликті көрсету.

Көшедегі көліктердің қозғалысы жайында қысқаша бейнеролик.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.2. Жұмбақ жасыру.

Алда да, артта да,

Жүреді бипылдата.

Көшемізде біздің,

Доңғалақтар ізі. (Көліктер.)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көліктер туралы әңгіме.

Суреттер: көліктердің бірнеше түрі (автобустар, автомобильдер, жүк көлігі).



- Балалар, мынау не? Мынау мәшине. Жарайсыңдар! Қайталаймыз.

Мынау автобус.

- Мәшинелер не істейді? Жүреді, жүреді. Жарайсыңдар! Рақат (Жібек), қане

қайталашы. Мәшинелер жүреді, жүреді. Жарайсыңдар!

- Мәшинелер қалай жүреді? Вж-ж-ж, вж-ж-ж! Жарайсыңдар! Самат (Әлібек), қайталап көрші. Жарайсың!

- Балалар, мәшинелер қайда жүреді? Аспанда ма? Суда ма? (Ым-ишарамен көрсету.)

Мәшинелер жол бойымен жүреді. Қайталаймыз.

- Мәшине мен втобус - көлік. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

2.2. «Сенде не бар?» жаттығуы.

Әртүрлі көліктер бейнеленген суреттерді бір-бірден көрсету.

- Балалар, менде тағы көп көліктер бар.



- Менде мәшине бар. Менде ұшақ бар. Менде кеме бар.

- Сендерде не бар?

Балалар кезектесіп өздеріндегі суретті карточкаларды көрсетеді, қолында не бар екенін айтады.

- Қыдырәлі, сенде не бар? (Менде автобус бар.) Жарайсың!

- Әмір, сенде не бар? (Менде ұшақ бар.) Жарайсың!

- Бекарыс, сенде не бар? (Менде кеме бар.) Жарайсың!

2.3. Сергіту сәті. «Қонақтар немен жетті?»

Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ритмикалық әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Қонақтар немен жетті? (колоннаға бір-бірден сапқа тұрғызу)

Паровозбен тез жетті,

Доңғалақ тықылдап,

Алға қарай зырылдап:

Тақ-тұқ, тақ-тұқ!

Алға қарай зырылдат!

(Жұдырықтарын түйіп, шынтақтарын бүгіп, ақырын алға қарай қозғалып жүріп, педагогтің артынан сөздерді қайталап айту керек.)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Аспанға алып ұшар, (қолдары алдында, шынтақтары бүгулі, екі қолды алма кезек айналдырады)

Бізде үлкен ұшақ бар. (қолдарын ұшақтың қанатына ұқсату, екі жаққа жаю)

- Уууу!

Моторлар гуілдейді,

- Уууу!

Балалар күлімдейді!

- Уууу ... ! (Ұшып бара жатқан ұшақтың бейнесін келтіріп, педагогтің соңынан сөздерді қайталап айтады)

Асықпай жүреміз, (Рульдi бұрағандай қимылдар жасайды.)

Автобуспен келеміз.

- Туу-дуууу!

- Туу-дууу!

- Тууууууу! (педагогтің соңынан ілесіп қайталайды)

2.4. «Не артық?» дамытушылық ойыны.

Мақсаты.

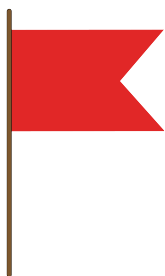
Ұқсас заттардың ішінен түсіне қарап артығын табуды үйрету, затты сипаттамасына қарап (түсі) атау.

Ереже.

Балалардың алдына ұқсас төрт заттан тұратын, түсіне қарай ғана ажыратылатын суреттер қатары қойылады:

- қызыл түсті қызанақ, қызыл түсті жалауша, көк ұшақ, қызыл таңқурай;

- сары түсті күн, сары жапырақ, қызыл түсті мәшине, сары түсті лимон;
- тоқсары түсті сәбіз, жасыл түсті кеме, тоқсары апельсин, тоқсары түсті ішкөйлек.







Балаларға заттардың бірінші қатары көрсетіледі. Бір затты түсі бойынша ажыратып алу қажет. Бұл көлік түрлерінің бірі болып шығады. Балалар тапқан түсті заттың не екенін айтады. Балалардың дұрыс құрылған сөз тіркестерімен айтқан жеке жауаптары да, хормен айтқан жауаптары да қабылданады. Барысы.

- Балалар, мұқият қараңдаршы. Не артық?
- 1. Көк ұшақ. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- 2. Сары автобус. Қайталаймыз. Тамаша!
- 3. Қызыл көлік. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- 4. Жасыл қайық. Қайталаймыз. Дұрыс!

Ескерту.

Табылған суреттерді бір қатарға орналастырып, оларды бір сөзбен, жалпылама

атауға болады.

- Балалар, ұшақ, көлік, автобус, қайықты бір сөзбен - көліктер деп айтамыз. Қайталаймыз.

Егер балалардың дайындығы ұсынылған жүктемеге сәйкес келмесе, уақытты ұтымды пайдалану мақсатында суреттердің 2-3 қатарын ғана көрсетуге болады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз не туралы әңгімелестік? Көліктер туралы. Жарайсыңдар!

«Әртүрлі көліктер» рефлексия.

Көліктер болады әртүрлі,

(қолдарын жоғары көтеру, екі жаққа ашу)

Жолдары да олардың сан қилы.

(алдарына екі қолдарымен кезек-кезек толқын жасайды)

Жолдармен автобус жүреді,

(Рөлді әрлі-берлі бұрағандай қимылдар жасайды)

Кемелер суда ғана жүзеді.

(қолдарын алдыға қарай созып, екі алақанды жанастырып, кеменің тұмсығын жасайды)

Әуеде ұшады ұшақтар,

(екі қолды екі жақ жанына жайып, ұшақтың қанатын жасап, оңға және солға ұшқан сияқты теңселеді)

Темір жолда паровоз жүреді.

(екі қолдың шынтағын бүгу, екі жақ жанына ұстау, алға қарай баяу қозғалу)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)









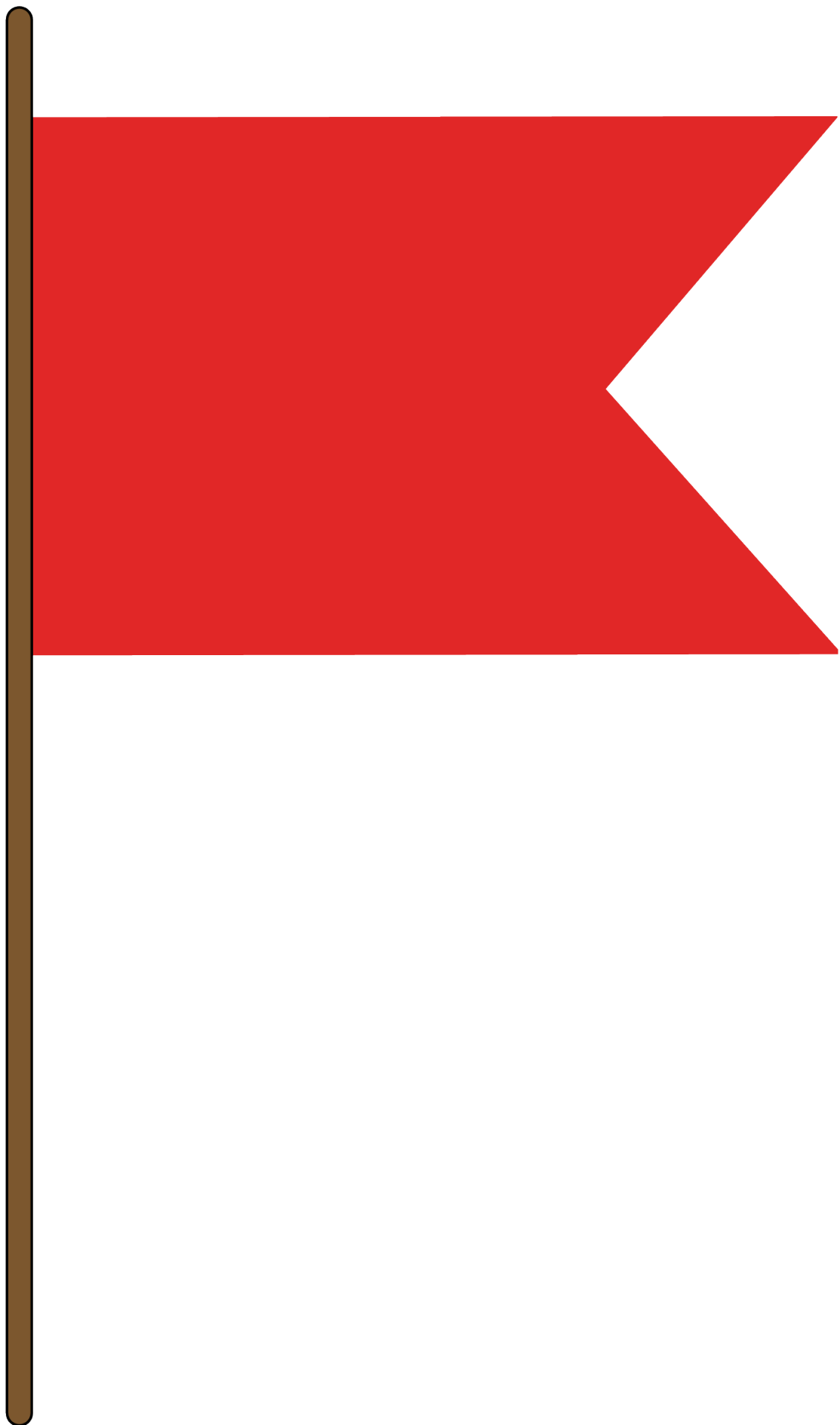






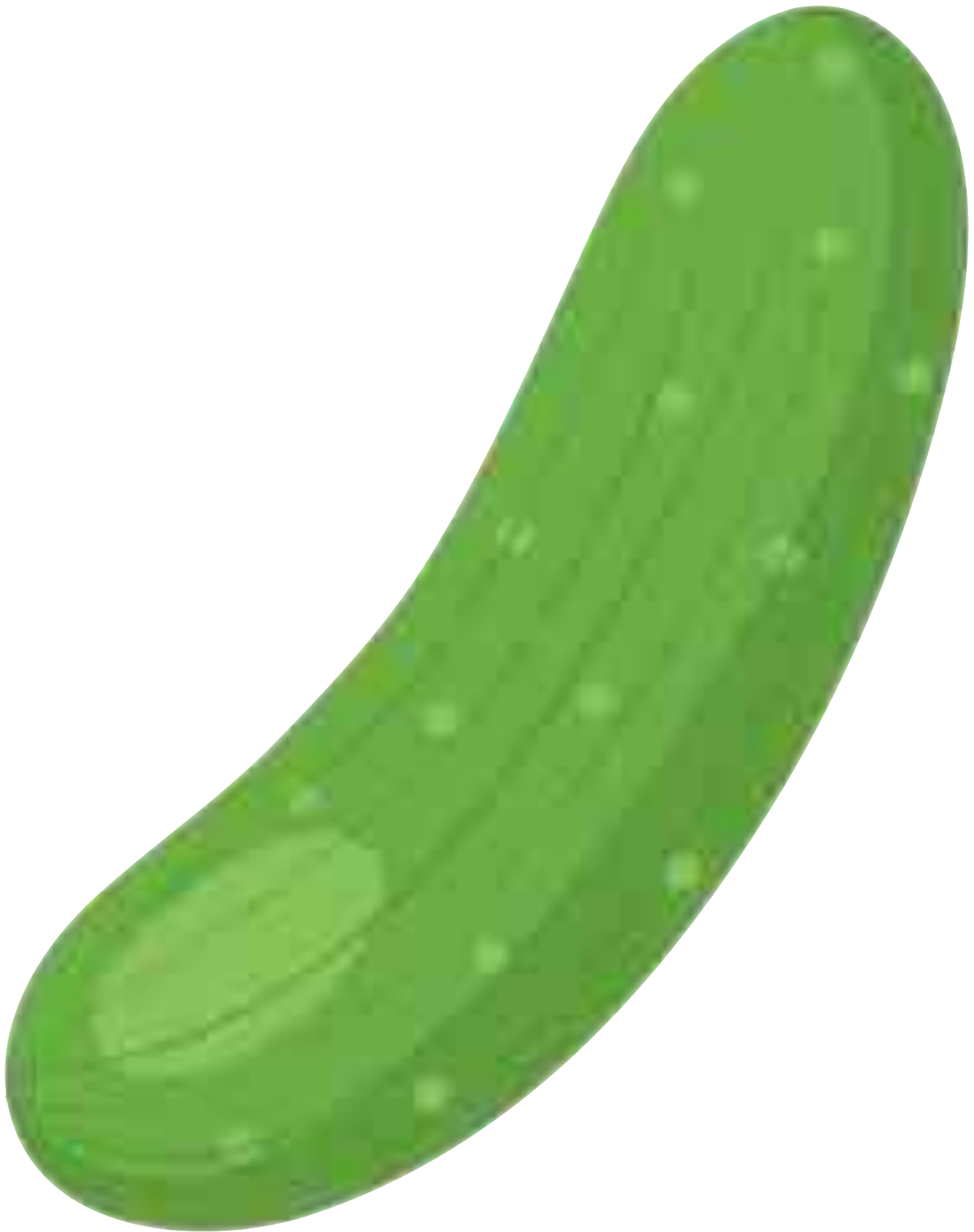








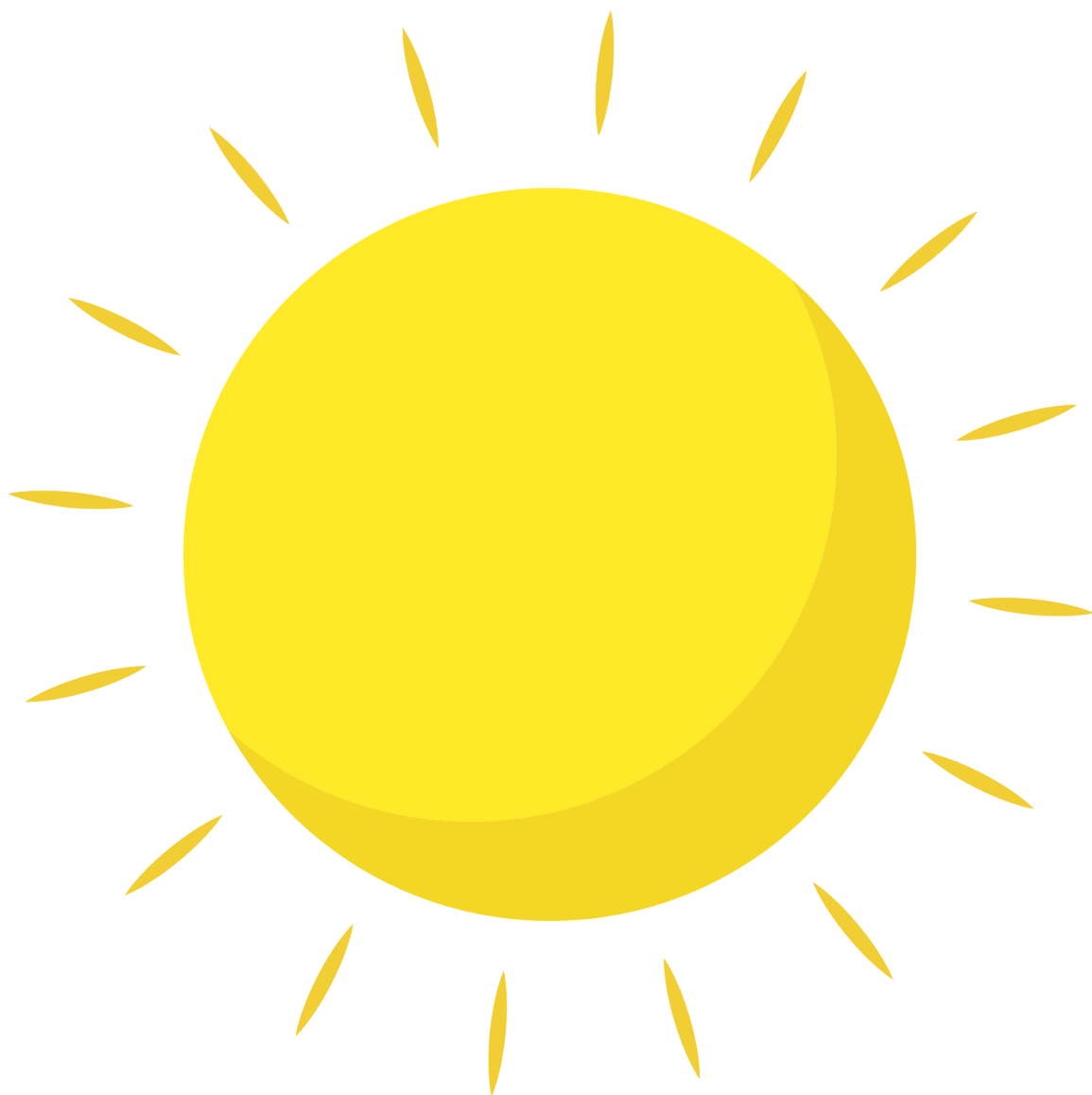




























Средняя группа

Казахский язык: Жабайы аңдардың қысқа дайындығы. «Қоян тонын неге ауыстырады?»

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Орманда мекендейтін жабайы жануарлар туралы білімді тереңдетуге және жалпылауға ықпал ету, күз мезгіліне тән белгілерін таныстыруды жалғастыру, жиі қайталанатын қажетті сөздер мен сөз тіркестерін (қазақ тілінде) еске сақтап, оларды дұрыс қолдануды үйрету. Орман мен оның тұрғындарының өміріне танымдық қызығушылықты дамыту; еске сақтауын, байланыстырып сөйлеуін, бір-бірін тыңдау қабілетін дамыту; сыртқы түр сипатына немесе мінез-құлқына тән белгілеріне назар аудара отырып, жабайы жануарлар туралы жұмбақтарды шеше білу. Табиғатты сүюге және құрметтеуге баулу, қайырымдылық пен мейірімділікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: қоян, түлкі, аю. Қоян тонын ауыстырады, аю ұйқыға жатады, қасқыр жортып жүреді сөз тіркестері арқылы сөздік қорды молайту.

Әдіс-тәсілдер

Мультфильмнен үзінді көрсету, көркемсөз, әңгімелесу, ғажайып сәт, сергіту сәті, дидактикалық ойындар, тәжірибе жасау.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ақпараттық слайд, тыныс алу жаттығуына арналған бұлттар, дидактикалық ойынға арналған суреттер, көрсеткіш. Рефлексияға қажетті құралдар: қоянның кескіні мен мақталар, желім.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға ақ түсті және сұр түсті парақтар мен ақ түсті қояндар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Жаттығу. «Кел, сәлемдесейік!»

1.2. Мультфильмнен үзінді көрсету.

(Сюжет бойынша қыста жабайы аң қарды иіскеп, бірдеңе іздеп жүреді)



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.3. Әңгімелесу.

Педагог:

- Қалай ойлайсыңдар, балалар, бұл аңдар нені іздеп жүр екен?
- Білгілерің келе ме?
- Онда, не екенін табу үшін бір жұмбақ шешіп көрейік.

Жұмбақ жасыру.

Ұзын құлақ қорқақпын,
Үлпілдек жүн томпақпын.
Сәбізді жақсы көремін,
Үнемі қашып жүремін. (Қоян.)
- Ол не?

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Дұрыс! Қоян. Ал, енді осы қоян туралы біраз біліп алайық.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Қоян туралы ақпараттық слайд көрсету.

(қоянның дене мүшелерін атап айту, тонын ауыстыратыны жайлы мағлұмат беру, қоянның сүйікті қорегі, мінез-құлқы жайлы айтып өту)
Барлығы компьютерге қарайды, ақпаратты мұқият тыңдайды.





2.2. Тақпақ жаттату.

Мен сәбізді сүйемін,

Ақ тонымды киемін.

Қасқыр менен түлкіден,

Жасырынып жүремін.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Қоян неден қорқады?

- Түлкіден, қасқырдан қорқады.

- Балалар, қазір түлкі туралы өлең жолдарын айтып, бәріміз сергіп алайық.

2.3. Сергіту сәті.

Түлкі, түлкі, түлкімін.

Көрдің бе түсін тонымның?

Қара етік киемін,

Бойымда жоқ бір мінім!

Иә, біраз айлам бар,

Айладан түсер пайдам бар.

Жолап кетсем қораңа,

Тауықтарың жоғалар.

Сезіп қалсам бір пәле,

Таба алмастай қашамын.

Үлпілдеген құйрықпен,

Ізімді әркез жабамын.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Жаттығуды бірнеше рет орындайды.

2.4. Педагог:

- Балалар, қыста қоян өзінің дұшпандарынан қалай тығылатынын білгілерің келе ме?

- Иә!

Тәжірибе жасау.

- Ендеше, балалар, қызықты тәжірибе жасап көрейік.

- Жаз мезгілінде қоян мынадай сұр тонын киіп жүреді. Ал қыс мезгілінде қоян

үстіндегі тонын ақ түске ауыстырады.



- Иә, балалар, қыс мезгілінде далада көп қар жауады.

- Қардың түсі қандай?

- Ақ. Жарайсыңдар!

- Дұрыс, қардың түсі ақ. Міне, қоян да ақ қардың арасынан көрінбей қалу үшін өзінің тонының түсін ақ түске ауыстырады. Балалар, ақ қояндарыңды сұр түсті қағаздың бетіне қойып көрейікші.

- Сұр қағаздың бетінен бірдене көрініп тұр ма?

- Иә! Көрініп тұр.

- Иә! Біз көріп тұрғандай, басқа аңдар да көріп қояды екен. Енді, балалар, ақ қояндарымызды ақ қағаздың бетіне қойып көрейікші. Қатты көріне ме?

- Жоқ, көрінбейді.

- Иә, көрінбей қалады. Басқа аңдар да аппақ қоянды аппақ қардың арасынан көре алмай қалады екен.

Қорытынды:

- Ақ қарда ақ қоян көрінбейді!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Тыныс алу гимнастикасы.

Педагог:

- Балалар, біздің топқа сиқырлы бұлттар жиналыпты. Олардан қар жауып тұр. Қарға үрлесек, ақ мамық болып түседі екен. Біз бұл ақ мамықтан өзімізге дос жасап аламыз.

Балаларға бұлттардан жіппен салбырап тұрған қарды үрлеуге ұсыныс жасайды. Бұлттардан жіппен салбырап тұрған қарды үрлейді.

«Шыршаның артына не жасырынған?» дидактикалық ойыны.

Балаларға әртүрлі шыршаның артына жасырынған бір аң бар суреттер таратылады. Бұл суреттерде сол аңдардың бір дене мүшесі көрініп қалған. Осы дене мүшесі бойынша, қай аңның үйі екенін тауып алуды ұсынады.



Жасырынған аңды тауып, өз сөздерін дәлелдеп береді.

- Мирас (Жеңіс, Салтанат), мына шыршаның артында қандай аң жасырынып отыр деп ойлайсың?

- Түлкі (аю, қоян).

- Оны қайдан білдің?

- Өйткені, оның құйрығы (аяқтары, құлақтары, мүйізі) көрініп тұр.

















Средняя группа

Казахский язык: «Орманда нелер мекендейді?». Жабайы аңдар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Орманда мекендейтін жабайы аңдардың атауларын еске сақтауды, ертегіні («Үйшік») мұқият тыңдауды, өздеріне таныс жабайы аңдардың атаулары арқылы ертегінің мазмұнын түсінуді үйрету, ертегіде жиі қайталанатын қажетті сөздер мен сөз тіркестерін (қазақ тілінде) еске сақтап, оларды дұрыс қолдануды үйрету. Ертегіде жиі қайталанатын сөз тіркестерін есту арқылы қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сипатталған оқиғаларды көз алдына елестете алу арқылы байланыстыру қабілетін дамытып, сөйлеу, қиял, жағымды көңіл күйін білдіре алу қабілетін дамыту. Ертегілерге деген сүйіспеншілік сезіміне, өз құралпастарымен достық қарым-қатынас құруға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу: ертегі, жабайы аңдар, үйшік. «Орманда мекендейді», «Үйшікте кім тұрады?» сөйлемдері арқылы сөздік қорды байыту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, дамытушылық жаттығуы, аудиожазбаларды тыңдау, суретті көрсету, ертегі айту, сергіту сәті, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ойыншық қоян немесе суреті.

Жабайы жануарлардың көрнекілік суреттері: қоян, қасқыр, аю, түлкі.

Бөлтірік пен қонжықтың дыбыстары жазылған аудиожазба.

Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.

Көрсеткіш.

«Үйшік» ертегісінің мазмұны бойынша тақырыптық суреттер:

- 1) ормандағы алаңқайда үйшік тұр;
- 2) үйшіктің қасында тышқан тұр;
- 3) үйшіктің қасында бақа тұр, басын сыртқа шығарып қараған тышқан;
- 4) үйшіктің қасында қоян тұр, тышқан мен бақа қарап тұр;
- 5) үйшіктің қасында түлкі тұр, тышқан, бақа мен қоян қарап тұр;
- 6) үйшіктің қасында қасқыр тұр, тышқан, бақа, қоян мен түлкі қарап тұр;
- 7) үйшіктің қасында аю тұр, тышқан, бақа, қоян, түлкі мен қасқыр қарап тұр;
- 8) аю үйшіктің үстінде отыр, аңдар жан-жаққа бытырап қашып барады.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.

Педагог:

- Балалар, бізге қонаққа Қоян келді. Сәлеметсіз бе! Ол бірдеңе айтқысы келеді.



1.2. Көркемсөз.

Мен орманда мекендеймін,

Түлкіден қорқып, елеңдеймін.

Бұталардың астына тығыламын,

Көрініп қалмасын құлақтарым.

Орман сүйікті тұрағым,

Осында сайран құрамын.

- Қане, балалар, қайталайықшы. Жарайсыңдар!

- Балалар, біз орманға келдік. Орманда нелер мекендейді? Қане, орманда нелер мекендейтінін көрейікші.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Орманда нелер мекендейді?» жаттығуы.

1. Қоянның суретін көрсету.



- Балалар, қоян қайда мекендейді? Иә. Қоян орманда мекендейді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Назар, қоян қайда мекендейді? Орманда. Жарайсың!
2.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Балалар, мынау не? Мынау аю. Аюдың суретін көрсету.



- Қайталаймыз, аю. Аю қайда мекендейді? Иә. Аю орманда мекендейді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Бақтияр, аю қайда мекендейді? Орманда. Жарайсың!
3.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Балалар, мынау не? Мынау қасқыр. Қасқырдың суретін көрсету.



- Қайталайық. Қасқыр. Қасқыр қай жерде мекендейді? Иә. Қасқыр орманда мекендейді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Мәриям, қасқыр қайда мекендейді? Орманда. Жарайсың!

4. Түлкінің суретін көрсету.



- Балалар, мынау не? Мынау түлкі.

- Қайталаймыз, түлкі. Түлкі қай жерде мекендейді? Иә. Түлкі орманды мекендейді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Дәрия, түлкі қайда мекендейді? Орманда. Жарайсың!

Орманды мекендейтін жабайы аңдардың тақырыптық суреттерін көрсету.



- Аю, қасқыр, қоян, түлкі - жабайы аңдар. (Көрсеткішпен айналдыра көрсету.)
Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

2.2. «Аңдар сияқты жүреміз» сергіту сәті.

Балақаймыз кішкентай, (орнында адымдау)

Сүп-сүйкімді аңдардай. (орнында адымдау)

Серуендеп орманда, (аяқтың ұшымен жүру, денені әрі-бері теңселту,)

Еліктейміз түрлі аңға: (аяқтың ұшымен жүру, денені әрі-бері теңселту, түлкіге еліктеу)

Түлкідей із салайық, (аяқтың ұшымен жүру, денені әрі-бері теңселту, түлкіге еліктеу)

Секірейік қоянша, (бір орында бір аяғынан екінші аяғына кезектестіріп секіру)

Бұталар мен шөптерге,

Жасырынып қалайық. (бір орында бір аяғынан екінші аяғына кезек-кезек секіру)

Аюдай қорбаңдап, (орнында маймаңдап, қорбаңдап жүру)
Қасқырдай ұрланып. (қолды алға созу, еңкейіп жүру, саусақтарын жан жаққа ашу)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Алдымен, сөздер оқылып, пантомима көрсетіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Содан кейін тыныш ырғақты әуен қосылады. Балалар ырғақ пен сөздерге сәйкес қимылдарды орындайды, өлең жолдарынан жеке сөздерді қайталап айтады.

- Балалар, біз нелерді көрсеттік? Дұрыс. Қасқыр, түлкі, қоян, аю. Жарайсыңдар!

2.3. «Үйшік» ертегісін айтып беру.

Педагог:

- Балалар, осы аңдар ертегіде бір үйде тұра алады екен. «Үйшік» ертегісін тыңдап көріңдерші.



Ормандағы алаңқайда бір сәулетті үйшік болыпты. Тышқан жүгіріп өтіп бара жатып, үйшікті көріп қалады. Тышқан үйшікке жақындап келіп:



- Үйшікте кім тұрады? Кім екен?

Ешкім жоқ. Тышқан үйшікке кіріп алады. Жалғыз өзі тұрады. Келесі болып, Бақа секіріп келеді. Есікті қағып сұрайды:



- Үйшікте кім тұрады? Кім екен?

Тышқан жауап береді:

- Мен, тықырлауық тышқанмын. Ал сен кімсің?

- Мен, бақылдауық бақамын. Олар бірге өмір сүре бастайды.

Келесі болып, Қоян секіріп келеді. Есікті қағып сұрайды:



- Үйшікте кім тұрады? Кім екен?

Аңдар жауап береді:

- Мен, тықырлауық тышқанмын. Ал сен кімсің?

- Мен, бақылдауық бақамын. Ал сен кімсің?

- Мен, қорқақ қоянмын. Енді олар үшеуі өмір сүре бастайды.

Түлкі жүгіріп келіп сұрайды:



- Үйшікте кім тұрады? Кім екен?

Аңдар жауап береді:

- Мен, тықырлауық тышқанмын.

- Мен, бақылдауық бақамын.

- Мен, қорқақ қоянмын. Ал сен кімсің?

- Мен, айлакер түлкімін.

Енді төртеуі өмір сүре бастайды.

Қасқыр жортып келе жатып, үйшікті көреді. Қасқыр жақындап келіп:



- Үйшікте кім тұрады? Кім екен?

Аңдар жауап береді:

- Мен, тықырлауық тышқанмын.

- Мен, бақылдауық бақамын.

- Мен, қорқақ қоянмын.

- Мен, айлакер түлкімін. Ал сен кімсің?

- Мен, сұр қасқырмын.

Енді олар бесеуі өмір сүре бастайды.

Сәулетті үйшікті Аю көреді. Қасына келіп сұрайды:



- Үйшікте кім тұрады? Кім екен?

Аңдар жауап береді:

- Мен, тықырлауық тышқанмын.

- Мен, бақылдауық бақамын.

- Мен, қорқақ қоянмын.

- Мен, айлакер түлкімін.

- Мен, сұр қасқырмын. Ал сен кімсің?

- Мен, маймақ аюмын.



Аю үйшікке кірем деп, барлық аңдарды қорқытты. Аю үлкен еді. Кішкентай үйшік аюдың салмағына шыдамады. Үйшік сынып қалды.

2.4. «Қай аң жасырынған?» дидактикалық ойын.

Мақсаты: жабайы аңдардың дене мүшелерін (бөліктерін) танып, дұрыс атай білуді, қай дене мүшесі, қандай аңға тиесілі екенін ажыратуды үйрету.

Ережесі: әр бала өзіне келген суретте не жасырынғанын тауып, сол аң екенін дәлелдеуі қажет. Дәлелдеу кезінде: «Менің ойымша, ... », «Өйткені, ..», «Себебі, ...» сияқты сөздер мен сөз тіркестерін қолдануы керек.

Барысы: әр балаға суретті карточкалар ұсынылады. Әр суретте бір аңнан жасырынған, бірақ олардың бір дене мүшесі көрініп қалған.



- Жазира, сенің суретіңде қандай аң жасырынған? Қояндар. Өйткені, қояндардың

құлақтары көрініп тұр. Жарайсың!

- Думан, сенің суретіңде қандай аң жасырынған? Менің ойымша, суреттегі қасқыр. Себебі, қасқырдық құйрығы көрініп қалған. Жарайсың!

- Темірлан, сенің суретіңде қандай аң жасырынған? Түлкі. Өйткені, оның құйрығы мен артқы аяқтары көрініп қалған. Жарайсың!

- Кәусәр, сенің суретіңде қандай аң жасырынған? Аю. Себебі, аюдың алдыңғы аяқтары көрініп тұр. Жарайсың!

- Сафия, сенің суретіңде қандай аң жасырынған? Тышқан. Өйткені, тышқанның артқы аяқтары мен кішкентай құйрығы көрініп тұр. Жарайсың!



3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бүгін не туралы әңгімелестік? Аңдар туралы. Дұрыс. Жарайсыңдар! Біз жабайы аңдар туралы әңгімелестік.

- Біз қандай ертегі тыңдадық? «Сәулетті үйшік» ертегісі. Жарайсыңдар!

- Үйшікті кім бұзды? Иә. Аю бұзды. Аюдың денесі үлкен, үйдің көлемі кішкентай. «Тынышты» рефлексиясы.

- Балалар, орманың іші тып-тыныш. Шуламайық! Аяқтың ұшымен ғана жүріп, орман әуендеріне құлақ салайық.

«Таңғы орман» аудиожазбасын қосады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Аяқтың ұшымен ақырын барып орындарымызға жайғасайық. Балалар, әуенді тыныштықта тыңдаймыз. Қане, балалар, барлығымыз (сұқ саусағын ерніне тақайды).

























































Средняя группа

Казахский язык: «Қыс қызығы»

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қыс мезгілін жылдың бір мерзімі ретінде қазақ тілінде жалпылау және жүйелеу, қыс мезгілі туралы білімдерін кеңейту. Қысқы іс-шаралар, қыс мезгіліне ғана тән түсініктерін бекіту. Көркемсөз үлгілері арқылы балалардың сөйлеуін жандандыру. Сұрақтарға дұрыс жауап беру керектігін үйретуді жалғастыру. Суреттерге немесе жиі қайталанатын сөздерге сүйеніп, қазақ тіліндегі ақпаратты есту арқылы қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеуін, кеңістіктік ойлау негіздерін дамыту. Көру және есту арқылы қабылдауын, зейінін, логикалық ойлауын, байланыстырып сөйлеуін дамыту. «Есту зейінін және музыкаға деген эмоционалдық қарым-қатынасын, эмоционалды жауап беруге баулу. Өзгелерге қайырымдылық пен жанашырлық сезімдеріне, табиғатқа сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: қыс, қар, аяз, ақ, суық, үлпілдек, жарқырайды, жылтыр, күмістей, қытырлақ, жұмсақ, ериді.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, слайд материалдарын, суреттер көрсету, ғажайып сәт, сөздік жаттығу, сергіту сәті, дамыту жаттығуы, дидактикалық ойындар, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Боранның соққанын білдіретін аудиожазба, слайд материалдары, «Қыста қалай киінеміз?» дидактикалық ойынына (қыстық киімдердің суреті) және «Қалың қардың астында не жатыр?» (шана, күн, ағаш, қолғап, бөкебай, шаңғы, коньки) дидактикалық ойынына арналған суреттер.

2. Үлестірмелі материалдар.

«Айырмашылығын тап» дидактикалық ойынына әр балаға А4 форматында бір айырмашылығы ғана бар, бірдей екі сурет.

Суреттер:

- екі бірдей Аққаланың суреті, біреуінің басында қалпақ бар, ал екіншісінде шелек;
- екі бірдей Аққаланың суреті, біріншісі бөкебай оранған, ал екіншісінде бөкебай жоқ;
- екі бірдей Аққаланың суреті, біріншісінің түймелері қызыл, ал екіншісінде сары түсті түймелер;
- екі бірдей Аққаланың суреті, біріншісінің мұрны үлкен сәбізден, ал екіншісінде кішкентай сәбізден жасалған;
- екі бірдей Аққаланың суреті, біріншісінің қолында сыпырғыш бар, ал екіншісінде сыпырғыш жоқ;
- екі бірдей Аққаланың суреті, біріншісінің қолында шыршасы бар, ал екіншісінде сыпырғыш;
- екі бірдей Аққаланың суреті, біріншісінің қасында күшік отыр, ал екіншісінің қасында мысық отыр.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог.

- Балалар, мен сендерге сиқырлы зат әкелдім. Ол не екенін білгілерің келе ме?
- Иә.
- Ендеше, балалар, менің жұмбағымды шешіп көріңдер. Бұл заттың не екенін дұрыс тапсаңдар, бір қызық көрсетемін.



Жұмбақ жасыру.

Үйіңде отырсаң да,

Далаға шықпасаң да,

Даланы көре аласың,

Әйнегінен қарасаң.

- Ол не?

- Дұрыс. Терезе! Бұл жай терезе емес, сиқырлы терезе. Қанекей, балалар, терезеге қарайықшы. Терезенің ар жағында нені көріп тұрмыз?

- Далада қыс мезгілі.
- Қыс мезгілі екенін қайдан білдіңдер?
- Далада қар жатыр, күн аяз.
- Қыс - жылдың ең әдемі мезгілдерінің бірі! Қыс мезгілі қандай?
- Қыс суық мезгіл. Қар - үлпілдек, ақ, жылтыр!
- Шынында да, қыс әртүрлі болуы мүмкін, сондықтан ересектер мен балалар оны қатты жақсы көреді. Терезеден тағы не көрінеді екен?

1.3. Слайд көрсету.

Педагог:

- Балалар, қыста терезеден тағы не көруге болатынын білу үшін экранға назар аударайық.
 - Қараңдаршы, балалар, қандай әдемі! Сыртта қар жауып тұр. Қар қандай болады?
 - Ақ, суық, үлпілдек, жылтыр, қытырлақ, жұмсақ болады.
 - Балалар, терезенің сыртындағы қар күшейіп, толассыз жауып жатыр. Қайталаймыз. Қар жауады. Жарайсыңдар!
 - Балалар, қар ұшқындары айналып, қатты жел соқса, бұл құбылыс қалай аталады?
 - Боран. Дұрыс! Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Боранның аудиожазбасы қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Балалар, боранның дыбысын естіп тұрсыңдар ма? Боран қалай дыбыстайды? У-у-у-у-у-у-у! Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Балалар, боран басылды, қар тоқтады. Енді жан-жаққа қарайықшы. Қар қайда жатыр?
- Қар барлық жерде жатыр. Үйлердің шатырларында, ағаштардың басында, жолдарда жатыр.
- Балалар, терезенің арғы жағы қандай көңілді! Балалар далаға серуенге шықты. Олар не істеп жатыр, қыста қандай ойын ойнауға болады?
- Қар көп, қармен атысып ойнауға болады, сырғанақтан сырғанауға, коньки тебуге, шаңғы тебуге, аққала жасауға болады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог:

- Балалар, балабақшаның ауласына серуенге шығайық па? Менімен серуенге шығасыңдар ма?

- Иә!

- Ал, біз не істеуді ұмытып кеттік?

- Киінуді.

- Балалар, біз не үшін киінеміз?

- Дала суық. Ауырып қалмау үшін киінеміз.

- Балалар, сендер үлкенсіңдер. Серуенге қалай киінетіңдеріңді білгім келеді.

Сендер қысқы киімдерді білесіңдер ме? Қазір бір ойын ойнайық.

«Қыста қалай киінеміз?» дидактикалық ойыны.

Балалар екі топқа бөлінеді, үстелдің бетінде жатқан қысқы киімдердің арасынан рет-ретімен киіну алгоритмін сақтап, панноға тек қысқы киімнің суреттерін ғана жапсырады.

- Балнұр, Динара (Әсет), сен қандай киім алдың?

- Мен тон (пима, қолғап) алдым.

- Неге алдың? Өйткені, оны қыста киіміз.

Әр баланың алған киімінің атауын атап, неге алғанын дәлелдетуге тырысу.

2.2. «Қалың қардың астында не жатыр?» дидактикалық ойыны.

Көру арқылы затты қабылдауын дамытып, сөздік қорын белсендіру.

Картоннан қар үйіндісі қиылып алынды. Педагог қалың қардың артына заттың бейнесінің кескінін жасырады (шана, күн, ағаш, қолғап, бөкебай, шаңғы, коньки). Балаларға қардың артынан заттың бір бөлігін көрсетеді, олар қандай зат екенін балалар айтуы керек.



- Марат (Индира, Нұрлан), қалың қардың артына не жасырынған?

- Қардың артына шаңғы (ағаш, бөкебай) жасырынған. Қайдан білдің? Өйткені, оның таяғы (бұтақтары, шашақтары) көрініп қалған.





2.3. Сергіту сәті. «Аққала».

Қар жауғанда

(қолдарын жоғары көтеру, саусақтарын жан-жаққа ашу, қолдарын жоғарыдан төмен қар жауғандай түсіру)

Топ бала

(қолдарын екі жаққа ашады)

Соқтық келіп

Аққала.

(ауада екі қолымен үлкен, орташа, кішкентай шеңбер сызады)

Мұрны сәбіз үп-үшкір,

(екі қолдарының алақандарын жұмып, түйілген жұдырықтарын мұрындарына апарып, бірінің үстіне бірін қойып, мұрын жасайды)

Көзі көмір қап-қара.

(қолдарын көздерінің тұсына апарып, көзілдірік жасайды)

Көне шелек басында,
(бастарын екі қолымен ұстайды)
Сыпырғышы қолында,
(екі қолдарын екі жаққа ашып, сыпырғыш ұстағандай болады)
(Автор: Сұлтан Қалиев)

2.4. «Айырмашылығын тап» дидактикалық ойыны.

Әр балаға А4 форматында бір айырмашылығы ғана бар, бірдей екі сурет беріледі. Бала екі суреттің арасындағы айырмашылығын айтады.
Суреттер.

1.



2.



3.



4.



5.



6.



7.



- Ақмарал (Анель, Мейрам), мына суреттен қандай айырмашылық көріп тұрсың?
- Екі сурет бірдей, бірақ аққалалардың түймелері (бас киімдері, қолдарына ұстағандары) әртүрлі. Жарайсың!

Артикуляциялық жаттығу.

Ыс-ыс-ыс-ыс,

Көңілді қыс келді.

Ан-ан-ан-ан,

Боран соғып тұр.

Барлығын бірнеше рет қайталайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бүгін не істедік?
- Қыс туралы әңгімелестік. Ойын ойнадық. Жарайсыңдар!
- Қыс мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады?
- Қар жауады. Боран соғады. Аяз болады. Жарайсыңдар!
- Қыс мезгілінде адамдар қандай киімдерін киеді?
- Жылы киімдерін киеді. Тон, пима, баскиім, бөкебай, қолғап ... Жарайсыңдар!
- Қыс мезгілінде қандай ойындар ойнаймыз?
- Шана тебеміз. Шаңғы тебеміз. Қар атысып ойнаймыз.

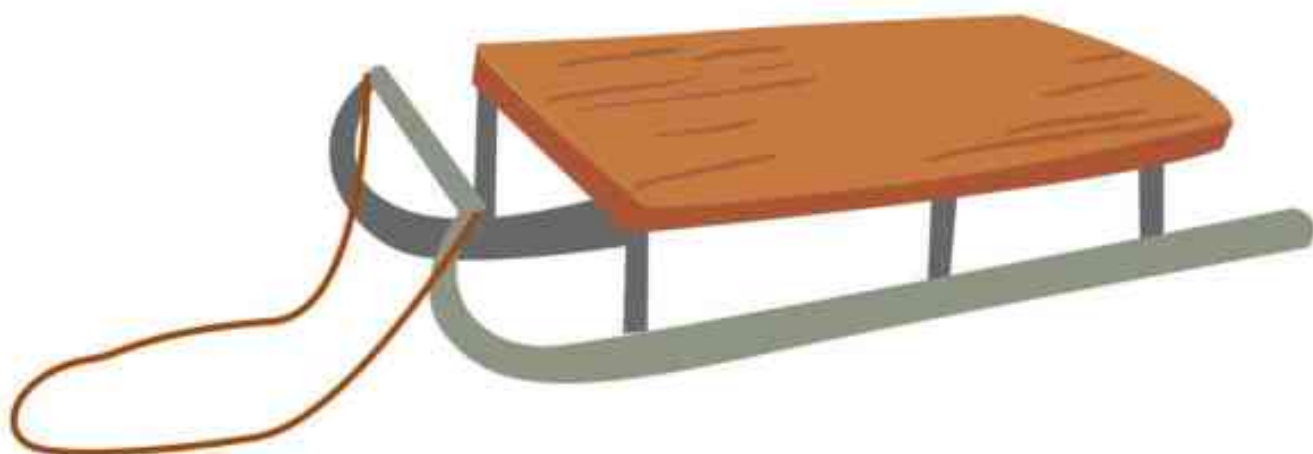
«Әдемі қар түйіршіктері» рефлексиясы.

Педагог.

- Балалар, бүгін білген біліміміз, ойнаған ойындарымыз ұнаса, үйдің шатырына қардың ақ түйіршіктерін жабыстырамыз. Көңіл күйлерің жақсы болмай тұрса, шатырға қардың көк түйіршіктерін жабыстырамыз.
- Балалар өз көңіл күйлерін білдіреді.











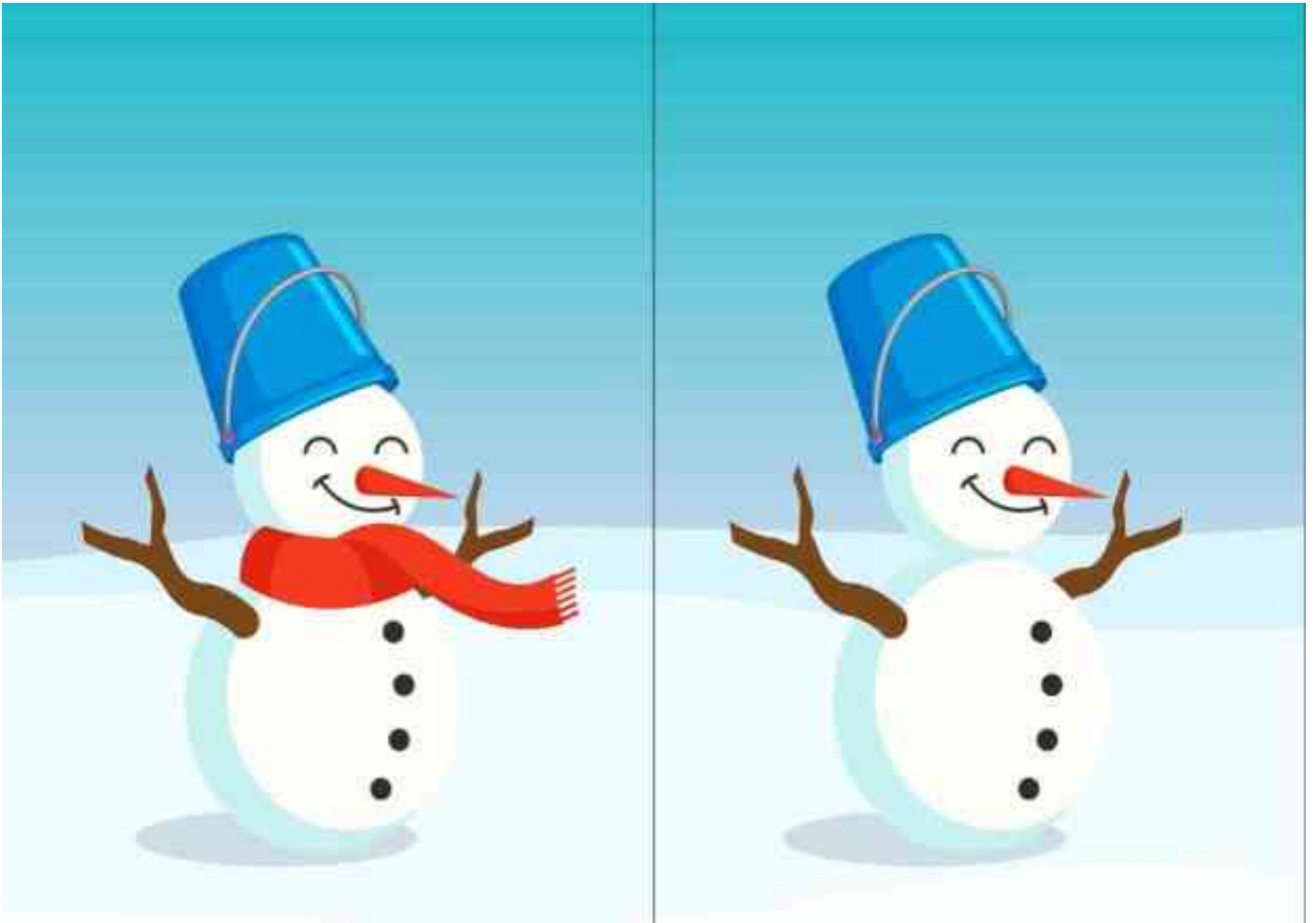


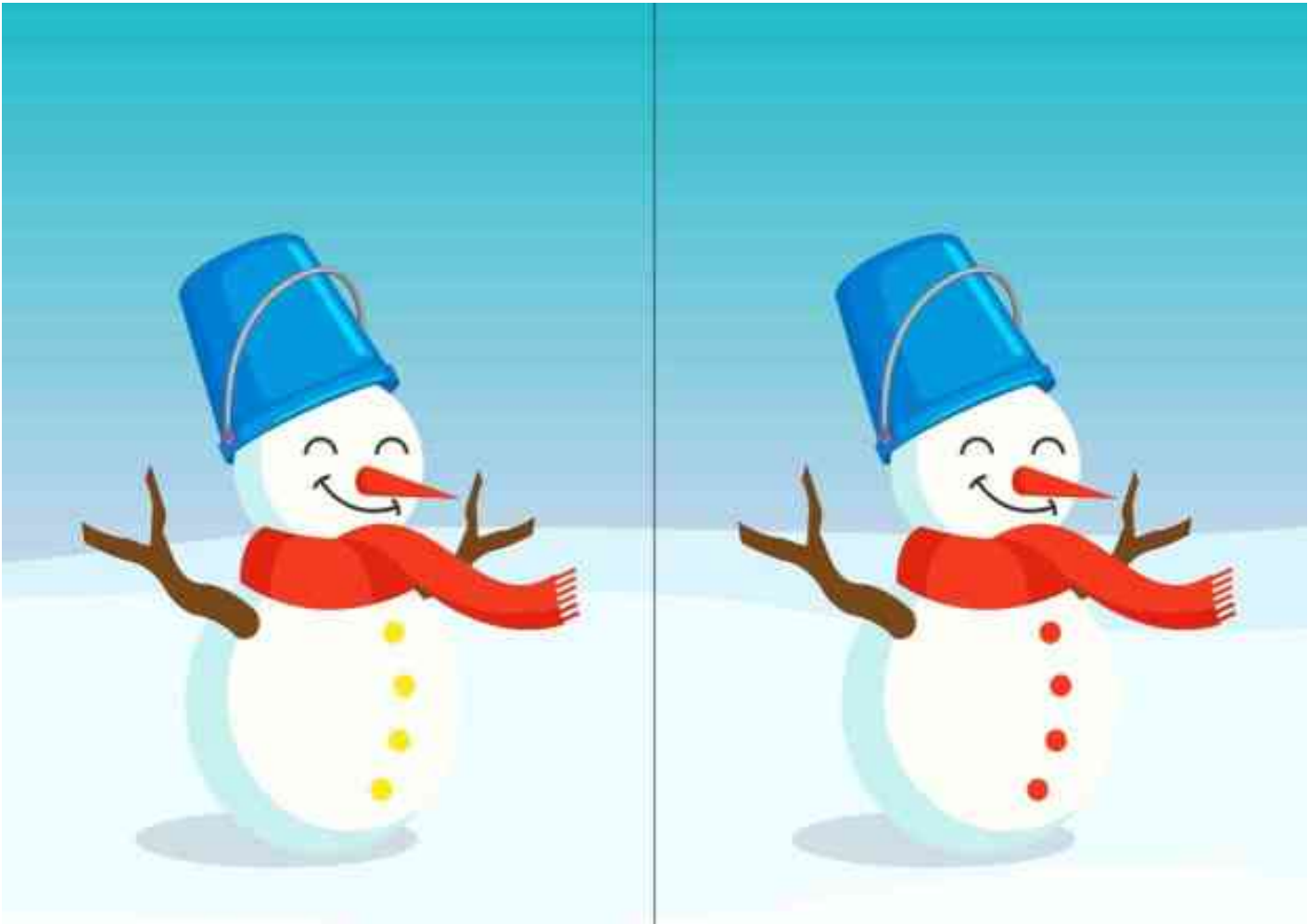


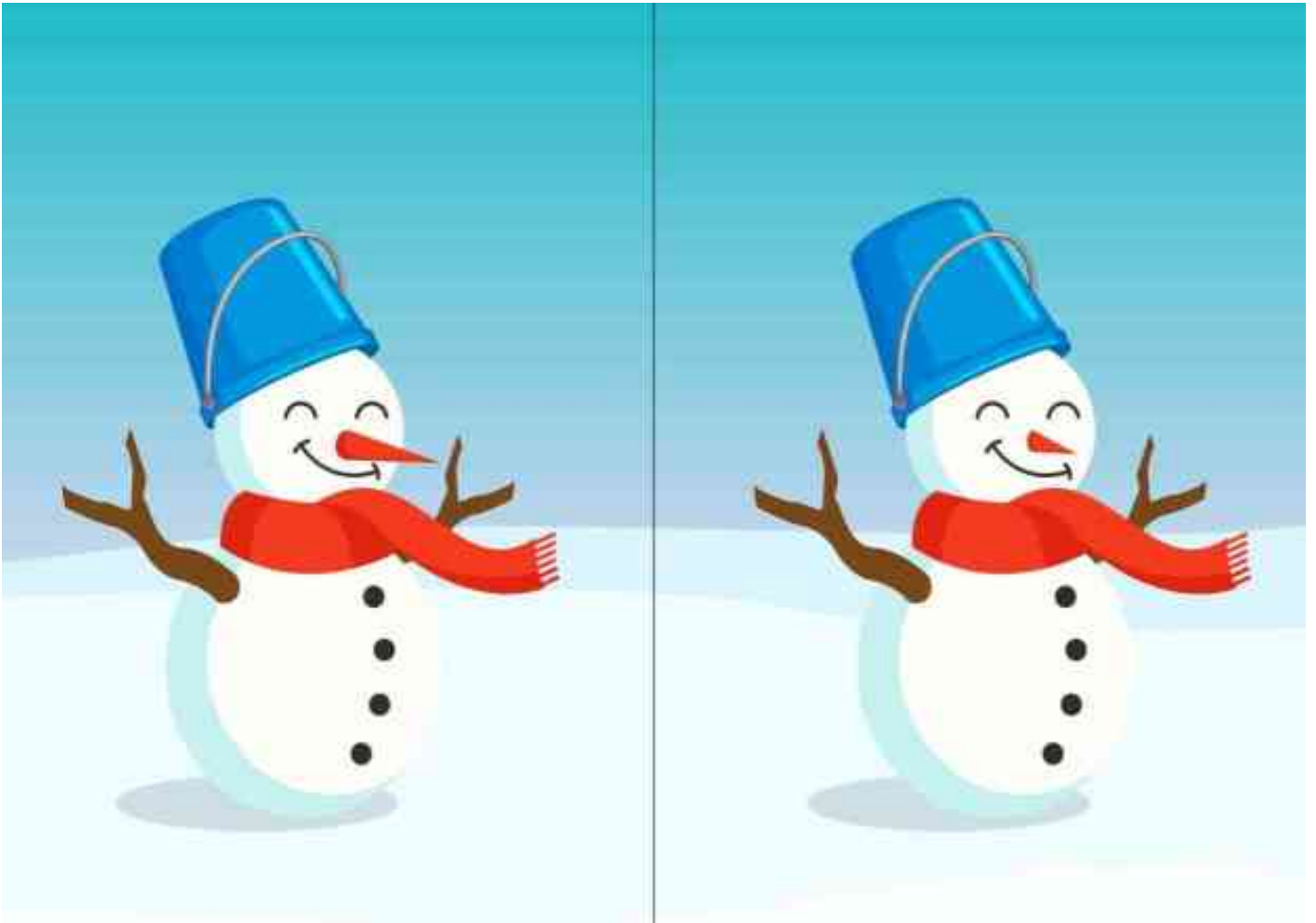




















Средняя группа

Казахский язык: «Үйдің көркі не?». Жиһаздар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Балаларға Қазақстан және Астана қаласы туралы қазақ тіліндегі мәтінді тыңдауды үйрету, жиһаздардың атауларын атап, не үшін қажет екенін түсінуді үйрету, сұрақтарға дұрыс жауап беру немесе сөйлеудің дұрыс үлгілерін қайталау арқылы диалогқа түсу қабілеттерін дамыту.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: әнұран, жиһаз, төсек, орындық. «Біздің еліміз - Қазақстан», «үстел басында тамақтанады», «орындыққа отырады», «төсекке жатады» сөз тіркестері мен сөйлемдері арқылы сөздік қорды байыту.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазба тыңдау, суреттер көрсету, ғажайып сәт, сөздік жаттығу, сергіту сәті, дамыту жаттығуы, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұраны жазылған аудиотаспа, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуенжазбасы. Көрсеткіш. Көрнекілік суреттер: Қазақстанның анимациялық картасы; қаланың негізгі нысандары бар Астана қаласының көрінісі. Бәйтеректің бейнесі. Еркежан әженің суреті.

Көрнекілік суреттер: үстел, орындық, төсек, шкаф, диван. «Жиһаз» сюжеттік суреті (үстел, орындық, төсек, шкаф, диван). Асүй мен жатын бөлмесінде жиһаздары дұрыс және қате орналасқан суреттер сериясы:

- 1) асүйде үстел мен орындық бар;
- 2) асүйде үстел, орындық пен төсек;
- 3) жатын бөлмесінде төсек;

4) жатын бөлмеде төсек пен асүйге арналған шкаф.

2. Үлестірмелі материалдар.

Заттық суреттер: үстел, орындық, төсек, шкаф.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұраны қосылады.

Педагог:

- Балалар, орнымыздан тұрайық. Қазір Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұранын тыңдаймыз. Әнұран айтылған кезде бойымызды тік ұстап, оң қолдың алақанын кеуде тұсына қойып тұру керек. Әнұран айтылған кезде қозғалуға, билеуге болмайды. Әнұранды тыныш тұрып тыңдаймыз. Дайынбыз ба? Иә. Жарайсыңдар! Әнұранды тыңдаймыз.

Педагог:

- Балалар, сендер Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұранын тыңдадыңдар. Қазақстан - біздің еліміз (мемлекетіміз). Қайталаймыз. Қазақстан. Жарайсыңдар!

1.2. Суреттер сериясын көрсету (слайд материалдары).



- Балалар, бұл біздің ортақ үйіміз - Қазақстан. Қайталаймыз. Қазақстан. Жарайсыңдар!



- Бұл біздің еліміздің Астанасы. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Қараңдаршы, балалар, Астана қаласында әдемі көшелер мен биік үйлер көп.
- Бұл үйде кім тұрады? (Көрсеткішпен нұсқау.) Қане, балалар, көрейік.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Ғажайып сәт.



- Балалар, біз Еркежан әжеге қонаққа келдік. Еркежан әже бізді үйге шақырады. Бұл жерде не бар?

2.2. «Үйде не бар?» жаттығуы.

Көрнекілік суреттерді көрсету.



- Балалар, мынау үстел. Қайталаймыз. Жарас, мынау не? Дұрыс, жарайсың! Мынау үстел.



- Балалар, мынау орындық. Қайталаймыз. Мунира, мынау не? Дұрыс айтасың, жарайсың! Мынау орындық.



- Балалар, мынау диван. Қайталаймыз. Сәуле, мынау не? Дұрыс айтасың, жарайсың! Мынау диван.



- Балалар, мынау төсек. Қайталаймыз. Мерхат, мынау не? Дұрыс айтасың! Мынау төсек.



- Балалар, мынау шкаф. Қайталаймыз. Серік, мынау не? Дұрыс айтасың! Мынау шкаф.



- Балалар, осы заттардың барлығын жиһаз деп айтамыз. (Көрсеткішпен айналдыра көрсету.) Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Әсия, мұның бәрі не? Дұрыс айтасың, жарайсың! Жиһаз.

2.3. Сергіту сәті. «Бәйтерек сияқты».



- Балалар, мына ғимараттың атауы Бәйтерек. Бәйтерек биік. Бәйтерек үлкен. Бізде үлкен боламыз.

Биікке қол созамыз!

Былай! Былай!

Бәйтеректей боламыз,
Өсеміз осылай!
Аяқты ашайық,
Біз мықты болайық!
Өсеміз батыр болып,
Өсеміз батыл болып,
Орташа темптегі ырғақты әуен қосылады.
Орнында тұрып созылу айтылған өлең жолдарына сәйкес орындалады.

2.4. «Қажет, қажет емес» жаттығуы.

Асүй мен жатын бөлмесіндегі жиһаздардың дұрыс және қате орналастырылған суреттер сериясы көрсетіледі.

1. Асүйде үстел мен орындық.



- Балалар, бізге тамақ ішу керек. (Пантомима қолданылады.) Асханаға үстел мен орындық қоюымыз керек пе? Иә. Үстел мен орындықты қою керек. Қайталаймыз.
- Орындыққа отырады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Үстел басында тамақтанады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

2. Асүйде үстел, орындық пен төсек.



- Балалар, асүйге төсек қоямыз ба? Төсек қажет емес. Қайталаймыз.

3. Жатын бөлмеде төсек.



- Адамдар төсекте ұйықтайды. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

4. Жатын бөлмеде төсек пен асүйге арналған шкаф бар.



- Балалар, жатын бөлмеге асүй шкафын қоюға бола ма? Жоқ. Асүй шкафын жатын бөлмесіне қоймаймыз. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Жаттығу кезінде басқа балалар үлгіні қолданып, қайталай алатын балалардың жеке жауаптарын қамтуға тырысады. Олардың мысалдарын сөйлеу дағдыларын жаттықтыруды қажет ететін балалар қайталай алады.

- Жарайсыңдар! Енді, балалар, Еркежан әженің үйі ретке келді.

- Үй жиналып тұр. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз не істедік? Иә, бөлмелерге жиһаздарды дұрыс орналастырдық.

Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Еркежан әже өте қуанышты. Үй жиналып тұр. Жарайсыңдар! Еркежан әжей үйіне қайтып барады.

Еркежан әже:

- Рақмет, балалар! Сау болыңдар!

Балалар:

- Сау болыңыз, Еркежан әже!

«Сенде не бар?» рефлексиясы.

Үстелдің бетінде әртүрлі ретпен жиһаздардың заттық суреттері жайылып жатады. Олар: үстел, орындық, шкаф, төсек, диван.



- Балалар, маған жиһаздың суреті бейнеленген бір карточканы алып келіңдерші. Арман (Манарбек, Жұлдыз, Бердібек), сенде не бар? (Менде ... бар.) Жарайсың!

















































Средняя группа

Казахский язык: «Шыршаның бастан кешкендері»

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Ересек адамның көмегімен шағын өлеңді жаттауды, жаттау барысында өлеңнің мазмұнына өз қарым-қатынасын жеткізе білуді үйрету; қазақ тілінде қыс мезгілі, қысқы мерекелер туралы білімдерін кеңейту. Қысқы іс-шаралар қыс мезгіліне ғана тән деген түсініктерін бекіту. Көркемсөз үлгілері арқылы балалардың сөйлеуін жандандыру. Сұрақтарға дұрыс жауап беру керектігін үйретуді жалғастыру. Суреттерге немесе жиі қайталанатын сөздерге сүйеніп, қазақ тіліндегі ақпаратты есту арқылы қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеуін, кеңістіктік ойлау негіздерін дамыту. Есту зейінін және музыкаға эмоционалды қарым-қатынасын, эмоционалды жауап беруге баулу. Өзгелерге деген қайырымдылық пен жанашырлық сезімдеріне, табиғатқа сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: қыс, қар, аяз, жаңа жыл, шырша, аққала.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазба тыңдау, суреттер көрсету, ғажайып сәт, сөздік жаттығу, сергіту сәті, дамыту жаттығуы, кейіпкермен қоштасу, «Жүректен жүрекке» шеңбері.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

«Сиқырлы қар» ойынына арналған атрибуттар: ортасында үлкен, ламинатталған қар ұлпасының кескіні, сол қардан жан-жаққа 10 шақты ұзын және қысқа көк түсті таспалар таралған, әр таспаның ұшында көлемі кішкентай суреттер бекітілген. «Көлеңкесін тап» дидактикалық ойынына арналған ламинатталған жаңа жылдық шыршаларды көлеңкелері.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға арналған «Қысқы бейне» дидактикалық ойынына арналған әртүрлі геометриялық пішіндер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Шаттық шеңбері.

Бақшамызға барғанда,
Жолыққан бар жандарға
Ертемен ақ пейілмен:
«Қайырлы таң!» деймін мен.
(Е. Өтетілеуұлы)

Педагог:

- Балалар, бізге қонаққа Шырша келді. Шырша сендермен амандасып жатыр.



Шырша:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Балалар, біз де Шыршамен амандасайық.

- Сәлеметсің бе, Шырша!

- Балалар, Шырша мерекеге қалай дайындалып жатқанымызды көруге келген екен.

1.3. «Сиқырлы қар» дидактикалық ойыны.



Ортасында үлкен, ламинатталған ұлпа қардың кескіні, сол ұлпа қардан жан-жаққа 10 шақты ұзынды-қысқалы көк түсті таспалар таралған, әр таспаның ұшында көлемі кішкентай суреттер бекітілген. Ол суреттер үлкен қар ұлпасының бетінде оралып жатады. Әр бала бір таспадан ашып, таспаға жапсырылған сурет бойынша қыс мезгілінің белгілерін айту керек.

Педагог:

- Дұрыс айтасыңдар, балалар, қыс мезгілінде бірнеше мереке бар.
- Балалар, жақында Тұңғыш президент күні және Тәуелсіздік күні мейрамдары өтті. Алда Жаңа жыл мерекесі келе жатыр. Қайталайық. Жаңа жыл.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көркемсөз.

Жаңа! Жаңа! Жаңа жыл!

Күттік сені қанша күн!

Безендіріп шыршаны,

Жағып қойдық шамдарын.

Аяз ата келеді,

Бізге сыйлық береді.

Ән саламыз айнала,

Тақпақ айтып бар бала.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2.2. «Көлеңкесін тап» дидактикалық ойыны.



Ламинатталған жаңа жылдық шыршаларды көлеңкелеріне фломастер (маркер) арқылы қосу, өз ойын дәлелдеу.

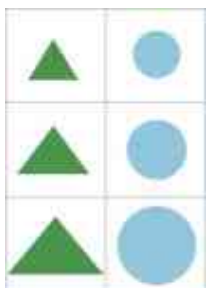
Әр балаға түрлі түсті әдемі безендірілген шырша мен үш түрлі шыршаның көлеңкесі бар суреттер ұсынылады.

2.3. Сергіту сәті.

Сергіту сәтінің орнына балалардың дайындық кезінде жаттап жүрген «Жаңа жыл» әніне қимылдарын келтіріп айту.

«Қысқы бейне» дидактикалық ойыны.

Берілген геометриялық пішіндерден аққала мен шыршаны құрастыру. Не құрастырғанын айтып, жақсылап түсіндіріп береді.



2.4. Артикуляциялық жаттығу.

Ша-ша-ша-ша,

Әдемі шырша.

Жыл-жыл-жыл-жыл,

Міне, келді Жаңа жыл!

Лық-лық-лық-лық,

Аяз атадан үлкен сыйлық!

Жаттығуды бірнеше рет қайталату.

Шырша:

- Балалар, ойын ойнауды жақсы білесіңдер. Ән де айттыңдар! Балалар, Аяз атаға арнап тақпақтар жаттадыңдар ма?

Балалардың Аяз атаға дайындап жүрген тақпақтарын Шыршаға айтып береді.

Балалардың тақпақтарын тыңдау.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз қалай ойнадық? Шыршалардың көлеңкесін таптық. Дұрыс.

Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Шырша өте қуанышты. Жаңа жыл мерекесіне қайтып келеді. Жарайсыңдар!

Шырша:

- Балалар, рақмет! Сау болыңдар.

«Жылы сөз» шеңбері.

Жүректен шыққан жылы сөз,

Жүрекке барып жетеді.

Жылы сөзден дос жүрегі,

Мейірімге толып кетеді.

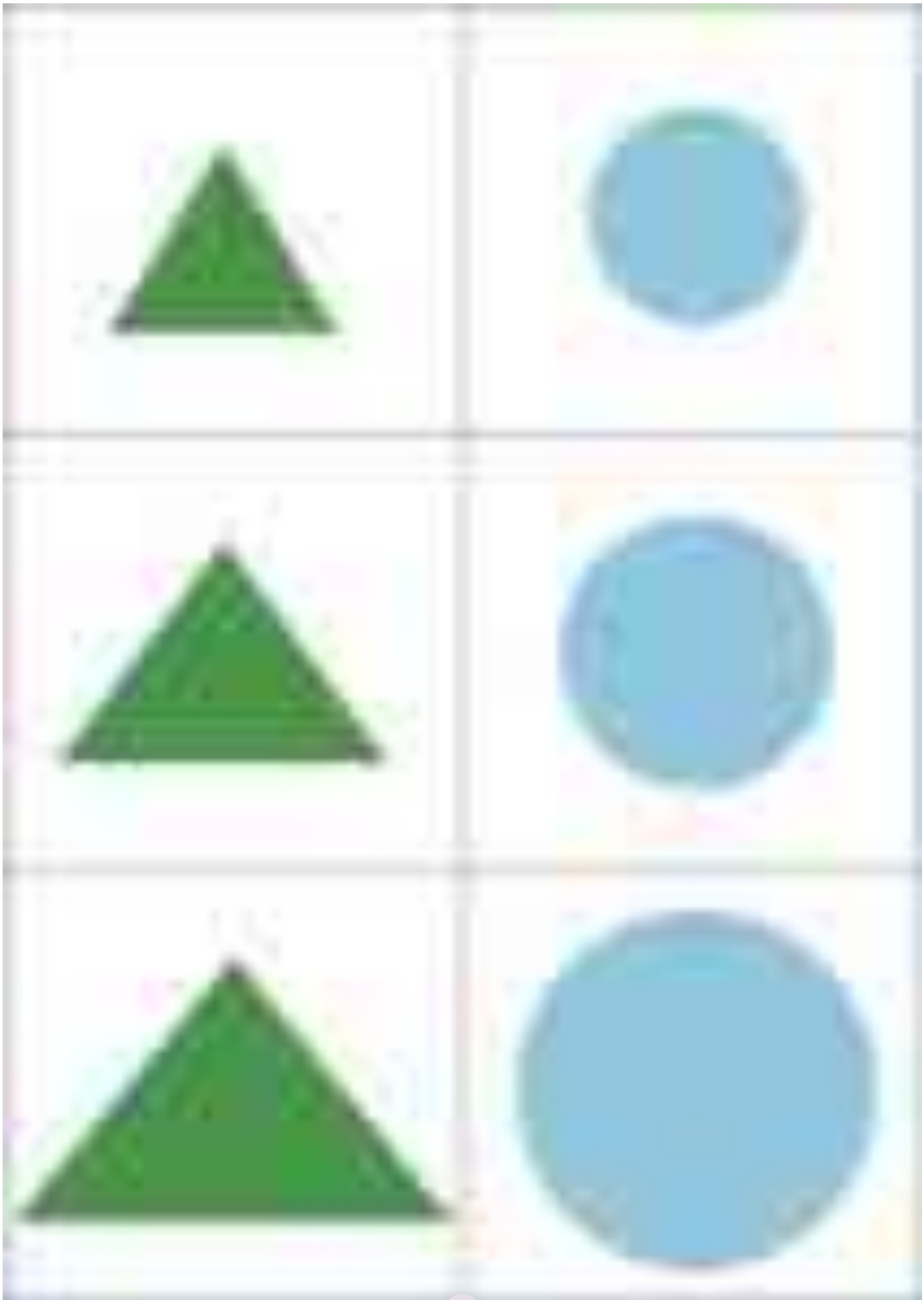














Средняя группа

Казахский язык: «Дана далаға не киеді?» Киімдер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Ересек адамның көмегімен шағын өлеңді жаттау, жаттау барысында өлеңнің мазмұнына өз қарым-қатынасын жеткізе білуді үйрету; ойын жағдаятына және жыл мезгіліне байланысты киім атауларын дұрыс айтуды (атауды) үйрету; жаттап алған ойыншық атауларын бекіту. Ойын жағдаятына сәйкес сөз және сөз тіркестерін дұрыс қолдана білу дағдыларын дамыту. Диалог сөйлеу негіздерін, есту және көру арқылы қабылдауын, зейінін, ойлау қабілетін, эмоцияналдық қабылдауын дамыту. Қысқы мерекелерге жағымды қарым-қатынасын дамыту, достыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: киім, жылы киім, қолғап, пима, күртеше. Серуенге киеміз, қоңыраулар сыңғырлайды, әдемі шырша сөз тіркестері арқылы сөздік қорды байыту.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, сөздік жаттығу, кейіпкермен қоштасу, ойын рефлексиясы.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Қоңырау сыңғырының аудиожазбасы, сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш (меңзер). Дана қуыршақ. Қуыршаққа арналған әртүрлі қысқы киім немесе аяқкиімдердің заттық суреттері: баскиім, тон, кеудеше, бөкебай, етік, қолғаптар. Киімдерге арналған қорап.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға арналған шырша (бейнесі). Шыршаны безендіруге арналған ойыншықтар жинағы: (1/12 А4), шар, доп, қуыршақ, құс, қоян, аю, алма, алмұрт,

мәшине (көлік).

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Жаңа жылдық қоңыраулар сыңғырлайды.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.2. Көркемсөз.

Қоңыраулар сыңғыры жаңғырады,

Балаларда мереке басталады.

- Динь-динь-динь!

- Дон-дон-дон!



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Балалар, естіп тұрсыңдар ма. Жаңа жыл келе жатыр.

- Қанекей, балалар, барлығымыз бірге ән шырқайық. Таңдалған әуеннің ырғағымен қайтадан айтып шығу.

- Балалар, жақында Жаңа жыл мерекесі болады. Қайталайық. Жаңа жыл.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Таңғажайып сәт.



Қонаққа Дана қуыршақ келді.

Дана:

- Сәлеметсіз бе!
- Дана қуыршақ та далаға шыққысы келеді. Дана далаға не киеді?

2.2. «Дана далаға не киіп шығады?» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Қуыршаққа арналған киімді тануды, таңдауды, атауды үйрету. Сұрақтарға қарапайым сөздермен жауап беру.

Ережесі.

Балалар қораптан шығарылған әр киімнің аттарын атайды немесе қайталайды, оларды Дана қуыршақтың қай жеріне кигізу керектігін көрсетеді. Қуыршақ қысқы серуенге киінген кезде ойын аяқталады.

Барысы.

- Балалар, Дана қуыршақтың киімдері көп. Қарап көрейік.



Киімдерге арналып безендірілген қорапты көрсету.



Педагог немесе бала қораптан белгілі бір киімді алып шығады, қуыршаққа арналған киімді панноға орналастырады.

- Мынау не? Мынау баскиім. Мынау тон. Мынау бөкебай. Мынау кеудеше. Мынау етік. Мынау қолғап. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Балалар қуыршақты киіндіру үшін бір-бірден шақырылады немесе отырған орындарынан жауап береді.

- Мирас, Дана не киеді? Дана етік киеді. Жарайсың!



- Алина, Дана не киеді? Дана кеудешесін киеді. Жарайсың!



- Бауыржан, Дана не киеді? Дана бас киімін киеді. Жарайсың!



- Зарина, Данаға не кигіземіз? Данаға тонын кигіземіз. Дананың мойнына бөкебайын ораймыз. Жарайсың!



- Айбар, біз Данаға не кигіземіз? Біз Данаға қолғап кигіземіз. Жарайсың!



- Жарайсыңдар, балалар! Міне, Дана серуендеуге шыққанда киетін киімін киіп алды. Балалар, бұның барлығы киімдер. (Көрсеткішпен айналдыра көрсету.) Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Ескерту. Егер қуыршақ көлемді болса, онда қуыршаққа матадан тігілген киім ұсынылады. Егер қуыршақ қағаздан жасалса, денесі тегіс болса, онда киім де қағаз түрінде болады. Климаты суық жерлерде тон, пима, қолғап сияқты киімдер киіледі. Ал, күртеше, етік, қолғап жылы аймақтарда киіледі.

2.3. «Шапшаң киін» сергіту сәті.

Сергіту сәтіне арналған баяу ырғақты әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Киінейік, киінейік,

Ерінбейік, тезірек.

(қолдың шынтақтары «сөре» болып бүгулі, бір қолдың сұқ саусағымен алға, өзіне қарай қозғалтады)

Жиналайық, жиналайық,

Қол ұстасып, дос болайық

(орында тұрып адымдау)

Аяқтар етік киген

(етіктерімен топылдату, қол белде)

Бас киімде басымыз

(қолдың шынтақтары бүгулі, алақандар баста, басымызды қозғаймыз)

Күртешеміз тағылған,

Сөздерді қайталаймыз. (шапалақтау)

(Автор : Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Жарайсыңдар!

Балалар педагогтің соңынан сөздер мен қимылдарды ырғақпен қайталайды. Жаттығу 2 рет өткізіледі.

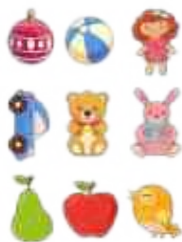
2.4. «Шыршаны әшекейлейміз» («Шыршаны безендірейік») жаттығуы.

Ережесі.

Үстелде отырған әр бала алдындағы шыршаға өзіне таныс ойыншықтарды (шар, доп, қуыршақ, құс, қоян, аю, алма, алмұрт, мәшине) орналастырады. Оларды атап шығады. Шыршаның әдемі екенін айтады. Шыршаға барлық ойыншықтарды таққаны үшін мақтайды. Көрсетілген ойыншықтардың бірін атауын айтуға ынталандырады.

Барысы.

Бір балаға шыршаның жалпақ бейнесі, тәрелкедегі әртүрлі ойыншықтардың жалпақ жиынтығы ұсынылады.





- Балалар, біз тез киіне білеміз.

Ауладағы шыршамызды безендірсек қайтеді!.

- Арман, сенде қандай ойыншық бар? Мынау не? Мынау мәшине. Жарайсың!
Шырша әдемі ме? Шырша әдемі. Жарайсың!

- Сания, сенде қандай ойыншық бар? Мынау не? Мынау қуыршақ. Жарайсың!
Шырша әдемі ме? Шырша әдемі. Жарайсың!

Ескерту.

Егер бала жауап беруге қиналса, педагог дұрыс жауап үлгісін көрсетеді немесе басқа баланың жауап беруін өтінеді, бала қайталайды.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз қалай ойнадық? Дананы киіндірдік. Шыршаны безендірдік. Дұрыс. Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Дана қуыршақ өте қуанышты. Дана далаға жылы киініп шығады.
Далада ойнайды. Аулада әдемі шырша бар. Шыршада ойыншықтар бар.
Жарайсыңдар!

Дана:

- Балалар, рақмет! Сау болыңдар.

Балалар:

- Дана, сау бол!

Көркемсөз.

Біз отырмыз үндемей,
Біз отырмыз сөйлемей,
Тыныштық, тыныштық,
Тек қана тыныштық.

- Ақырын ғана қайталаймыз. Жарайсыңдар!























Средняя группа

Казахский язык: «Қыстағы ойын-сауық түрлері»

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қар, қысқы ойын-сауық түрлері туралы білімдерін кеңейту; жағымды көңіл күйлерін білдіруді үйрету. Қазақ тілін түсінуді, «қысқы ойындар» сөзін қолдану арқылы қарапайым сөз тіркестерін құруды, сын есімдердің жалғауларын өзгертуді үйрету. Артикуляциялық аппаратын, сөйлеуін, қысқы ойындар туралы ақпаратты есту арқылы қабылдауын дамыту. «Қыс қызығы» тақырыбы бойынша сөйлесуді, есту арқылы қабылдауын, есту зейінін, көру арқылы қабылдауын, ойлау қабілетін, жағымды эмоцияларын көрсете білу қабілетін дамыту. Байқағыштық қасиеттерін, сұлулық сезімдерін, көркемсөзге құштарлығын дамыту.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздерді енгізу: шана тебу, шаңғы тебу, сырғанау, коньки тебу. Сырғанақтан сырғанау, қар атысып ойнау сөз тіркестері арқылы сөздік қорды байыту.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, сурет көрсету, көркемсөз, әңгіме, сурет бойынша әңгімелесу, сергіту сәті, сөздік жаттығу, бейнероликтер көрсету.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ, қыстың келгенін білдіретін әуеннің аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Дидактикалық ойындарға арналған көрнекіліктер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Аудиожазба тыңдау.

Біреудің жылаған дауысы естіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог:

- Балалар, сендер естідіңдер ме? Біреу жылап жатқан сияқты. Ол кім екен?

Ғажайып сәт.

- Балалар, Дана қуыршақ жылап тұр екен. Бізге қонаққа келіпті. Қане, балалар, Данамен амандасайық.



Балалар:

- Сәлеметсіз бе!

- Қуыршақ Дана қалың киімдерін киіп келіпті. Дана неге олай киінді деп ойлайсыңдар?

- Дұрыс. Қазір қыс мезгілі. Қар жауып тұр. Далада аяз.

- Қане, балалар, Дана киген киімдерді атап шығайық.

1.3. «Дананың киімдерін ата!» дидактикалық ойыны.

Балалар Дананың қай жеріне, не кигенін айтып береді. Педагог балалардан толық жауап беруді талап етеді.

(Мысалы: «Дана басына бас киім киген». «Дана қолдарына қолғап киген.»)

Педагог:

- Балалар, Дананың неге жылап тұрғанын білесіңдер ме? Дана жаз мезгілінде өзенге түсетін. Жидек пен гүл теретін. Күз мезгілінде орманнан саңырауқұлақ теріп, көгөніс мен жемістер жинапты. Қыс мезгілінде не істерін білмей жүр екен.

- Балалар, Данаға қыстың керемет мезгіл екенін айтып берейікші. Біз даладан топқа кіргіміз келмейді. Далада өте қызықты. Біз қыста қандай қызықты нәрселер жасай аламыз? (Балалардың жауаптары. Шаңғымен сырғанау, коньки тебу, хоккей ойнау, қардан әртүрлі құрылыстарды салу, аққала жасау, қар

атысу.)

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Қысқы ойын-сауық» тақырыбында сюжеттік суреттер сериясын көрсету.

Балаларға түрлі сұрақтар қою арқылы жауап беруге итермелеу.

1. Мына суретте кімдер бейнеленген? Олар не істеп жатыр? Шаңғымен кім келеді? Балалар өрден немен сырғанайды? Басқа балалар не істеп жатыр?



2. Құстар немен қоректенеді? Жемшашарға қандай құстар ұшып келді? (суықторғай, сарышымшық, торғай)



3. Қыстың күні далада ұзақ жүруге бола ма? Неге?



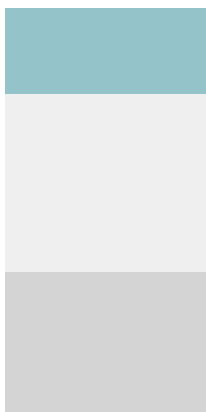
4. Қар қандай? (жұмсақ, дымқыл, суық, қытырлақ)

2.2. «Не жоғалып кетті?» дидактикалық ойыны.

Педагог:

- Балалар, көздеріңді жұмыңдар. Мен суреттердің біреуін алып тастаймын. Көздеріңді ашқанда не жоғалып кеткенін айтасыңдар.

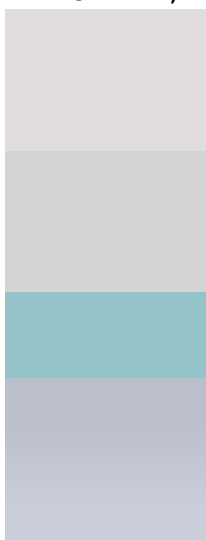




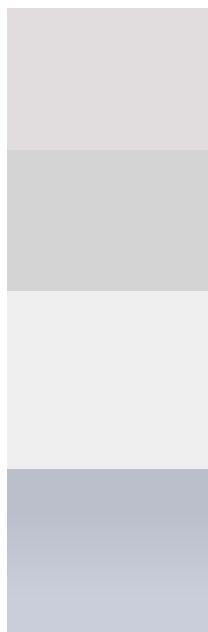
1. Коньки, шана, аққала, шаңғы.



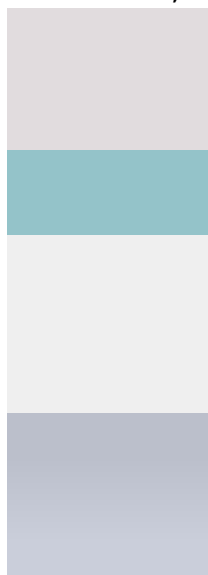
2. Коньки, шаңғы, шана, аққала, сырғанақ тепкен балалар.



3. Коньки, шаңғы, шана, сырғанақ тепкен балалар.



4. Коньки, шаңғы, аққала, сырғанақ тепкен балалар.



5. Коньки, шана, аққала, сырғанақ тепкен балалар.



6. Шаңғы, шана, аққала, сырғанақ тепкен балалар.

2.3. «Қыс қызығы» сергіту сәті.

Іс-қимылдарын келтіріп, өлең жолдарын айту.

Қыста қармен атысамыз,

Қалың қардан аттаймыз.

Шаңғы теуіп жарысамыз.

Коньки теуіп біз озамыз.

Аққала соғып аламыз.

Қыс мезгілін ұнатамыз.

Өлеңдер жаттап алып,

Біз айтамыз, қуанамыз.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2.4. «Қолғаптан қарды тазалау» тыныс алу жаттығуы.

Әр балаға ламинатталған әдемі, түрлі түсті қолғаптар ұсынылады. Әр қолғапта жұқа жіппен бекітілген, кішкентай ұлпа қар бар.

Жаттығудың басында барлық қар ұлпасы қолғаптардың бетінде жатады. Әдемі музыка қосылғанда балалар қолғаптарға үрлейді. Қолғаптың бетінен қарды ұшырып түсіруі керек.



3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бізге қонаққа кім келді? Иә. Дана келді.

Кейіпкермен қоштасу.

Дана өте қуанышты. Енді ол күнде далаға шығып, көңіл көтеретін болды. Ол сендерге рақметін айтып жатыр.

Дана:

- Балалар, рақмет! Сау болыңдар!

- Біз де қоштасайық, балалар!

- Сау бол, Дана!

«Тыныштық сәті» рефлексия.

Балалар көздерін жұмып, әдемі әуенді тыңдайды. Мұрын арқылы терең тыныс алып, ауыз арқылы ауаны сыртқа шығарады.





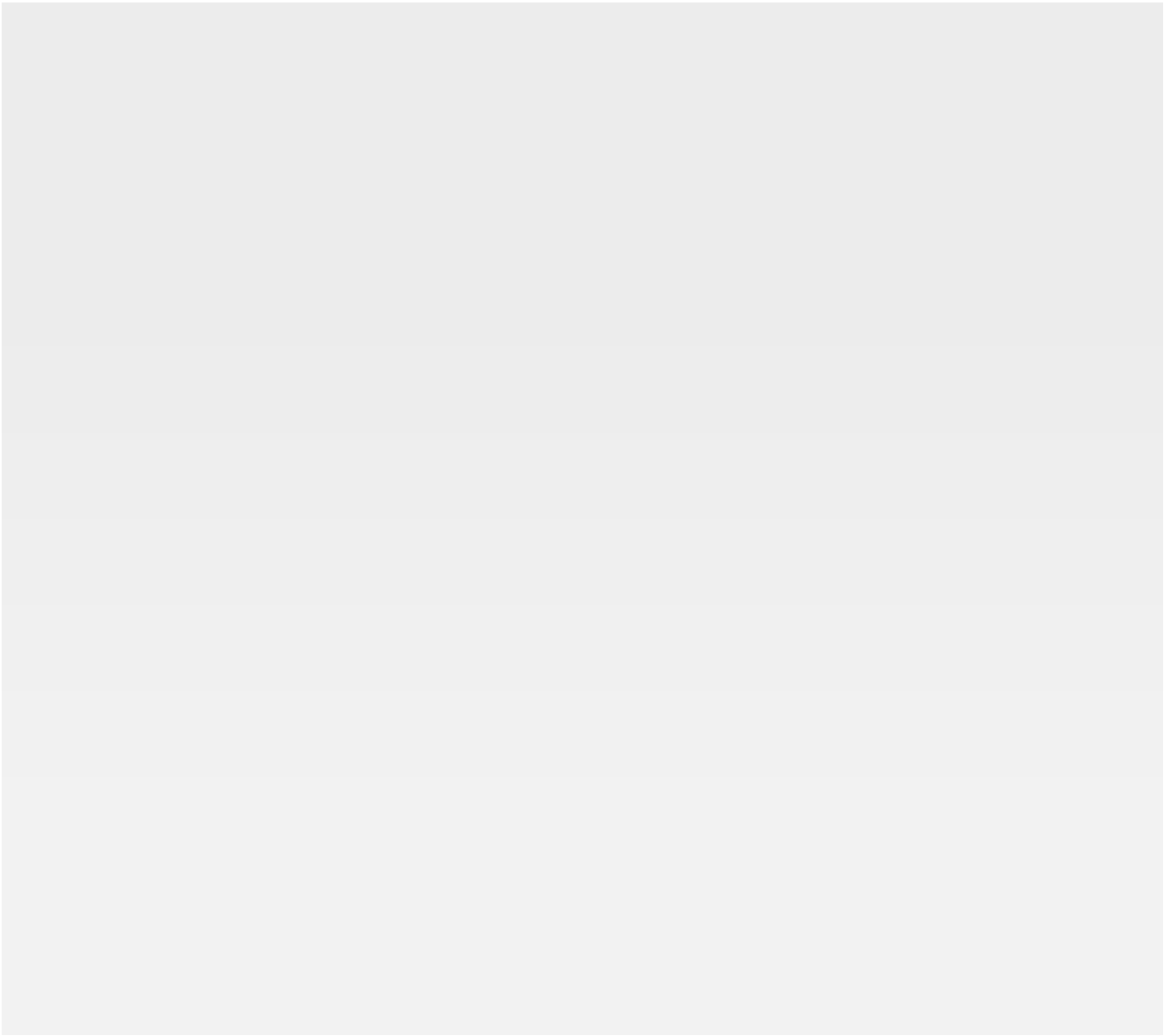










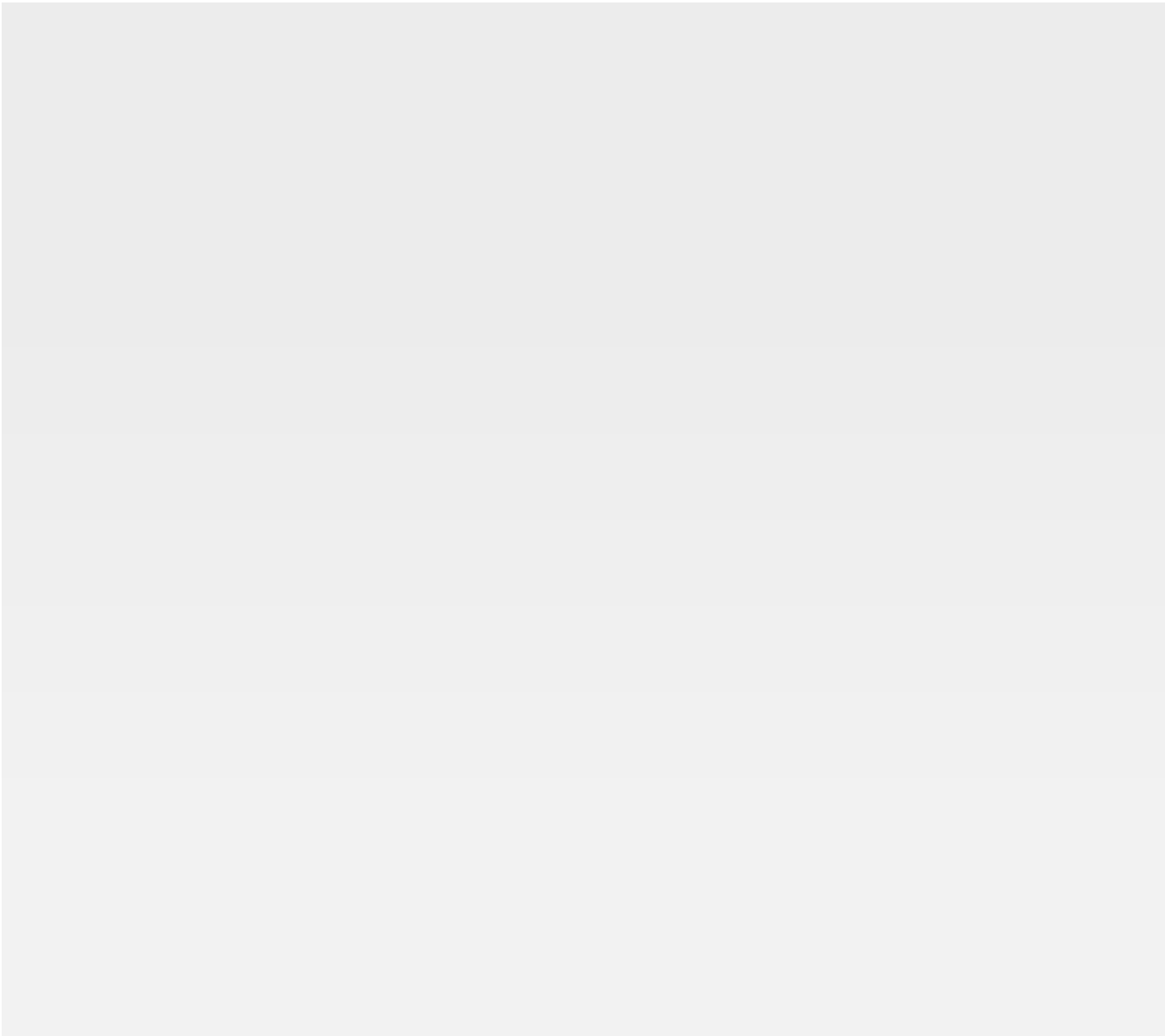
















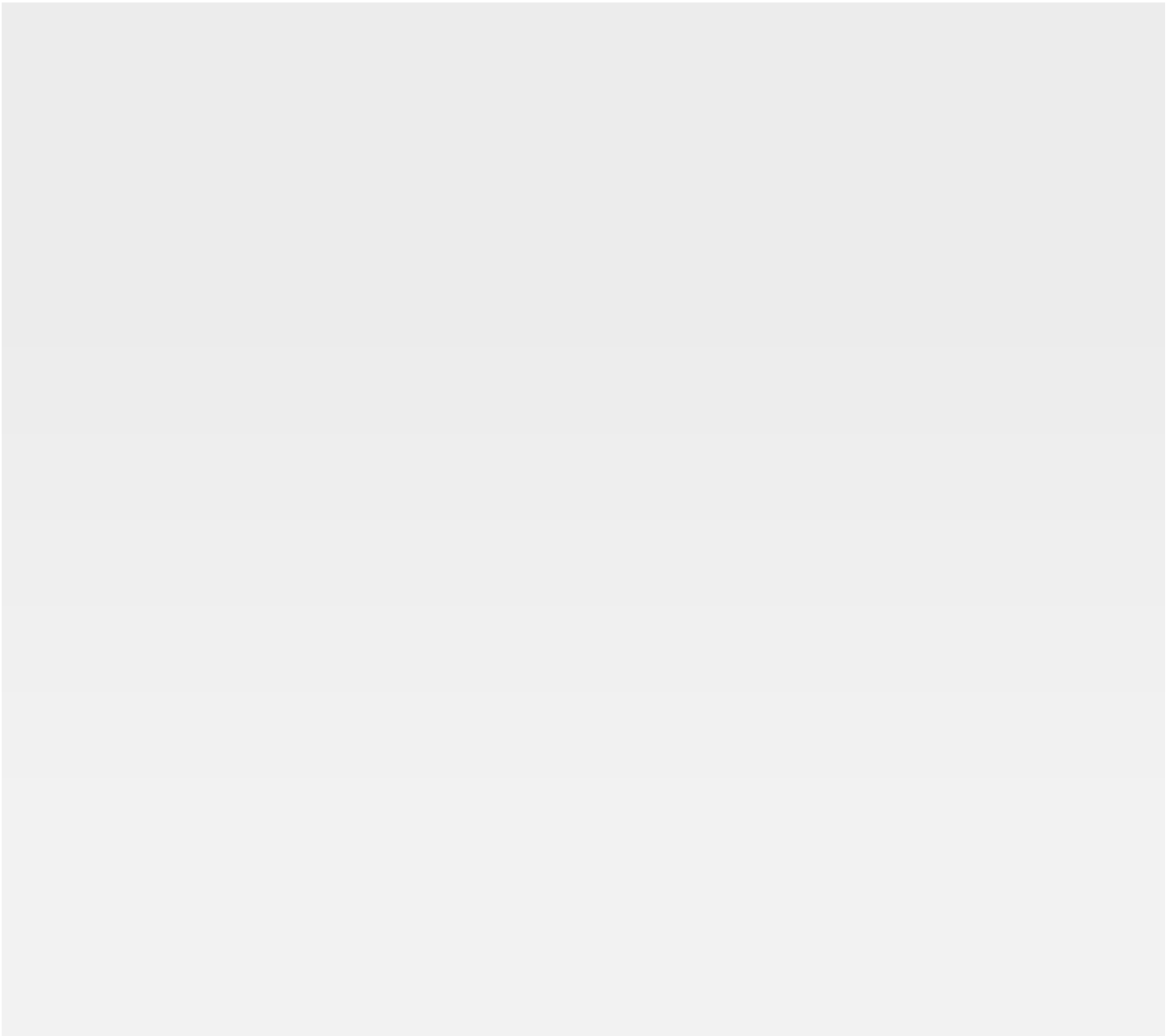








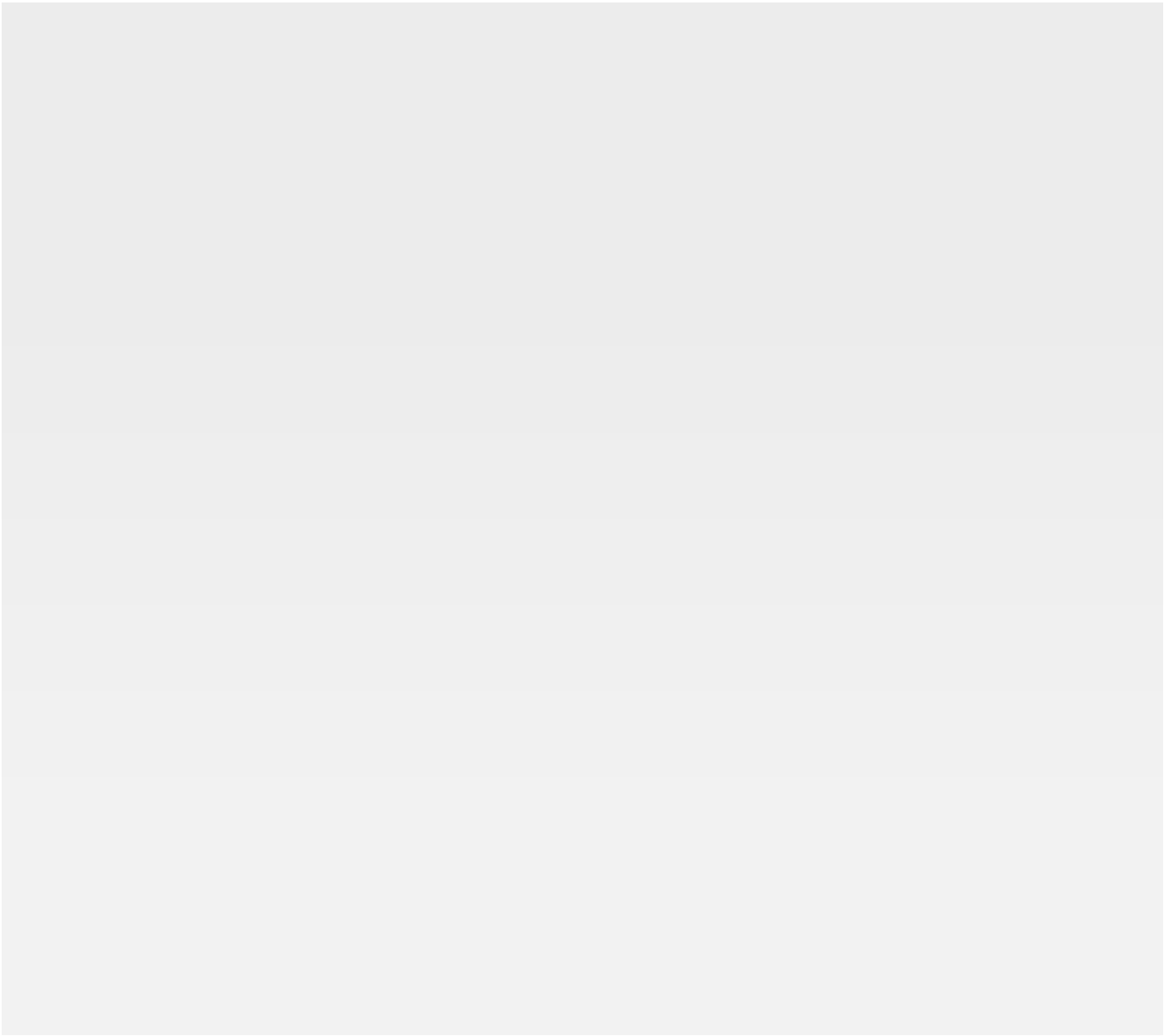








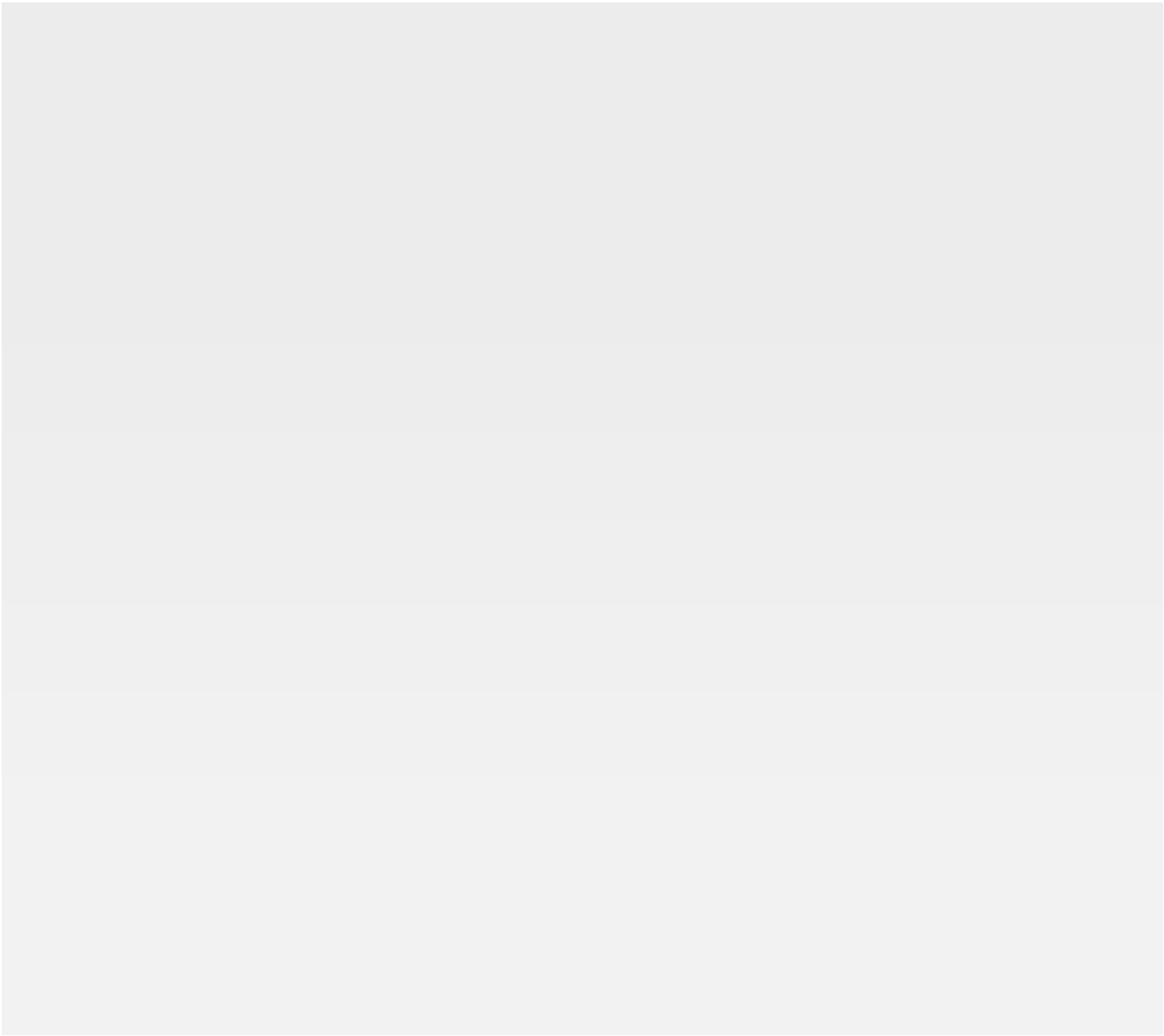


















Средняя группа

Казахский язык: «Қыс бізбен қар атысып ойнайды». Қыс жыл мезгілі

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қар туралы шағын өлең жолдарын қайталап оқу, сөздерді анықтап айтуды үйрету; жақсы көңіл күйлерін білдіруді үйрету. Қазақ тілін түсінуді, «қыс» сөзімен қарапайым сөз тіркестерін құрауды, және сын есімдердің жалғауларын өзгертуді үйрету. Артикуляциялық аппаратын, сөйлеуін, есту арқылы қысқы табиғат туралы ақпаратты қабылдауын дамыту. «Қыс» тақырыбы бойынша сөйлесуді есту арқылы қабылдауын, есту зейінін, көру арқылы қабылдауын, ойлау қабілетін, жағымды эмоцияларын көрсете білу қабілетін дамыту. Байқағыштық қасиеттерін, сұлулық сезімдерін, көркемсөзге құштарлығын дамыту.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорына келесі сөздерді енгізу: қыс, қар, жатыр, жерде, шатырда, шыршада, аппақ қыс.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, сурет көрсету, көркемсөз, әңгіме, сурет бойынша әңгімелесу, сергіту сәті, сөздік жаттығу, бейнероликтер көрсету.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Қыстың келгенін білдіретін әуеннің аудиожазбасы. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Шатырда, жерде, шыршада жатқан қардың фонында орналасқан, әдемі ақ көйлекке оранған қыстың бейнесінің суреті, ол жоғарыдан қар жауғызады. Көрсеткіш, суретті қарауға арналған «сиқырлы сақина». Қыс туралы бейнефильм: қар ұшқыны, айнала ақ қар, шыршалар мен шатырлардың үстін қар басқан. Мнемокарталар (маркер): қар жауып тұр, қар басқан шатырлар, қар басқан жер (орындық), қар жамылған

ағаштар, өзін құшақтаған адам.

2. Үлестірмелі материалдар.

Балалардың саны бойынша қағаздан мыжылған және оралған ақ шарлар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазбаны тыңдау.

Қыстың келгенін білдіретін әуен ойнатылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

«Қыс келді» тақырыбындағы суретті көрсету.

Шатырда, жерде, шыршада жатқан қардың фонында орналасқан, әдемі ақ көйлекке оранған қыс бейнесінің суреті, ол жоғарыдан қар жауғызады.



- Балалар, суретте қыс мезгілі бейнеленген. Қыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Қане, балалар, бірге айтайық. Армысың, қыс! Жарайсыңдар!

1.2. Көркемсөз.

Міне, қандай қыс түсті,

Мінсіз, таза, ақ түсті.

Қар көп жауа бастады,

Ауланы жауып тастады.

Аязды қыс, суық қыс,

Аяздан қатты тоңдық біз.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сиқырлы сақинаны қолдану арқылы «Қыс келді» тақырыбына әңгімелесу.



Сиқырлы сақина тығыз, қатты қағаздан немесе пластиктен жасалады, диаметрі 12-15 см. Суретті қарастырғанда сақина белгіленген объектіге қойылып, келесісіне ақырындап жылжып отырады.

- Қыс келді.
- Қар жауып тұр.
- Қар ақ, үлпілдек.
- Қар басқан жер.
- Қар басқан шатырлар.
- Қар жамылған шырша.
- Барлық жерлерде қар.
- Қыста суық.

2.2. «Үлпілдеген қарлар, бізбен бірге айналады» сергіту сәті.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Аппақ, аппақ, (қол белде, аяқтың арасы алшақ, солға және оңға тербеледі)
Аппақ қыс.

Аппақ, аппақ (қол алдыда, білезікті айналдыру, «шамдар» (фонарь))

Ақ күміс.

Аппақ қарға қуанып,

Кеш батқанша ойнадық.

Қар, сен сондай үлпілдексің, (сұқ саусақты қозғалту)

Ұйытқып, бізбен би билеші. (бір орында айналу)

Ақырын ғана жерге түс, (тізе бүгіп отыру)

Жылтыраған ақ күміс. (ұйықтаған кейіп таныту, алақанын жағының астына қою)

Баяу темптегі ырғақты әуен қосылады.

Балалар педагогтің соңынан сөздер мен қимылдарды қайталайды.

Жаттығу екі-үш рет орындалады.

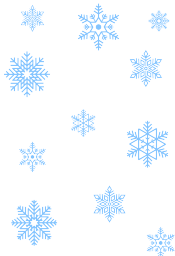
- Жарайсыңдар! Қар ұлпасындай айналайық.

2.3. «Қыс келді» суреті бойынша әңгімелесу.

Қыс мезгілі туралы мнемокарталар қолданылады: қар жауып тұр, қар басқан шатырлар, қар басқан жер (орындық), қар жамылған шырша, тоңғанынан өз денесін қаусыра құшақтаған адам.

- Балалар, бұл жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілі. Маржан (Нұргүл, Берік, Руслан), қайталашы. Жарайсың!

- Не жауып тұр? Қар жауып тұр. Жарайсың!



- Балалар, қар қандай? Қызыл ма? Жоқ. Қар ақ, ұлпілдек. Қайталашы. Жарайсың!



- Қар қайда жатыр? Жарқын, көрсетші. Жарайсың. Қар төбеде жатыр. Жарайсың!



- Қар қайда жатыр? Алма, көрсетші. Жарайсың! Қар жерде жатыр. Қар орындықта жатыр. Жарайсың!



- Қар қайда жатыр? Бауыржан, көрсетші. Қар ағашта жатыр. Жарайсың!



- Балалар. Қыста ыстық па? (Пантомима.) Қыста суық. (Пантомима.) Арсен,

қайталашы. Қыста суық. Жарайсың!

2.4. «Қар атысып ойнайық» ойын жаттығуы.

Педагог:

- Балалар, қыста қар көп жауады. Қыс бізбен қар атысып ойнағысы келеді.

Балаларға ақ қағаздан умаждалып жасалған шарлар беріледі.

- Балалар, қарды еркелетіп «үлпілдек» деп атайықшы. Қайталаңдар. Үлпілдек қар. Жарайсыңдар!

- Қараңдаршы, балалар, біздің қолымызда қардың кесегі бар. Олар бауырсақтар сияқты дөңгелек.

Біз бұл кесектерді алақанымызға салып, осылай айналдырамыз. (Шарды екі алақанның арасына домалатып, қимылға сай сөздерін айтады.)

Қар кесегін аламыз,

Алақанға саламыз.

Олай-бұлай қозғалтсақ,

Қардан бауырсақ соғамыз.

- Жарайсыңдар, балалар, қарды жақсылап домалаттық.

- Oh, біздің қолымыз қатып қалды! Балалар, алақанды осылай ысқылайық. (Алақанды ысқылау.)



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Жаттығу балалардың уақыты мен мүмкіндіктерін ескере отырып, қимылдарын сөздерімен сүйемелдеу арқылы қайталанады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бізге жылдың қай мезгілі келді? Иә. Қыс мезгілі.

- Қыс өзімен не әкелді? Иә. Қар әкелді. Қар, қар ұлпасы. Қайталаймыз.

Жарайсыңдар!

Қыс туралы бейнеролик көрсету.

- Балалар, қыс әлі де бізде қонақта болады. Балалар, қазір қыс туралы бейнероликті тамашалайық.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

















Средняя группа

Казахский язык: Орман тұрғындарының бастан кешкендері.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілін түсінуді, аңдарды дұрыс атау және олардың қысқы тіршілігін білуді, сұрақтарға жауап беру кезінде ең қарапайым сөз тіркестерін дұрыс құрастыруды, салыстыру кезінде заттардың көлемін атауды, сөз тіркестерін дұрыс құрауды, дыбыстарға еліктеу кезінде артикуляциялық аппаратын, көру арқылы қабылдауын, қазақ тілін түсінуді, қыстап қалатын құстарды ажырату және атауды, сөздерді сөз тіркестеріне дұрыс құрауды, көлемдерді сәйкестендіре білу қабілетін дамыту. Есту, сақтау және көру зейінін, сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту. Аңдарға және қыстап қалатын құстарға жанашырлық, қамқорлық сезімдеріне баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: түлкі, қасқыр, аю, бөлтірік, көжек, мыршай, қонжық сияқты сөздерді енгізу. Аю ұйқыға кетеді, қоян тонын ауыстырады, қасқыр мен түлкі жортып жүреді сияқты сөз тіркестерін белсенді қолдану.

Әдіс-тәсілдер

Бейнеролик көрсету, суретті көрсету, көркемсөз, әңгіме, слайд суреттері бойынша әңгімелесу, сергіту сәті, сөздік ойын, дидактикалық ойындар.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Аңдардың дауысы жазылған аудиожазба. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Көрнекілік сурет: жабайы аңдар мен олардың күшіктерінің суреттері.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға жабайы аңдар мен олардың шашыраңқы орналасқан көлеңкелері

бейнеленген ламинатталған парақтар мен маркерлер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Шаттық шеңбері.

Амансың ба, алтын Күн!

Амансың ба, Жер-Ана!

Амансың ба, достарым!

Сендерді көрсем, қуанам!

Ғажайып сәт.

???????:

– Балалар, бізге қонаққа Қонжық келді. Ол бізге хат әкеліпті.

– Балалар, орман тұрғындарын Мыстан кемпір сиқырлап тастапты.

Педагог хатты оқиды:

Мыстан келді орманға,

Қашып шықтым қорбаңдап.

Қалған аңдар қалды,

Барлығы естен танды.

Оянғанда бар аңдар,

Өздерін ұқпай қалды.

Не дейтінін білмейді,

Не жейтінін білмейді.

Қыс келгенде орманға,

Не істерін де білмейді!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Балалар, бұлай болмайды! Орман тұрғындарына тез арада көмектесуіміз керек! Көмектесеміз бе?

– Иә! Көмектесеміз.

– Жарайсыңдар!

1.3. Әңгімелесу.

???????:

– Біз қай елде тұрамыз? Біздің республикамыз қалай аталады?

– Дұрыс айтасыңдар! Қазақстанда тұрамыз. Біздің Қазақстанымыз өте бай ел. Қазақстанда өзен-көлдер, кең дала, асқар таулар, қалың ормандар көп. Бүгін біз Қазақстанның орман тұрғындары туралы әңгімелесеміз.

– Орманда қандай аңдар тұрады? Аю, қасқыр, қоян, түлкі, қабан, кірпі

– Жарайсыңдар!

– Біз аңдар туралы айтып беретін болсақ, Мыстан кемпірдің сиқыры қайтады, аңдар бәрін естеріне түсіретін болады.

– Ол үшін мен сендерге жұмбақ жасырамын, сендер шешуін тауып көріңдер.

Жұмбақ.

Өзі айлакер, өзі бір қу,
Жүрген жері айқай мен шу.

Ол не?

– Түлкі.

– Дұрыс таптыңдар, балалар.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1.



???????:

– Түлкі қайда өмір сүреді?

– Түлкі орманда өмір сүреді.

– Дұрыс айтасыңдар. Жарайсыңдар!

– Түлкі орманда өмір сүрсе, ол жабайы аң ба, үй жануары ма?

– Түлкі - жабайы аң.

– Иә, балалар. Түлкі - жабайы аң. Ол өте қу, айлакер. Түлкі өз аяғына, құлағына қатты сенеді. Ол жортып жүреді, оның құлағы жақсы естиді. Қайталайықшы.

Түлкі жортады. Жарайсыңдар!

– Түлкі қалың қардың астындағы інінде жасырынған тышқандардың шик-шиқ еткен дыбысын естіп қояды. Оның тұмсығы иісті жақсы сезеді. Түлкі қу ғана емес, ол жақын маңдағы ауылдардың тауық қораларына ұрлыққа түсетін кездері болады. Бірақ түлкіні ұстау қиын, себебі, ол өзінің құйрығымен жүрген ізін жауып отырады.

– Келесі жұмбақты шешіп көрейік.

Жұмбақ.

Қорбаң-қорбаң жүреді,

Балды жақсы көреді.

– Ол қай аң?

– Дұрыс айтасыңдар! Аю.



- Аю қайда өмір сүреді? Аю орманда өмір сүреді.
- Дұрыс айтасыңдар. Жарайсыңдар!
- Аю қандай аң? Аю - жабайы аң.
- Жақсы! Біз жабайы аңдар туралы көп әңгімелескен болатынбыз.
- Аю қыста не істейтін еді?
- Дұрыс айтасыңдар, балалар. Аю жаз бойы тамақтанып, бойына көп май жинайды. Қыс жақындағанда апанының ішіне кіріп, тәтті ұйқыға жатады. Қыс бойы ұйықтап, көктемде қар еріп, күн жылынғанда ғана ұйқысынан оянады.
- Қанекей, балалар, барлығымыз бірге қайталайық. Аю қыста ұйықтайды. Жарайсыңдар!
- Тағы бір жұмбақ шешейік.

Жұмбақ.

Үлпілдеген ақ томпақ,

Қорқақ, әрі саққұлақ.

– Ол не?

– Қоян.



- Қоян қайда өмір сүреді?
- Қоян орманда өмір сүреді.
- Қояндар қысқа қалай дайындалады? Қояндар да ұйықтап қала ма? Жоқ, қояндар ұйықтамайды, қояндар тондарын ауыстырады.
- Иә. Қояндар тонын ауыстырады. Жазда қояндар сұр не қара түсті болса, қыста ақ тонын киіп алады.
- Ақ тон, қояндарды жауларынан қорғайды. Қалай ойлайсыңдар, балалар, қояндардың жаулары бар ма?
- Қоян қасқырдан, түлкіден, аңшылардан қорқады.
- Ақ қоян, қасқыр мен түлкіден қашып, аппақ қардың арасына тығылып қалады екен. Ақ қардың арасынан жаулары қоянды таба алмай қалады.

2.2. Сергіту сәті.

Қорбаңдаған аюдың,

(қорбаңдап жүреді)

Құлпынайы көп екен.

(қолдарын жоғары көтеру, екі жаққа жаяды)

Теріп-теріп алайық,
(бірнеше рет алға қарай иілу, қайта тұру, жидек тергендей қимылдар істеу)
Қалтамызға салайық.
(екі қолды белге қою, оңға және солға иілу)

«Көлеңкесін тап?» дидактикалық ойыны.

Шарты.

Аңдардың көлеңкесін тауып, маркердің көмегімен өзара қосу керек.
Әр балаға жабайы аңдар мен олардың шашыраңқы орналасқан көлеңкелері бейнеленген, ламинатталған парақтар мен маркерлер ұсынылады.



2.3. Өлең жаттату.

Балаларға өлең жолдарын екі рет оқып береді. Қиын сөздерді түсіндіреді, сөздік жұмыс екі тілде жүргізіледі. Ұсынылған өлеңнің бірінші шумағын жаттатуға тырысады. Ол үшін бірнеше аңның суретін даярлап аламыз. Олар: қоян, аю, тышқан.

???????:

– Балалар, қазір барлығымыз мына қорқақ қоян сияқты айтып көреміз. Қасқыр мен түлкіге естіртпей, сыбырлап айтып үйренейік.

Қоянның суретін көрсету.



Педагогтің артынан өлең жолдарын сыбырлап айтып шығады.

– Енді, балалар, ештеңеден қорықпайтын аю сияқты гүрілдеп, жуан дауыспен айтып үйренеміз.

Аюдың суретін көрсету.



Педагогтің артынан өлең жолдарын жуан дауыспен айтып шығады.
– Ал, енді шиқылдауық тышқан сияқты жіңішке дауыспен айтып үйренеміз.
Тышқанның суретін көрсету.



Көркемсөз.

Түлкі, түлкі, түлкімін.
Көрдің бе түсін тонымның?
Қара етік киемін,
Бойымда жоқ бір мінім!
Иә, біраз айлам бар,
Айладан түсер пайдам бар.
Жолап кетсем қораңа,
Тауықтарың жоғалар.
Сезіп қалсам бір пәле,
Таба алмастай қашамын.
Үлпілдеген құйрықпен,
Ізімді әркез жабамын.
(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2.4. Артикуляциялық жаттығу.

Ыр-ыр-ыр-ыр,
Орманда бар сұр қасқыр.
Ыр-ыр-ыр-ыр,
Жортып келеді қасқыр.
Ыр-ыр-ыр-ыр,
Тышқан аулайды қасқыр.
Балаларға бірнеше рет қайталату. Тілдерін жаттықтыру.

«Дұрыс па, бұрыс па?» дидактикалық ойыны.

Балалар сөйлемнің мағынасындағы қатені тауып, оның дұрыс нұсқасын айтады.
– Қасқырдың мыршайлары бар.
– Аюдың көжектері бар.
– Түлкінің қонжықтары бар.
– Кірпінің тиіндері бар.
– Тиіннің бөлтіріктері бар.

(Балалар сөйлемнің қатесін тауып, дұрыс нұсқасын айтады. Мысалы: Аюдың қонжықтары болады. Қасқырдың бөлтіріктері болады. Қоянның көжектері болады. Түлкінің мыршайлары болады.)

Балалар аңдардың күшіктерін дұрыс атай алмай жатса, педагог балаларға

көмектеседі.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

???????:

– Балалар, бізге қонаққа қай аң келді?

– Қонжық келді. Балалар, Қонжыққа көмектесе алдық па? Қарап көрейікші. Экранның қараймыз.

Бейнеролик көрсету.

Бір-екі минуттық бейнероликте орман тұрғындарының қысқы тіршілігі (мультипликациялық) көрсетіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

– Балалар, Қонжық бізге алғысын айтып жатыр. Ол анасының қасына кетті. Қоян:

- Балалар, сау болыңдар!

Балалар:

- Сау бол, қоян!

Рефлексия.

???????:

– Балалар, бүгінгі ұйымдастырылған іс-әрекетке барлығың белсенді қатыстыңдар. Қазір көздеріңді жұмып, менің сандықшамнан бір-бір суреттен таңдап алыңдар. Ал, енді көздеріңді ашыңдар. Бұл суреттерді үйлеріңе алып кетулеріңе болады.

– Кімге қоян түсті, сол қыздар мен ұлдар бәрінен жүйрік болады.

– Кімге қасқыр түсті, сол қыздар мен ұлдар ештеңеден қорықпайтын батыр болады.

– Кімге түлкі түсті, сол ұлдар мен қыздар өте ақылды, оларды ешкім алдай алмайтын болады.

















Средняя группа

Казахский язык: «Құстар біздің досымыз». Қыстап қалатын құстар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тіліндегі сөздерді түсінуді, қыстап қалатын құстардың атауын білу және басқа құстардан ажыратуды, сұрақтарға жауап беру кезінде ең қарапайым сөз тіркестерін дұрыс құрастыруды, салыстыру кезінде заттардың көлемін атауды, сөз тіркестеріндегі сөздердің аяқталуын дұрыс өзгертуді үйрету. Дыбыстарға еліктеу кезінде артикуляциялық аппаратын, көру арқылы қабылдау кезінде көлемдерді сәйкестендіре білу қабілетін, есту, еске сақтау, көру зейінін, сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту. Қыстап қалатын құстарға қамқорлық сезіміне, табиғаттағы дыбыстар әлеміне қызығушылыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: торғай, көгершін, пісте (дән) сияқты сөздерді енгізу. «Шик-шиқ-шиқ», «клю-клю-клю» құстардың дыбыстарына еліктеу сөздерін, «пісте шоқып жейді», «секіреді» сияқты сөздерді белсенді сөздік қорға қосу.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, сурет көрсету, әңгімелесу, сұрақ-жауап, артикуляциялық жаттығу, дамытушылық жаттығуы, қимыл-қозғалыс ойыны, бейнеролик көрсету.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Торғайлардың үні жазылған аудиожазба.

Ойынға арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш.

Демонстрациялық сурет: даладағы шатыршаның астында суықтан үрпиіп отырған торғай.

Көрнекілік сурет: «Көгершін». Бейнеролик: жемшашарда отырған құстар.

2. Үлестірмелі материалдар.

Көлемі әртүрлі екі ұя (ағаштан жасалған ұя) бір параққа салынған. Құстардың екі сұлбасы: торғай мен көгершін. (Көгершіннің көлемі үлкен үйшікпен сәйкес, торғайдың көлемі кішігірім үйшіктің көлеміне сәйкес). Бала санына қарай торғай, көгершін, мысықтың маска тақиялары.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Аудиожазба тыңдау.

Көшедегі торғайлардың шырылы естіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог:

- Балалар, сендер естідіңдер ме? Бұл ненің дыбысы болуы мүмкін? Иә. Біз құстардың дыбыстарын естіп тұрмыз. Олар қалай аталады?

1.2. Суретті көрсету.

Көрнекілік сурет: даладағы шатыршаның астында суықтан үрпиіп отырған торғай.



2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Торғай туралы әңгімелесу.

Педагог:

- Балалар, мынау торғай. Қайталаймыз. Торғай - құс. Торғай шиқ-шиқ-шиқ деп, шиқылдап ән айтады. Аслан, қайталашы. Жарайсың! Торғай шатырдың астында тіршілік етеді. Қыста күн суық болады. Біз торғайға көмектесуіміз керек. Торғайға пісте (дән) берейік. Торғай дәнді шоқып жейді. Тық-тық-тық. Жарайсың!

Педагог балаларға сұрақтар қояды.

- Мынау не? Торғай. Жарайсыңдар!

- Торғай қалай ән айтады? Шиқ-шиқ-шиқ ... Дәл солай.

- Торғайға не береміз? Пісте (дән) берейік. Дұрыс.
- Торғай не істейді? Торғай дәнді шоқып жейді. Жарайсыңдар!
- Ол қалай шоқиды? Тық-тық-тық. Жарайсыңдар!
- Жарайсың, торғай! Қайталаймыз. (Бас бармақты көрсету.)

2.2. Артикуляциялық, саусақ жаттығуы.

Көгершіннің суретін көрсету.



- Балалар, мынау көгершін. Біз оны "гули-гули-гули" деп шақырамыз. Көгершін бізге: "құр-құр-құр" деп, ән салып береді.
- Балаларды ортаға шақыру, қимылдарын көрсете отырып, өлең жолдарын оқу.

Көгершін толы айнала,
Қуанып жүр бар бала!
Жерден іздеп жемдерін,
Білмейді бірақ не жерін.
Ән салады "құр- құр" деп,
Қарным ашып "тұр, тұр" деп.

Қуантайық құстарды,
Көп-көптен жем шашайық.
Қыстап қалған құстарға,
Мейрамхана ашайық!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, біз қандай құстар туралы айттық? Көгершін туралы. Жарайсыңдар!

2.3. «Үлкен және кішкентай үйшіктер» дамыту жаттығуы.

Мақсаты.

Көлемі әртүрлі екі құстың сұлбаларын (торғай мен көгершіннің) өз үйлеріне сәйкес орналастыруды үйрету. «Үлкен», «кіші» сөздерін пайдаланып, құстардың көлемін атауды үйрету.

Ережелер.

Құстарды үйлерінің көлеміне қарай орналастыру керек: үлкенді-кішілі.

Барысы.

Әр баланың алдында әртүрлі көлемдегі екі үй, сондай-ақ, әртүрлі көлемдегі құстар: торғай мен көгершін салынған қағаздар жайылады.



Тапсырманы орындап болған соң, үстел басында отырған әр балаға сұрақ қойылады. Бұл не? Көгершін (торғай). Сен көгершінді (торғайды) қайда қойдың? Үлкен (кішкентай) үйге. Жарайсың! Көгершін үлкен. Айта ғой. (Кішкентай торғай.) Жарайсың!

- Балалар, біз құстарды ұяларына орналастырдық. Құстар мысықтардан қорқады. Енді, балалар, ойнайық!

2.4. «Торғайлар мен көгершіндер» қимыл-қозғалыс ойыны.

Мақсаты.

Құстардың атауларын (көгершін мен торғай) есту арқылы ажыратуды үйрету, ережеге сәйкес қозғалу. «Ол не?» деген сұраққа жауап беру.

Ережелер.

Балаларға ойын алаңының қарама-қарсы екі жағында орналасқан «торғай» мен «көгершіннің» белгілері бар екі үйшікті көрсетеді. Балалардың өз қалауы бойынша қалташаларға салатын белгілі бір суреттер таратылады.



Белгілерге назар аудару.

- Балалар, мына жерде көгершіндер тұрады. Ал, мына жерде торғайлар тұрады. Ұмытпаңдар.

Музыка ойнағанда ұшып жүресіңдер, аулада пісте мен дән шоқисыңдар. Мен тарғыл мысық боламын. Музыка өшкен кезде, мен кілемнің үстіне шығамын, сендер үйлеріңе тығыласыңдар.

Ескерту.

Кеңістікті бағдарлауды, сөйлеуді түсінуді және өзін аталған құспен сәйкестендірулеріне назар аударылады. Белгілі бір құстың тобын жинақтаған кезде балалардың біреуінен сұрауға болады. «Сен кімсің? Иә. Сен көгершінсің (торғай). Жарайсыңдар!»

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, біз не туралы әңгімелестік? Торғай туралы. Дұрыс. Көгершін туралы. Дұрыс айтасыңдар. Бұл құстар қыстан қорықпайды.
- «Жемшашарда қонақтап отырған құстар» бейнеролигін көрсету.
- Балалар, біз құстарға жем бердік. Қараңдаршы.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

















Средняя группа

Казахский язык: "Адамдар. Адам бетінің бөліктері. Тазалық - денсаулық кепілі."

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Адам, оның дене мүшелері, адам бетінің бөліктері туралы, адамның жердің барлық бөлігінде өмір сүретіндігі туралы балалардың білімдерін қалыптастыру; пантомимикаға үйрету. Артикуляциялық аппаратын, сөйлеуін, қазақ тіліндегі сөздерді есту арқылы қабылдау қабілетін және есту зейінін дамыту, монологтық сөйлеу негіздерін, ойлау қабілетін дамыту; жағымды көңіл күйін білдіре алуы. Қуыршаққа деген жақсы көзқарасқа, мәдени-гигиеналық дағдыларын сақтауға баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: қас, көз, мұрын, кірпік, ерін, құлақ; джунгли, шөл, тундра, су, сабын, көбік, жуу сөздерін енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, артикуляциялық жаттығу, кейіпкермен қоштасу, рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ, жылы су құйылған ыдыс, сабын, сүлгі, «Не жетіспейді?» дидактикалық ойынына арналған суреттер, дене бөліктерін бейнелейтін суреттер, әртүрлі қалалардың, адамдар тұратын жерлердің суреттері.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.

Шағылғып қалған ыдыстың дыбысы және баланың жылаған дауысы естіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Қонаққа беті-қолы кірлеп кеткен Дана қуыршақ келеді.

- Балалар, бүгін бізге қонаққа Дана қуыршақ келді. Дана сендермен амандасып тұр.

Дана:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

- Біз де амандасайық. Сәлеметсіз бе!

Балалар:

- Сәлеметсіз бе!

- Балалар, Дана қуыршақ табиғат бұрышында гүл суғарып жүргенде, қолына ұстаған гүл отырғызылған шелекті құлатып алыпты. Беті-қолы кірлеп кеткен екен. Бізден көмек сұрап тұр. Көмектесеміз бе?

- Иә!

1.3. Дана қуыршақты жуындыру.

Педагог:

- Балалар, қуыршақтың бетін жуайық.

(үстелде жылы су құйылған ыдыс бар)

Жуу кезінде педагог өлең оқиды. Балалар Дананы жууға көмектеседі.

Көркемсөз.

Шөлп-шөлп қолымыз,

Көпіршітті сабынды.

Ыдыс толды көбікке,

Тигізбе қолды көзіңе.

Сылдыр-сылдыр суымыз,

Көпіршиді сабыннан.

Балалармен жуамыз,
Беті-қолын Дананың.
Жуып, сүртіп қолдарын,
Шаштарын да тарайық.
Әдемі боп шығады,
Біздің Дана қайтадан!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог:

- Жарайсыңдар, балалар! Дана тап-таза болды. Оны сүлгімен сүртіндірейік.
Дана қуанып тұр.

Дана:

- Рақмет, балалар!

Адам бетінің бөліктерімен танысу.

Педагог:

- Балалар, біздің Дананың бетінде не бар? (Балалардың жауаптары.)
- Әр адамның көзі бар. Көзінде кірпіктері бар. Көзінің үстінде қасы бар.
- Қане, балалар, өздеріңнің беттеріңнен қас пен көзді, кірпіктеріңді көрсетіңдерші.

Педагог қуыршақтан көрсетеді.

- Дананың қанша көзі бар? (Екі.)
- Ал, адамдарда қанша көз болады?
- Мынау Дананың қай жері? (Мұрын.)
- Мұрындарыңды көрсетіңдерші. Адамда қанша мұрын бар?
- Дананың аузын көрсетіңдерші.
- Сендерде қанша ауыз бар? (Біреу.)

Аузымыздың айналасындағыларды еріндер деп атайды. Қане, өз аналарыңды сүйгенде еріндеріңді қалай қозғалтасыңдар? Ернімізді алдыға созамыз, қайта жинаймыз.

- Мынау не? (Құлақ.)
- Құлақтарыңды көрсетіңдерші.
- Адамда қанша құлақ бар? (Екі құлақ.)
- Балалар, сендер таңертең беттеріңді жуасыңдар ма?
- Біз күнде таңертең беті-қолымызды сабынмен жуу керекпіз.

2.2. Сергіту сәті. «Кішкентай достарымыз қайда?»

Педагог:

- Қолымыз қайда?
- Қайда екен қолдарымыз?
- Қолдарымыз қайда?

(Балалар қолдарын артына жасырады.)

- Міне!

(Балалар қолдарын алға созады, айналдырады және көрсетеді.)

- Аяқтарымыз қайда?

- Қайда екен аяқтарымыз?

- Аяқтарымыз қайда?

(Балалар аяқтарын қолмен жауып тұрады.)

- Міне !

(Балалар орындарынан тұрады, аяқтарын топылдатады.

- Достарымыз қайда?

- Қайда екен достарымыз?

- Достарымыз қайда?

(Беттерін қолдарымен жабады.)

- Міне !

(Беттерін ашады, күлімсірейді)

2.3. «Ересек адамдар барлық жерде бола алады.»

Педагог өз әңгімесіне сәйкес суреттерді көрсетіп, үйлестіріп отырады.

- Балалар, адам ешқашан жай отырмайды. Ол қоршаған әлемді үнемі зерттеп отырады. Әртүрлі көліктердің көмегімен адамдар аспан мен ғарышты зерттейді. Адам теңіздің түбіне де түсті. Адамдар Жердің кез келген бөлігінде тұра алады. Олар джунглиде, қалаларда, шөл мен тундрада тұрады. Адамның ағзасы әртүрлі ауа райына бейімделді. Адам ыстыққа да, суыққа да, желге де үйреніп кетеді.



- Сен қайда тұрасың? (Қалада.)

- Жазда демалысқа қайда барасыздар?

- Балалар, өскенде басқа қалаларға, алыстағы елдерге барасыздар. Көптеген жаңа және қызықты нәрселерді біле аласыздар.

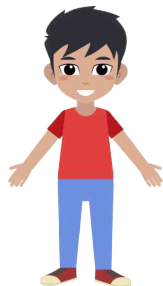
Басқа елдерде мекендейтін адамдарды көрсету.



«Дене мүшелерін ата» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Адамның дене мүшелерін атау.



2.4. Мақал-мәтелдер жаттату.

1. Әлсіз денеге ауру ұялайды.
2. Таза ауа – жанға дауа.
3. Байлық – байлық емес, денсаулық – байлық.
4. Денсаулық – зор байлық.
5. Тазалық – саулық негізі.

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, Дана сендерден көп нәрсе үйренді.

Дана:

- Балалар, көп рақмет! Сау болыңдар!

- Балалар, Данамен қоштасайық. Сау бол, Дана!

Балалар:

- Сау бол, Дана!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

«Денемізге рақмет!» рефлексиясы.

- Көздерім, көргеніңе рақмет!
- Құлақтарым, еститіңізге рақмет!
- Мұрыным, иісті сезгеніңізге рақмет!
- Қолдарым, қажетімді алып беретінің үшін рақмет!
- Аяқтарым, алыс жерге жеткізетінің үшін рақмет!
- Ата-анам, өмір сыйлағаныңа рақмет!

Педагогтің артынан сөздерді қайталап, дене бөліктерін саусақтарының ұшымен ақырын сипайды.

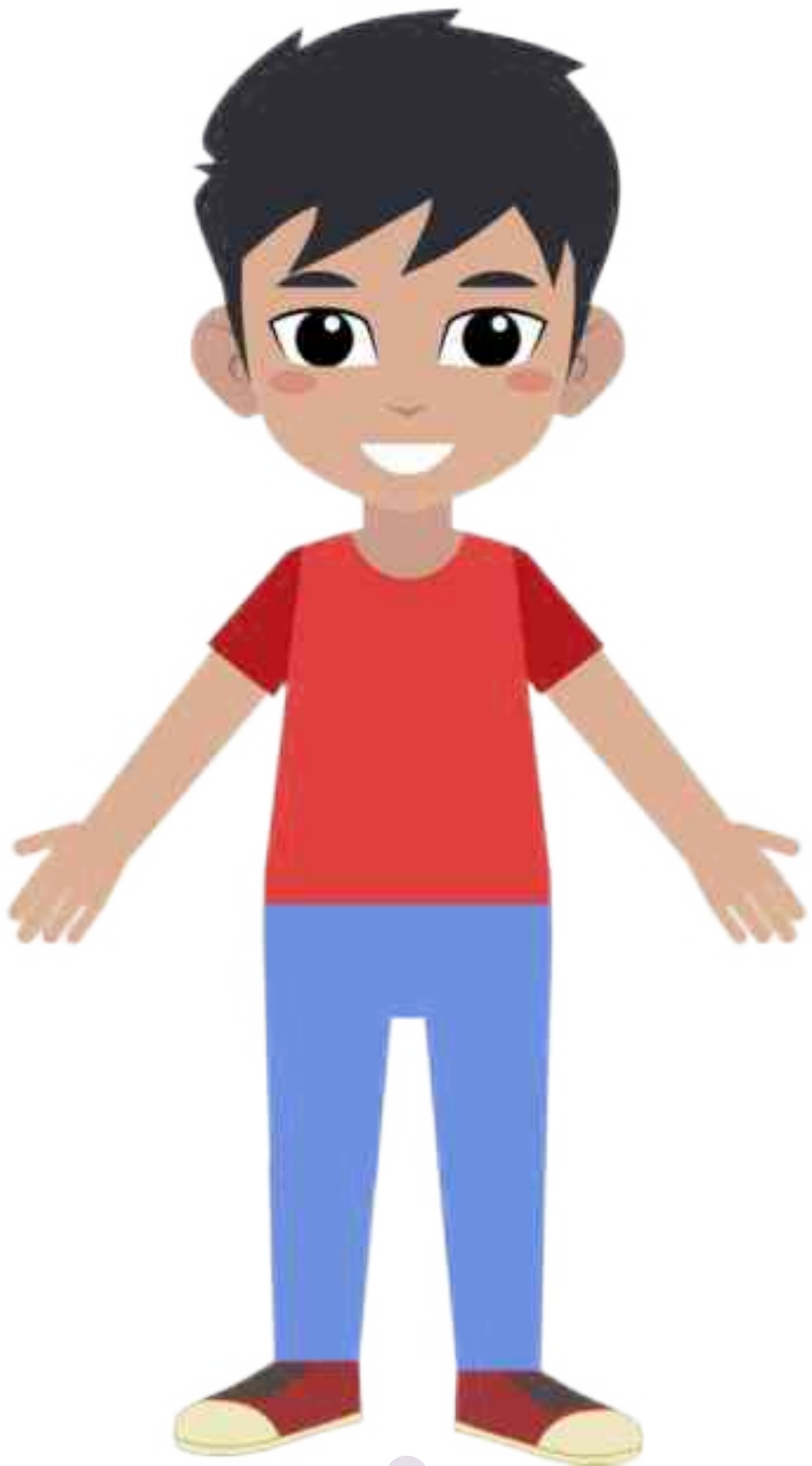
- Балалар, бүгінгі күніміз жақсы өтті деп ойласаңдар, бір-бірімізге алақанымызды шапалақтайық. Көңіл күйіміз болмаса, тыныш отырамыз.













Средняя группа

Казахский язык: «Ас бөлмесінде қандай заттар болады?». Ыдыстар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

«Ыдыс-аяқ» тақырыбындағы сөздерді қазақ тілінде айтуды, сөзде екпінді дұрыс қолдануды; есту зейіні арқылы сөздерді дұрыс атауды үйрету.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: ыдыс, кастрөл, шыныаяқ, тегеш, шайнек, мысық, сүтті жалап ішу сияқты сөздерді енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, артикуляциялық жаттығу, кейіпкермен қоштасу, рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Аспаздың қалпағы мен алжапқышын киген, қолына мескей ұстаған Тарғыл мысықтың суреті.

Әртүрлі ыдыс-аяқтың суреттері: шайнек, шыныаяқ, қазан, мескей, қасық.

Ойынға арналған суреттер сериясы: 1) шайнек, 2) шайсыз шыныаяқ, 3) шайнектен шыныаяққа шай құйып жатыр, 4) шайы бар шыныаяқ; 1) қазан, 2) ботқасы жоқ ыдыс, 3) қазаннан ыдысқа ожаумен ботқаны салып жатыр, 4) ботқасы бар ыдыс.

Қасықтың суреті салынған сурет. Сүт құйылған ыдыс бейнеленген сурет.

Сурет: мысықтың беті, мысық сүтті ыдыстан жалап ішіп жатыр. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.

Аспаздың қалпағы мен алжапқышын киген, қолына мескей ұстаған Тарғыл мысықтың суретін көрсетеді.



– Балалар, біздің қонағымыз - Тарғыл мысық. Сәлеметсіз бе! Ой, мысық үстіне не киіп алған?

– Бұл қақпақ пен алжапқыш.

1.2. Көркемсөз.

Тарғыл мысық,
Өте пысық!
Ботқа пісіріп қойыпты,
Міне қызық,
Бірақ қасық
Жоқ екен ғой мысықта.

Барлығың да,
Ыдыс дайында.

Құр қалмаңдар ботқадан!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Балалар, Тарғыл мысық ботқа пісіріп, шай қайнатып қойыпты. Қанекей, балалар, дастарқан жаяйық!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Дастарқан жаямыз» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Сыртқы белгілері бойынша ыдыс-аяқтарды тануды, атауларын дұрыс айтуды, не үшін қажет екенін білуді үйрету.

Ережесі.

Балалар көрсетілген ыдыс түрлерін атайды (шайнек, кесе, қазан, мескей (тостаған), қасық). Балалар ыдыстың атауы не үшін қажет екенін қайталайды. Сөздердің дұрыс айтылуы мақталады.

Барысы.

– Балалар, Тарғыл мысық көп ыдыс-аяқ әкеліпті.

Үстелге бір-бір (ойыншық) ыдыстан қою немесе паннодан (слайдта) көрсету.



– Мынау шайнек. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



– Мынау шыныаяқ. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



– Шайнектен шай құямыз. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



– Шай тәтті. Жарайсыңдар!

– Есімізге сақтап алайық. Шайнек, кесе, шай. Жарайсыңдар, балалар!



– Мынау қазан. Қайталаймыз. Тамаша!



– Мынау мескей (тостаған). Қайталаймыз.



– Қазаннан мескейге ботқа саламыз. Қайталаймыз.



– Ботқа дәмді. Қайталаймыз.

– Есімізге сақтап алайық. Қазан, мескей (тостаған), ботқа. Жарайсыңдар!

– Арман, маған шайнектің қайда екенін көрсетші. Мынау не? Дұрыс. Шайнек не үшін қажет? Шайнекке шай қайнатамыз. Қайталашы. Жарайсың! Шайды қайда құямыз? Кесеге құямыз. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

– Жадыра, қазанның қайда екенін көрсетші. Мынау не? Дұрыс. Қазан не үшін қажет? Ботқа пісіруге керек. Қайталашы. Жарайсың! Ботқаны қайда саламыз? Мескейге (тостағанға) саламыз. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Жауап беру кезінде қиындықтар туындаса, бақылап отырған балалардан көмек сұрайды.



– Балалар, шайнек, шыныаяқ, қазан, мескейді (тостағанды) бір сөзбен - ыдыс-аяқтар дейміз. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

– Ой! Балалар, Тарғыл мысық мынаны үстелге қоюды ұмытып кетті.



– Мынау не? Мынау қасық. Қайталаймыз. Қантты қасықпен араластырамыз. (Пантомима.) Біз ботқаны қасықпен жейміз. (Пантомима.) Қасық не үшін керек? Жарайсың!

2.2. Сергіту сәті. «Маша ботқасын тауысты».

Ырғағы орташа әуен қосылады.



Маша ботқасын тауысты! Былай, былай.

(ботқаны жегендей кейіп танытады, бір орында адымдайды)

Қосып қантты, араластырды! Былай, былай.

(қант салып араластырғандай кейіп танытады, бір орында адымдайды)

Ботқа дәмді болып шықты, қандай тамаша!

(бір орында адымдау, алақанды оң жаққа және сол жаққа кезек-кезек шапалақтау)

Жаттығуды екі рет қайталату.

2.3. Артикуляциялық жаттығу. «Мысық».

???????:

– Балалар, бәріміз қайталайықшы.

Ық-ық-ық, үлпілдек мысық,

Ғау-ғау-ғау, әдемі марғау.

– Жарайсыңдар! Енді, балалар, мысықты шақырып көрейікші.

– Кыс - кыс - кыс ... Жарайсыңдар!

– Рауан (Лаура, Шолпан, Қайрат), мысықты шақыршы. Кіс - кіс - кіс Жарайсың!

Мысық қасыңа келді. Оны сипап көрші.

– Балалар, Тарғыл мысыққа қасық керек емес. Мысық ботқа жегенді ұнатпайды.

Мысық шәй ішкенді де ұнатпайды. Мысық сүт ішкенді жақсы көреді.



Энциклопедиялық мәлімет.

1. Ұрғашы мысықтар жерді оң табанымен қазса, ал еркек мысықтар сол табанымен қазады.

2. Мысықтар шамамен 100 түрлі дыбыс шығарады. Ал, иттер – тек 10 түрлі дыбыс шығара алады.

3. Мысықтардың көзі түнде жақсы көреді. Мысықтардың құлағы жақсы естиді.

Көркемсөз.

Мысық, мысық, мысығым,

Келші маған пысығым.

Кіс-кіс-кіс, келе ғой,

Аппақ сүттен іше ғой.

Ойыныңды қоя тұр,

Тауысып іш, тойып ал.

2.4. «Мысық сүтті жалап қалай ішеді?» жаттығуы.



???????:

– Балалар, Тарғыл мысық сүтті қалай жалап ішетінін білесіңдер ме? Міне, былай ішеді. (Көрсету.)

– Аузымызды ашамыз, тілімізді жалпайтып шығарамыз, сүтті жалаған сияқты қимыл жасаймыз.

– Қане, балалар, қайталап көрейікші. Жарайсыңдар! Карина (Іңкәр, Батыр), мысық сүтті қалай жалап ішетінін көрсетші. Жарайсың!

– Балалар, «Мысық, мысық, мысығым» өлеңін қайталап жіберейікші.

Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

???????:

– Балалар, біз дастарқанға нені қойдық? Біз ыдыс-аяқты қойдық. Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

– Балалар, Тарғыл мысық сүт ішіп алды. Сендерге алғысын айтып жатыр.

Тарғыл мысық:

– ???????, ??????! ??? ????????

– ??? ??, ?????? ?????!



















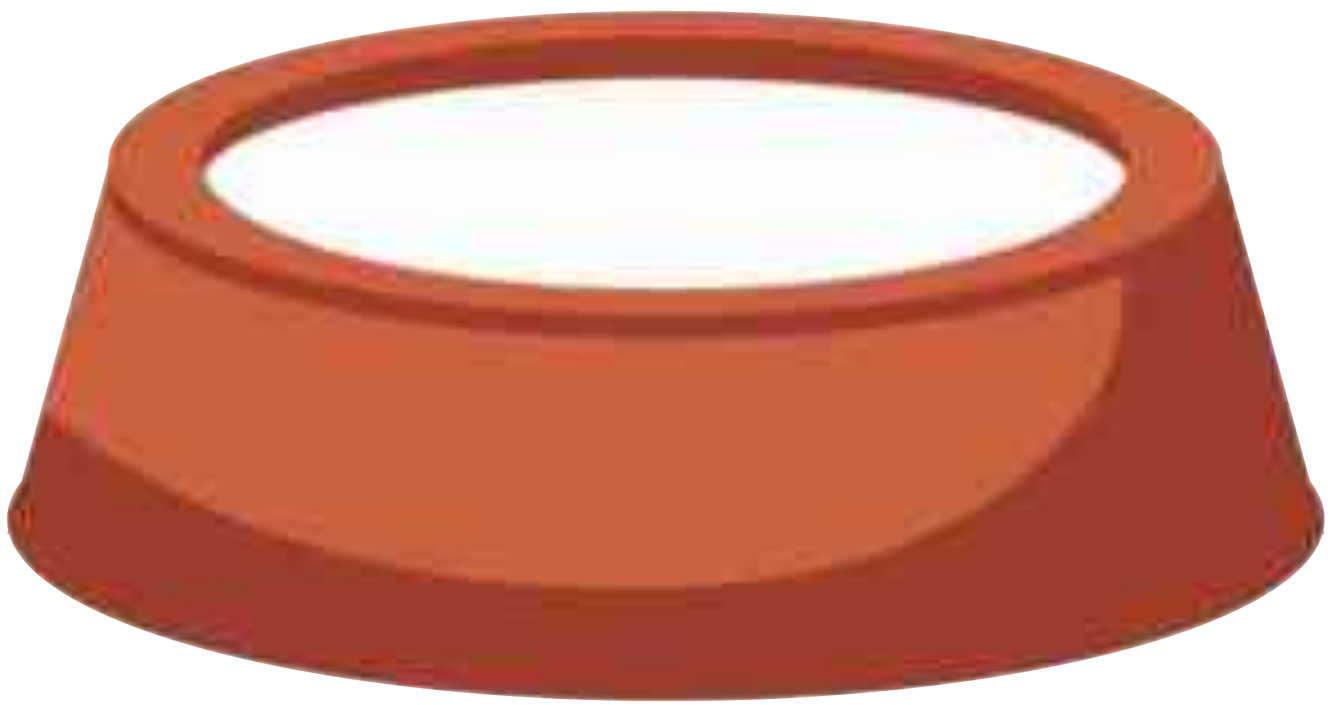
















Средняя группа

Казахский язык: "Тұрмыстық техника" . Қауіпсіздік сақтау.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Тұрмыстық техниканың түрлері туралы, тұрмыстық техниканың мақсаты туралы білімді бекіту, оларды мақсатына қарай ажыратуды үйрету: үтікпен киім үтіктейді, шаңсорғыш шаң жинайды, кір жуу машинасымен кір жуылады және тағы басқа. Электр құрылғылары және қауіпсіздік ережелерін бекіту. Артикуляциялық аппаратын, сөйлеуін, қазақ тіліндегі сөздерді есту арқылы қабылдау қабілетін және есту зейінін дамыту, монологтық сөйлеу негіздерін, ойлау қабілетін дамыту; жағымды көңіл күйін білдіре алуы. Тұрмыстық техниканы қолдану кезінде ұқыптылыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: шаңсорғыш, кір жуу машинасы, үтік, тоңазытқыш, теледидар.
Белсенді сөздік қорға: үтіктеу, теледидар көру, тоңазытқышта сақтау сөздерін бекіту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, артикуляциялық жаттығу, кейіпкермен қоштасу, рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Үйге қажетті тұрмыстық техниканың суреттері: үтік, шаңсорғыш, кір жуу машинасы, тоңазытқыш, теледидар.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.

???????:

– Балалар, бізге қонаққа Дана қуыршақ келді. Дана маған таңғажайып затты көргенін айтты. Оның ұзын резеңке мұрны бар. Ол жолында кездескен күл-қоқысты жұтып, жеп қояды екен. Данаға көрген заты туралы білуге көмектесейік. Ол не деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптары.)

1.3.

– Мынау шаңсорғыш. Ол шаң мен қоқысты тазартуға көмектеседі.



Шаңды жұта береді,
Тап-таза қылып тереді.
Резеңкеден мұрыны бар,
Жіптей ұзын құйрығы бар.
Балалар шаңсорғышты қарастырады.

– Шаңсорғыштың бөліктерін атайық: шланг, ажыратқыш, шаң дорбасы.
(Шаңсорғыштың қалай жұмыс істейтінін көрсетеді.)

– Дана, сені қорқытқан зат - адамдардың көмекшісі. Шаңсорғыш уақытты үнемдеуге көмектесетін техника.

Жұмбақ жасыру.

Жаз кезінде әкеміз,
Бір ақ жәшік әкелді.
Ол жәшікте аяз бар,
Қысы-жазы бітпейді.
Балық, жеміс, көгөніс,
Май, ірімшік, сақтайды.
Қысы-жазы тағамдар,
Балғындығын сақтайды.

– Ол не?

(Автор : Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Тоңазытқыш. Дұрыс айтасыңдар!



– Тоңазытқыштың бөліктерін атайық: есік, сөре, ажыратқыш.

– Аналарымыз тоңазытқышқа азық-түлікті сақтайды. Оның іші салқын,

тоңазытқыштағы тағамдар балғындығын жоғалтпайды, бұзылмайды.

Жұмбақ жасыру.

Мұз үстінде сырғыған,

Шанаға ол ұқсайды.

Ал, мыжылған матадан,

Ештеңе де қалмайды.

Жазып, жайып, үтіктеп,

Ыстығымен басады.

Суды жұтып аз-аздан,

Бұрқылдатып шашады.

– Ол не?

(Автор : Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Үтік. Дұрыс айтасыңдар!



– Үтіктің бөліктерін атайық: табаны, ұстағышы, ажыратқышы бар.

– Үтік адамдардың барлық киімдерін, төсек-орындарын үтіктеп, ұқыпты ұстауға көмектеседі.

Жұмбақ жасыру.

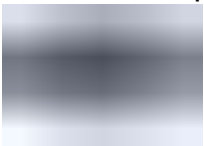
Үлкен, қара жәшіктен,

Жаңалық, кино көрсеткен.

– Ол не?

(Автор : Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Теледидар. Дұрыс айтасыңдар!



– Теледидардың бөліктерін атайық: экраны, қорабы, ажыратқышы бар.

– Адамдар теледидардан жаңалықтар естиді, кино, мультфильм мен бағдарламаларды көреді.

Жұмбақ жасыру.

Кірлеп қалса киімің,

Мәшинеге саласың.

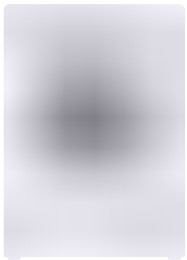
Өзі жуып береді,

Баса салсаң түймесін.

– Ол не?

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Кір жуу машинасы. Дұрыс айтасыңдар!



– Кір жуу машинасының бөліктерін атайық: қорабы, тетіктері, ажыратқышы бар.

– Адамдар кірлеген киімдерді кір жуу машинасына жуып алады.

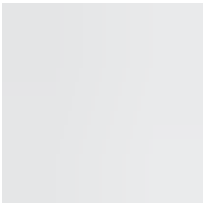
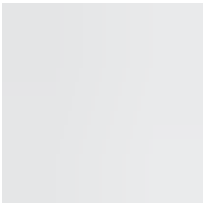
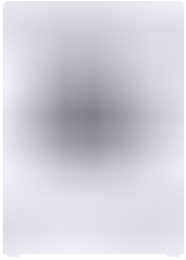
– Балалар, бұл құрылғылардың барлығын бір сөзбен - тұрмыстық техника деп атаймыз.

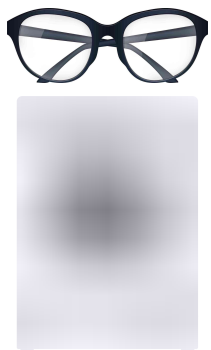
2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Үшіншісі артық» дидактикалық ойыны.

(артық затты табу, неге екенін түсіндіру)







- Тоңазытқыш, таба, үтік.
 - Үтік, шаңсорғыш, тәрелке.
 - Кір жуу машинасы, теледидар, диван.
 - Теледидар, қасық, шаңсорғыш.
 - Үтік, теледидар, шұжық.
 - Шаңсорғыш, көзілдірік, кір жуу машинасы.
- Балалар артық затты табады. Зат не үшін артық болғанын түсіндіреді.

2.2. Сергіту сәті. «Сым бойымен ток жүгіріп».

Сым бойымен ток жүгіріп,
(бір орында жүгіру)
Жарық шашар үйлерге.
(екі қолдарын жоғары көтеріп, саусақтарының арасын ашады)
Ток жүгір, жүгір, жүгір,
(бір орында жүгіру)
Ешқайда қашып кетпе.
(тоқтап тұру, саусақтарын оңға және солға қозғалту)
Ток қуатын әкеліп,
(алақандарын соғады)
Теледидар көрсетті.
(ауада теледидардың суретін саусақтарымен салу)
Шайнек қайнап, кір жуылып,
(екі қолды белге қойып, иықтарын кезек-кезек көтереді, шайнектің қайнағанын көрсету)
Киімдер үтіктелді.
(екі қолды кеуде тұсына көтеру, қайшылау)
Жаттығуды балалармен бірге екі-үш рет орындау.

2.3. «Үйдегі көмекшілеріміз» дидактикалық ойыны.

Балалар «сиқырлы таяқшаны» шеңбер бойымен өткізіп, өз үйлерінде қандай тұрмыстық техника бар екенін айтады. Таяқша кімнің қолына түседі, сол бала бір тұрмыстық техниканың атын атап, оның қандай қызмет атқаратынын айтып беруі керек (бұрын айтылғанды қайталамау).

Балалар жауап беруге қиналса, педагог бағыттау сұрақтарын қою арқылы көмектеседі.

– Біз киімдерді қалай үтіктейміз? Дұрыс, үтікпен үтіктейміз.

– Үтік туралы кім айтады?

2.4. Артикуляциялық жаттығуы.

Дар-дар-дар-дар,

Үлкен, қара те- ле-ди-дар!

Ік-ік-ік-ік,

Абай бол! Ыстық үтік!

Ғыш-ғыш-ғыш-ғыш,

Көмекші шаң-сор-ғыш!

Балалармен бірге бірнеше рет қайталайды. Р, Ғ, І дыбыстарының дұрыс дыбысталуына мән беру.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

????????:

– Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Бүгін үтік, шаңсорғыш, теледидар, кір жуу машинасы, тоңазытқыш туралы сөйлестік. Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

– Балалар, Дана барлығын біліп алды. Енді ол тұрмыстық техникадан қорықпайды.

Дана:

– Балалар, рақмет! Сау болыңдар!

Балалар:

– Сау бол, Дана!

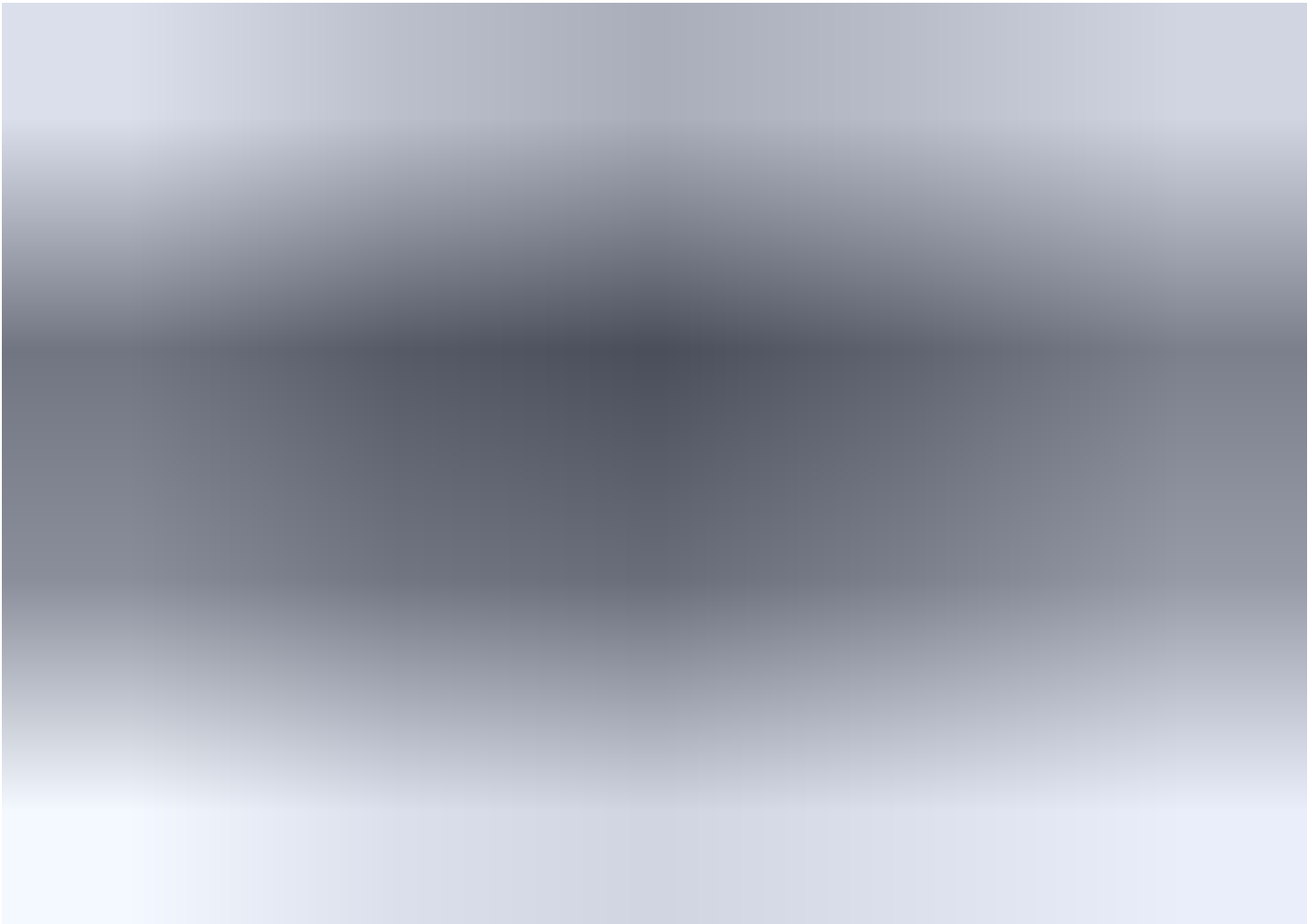
Ойын рефлексиясы.

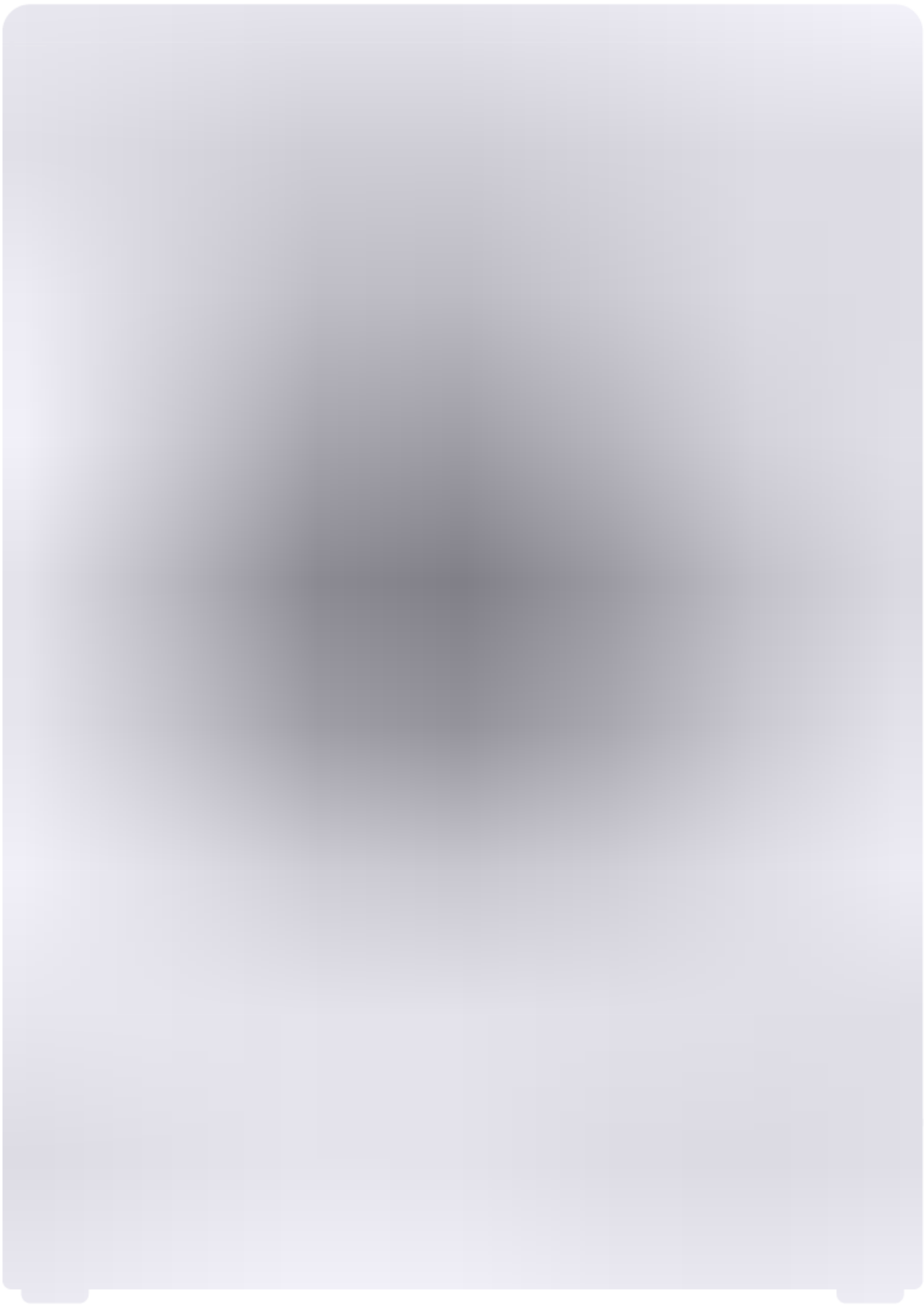












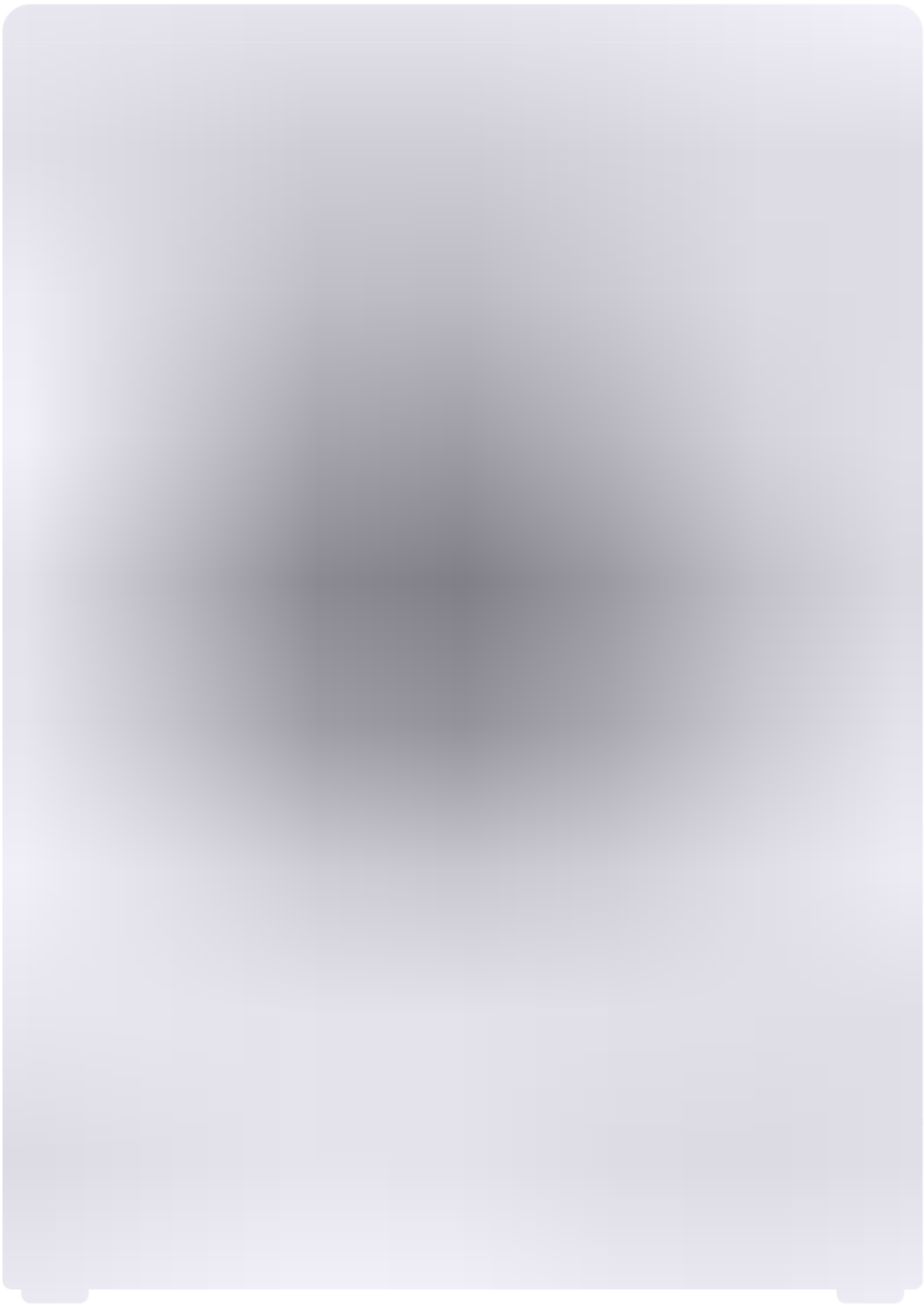


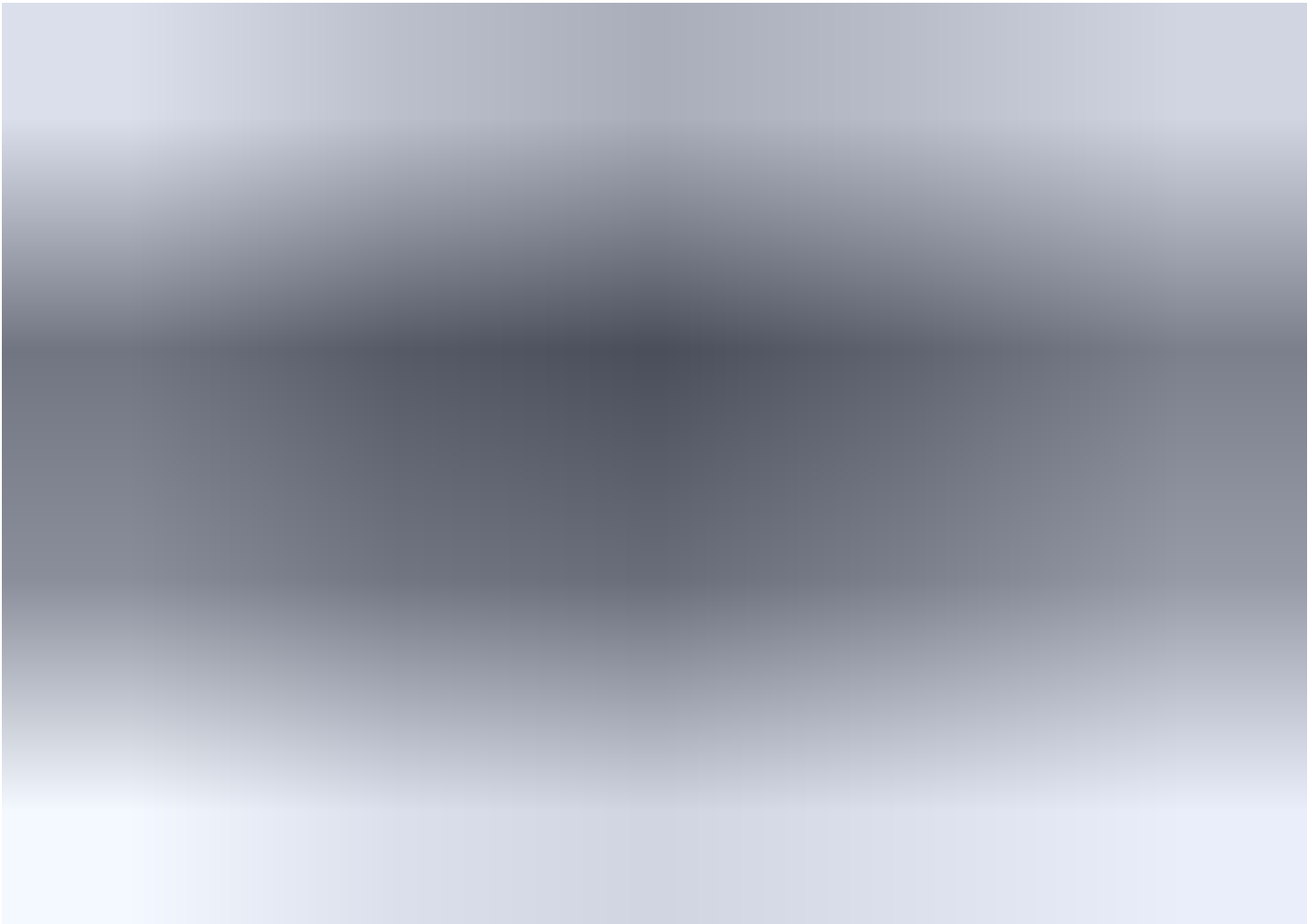




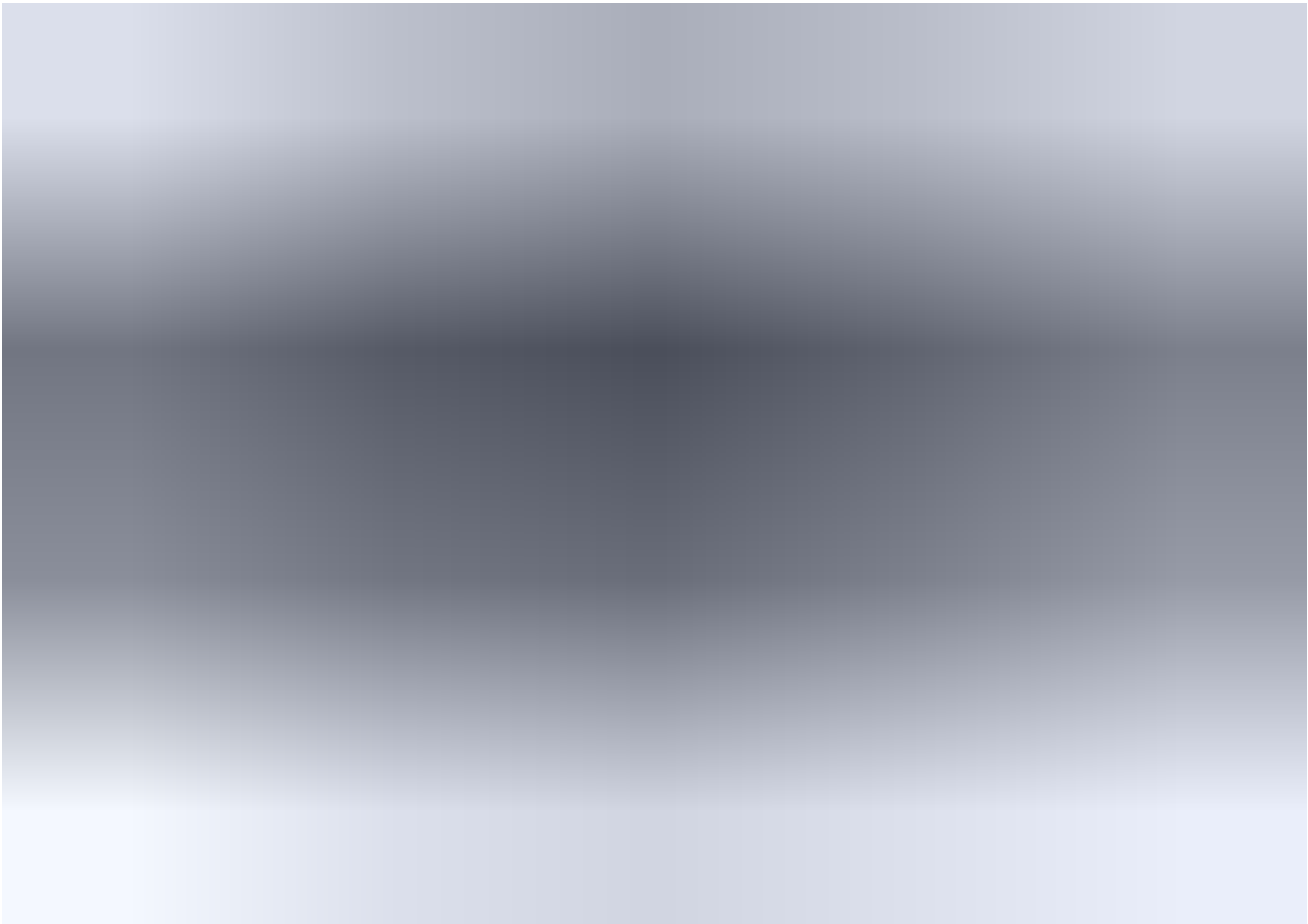








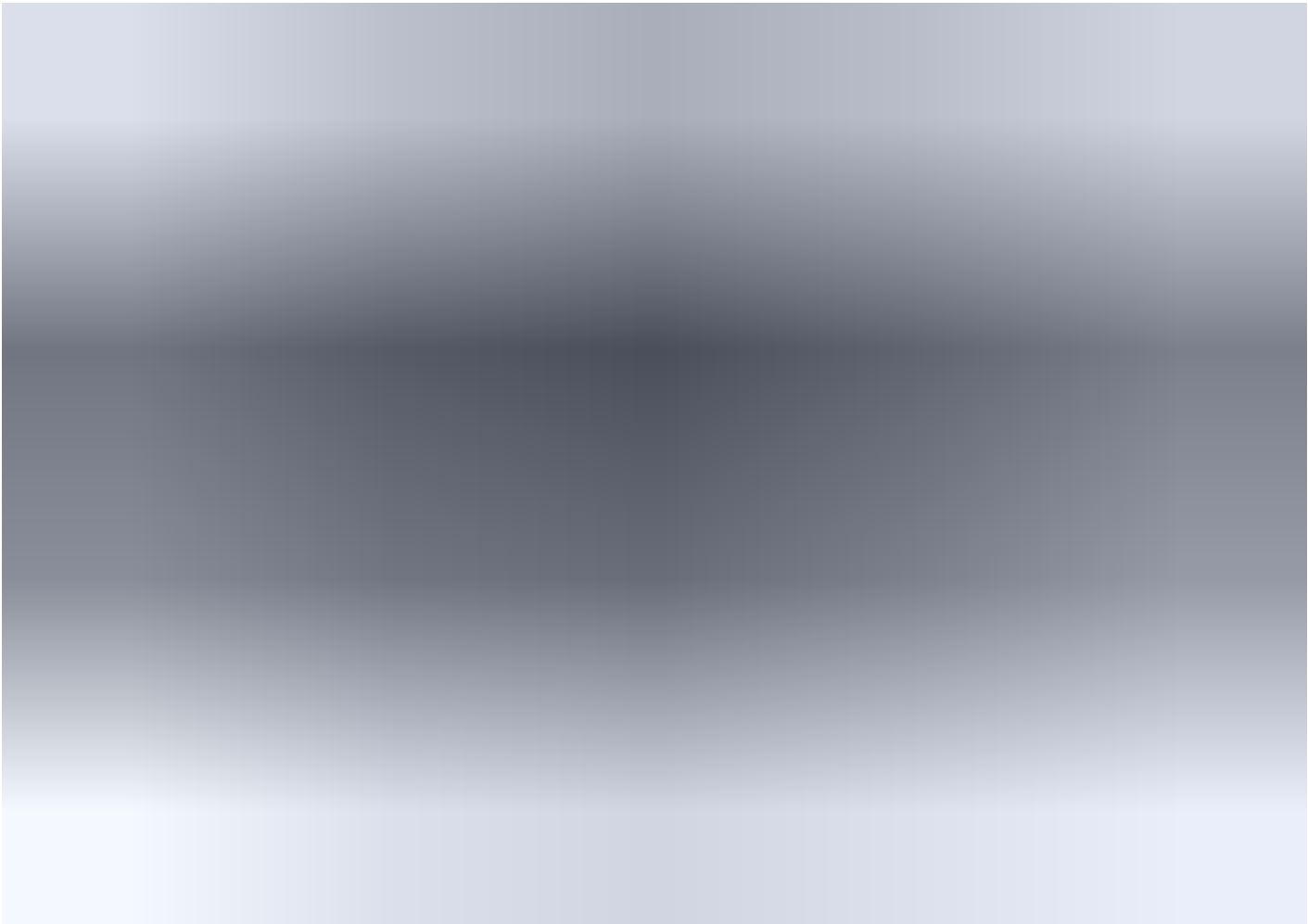








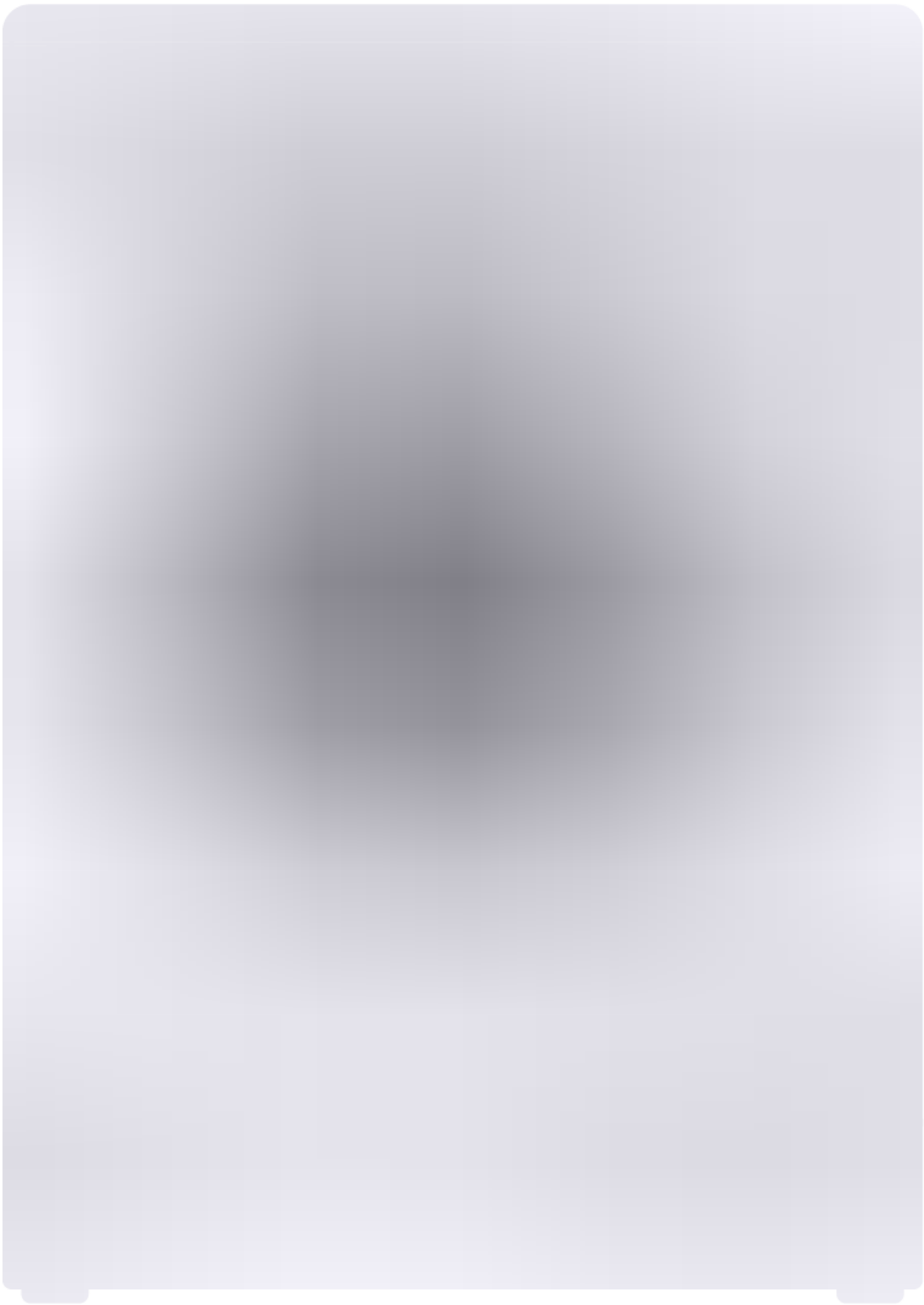




















Средняя группа

Казахский язык: «Данаға арналған дастархан». Азық-түліктер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

«Азық-түлік» тақырыбына қатысты сөздерді қазақ тілінде айтуды үйрету, екпіндерді дұрыс қолдану; ойын барысында сұрақтарға жауап бере отырып, қарапайым сөйлемдер құру, жаңа сөздердің септік жалғауларын анық қайталап айтқызу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: азық-түліктер, нан, сүт, шұжық, дәрумендер, оның пайдасы зор, нанды жейді, сүтті ішеді сөздері мен сөз тіркестерін енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, дидактикалық ойын, сергіту сәті, артикуляциялық жаттығу, кейіпкермен қоштасу, рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ. Нан, шұжық, сүт және тағы басқа өнімдер тұрған сөрелер, «Азық-түліктер» деген жазуы бар сурет. Көрсеткіш. Көрнекілік суреттер: нан, сүт, шұжық.

Сюжеттік суреттер: Дана нан жейді, Дана сүт ішіп жатыр, Дана шұжық жейді.

Көрнекілік сурет: үстел үстінде тұрған көгөністер, жемістер, нан, балық, шұжық, сүт, ірімшік (тәттілер жоқ). Табаққа салынған шоколадтар бейнеленген сурет.

Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.

2. Үлестірмелі материалдар.

Заттық суреттер: алма, алмұрт, сәбіз, шұжық, балмұздақ, нан, апельсин, кәмпиттер, қарбыз.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Ғажайып сәт».

Дана қуыршақты көрсету.



– Балалар, бізге қонаққа кім келді? Бізге қонаққа Дана қуыршақ келді. Дұрыс!

– Қане, балалар, амандасайық. Сәлеметсіз бе! Жарайсыңдар!

1.2. Көркемсөз.

Таңмен бірге тұрамын,

Дүкен жаққа барамын.

Дәмді шұжық таңдаймын,

Көмпит, сағыз алмаймын.

Сүт аламын пайдалы,

Нанға ұстаймын майданы.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

– Балалар, Данаға азық-түліктерін апарысуға көмектесейікші. Рақмет.

Жарайсыңдар!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Азық-түлік дүкені» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Азық-түліктердің негізгі түрлерін ажыратуды және атауды үйрету, ойын барысында диалогқа түсуге, сұрақтарға жауап беруге немесе үлгі бойынша дұрыс жауабын қайталауды үйрету.

Ережелер.

«Дүкенге» шақырылған бала ұсынылған азық-түліктердердің ішінен біреуін таңдайды, атауын атайды. Шұжық, нан, сүт. Бала не таңдағанын айтады. Педагог балаларға сұрақ қояды. «Олар бұл өнімді жей ме, іше ме?» Балалар сұраққа жауап береді.

Барысы.

Дүкен атауы жазылған панно көрсетіледі.

Балаларға ұсыналатын тағамдар: сүт, нан, шұжық. Ойыншық азық-түліктер немесе олардың суреттері қолданылады.

Ойынды бастау үшін педагог балаларды азық-түлік түрлерінің атауларымен

таныстырады. Сөздерді жеке, хормен қайталауды ұсынады. Сөйлемдерді қайталап айту кезінде пантомима қолданылады.



– Біз дүкенге келдік.



– Балалар, мынау нан. Қайталаймыз. Нанды жейді. Қайталаймыз. Нан дәмді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



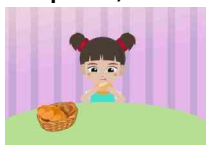
– Мынау сүт. Қайталаймыз. Сүтті ішеді. Қайталаймыз. Сүт өте дәмді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



– Мынау шұжық. Қайталаймыз. Шұжықты жейді. Қайталаймыз. Шұжық өте дәмді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

– Балалар, сүт, шұжық, нан барлығы - азық-түлік. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

– Қане, балалар, біраз ойнайық.



– Рашид (Ғалия, Ораз), сен нені қалайсың? Шұжық? Немесе нан ба? Сүт? Жарайсың!



– Рашид (Ғалия, Ораз), не сатып алдың? Мен нан сатып алдым. Қайталашы. Жарайсың!



– Нанды жей ме, іше ме? Нанды жейді. Қайталаймыз.

Азық-түліктерді қатарға орналастыру: нан, сүт, шұжық.

– Балалар, нанды, сүтті, шұжықты бір сөзбен азық-түліктер деп айтамыз.

(Көрсеткішті қолдану.)

Ескерту. Уақыт жеткілікті болса, тағы бірнеше баланы азық-түліктер орналасқан дастарханға шақырады. Оларға да сұрақ-жауап ойынына мүмкіндік беріледі. Шақырылған балалар сұраққа жауап бере алмаса, бақылаушылардан көмек сұрайды.

2.2. Сергіту сәті.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Қолымызды жуайық, жуайық, (алақандарын уқалайды)

Тап-таза болайық, болайық.(алдына созып, көрсету)

Бетімізді жуамыз, жуамыз, (беттерін уқалайды)

Жылы судан тез ағыз. (беттерін уқалайды)

Мойнымызды жуамыз, жуамыз, (мойындарын сипау)

Оңға, солға бұрамыз, бұрамыз. (бастарын оңға және солға бұру)

Мойнымыз ауырмасын десеңіз, (қолын, бетін, мойнын сипау)

Сүртеміз еш көмексіз! Өзіміз! Өзіміз! (қолын, бетін, мойнын сипау)

Орташа темптегі ырғақты әуен қосылады.

Жаттығу екі рет орындалады.

2.3. «Дүкеннен не сатып алды?» жаттығуы.

Балалардың әрқайсына азық-түліктің, көгөністің немесе жемістің бейнесі салынған заттық суреттер бейнеленген карточкалар беріледі. Алма, алмұрт, сәбіз, шұжық, балмұздақ, нан, апельсин, кәмпит, қарбыз және басқа өнімдер.





– Балалар, сендерде әртүрлі тағамдар, көгөністер мен жемістер бар. Мен сендерден не сатып алатындарыңды сұраймын. Қолдарыңда не бар болса, соны айтасыңдар. Не сатып алғандарыңда айтасыңдар.

– Байжан, сен дүкеннен не сатып алдың? (Мен шұжық сатып алдым.) Осындай сұрақтар қойылады, балалар суреттеріне қарап жауап береді.

2.4. «Жаттамақ» жаттығуы.



– Балалар, көгөністер мен жемістер де, әртүрлі тағамдар да өте пайдалы.

(Көрсеткішпен көрсетеді.) Олар дәрумендерге өте бай. Дәрумендерді көбірек жесеңдер, мықты болып өсесіңдер. (Пантомима.) Қайталаймыз. Жарайсыңдар! – Кәмпиттен тістерің ауырады. (Пантомима.) Кәмпиттердің ішінде дәрумендер жоқ.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

???????:

– Балалар, бүгін дүкеннен не сатып алдық? Иә. Сүт, нан, шұжық. Жарайсыңдар!

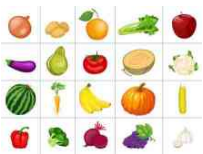
Кейіпкермен қоштасу.

Дана:

– Балалар, маған көмектескендеріңе рақмет! Біз азық-түліктерді, көгөністер мен жемістерді сатып алдық. Жарайсыңдар! Сау болыңдар.

– Сау бол, ????

Рефлексия.



– Балалар, бүгінгі ұйымдастырылған іс-әрекет ұнаса, алдымызда жатқан көгөністер мен жемістерді сары себетке салыңдар. Көңіл күйлерің болмай тұрса, оларды кішкентай қызыл себетке салыңдар.

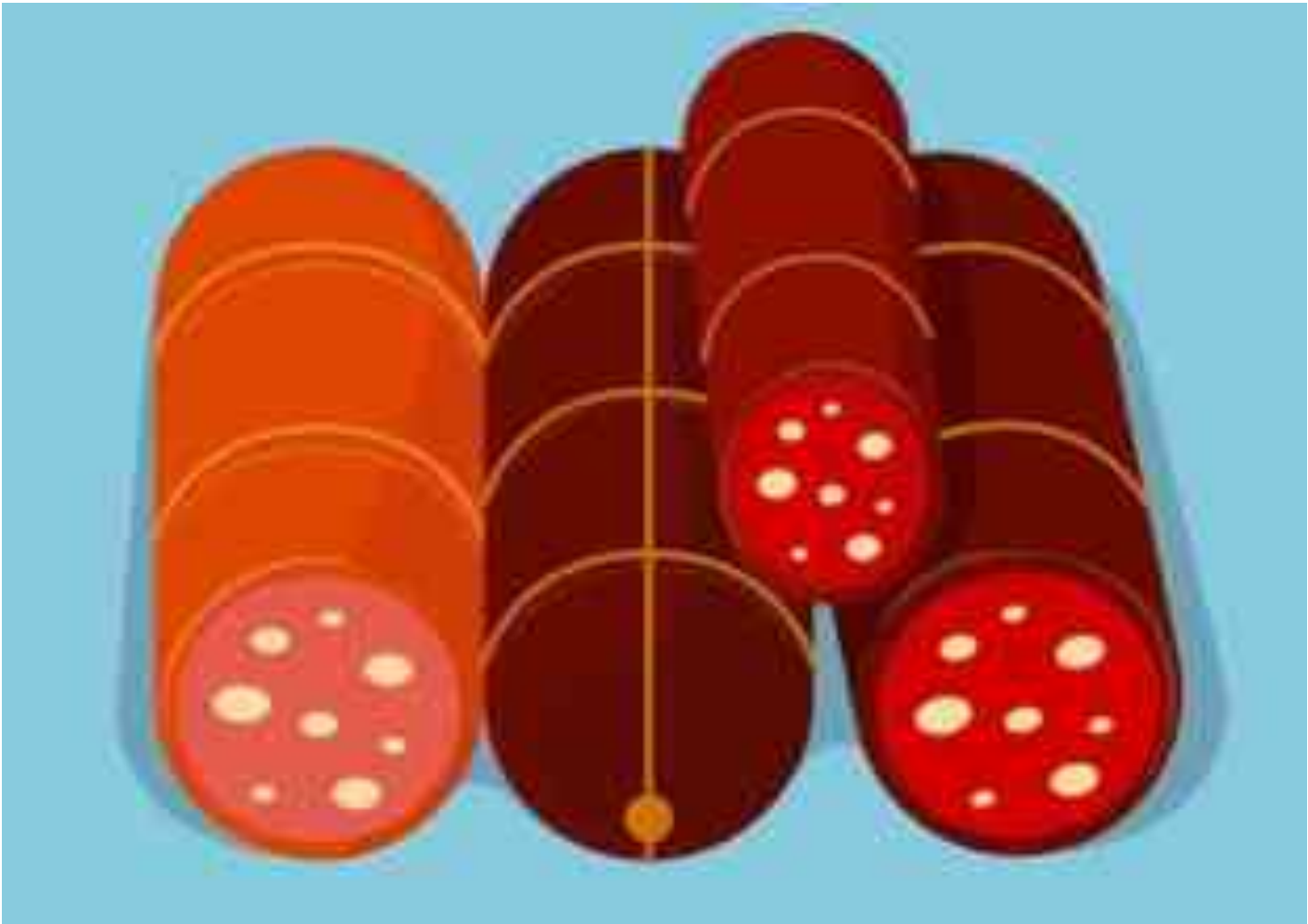


Азық-түлік











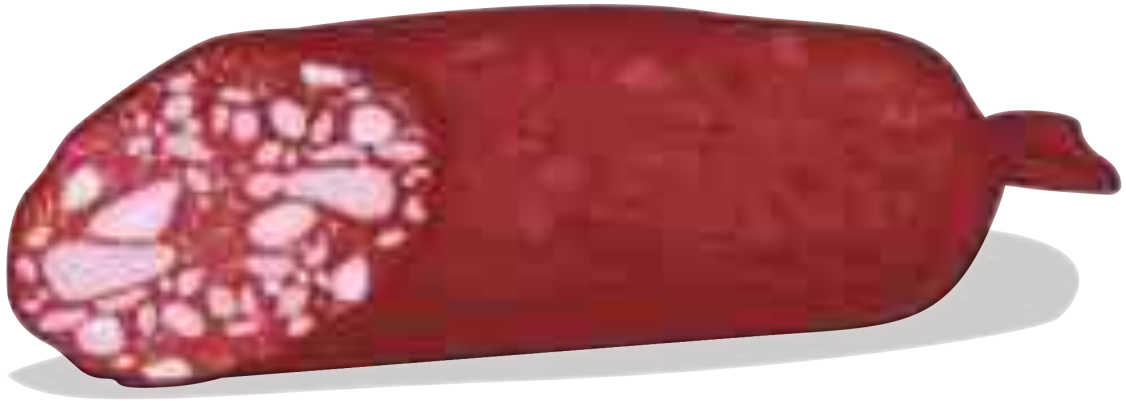










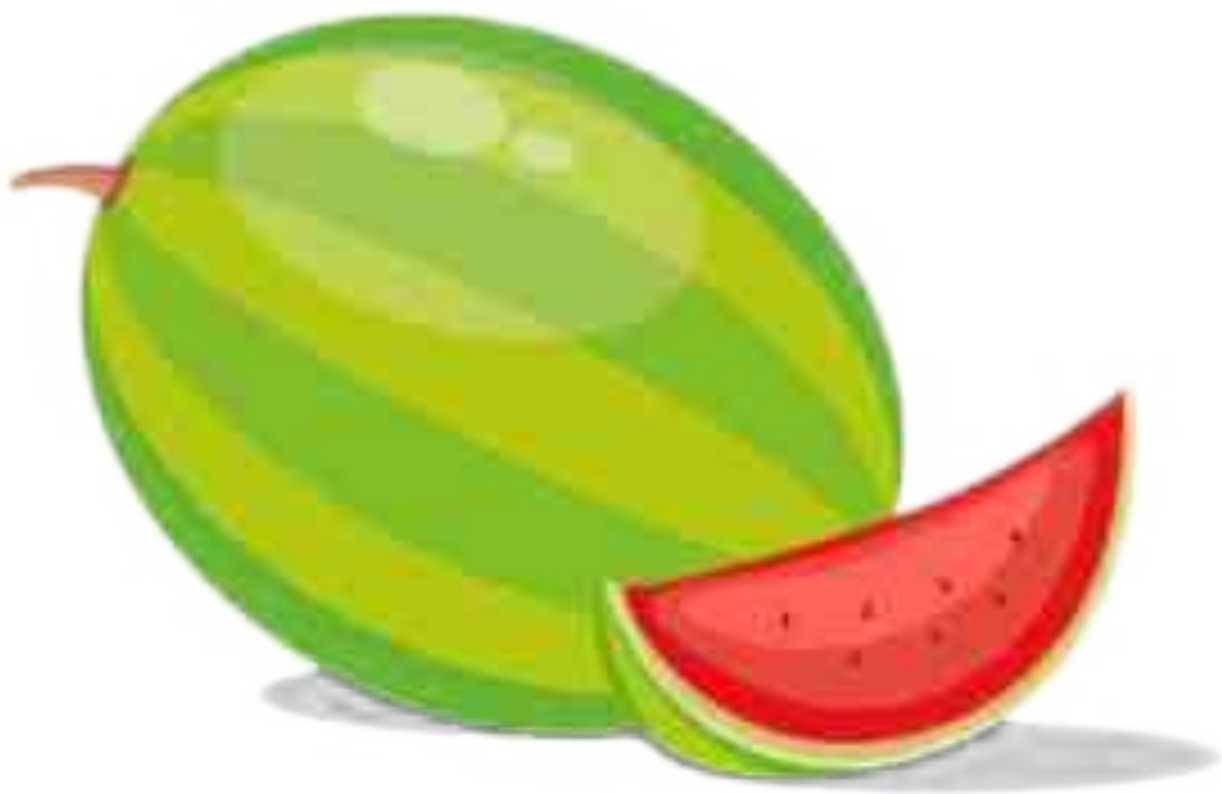






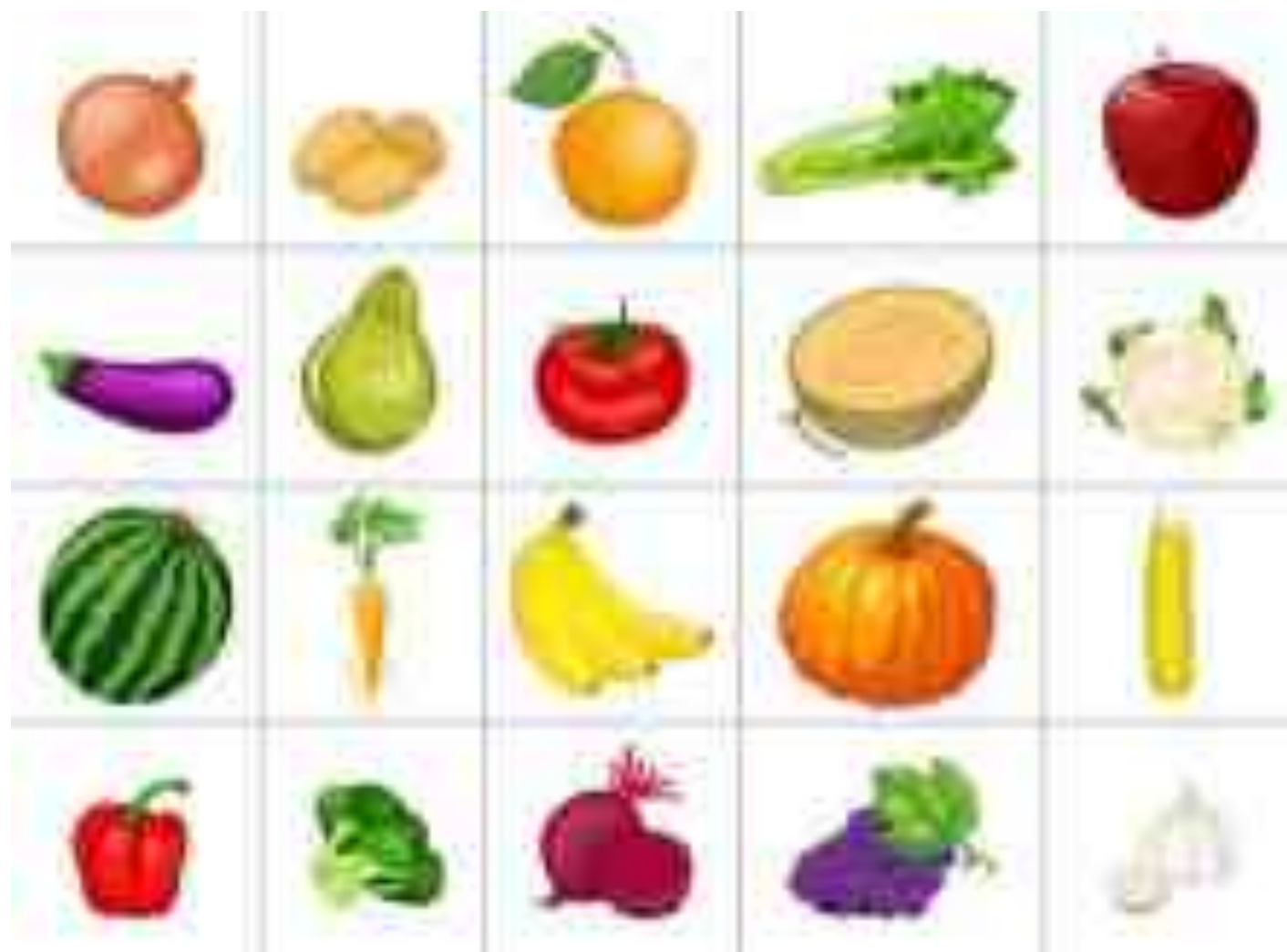














Средняя группа

Казахский язык: «Жыл құстары»

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Көктемге тән белгілердің қазақ тіліндегі атауларын таныстыруды жалғастыру (қар ериді, ағын сулар ағады, құстар ұшып келеді, күн жиі жарқырайды). Балалардың ұғымындағы құстар және олардың көктемдегі тіршілігі туралы білімдерін бекіту (құстар ұя салады, балапан басып шығарады). Сыртқы түрінің ерекшеліктері туралы білімдерін кеңейту (қауырсын, қанаттар, құйрық, екі аяқ, тұмсық, құстарға тән қимыл-әрекеттер).

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: ұя, қарлығаш, ұзақ, қараторғай сияқты сөздерді енгізу; құстар қайтты, жыл құстары, ұя салады сөз тіркестері арқылы сөйлеу тілін байыту.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, сурет көрсету, көркемсөз, әңгіме, сурет бойынша әңгімелесу, сергіту сәті, сөздік жаттығу, бейнеролик көрсету.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Сурет: көктемде ағаштың бұтағында отырған ұзақ құсы, аспанда қалықтап жүрген қос қарлығаш, балалар жасаған үйшіктің төбесіне қонып тұрған қараторғайдың суреті. Құстардың дыбысы жазылған аудиожазба. Фланелеграф, жыл құстары мен қыстап қалатын құстардың бейнелері. «Қай құс ұшып кетті?» дидактикалық ойынына арналған құстардың суреттері.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға «Жыл құстарын ажырат» дидактикалық ойынына арналған ламинатталған парақтар (А4 форматындағы қағаздың бетінде жыл құстары мен қыстап қалатын құстардың суреттері бейнеленген, ламинатталған парақтар), «Ұяларыңа қоныңдар!» қимыл-қозғалыс ойынына арналған аспалы бейджердің

ішіндегі құстардың суреттері.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Шаттық шеңбері.

Қоршаған өмір әлемі,
Не деген көркем, әдемі!
Сол сұлулықты сақтайық,
Мақтайық, мақтайық!
Құстардың дауысы естіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

???????:

– Балалар, бұлар нелердің дауысы?

– Иә, бұл жылы жақтан ұшып келе жатқан құстардың дыбысы. Олар туған жеріне қайтып келгендеріне қуанып, аспанда қалықтап ұшып жүр екен.

Көркемсөз.

Көктем келіп далама,
Құлпырды айнала.
Құстар қайтып Отанға,
Ән салады қуана.
Қарлығаштар, ұзақтар,
Бұталарға қонақтап.
Қараторғай ұя сап,
Босамай жүр жұмыстан.
Қайтып келген құстарға,
Үйшік жасап берейік.
Жемшашарға дән салып,
Қонақтарды күтейік.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

1.3. Суретпен жұмыс.

Жыл құстары бейнеленген суретті тақтаға ілу. Көктемде ағаштардың бұтағында

отырған ұзақ құсы, аспанда қалықтап жүрген қос қарлығаш, балалар жасаған үйшіктің төбесіне қонып тұрған қараторғайдың суреті.



- Балалар, мына суретке қарайықшы. Не көріп тұрмыз?
- Құстарды. Жарайсыңдар! Бұл жай құстар емес, олар жыл құстары деп аталады екен. Қайталаймыз.
- Жыл құстары.
- Жарайсыңдар!
- Жыл құстары күзде, суық түсе бастағанда жылы жаққа ұшып кетеді де, көктем мезгілі келген кезде қайтадан ұшып келеді. Бұл суретке ат қойып көрейікші. Қалай ойлайсыңдар, балалар, оларды қалай атауға болады?
- Құстар.
- Жыл құстары.
- Қайтып келген құстар.
- Балалардың нұсқасын тыңдайды және педагог өз тақырыбын ұсынады.
- Адамдарға құстардың келгенін білдіретін құстар болғандықтан, мен оларды көктемнің хабаршысы, жыл құстары деп айтар едім.
- Мынау ұзақ. Қайталаймыз.
- Ұзақ.
- Жарайсыңдар! Ұзақ не істеп отыр?
- Ағаштың бұтағына қонып отыр.
- Ал, мына құстар - қарлығаштар. Бір құс болса, қарлығаш дейміз. Екі немесе одан көп болса, қарлығаштар дейміз. Қайталаймыз.
- Қарлығаш - қарлығаштар.
- Жарайсыңдар! Қарлығаштар не істеп жатыр? Олар аспанда ұшып жүр.
- Жарайсыңдар!
- Келесі құсымыз - қараторғай деп аталады. Қайталаймыз.
- Қараторғай.
- Жарайсыңдар! Қараторғай қайда отыр?
- Жерде тұрған ағаш үйшікке қонып отыр.
- Жарайсыңдар!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Жыл құстарын ажырат» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Ойлау қабілетін арттыру, құстарды ажыратуды үйрету және оларды қорғауға тәрбиелеу.

Ойынның барысы.

Жыл құстары мен қыстап қалатын құстарды ажыратуды ұсынады. Маркердің көмегімен қыстап қалатын құстардың қасына қардың суретін салады. Жыл құстарының қасына күннің суретін салады.

– Жыл құстары: ұзақ, қараторғай, қарлығаш, көкек, тырна.



– Қыстап қалатын құстар: қарға, сауысқан, суықторғай, көгершін, шымшық.



2.2. «Қай құс ұшып кетті?» дидактикалық ойыны.

Балалар көздерін жұмады, педагог фланелеграфтан кез келген құстың суретін алып тастайды. Балалар қай құстың ұшып кеткенін тауып айтады. Жыл құстарының суреттеріне қыстап қалатын құстардың суретін араластырып жапсырады.

– Айгүл (Жанар, Дана, Әділет) қай құс ұшып кетті?

– Торғай (ұзақ, қараторғай, қарлығаш) ұшып кетті.

– Жарайсыңдар!

2.3. Сергіту сәті. Сергіту сәтінің орнына «Ұяларыңа қоныңдар!» қимыл-қозғалыс ойынын ойнайды.

Балалар педагогпен бірге өлең жолдарын қайталап айтады, қимылдарын келтіреді, «Ұяларыңа қоныңдар!» сөзін естігеннен кейін, балалар орындарына жылдам жайғаса қалады. Педагог мойынға ілетін бейджердің ішіне құстардың суреттерін алдын ала салып, топтың бірнеше жеріне іліп қояды.

– Балалар, сендер де құс болғыларың келе ме? Ол үшін топтың ішінен менің мойнымда ілулі тұрған суреті бар бауларды тауып аламыз. Мойнығымызға тағып алып, шеңберге жинала қаламыз.

Құстар болып ұшамыз,

Қанаттарды қағамыз.

Осылай, осылай,

Осылай қанат қағамыз.

(Екі қолдарын екі жаққа жайып, ұшқандай кейіп танытып, шеңбер бойымен жүреді.)

Жем шоқимыз отырып,

Бөтегені толтырып.

Осылай, осылай,

Жем шоқимыз отырып.

(Тізе бүгіп отырады да, саусақтарының ұшымен жерді тырсылдатады)

Ит, мысықтан қашыңдар,

Жылдам қанат қағыңдар.

Тез-тез жетіп, үлгеріп,

Ұяларыңа қоныңдар!

(Қанатарын жылдам-жылдам қағып, орындарына барып жайғасады.)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова Акмарал Темирбековна)

2.4. Артикуляциялық жаттығу.

Ғай-ғай-ғай-ғай,

Бұтақта қараторғай.

Ақ-ақ-ақ-ақ,

Ұшып жүр ұзақ.

Ғаш-ғаш-ғаш-ғаш,

Сүйкімді құс - қарлығаш.

Қазақ тілінің төл дыбыстарының дұрыс айтылуын қадағалап отырып, балаларға бірнеше рет қайталантқызу.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Көктемде ұшып келген құстардың тыныс-тіршілігі туралы бейнеролик көрсету.
???????:

– Балалар, қазір көктем туралы бейнероликті тамашалаймыз.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

– Балалар, қазір даламызға қандай жыл мезгілі келді? Иә. Көктем. Айналадағы құстар не істеп жүр?

– Ұя салып жатыр, жарысып ұшып жүр.

– Құстар қалай дыбыстайды? Иә. Әртүрлі ән салады, шиқылдайды, шырылдайды, шықылықтайды, қарқылдайды екен. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Ойын рефлексиясы.

– Балалар, бүгінгі үйренгеніміз бен білгендеріміз ұнаса, балапандарды ұясына жапсырамыз. Ал, көңіл күйлерің болмаса, бұтақтарға апарып қондырамыз, жапсырамыз.

(Балалар көңіл күйлерін білдіреді).





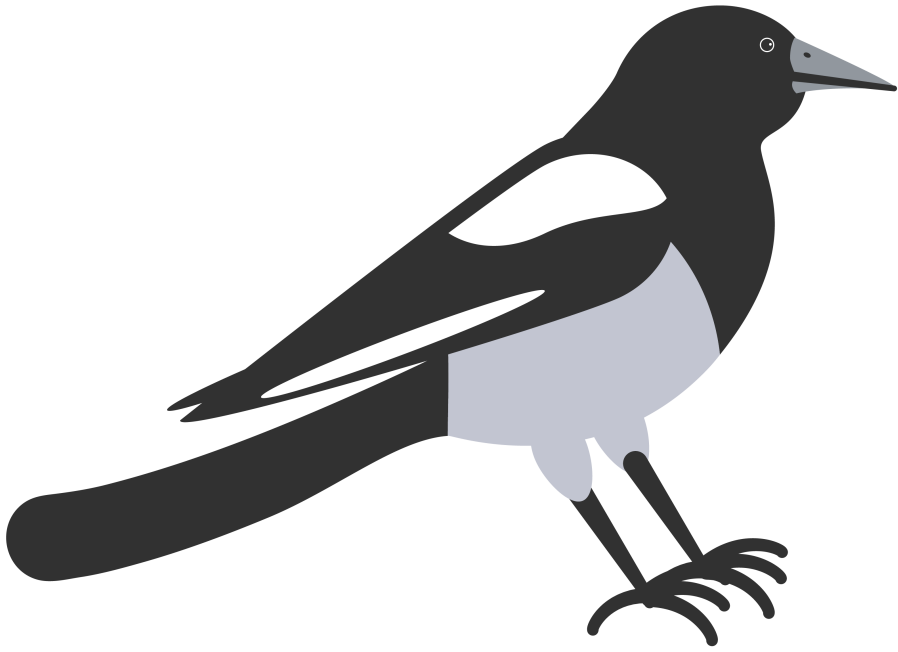


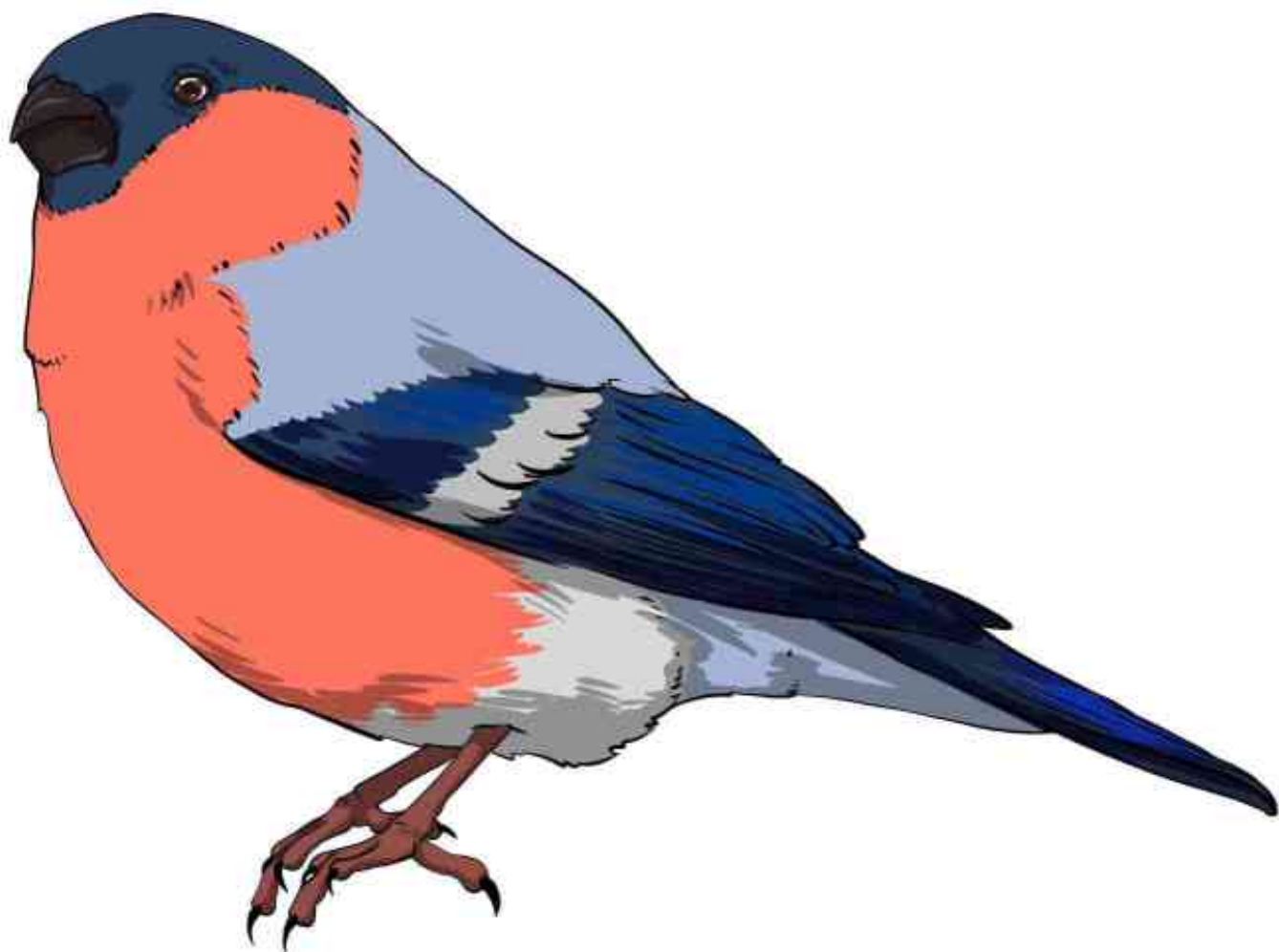


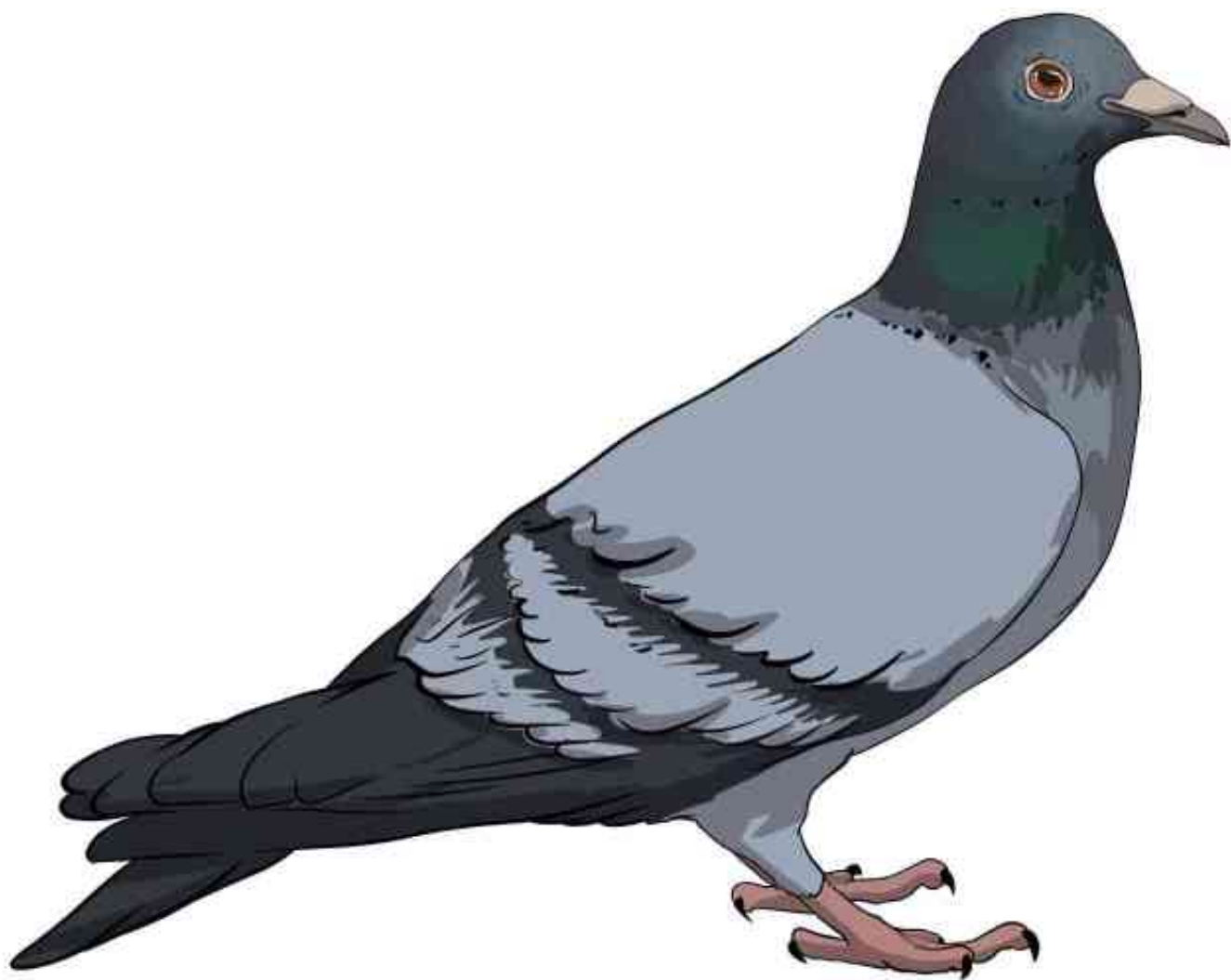
















Средняя группа

Казахский язык: «Көрікті көктем». Көктем жыл мезгілі.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Тамшы сияқты құбылыстар жайында шағын өлең жолдарын қайталату, сөздерді анықтап айтуды, жағымды көңіл күйлерін білдіруді үйрету. Қазақ тілін түсінуді, «Көктем» сөзін қолдана отырып, қарапайым сөз тіркестерін жасауды, сын есімдердің жалғауларын өзгертуді үйрету. Көктем туралы әндерді қайталап айту қабілеттерін, сөйлеу тілін дамыту; жалпы «Көктем» тақырыбы бойынша сөйлеуді, есту арқылы қабылдауын дамыту, есту, еске сақтау қабілетін, көру арқылы қабылдауын, ойлау қабілетін дамытып, жағымды көңіл күйін білдіре алу қабілетін қалыптастыру. Байқағыштықтық қасиеттерін, әсемдікті сезіну қабілетін, көркемсөзге қызығушылығын дамыту.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: көктем, тамшылар, ағын су, бұлақ сөздерін енгізу. Көктем келді, тамшы тамады, қар ериді, бұлақтар (ағын су) сөз тіркестері арқылы сөйлеу тілін байыту.

Әдіс-тәсілдер

Аудиожазбаны тыңдау, сурет көрсету, көркемсөз, әңгіме, сурет бойынша әңгімелесу, сергіту сәті, сөздік жаттығу, бейнеролик көрсету.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Сурет: жап-жасыл шөп, сыңғырлап аққан бұлақ, бүр жарып келе жатқан ағаштардың фонындағы қолына себет толы бәйшешек гүлдері бар әдемі киім киген Көктемнің бейнесі, оның жан-жағында құстар ұшып жүр. Көрсеткіш, суретті қарауға арналған сиқырлы сақина. Ағып жатқан бұлақтың дыбысы жазылған аудиожазба. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Мнемочарточкалар: күн, күнге қолын созған бала,

жоғары қарап тұр, жоғары жақтан ағын сулар ағып келіп үлкен бұлаққа келіп құйылады, шатырлардан тамшылар тамшылайды, құстар ұшады. Көктем туралы бейнежазба: күн жарқырайды, қар ериді, құстар ұшып келеді, тамшылар тамшылайды, бұлақтар ағып жатыр, қар еріп қарайған жерлер мен гүлдер пайда болады.

2. Үлестірмелі материалдар.

Баттастырылып сызылған екі перпендикуляр түзу сызық арқылы төрт тең бөлікке, ұяшықтарға бөлінген қағаз парақтары. Шеңберлер екі ұяшыққа салынады (күннің және өңтаңба (смайлик) аяқталмаған суреттері), ұяшықтардың бірінде бір немесе екі үзік сызықтар, «тамшылар», төртеуінің біреуінде жоғарғы бөлігінде бір көлденең толқынды сызық бар. Көк қарындаштар. (Балалардың жұмыстарының нәтижелері бойынша дайын мнемокарталар болады.)

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Көктем келді» атты суретті көрсету.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Сурет: жап-жасыл шөп, сыңғырлап аққан бұлақ, бүр жарып келе жатқан ағаштардың фонында қолына себет толы бәйшешек гүлдері бар, әдемі киім киген Көктемнің бейнесі. Оның жан-жағында құстар ұшып жүр.



- Балалар, бұл көктем мезгілі. Көктем. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Қане, балалар, Көктеммен амандасайық.

Балалар:

- Сәлеметсіз бе, Көктем! Жарайсыңдар!

1.2. Көркемсөз.

Сұлу көктем келіп жетті,

Көшелерге, орманға.
Ән салады құстармен,
Шақырғандай далаға.
Көктеммен ән салады,
Сансыз бұлақ сыңғырлап.
Ұшқан құсқа қуанып жүр,
Кіші інім былдырлап.
Аудиожазбаны тыңдау.
Бұлақтың сыңғырлап аққан дыбысының аудиожазбасы қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Балалар, біз бұлақтың дыбысын естіп тұрмыз. Қайталаймыз. Бұлақ.
Жарайсыңдар!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Сиқырлы сақинаның көмегімен суретті сипаттау.

Қалың картоннан немесе пластиктен жасалған сиқырлы сақина. Диаметрі - 12-15 см. Суретті қарастырғанда сақина белгілі бір заттың үстіне қойылып, біртіндеп басқа суреттерге ауысады.



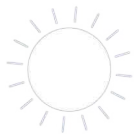
- Көктем келді.
- Күннің көзі жарқырап тұр.
- Көктемде күн жылынады.
- Қар еріп, ағын су мен бұлақтар пайда болады.
- Тырс-тырс-тырс етіп, тамшылар тамады.
- Құстар қайтып келді.
- Көктем келді! Көктем келді! Құстар көктемнің келгенін хабарлайды.

2.2. «Көктем келді» суреті бойынша әңгімелесу.

Педагог:

- Балалар, бұл жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілі. Маржан (Нұргүл, Берік, Руслан), қайталашы. Жарайсың!

- Фархат, жарқырап тұрған не?



- Күн жарқырап тұр. Дархан, көрсетші. Күн қайда? Айтыңдаршы. Жарайсыңдар!

- Балалар, көктемде суық па? Жоқ. Көктемде күн жылынады.



- Қар не істейді? Қар ериді.



- Қанат (Нұрлан, Эльмира), қайталашы. Жарайсың!

- Тамшылар қалай тамшылайды? Дұрыс. Тырс-тырс-тырс.



- Жарайсыңдар! Көрсетейікші. (Пантомима.) Жарайсыңдар!

- Балалар, нелер ұшып келді? Иә. Құстар ұшып келді.



- Қайталаймыз. Рауан, не ұшып келді? Көрсетші. Жарайсың!

- Құстар қалай сайрайды? «Көктем келді! Көктем келді!»

2.3. Сергіту сәті. «Алақай! Алақай! Көктем келді!»



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Алақай! Алақай!

Көктем келді, балақай! (оңға және солға иіліп қол шапалақтайды)

Тамшы әнін салады, (бір қолдың сұқ саусағымен екінші қолдың алақанының ортасын соғу)

Тырс-тырс етіп тамады. (оңға және солға иіліп қол шапалақтайды)

Алақай! Алақай!

Бұлақтан секір, балақай! (қолдары белде, аяқтары бірге)

Секіреміз оп-оңай, (секіруге дайындалады)

Мінекей, былай, былай! (бір орнында екі аяқпен секіру)

Хоп-хоп! Хоп-хоп! (бір орында екі аяқпен секіру)

Адымдаймыз орында, (бір орында адымдап жүру)

Топ-топ! Топ-топ! (бір орында адымдап жүру)

Жалықпаймыз ойыннан! (сұқ саусақты оңға және солға қозғалту)

Баяу темптегі ырғақты әуен қосылады.

Балалар педагогтің соңынан ілесіп еліктеу сөздеріне сәйкес қимылдармен қайталайды.

2.4. Қарындаштар мен қағазды қолдану арқылы орындалатын

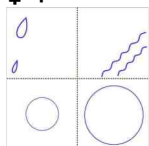
«Тамшылар тамады» жаттығуы.

Баттастырылып сызылған екі перпендикуляр түзу сызық арқылы төрт тең бөлікке (ұяшыққа) бөлінген қағаз парақтары. Шеңберлер екі ұяшыққа салынады (күннің және өңтаңбаның (смайлик) аяқталмаған суреттері), ұяшықтардың бірінде бір немесе екі үзік сызықтар, «тамшылар», төртеуінің біреуінде жоғарғы бөлігінде бір көлденең толқынды сызық бар.

Педагог:

- Балалар, біз көктем туралы суреттер саламыз. Көктемге ән айтып береміз.

Мұқият тыңдаймыз. Зейін қойып қараймыз.



Тырс-тырс, тырс-тырс. (жіңішке қысқа үзік сызықтар салу)

Жиналды көп сулар,

Тырс-тырс, тырс-тырс.

Тез ағады бұлақтар. (толқынды параллель сызықтар салыңыз)

Күн сәулесі, жарқыра, жарқыра.

Жоғарыда, аспанда, аспанда. (шеңбер бойына сәулелер салу)

Бізбен бірге ойнауға, ойнауға.

Шықшы далаға,

Шықшы далаға. (бір шеңбердің ішіндегі шеңберлерге күлімдеп тұрған смайликтерге айналдыру)

- Қарындашты қолдарыңа алыңдар. Мен сендерге ән айтып тұрамын, ал сендер сурет саласыңдар. Жарайсыңдар! Балалар, қарындашты қоямыз. Суретке қараймыз. Маған қосылып ән айтамыз. Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, қазір даламызға қандай жыл мезгілі келді? Иә. Көктем. Қар қайда кетті? Қар еріп кетті. Тамшылар қалай ән салады? Иә. Тырс-тырс, тырс-тырс етеді. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Көктем туралы бейнеролик көрсету.

- Балалар, көктем әрі қарай жолын жалғастыра береді, біз көктем туралы бейнероликті тамашалаймыз.

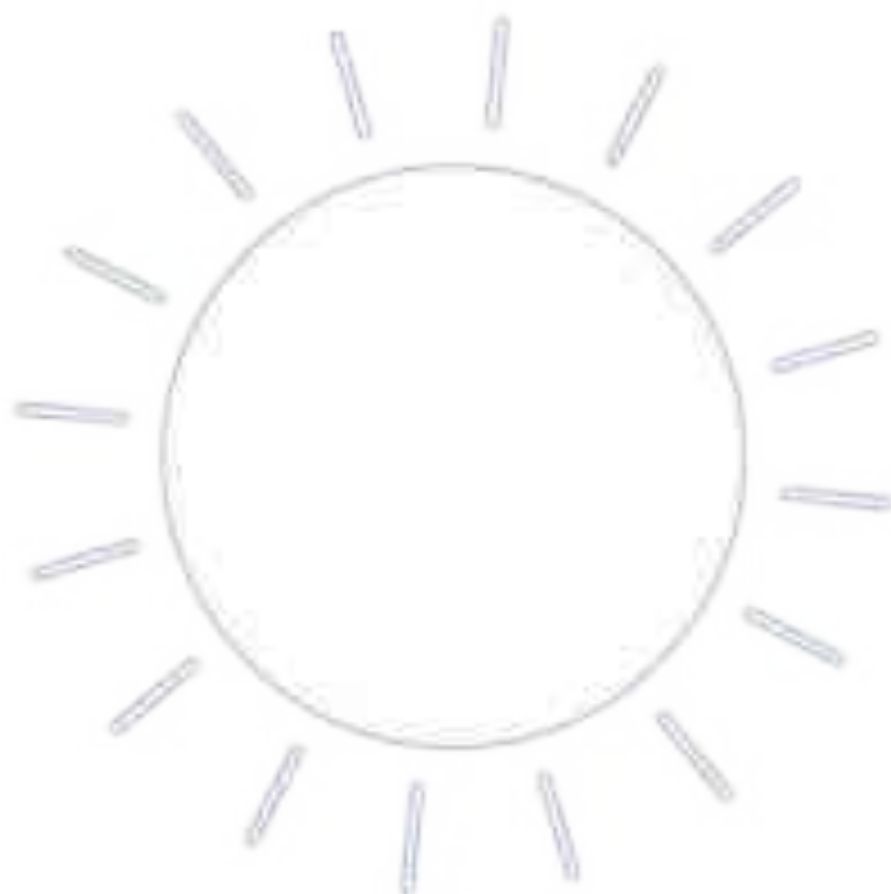


Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код





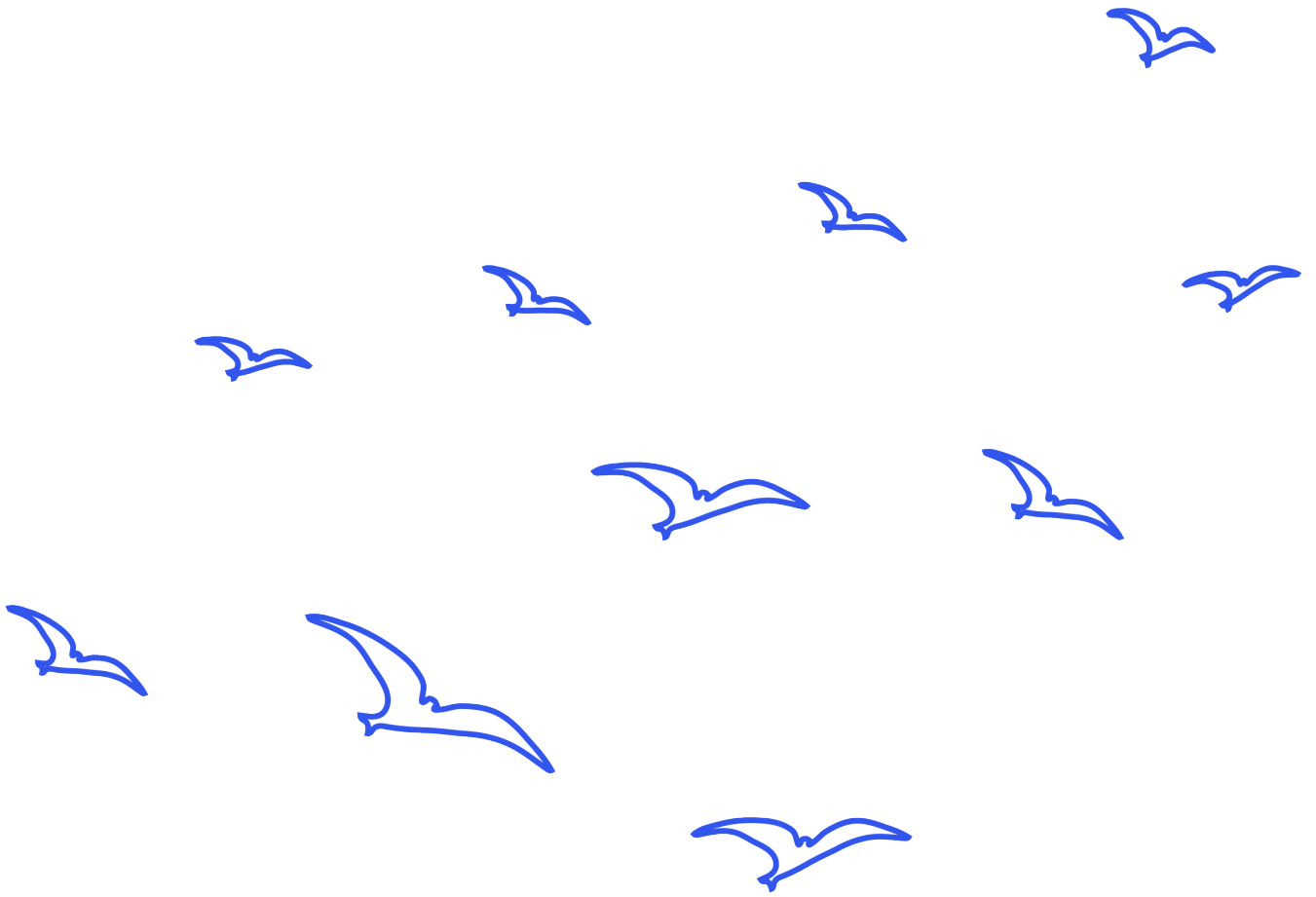


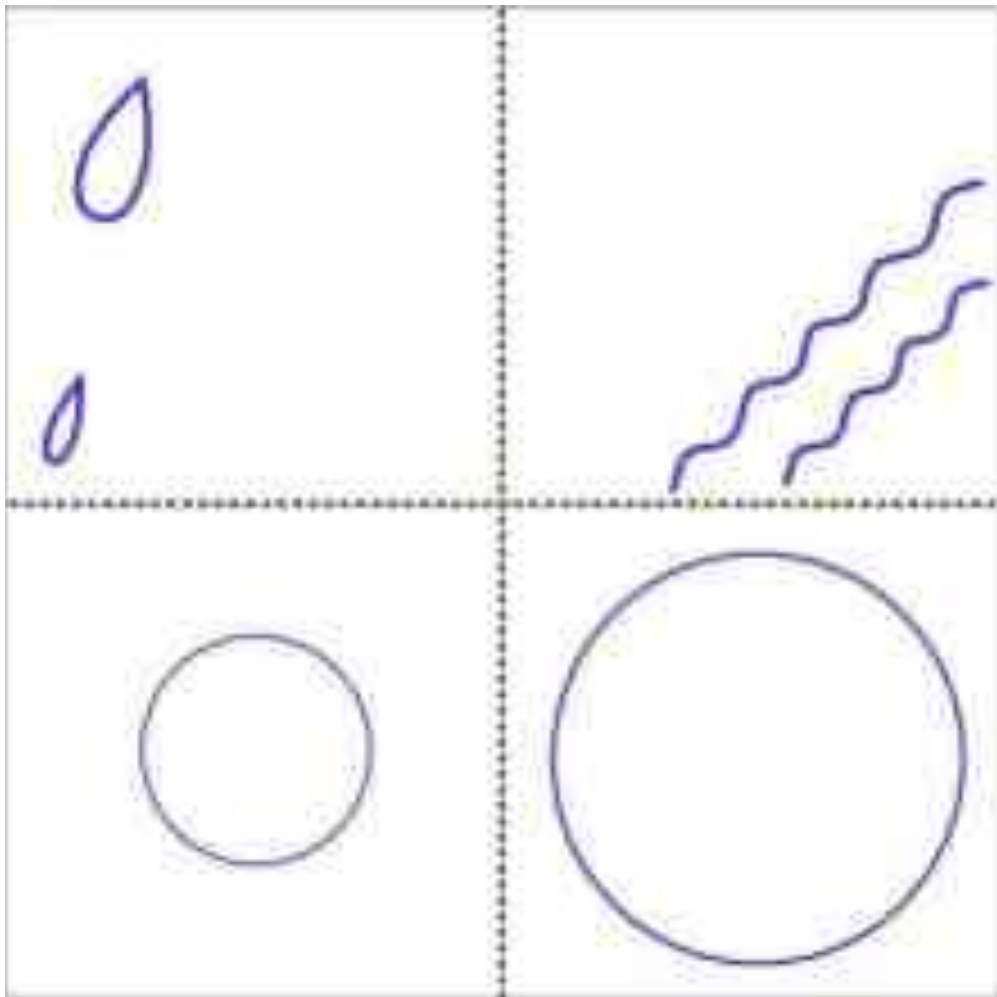














Средняя группа

Казахский язык: Наурызым, армысың!

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

«Наурыз мейрамы» тақырыбына байланысты қазақ тіліндегі мәтінді тыңдауды және түсінуді, Наурыз тойының нышандарын білдіретін барлық сөздерді қолдануды, зат есім мен етістіктен тұратын сөз тіркестерін таңдауды үйретуді аяқтау.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: ауыл, Наурыз мейрамы, наурыzkөже сөздерін енгізу. Мерекені тойлау, көже пісіру, ұлттық ойындар ойнау, тілек айту, бата беру сөз тіркестері арқылы белсенді сөздік қорын молайту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, жұмбақ жасыру, жаңылтпаштар айтқызу, артикуляциялық жаттығулар орындату, сергіту сәті, саяхатқа шығу, аудиожазба тыңдау, әңгімелесу, кейіпкермен қоштасу.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ойыншық ат, Еркежан әженің суреті, ауылдың әдемі суреті, аудиожазбалар: «Тұлпарым» әні, «Қаражорға» әні, «Тақия тастамақ» ойынына арналған тақия, текеметтің суреті, әтеш, қой, жылқы, ешкінің суреттері.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға арналған қызыл және сары түсті гүлдер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Шаттық шеңбері.

Күн күлімдеп нұр төкті, бізге жолдап сәлем!
Жақсы сөздер нұр септі, бізге жолдап сәлем!
Еске сақтап кеңесті, достарға сыйла сәлем!
Кел, қосылып айтайық бір-бірімізге сәлем!

Әңгімелесу.

Педагог:

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілі.
- Дұрыс.
- Оны қайдан білдіңдер? Күн жылынды, қар еріді.
- Жарайсыңдар!
- Табиғатта тағы қандай өзгерістерді байқадыңдар?
- Жылы жақтан құстар ұшып келді, ағаштар бүршік атты.
- Көктем мезгілінде қандай мерекелер болады? Аналар мерекесі, Наурыз мерекесі.
- Жарайсыңдар!
- Наурыз мерекесі туралы не білеміз?
- Наурыз мейрамында адамдар бір-біріне жылы тілектер айтады.
- Наурыз мейрамында халық не істейді?
- Халық дастарқан жайып, бір-бірін қонаққа шақырады.
- Дастарқанға не қояды?
- Дастарқанға наурызкөже пісіріп қояды. Бауырсақ пен шелпек, құрт, талқан қояды.
- Жарайсыңдар, балалар! Қазір ауылдағы Еркежан әжеге қонаққа барайық. Әжені мерекемен құттықтайық. Ауылға атқа мініп барайық. (Ойыншық атқа орындықтардан арба жасап қояды. «Тұлпарым» әні қосылады. Педагог балалармен бірге әуенге ілесіп, бір шумағы мен қайырмасын айтады.)



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

1.3. Ауылға келеді.



- Балалар, әжемізбен амандасайық.

Балалар:

– Сәлеметсіз бе!

Әже:

– ?????????????? ??, ????????!

Әже Наурыз мейрамында қандай тағамдар дайындағанын және дастарқанды қалай әзірлейтіні жайлы айтады.

Еркежан әже:

– Мен қонақтарға арнап ет пен қазы, шұжық асып қойдым. Дастарқанға май, қаймақ, құрт, бауырсақ, жент, қатық қойдым. Ал, Наурызкөжені сендер келгенде бірге дайындайық деп күттім. Маған көмектесесіңдер ме, балалар?

– Иә.

– Наурызкөжеге не салу керектігін білгілерің келе ме?

– Иә.

– Менің жұмбақтарымды шешсеңдер, не салу керектігін білетін боласыңдар.

Жұмбақ жасыру.

Өзі ащы,

Бірақ,

Дәмді етер асты. (Тұз.)

Сылдыр сұйық, ағады,

Ақ болса да қар емес,

Шешуін кім табады? (Сүт.)

Шиге жайып кептірген,

Өзі қышқыл, түсі ақ,

Сорсаң дәмді, түсі ақ,

Жаңғақтай - ақ домалақ. (Құрт.)

Аспан түстес сұйық,

Әркім ішер құйып. (Су.)

Жесең тісіңе кіреді,

Жемесең түсіңе кіреді.

Өзін жейсің, сорпасын ішесің. (Ет.)

– Жарайсыңдар! Міне, балалар, көжеміз де дайын болды. Наурызкөжені жақсы тілектер айтып, асықпай ішу керек.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Көркемсөз.

Тілек.

Сендерсіңдер тірегім,

Адал соққан жүрегім.

Тату-тәтті өсіңдер,

Осы менің тілегім!

Балалармен бірнеше рет қайталап айту.

2.2. Жаңылтпаш айту.

Мақсаты.

Қазақ тіліне тән дыбыстарды сөз ішінде дұрыс дыбыстап айтуға жаттықтыру.

Су ішпей, ет жедім,

Сүт ішпей, ет жедім.

Су ішпей, сүт ішпей,

Көп етті жемедім.

Қымыз бар үйде,

Жоқ бірақ бар үйде.

Бар болса жылқысы,

Болушы еді бар үйде.

Балаларға бірнеше рет қайталату, әуелі баяу, кейін тездетіп жаңылмай айтуды үйрету.

2.3. Сергіту сәті.

Сергіту сәтінің орнына қазақ халқының «Қаражорға» биін билету.

Балалар педагогпен бірге әннің бір шумағы мен қайырмасына билейді.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

2.4. «Тақия тастамақ» қазақ халқының ұлттық ойыны.

Балалар шеңбер бойымен отырады. Педагог жүргізуші баланы сайлайды.

Оған ойынды бастауға көмектеседі. Балалардың барлығы жүргізушімен бірге ойын сөздерін қайталап айтады, ал жүргізуші шеңбер сыртын айнала жүріп, бір баланың басына тақияны байқатпай кигізе салып қаша жөнеледі, бір айналып келіп, тақия кімнің қолында болса, сол баланың орнына отыра қалуға тырысады. Үлгермесе педагогтің берген тапсырмасын орындайды.

Ойын сөздері:

Бір ойым бар, бір ойын бастамақ,

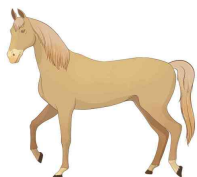
Аты оның тақия тастамақ!

Педагогтің тапсырмасы (артикуляциялық жаттығу):

1. Сиыр қалай мәңгіреді? Мө-мө-мө-мө ...



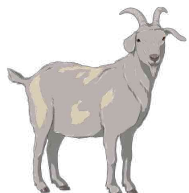
2. Жылқы қалай кісінейді? И-һо-һо ...



3. Қойлар қалай маңырайды? Бә-ә-бә-ә ...



4. Ешкі қалай мекіренеді? Ме-е-ме-е ...



5. Әтеш қалай шақырады? Ку-ка-ре-куу ...



Педагог балаларға ойынды 4-5 рет ойнатады, кейін қайта ойнайтындарын айтады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

???????:

– Балалар, біз бүгін не істедік? Ауылдағы әжеге қонаққа бардық. Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

– Балалар, Еркежан әжемен қоштасайық. Балабақшаға оралатын кез келді.

Сендермен ойын ойнадық, наурызкөже дайындадық, жаңылтпаштар айтып, бата тыңдадық. Жарайсыңдар! Еркежан әже сендерге риза болды.

Еркежан әже:

– ???????, ??????! ??? ????????

???????:

– ??? ???????, ??????? ????!

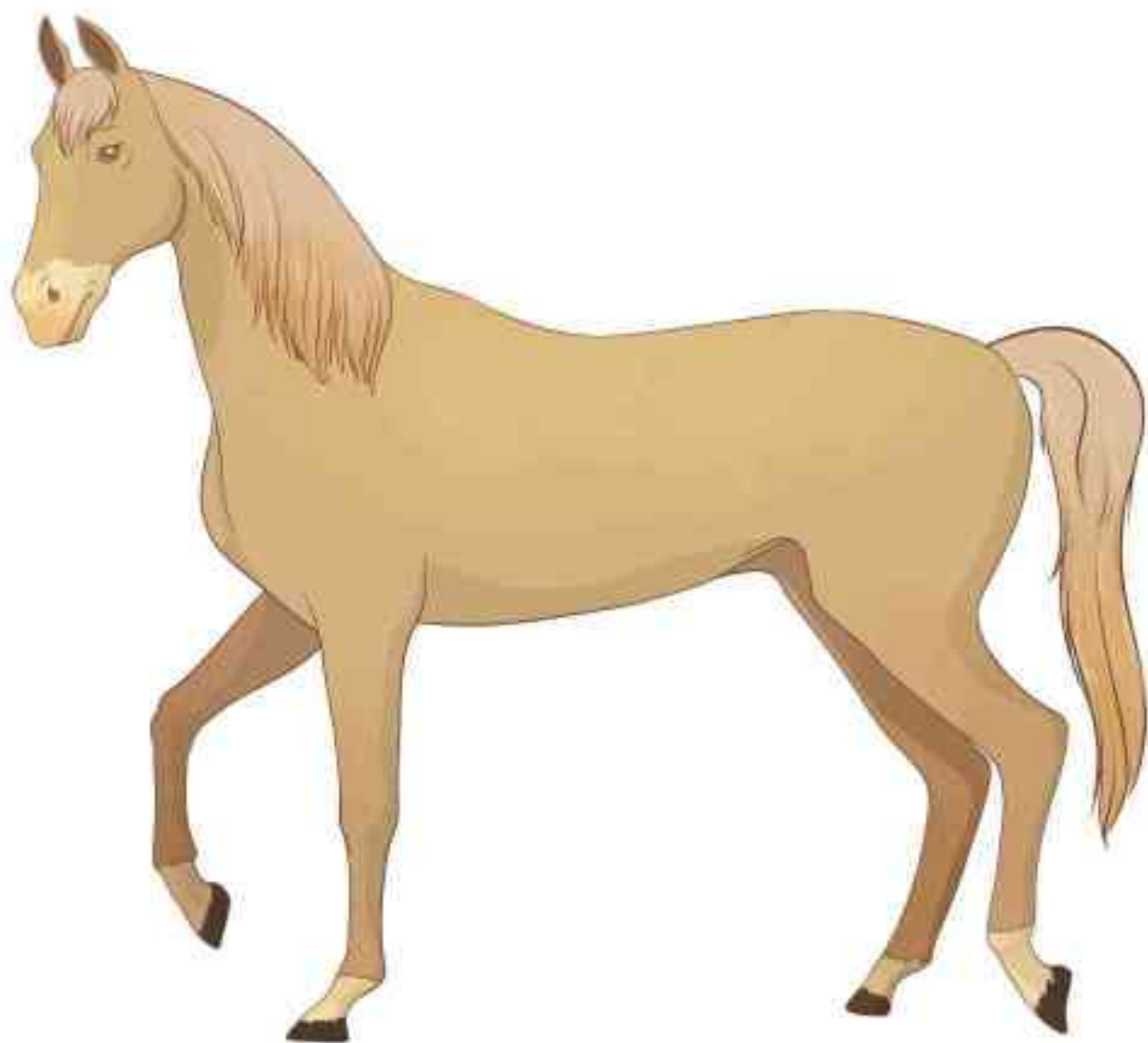
«Текемет» ойын рефлексиясы.

– Балалар, сендерге бүгінгі үйренгеніміз ұнаса, текеметке қызыл қызғалдақтарды жапсырамыз, ал көңіл күйлерің болмаса, сары түсті гүлдерді жапсырамыз.

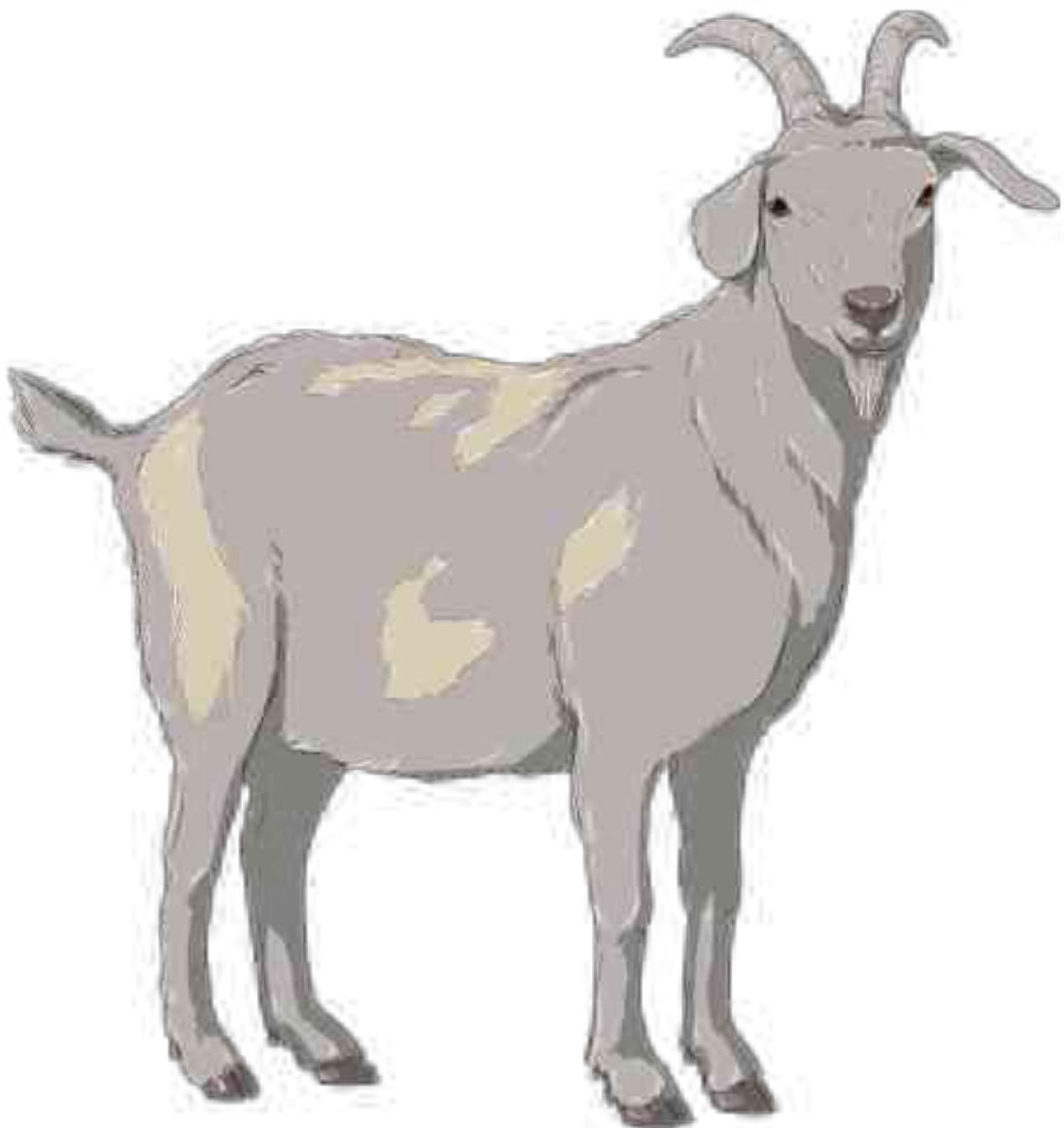
(Балалар көңіл күйлерін білдіреді.)















Средняя группа

Казахский язык: «Бұл менің отбасым». Отбасы мүшелері.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

«Отбасы» тақырыбына байланысты қазақ тіліндегі мәтінді тыңдауды және түсінуді, шежіреде отбасы мүшелерін білдіретін барлық сөздерді, сондай-ақ, еркелетіп атау формаларын айтуды, зат есім мен етістіктен тұратын сөз тіркестерін таңдауды үйретуді аяқтау. Суреттер мен жиі қайталанатын сөздерге сүйене отырып, қазақ тілін есту арқылы қабылдау қабілетін дамыту. Монологтық сөйлеуді, диалогқа түсе білу дағдыларын, ойлау қабілеттерін, еске сақтауын дамытып, жайдары көңіл күйлерін танытуды үйрету. Отбасына, жақындарына деген жылулық сезіміне баулып, ересек адамдарға құрмет білдіруге тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға келесі сөздер мен сөз тіркестерін енгізу: отбасы, достар, ақылды, кітап оқиды, шұлық тоқиды, түскі ас әзірлейді, мен көмектесемін.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, сөздік жаттығу, сергіту сәті, дамытушылық жаттығулар, кейіпкермен қоштасу, ойын түріндегі рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Алан бейнеленген сурет немесе қуыршақ. Көрсеткіш. Фотосурет: атасы, әжесі, анасы, әкесі, Алан, Дана.

Заттық көрнекілік суреттер: атасы, әжесі, әкесі, анасы, Алан, Дана.

Заттық суреттер: атасы кітап оқып отыр; әжесі шұлық тоқиды; әкесі көлік жүргізеді; анасы кешкі ас дайындап жатыр; Алан доппен ойнап отыр; Дана қуыршақпен ойнайды.

Заттық суреттер (1/2 А4): көзілдірік, қалам, доп, балға, пирамида, қазан, тоқуға

арналған сымдар мен жіптер, ойыншық мәшине.

Мнемокарталар: кітап, тоқылып жатқан шұлық, мықты адам, ожау мен қазан, өңтаңба (смайлик) бала.

Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.

2. Үлестірмелі материалдар.

Карточкалар (көлденеңінен), екі бірдей бөлікке бөлінген: сол жақта отбасы мүшелерінің біреуі (атасы, әжесі, әкесі, анасы, Алан, Дана), оң жағындағы бөлігі бос. Заттық суреттердің (бөлек) өлшемі картаның оң жақ аймағына сәйкес келеді (1/4 А4): доп, қуыршақ, кітап, тоқыма жіптер мен сымдар және шұлық, бәліш, мәшиненің рулі.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.

Қонаққа Алан келеді.



- Балалар, бізге қонаққа Алан келді.

- Алан сендермен амандасып тұр.

Алан:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

- Біз де Аланмен амандасайық.

Балалар:

- Сәлеметсің бе, Алан!

- Жарайсыңдар!

- Алан бірдеңе айтқысы келеді екен.

1.3. Көркемсөз.

Отбасым менің байлығым,

Жақсы көремін барлығын.

Атам мен апам - Ай-Күнім,

Әкем - батыр, айбыным.

Анам - сұлу жан менің,
Әпкем нағыз ханшайым!
Мен ақылды боламын,
Әкемдей батыр боламын!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, естідіңдер ме? Өлең жолдарында не туралы айтылған?

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Отбасы портретімен танысу» ауызша жаттығу.

Отбасының фотосуретін көрсету.



- Балалар, Алан сендерді отбасымен таныстырғысы келеді. Мұқият тыңдаңдар. Көрсеткішті немесе сиқырлы сақинаны пайдалану.



- Бұл атам. Қайталаймыз. Бұл кім? Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Атам кітап оқып отыр. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Бұл әжем. Қайталаймыз. Бұл кім? Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Әже шұлық тоқиды. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Бұл әкем. Қайталаймыз. Бұл кім? Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Әкем көлік айдайды. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Бұл анам. Қайталаймыз. Бұл кім? Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Анам кешкі ас дайындап жатыр. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



- Бұл Алан. Қайталаймыз. Бұл кім? Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



Алан доппен ойнайды.



- Бұл Дана.



Дана қуыршақпен ойнайды.

- Балалар, атасы, әжесі, әкесі, анасы, балалары, бұл адамдардың барлығын бір сөзбен - отбасы деп айтамыз. (Көрсеткіш қолданылады.) Қане, балалар, барлығымыз айтып көрейікші. Бұл отбасы.

- Жарайсыңдар!

Ескерту.

Топтағы балалардың дайындығы мен деңгейі жүктемеге сәйкес келмесе, онда отбасы мүшелерінің аты-жөні жазылған материалдарды пайдалануға болады.

2.2. «Шежіре ағашы» дидактикалық ойыны.

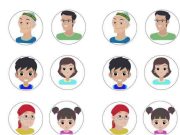
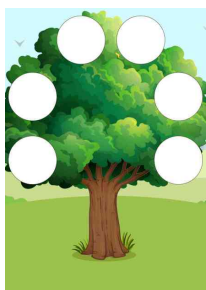
Ойынның мақсаты.

Шежіре ағашы ұғымын бекіту, отбасы мүшелерінің атауларын еске сақтауға ынталандыру.

Шарты.

Балалар отбасы мүшелерінің суреттерін орындарына орналастыра отырып, олардың әрқайсын атап, алдарындағы шежіре ағашының сызбасын толтыруға тиісті. Педагог балалармен сөздік жұмысын жүргізеді. Шежіре ағашы, отбасы, ата, әже, әке, ана, ұл (Алан), қыз (Дана) сөздерін айтқызу. Балаларға отбасы мүшелерінің атауларын пысықтауға мүмкіндік береді.

Ойынның соңында педагог балаларды мақтайды.



2.3. «Менің отбасым» тақырыбындағы суретті диктант.

Шарты.

Балаларға бір парақтың бетінде барлық отбасы мүшелері бейнеленген ламинатталған суреттер және фломастерлер таратылады. Педагог кез келген отбасы мүшелерін атайды, балалар дұрыс тауып, сол отбасы мүшесін айналдыра қоршайды. (Қателескен жағдайда майлықпен сүртсе, жазу оңай өшіріледі.) Көмек қажет ететін балаларға достары көмек беруіне бірнеше мүмкіндік беріледі. Ойынды әр балаға әртүрлі отбасы мүшесін айтып, қоршату арқылы түрлендіруге болады.

- Сәуле (Жанар, Балнұр, Марат), сен кімді қоршадың? Мен ананы, әкені, атаны қоршадым. Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

2.4. «Саусақтар» әнін айту.

- Әке саусақ, әке саусақ, қайдасың?
- Жұмыстан келдім мен мұндамын.
- Ана саусақ, ана саусақ, қайдасың?
- Дүкеннен келдім мен мұндамын.
- Әпке саусақ, әпкетайым, қайдасың?
- Мектептен келдім мен, мұндамын.
- Аға саусақ, ағатайым, қайдасың?
- Жүзуден келдім мен мұндамын.
- Бөбек саусақ, бөпетайым, қайдасың?
- Ұйқыдан тұрдым мен мұндамын.

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Әнді бірнеше рет қайталап айтады. Жаттап алуға тырысады.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бүгін не істедік? Отбасымен таныстық. Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Алан өте қуанышты. Сендермен көп ойындар ойнады. Отбасы мүшелерімен танысты. Жарайсыңдар! Алан сендерге алғыс айтып жатыр.

Алан:

- Рақмет! Сау болыңдар!

«Әжемнің әлдіі» рефлексиясы.

Классикалық әуен қосылады. Балалар көздерін жұмады. Әуенді тыңдайды.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код



















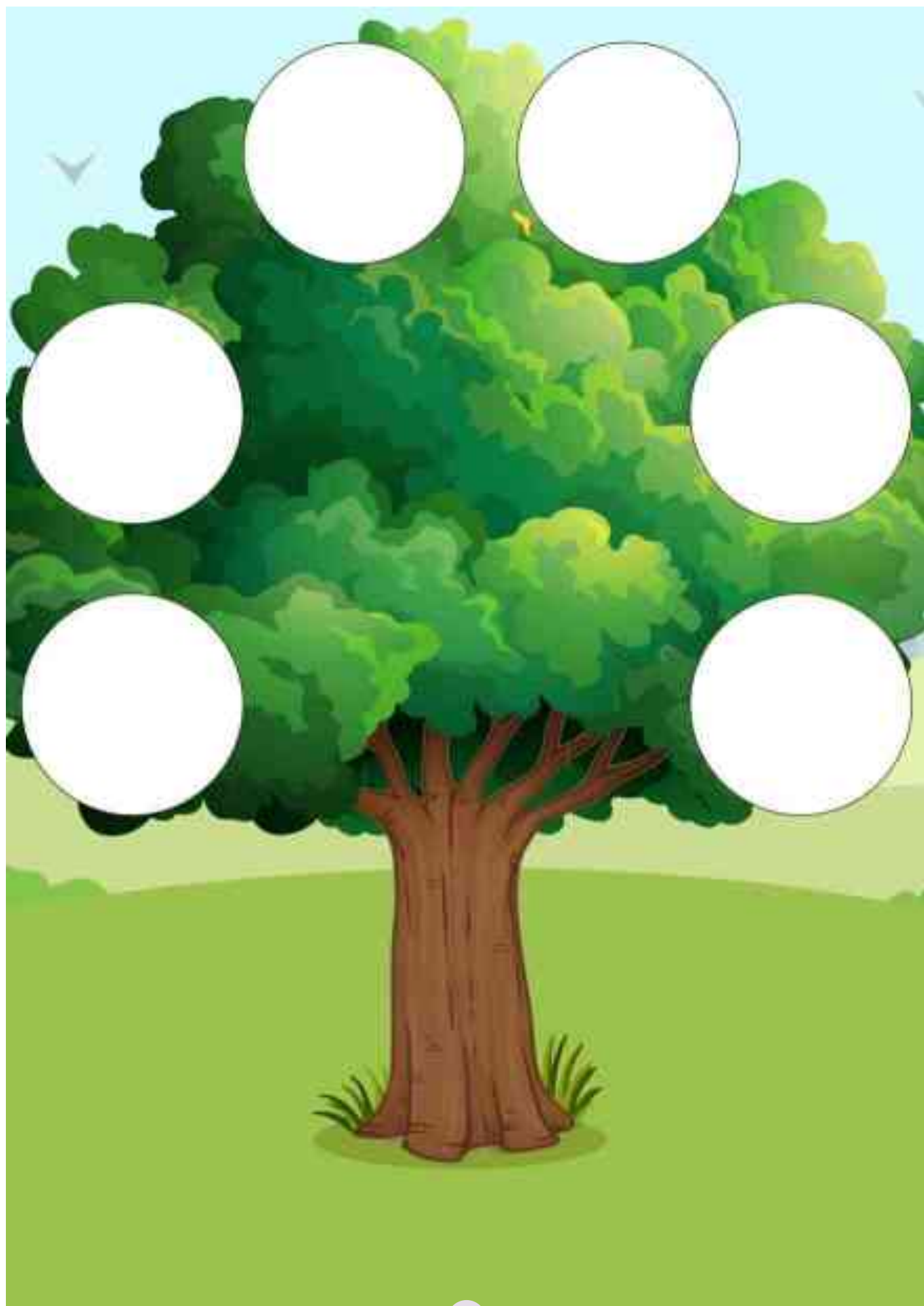


















Средняя группа

Казахский язык: «Ғарышкер деген кім?»

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілінде ғарыш, жұлдыздар, ғарышкерлер, Күн жүйесі планеталарының атаулары туралы алғашқы білімдерін қалыптастыру, балалардың ғарышкер мамандығы туралы білімдерін кеңейту; Қазақстанның алғашқы ғарышкері - Тоқтар Оңғарбайұлы Әубәкіров туралы мәлімет беру.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: ғаламшар, ғарыш, күн жүйесі, ғарышкер сөздерін енгізу. Ғарышқа ұшу, зымыран сөздері арқылы белсенді сөздік қорды молайту.

Әдіс-тәсілдер

Алдын ала орындалатын жұмыс: ғарыш және ғаламшарлармен танысу, «Ғарыш» өлеңін оқу, иллюстрацияларды қарастыру, жұмбақтар құрастыру.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Тоқтар Әубәкіровтің А4 форматтағы портреті, Дана қуыршақ, зымыран, жер шары мен жұлдызды аспанның суреттері.

2. Үлестірмелі материалдар.

Әр балаға «Сиқырлы пішіндер» және «Көлеңкесін тап» дидактикалық ойындарына арналған түрлі түсті пішіндер салынған конверттер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Шаттық шеңбері.

Балаларды шеңбер бойымен тұрғызу, Е. Өтетілеуұлының өлеңін оқу.

Білер қазақ баласы,

Сәлем – сөздің анасы.

Алдымыздан кезіккен

Көп танысты көреміз.

Бәріне де ізетпен

Біздер сәлем береміз.

???????:

– Балалар, бізге қонаққа Дана қуыршақ келді.

Дана:

– Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Біз де қонақпен амандасайық.

Балалар:

– Сәлеметсің бе, Дана!

– Дана ғарышкер болғысы келеді. Бірақ, достары оған қыздар ғарышкер болмайтынын айтыпты. Осы мамандық туралы білгісі келеді екен. Данаға көмектесеміз бе?

– Иә!

1.3. Суреттерді көрсетеді.

Әңгімелеу.

???????:

– Бізді үлкен әлем қоршап тұр. Біз Жер ғаламшарларында тұрамыз. Біздің Жер сияқты әлемде көп ғаламшарлар бар. Әлем – үлкен жарылыс кезінде пайда болған дейді. Бастапқыда қатты ыстық болған, содан кейін қатты суыған. Жер ғаламшары айналып тұрады. Осы аспан әлемін зерттеп білу үшін оған ғарышкерлер ұшып барады. Ол қиындығы да, қызығы да көп мамандық.

Сөздік жұмысы.

– Ғарышқа жіберілетін адамды - ғарышкер деп айтады.

– Ғарышта бәрі қалқып жүреді. Бұл құбылысты - салмақсыздық деп айтады екен. Ол туралы өсе келе білетін боласыңдар. Ұшу және қону ғарышқа барудың ең қауіпті сәттері болып табылады.

– Бұл мамандық қандай ауыр болса да, әйел адамдардың немесе ер адамдардың мамандығы деп бөлінбейді. 1963 жылы 16 маусымда ғарышқа орыс халқының Валентина Терешкова деген қызы ұшқан екен.

– Біздің аспанымыз көптеген жұлдыздарға толы. Олар кішкентай жарқыраған нүктелерге ұқсайды және Жерден алыс орналасқан. Шын мәнінде, ғарыштағы жұлдыздар өте үлкен. Балалар, бізге аспандағы жұлдыздарды көруге телескоп деген құрал көмектеседі. Ал, ғаламдағы үлкен жұлдыз не екенін білесіңдер ме?

– Жоқ. Онда бір жұмбақ шешіп көрейік.

Жұмбақ жасырады.

Бүкіл әлемді жылытады,

Шаршамай жұмысын жалғастырады.

Тереземізден күлімдеп қарайды,

Барлығы оны не деп атайды?

– Күн!

– Жарайсыңдар. Ең үлкен жұлдыз - Күн. Ол өте үлкен және бәрімізді жылытады.

Күн болмаса, жер бетінде тіршілік болмас еді. Біздің планетада болып жатқанның бәрі Күнмен байланысты: күн мен түннің өзгеруі, қыстың немесе жаздың басталуы. Күндіз күн біздің планетамызды жылытып, жер бетіне жарығын таратады. Барлық тіршілік иелері күн сәулесіне жылынады. Күн шыққанда табиғат оянады, тіршілік жанданады.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1.

Педагог:

– Балалар, бүгін Тұманбай Молдағалиев атамыздың «Ұшқыш болам» өлеңімен танысатын боламыз.

Көркемсөз.

Көкке ұшамын –

Ұшқыш болар баламын.

Соңына ерем.

Ер ғарышкер ағаның.

Батыр болам –

Көк аспанды сүйемін.

Жұлдыздарға

Барып-келіп жүремін.

Сұрақ-жауап арқылы балалармен әңгімелесу.

– Өлеңде не туралы айтылған?

– Балалар, өлеңдегі бала біздің Дана сияқты кім болуды армандайды екен?

– Қазақ халқының ең алғашқы ғарышкері - Тоқтар Оңғарбайұлы Әубәкіров аталарыңның суретін тамашалайық.



Тоқтар Оңғарбайұлы Әубәкіров - ұшқыш, Кеңес Одағының Батыры, Қазақстан Республикасының Халық қаһарманы. Тоқтар Оңғарбайұлы Әубәкіров 1991 жылы 2 қазанда Байқоңырдан “Союз ТМ-13” кемесімен ғарышқа ұшып, 10 қазанда Жерге қайтып қонған.

2.2. «Біз ғарышкер боламыз!» сергіту сәті.

Қане, қатарға тұрайық,

(бір орында адымдап жүру)

Ғарышқа аттанайық.

(екі қолдарын жоғары көтеріп, саусақтың ұштарын түйістіру)

Ғарышқа жету үшін,

(сұқ саусақтарын алға және артқа қозғалту)

Көп болу керек күшің!

(екі қолдарын иықтың деңгейіне көтеру, қолдарының күштерін көрсету)

Дайындалып, жаттығайық,

(қолдары кеуденің бойында, екі қолды қайшылау)

Оңға және солға бұрылайық.

(оңға және солға иілу)

Отырамыз, тұрамыз,

(отыру, тұру)

Біз ғарышкер боламыз!

(екі қолды түсіру, тік тұра қалу)

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Балалармен бірге тақпақтың сөздері мен қимылдарын үйлестіріп орындау.

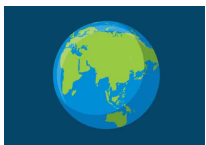
2.3. «Сиқырлы пішіндер» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Әртүрлі таныс пішіндерден ғарышқа байланысты заттар жасау (Күн, Ай, Зымыран және тағы басқа) Не жасағанын, қандай пішіндерді қолданғанын, түстер қандай екенін айтып беру.

Мысалы:

– Мен зымыран жасадым. Зымыранды жасағанда шаршы, үшбұрыш, дөңгелек пішіндерді алдым. Шаршылардың түсі - көк, үшбұрыштардың түсі - қызыл, ал дөңгелектің түсі - сары.





2.4. «Көлеңкесін тап» дидактикалық ойыны.

Мақсаты.

Балаларға суреттерді көрнекі түрде талдауды және беттестіру және жанасу тәсілдерін қолданып, кескінді табуды үйрету. Көрнекі қабылдауын, логикалық ойлауын, еске сақтау қабілеттерін, байқағыштық қасиеттерін дамыту.

«Ғарыш» тақырыбындағы суреттері бар 10 карточка және сол суреттердің көлеңкелерінің сұлбасы бар 10 карточка (5x5 өлшемді).

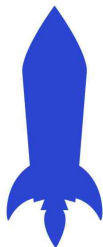
Ойын шарты.

Парақтың бір жағында сурет кескіндері (көлеңкелері), екінші жағында суреттер салынған карточкалар. Балалар көлеңкені қажетті суретпен байланыстыру үшін санауға арналған таяқшаларды қолдануына болады. Немесе А4 форматтағы тақтайша бетінің орта тұсына екі параллель жатқан кеңсеге арналған түрлі түсті шегелерді қадап қою. Шегелердің екі жақ шетіне суреттерді орналастыру, сәйкес суреттерді кеңсе резеңкелерін суреттің қасында тұрған шегелерге ілу арқылы сәйкестендіру.

Ойын әр баланың алдында болуы шарт және суреттер санын 10-нан 5-ке дейін түсіріп, балалардың шамасына қарай ықшамдауға болады.

- Балалар, зымыранды қандай топтамаға жатқызамыз? Бұл жиһаз ба? Бұл ойыншық па? Иә. Зымыран - көлік. Олай болса, балалар, көліктердің атауларын есімізге түсірейік.





3. ҚОРЫТЫНДЫ

???????:

– Балалар, бүгін не туралы әңгімелестік?

- Иә, ғарыш туралы айттық.
- Қалай ойлайсыңдар, балалар, Дана ұшқыш бола ала ма?
- Иә!
- Ғарышкерлер ғарышқа немен жетеді? Ұшаққа отырып бара ала ма?
- Жоқ, ғарышқа ұшақпен ұшпайды. Ғарышқа зымыранмен ұшады.
- Жарайсыңдар!

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Дана сендерге өте риза. Сендерге рақметін айтып жатыр.

Дана:

- ???????, ??????! ??? ????????
- Қане, балалар, біз де қонағымызбен қоштасайық.

Балалар:

- Сау бол, Дана!

«Жұлдызың жансын» рефлексиясы.

- Балалар, бүгін Данамен бірге үйренгендерің ұнаса, мына түнгі аспанға жылтыр сары жұлдыздарды жапсырамыз, егер бірдеңе ұнамай қалса, сары қағаздан жасалған жұлдызды алып жапсырасыңдар.
 - Балалар, сендер де осы әдемі жұлдыздар сияқты жарқырап жүріңдер!
- Балалар өз көңіл күйлерін білдіреді.





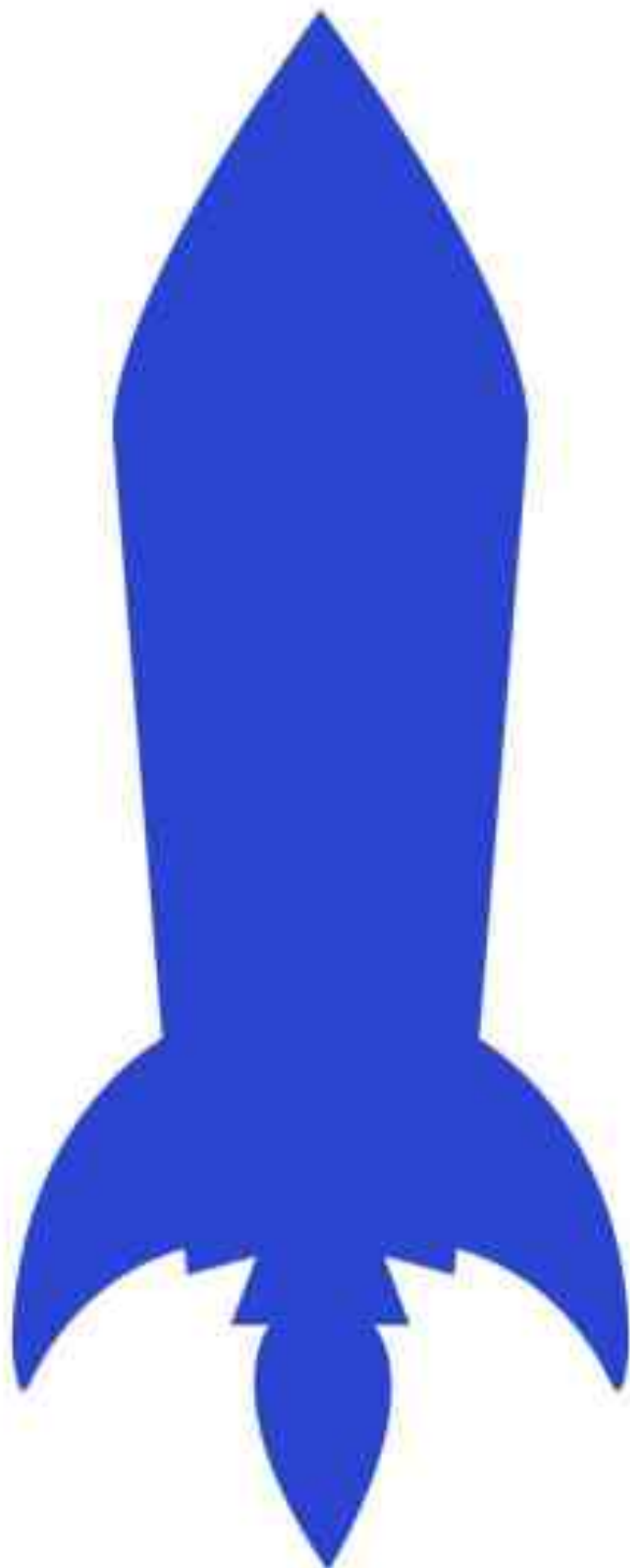




























Средняя группа

Казахский язык: «Жайылымда нелер жайылып жүр?». Үй жануарлары мен үй құстары.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Үй жануарлары мен құстардың аттарын жатқа білуді, балаларға арналған қазақ тіліндегі тақпақтарды («Көшеде») мұқият тыңдауды, тақпақтар мен мазақтамалардың мазмұнын түсінуді, педагогтің үлгісі бойынша жатқа айтуды үйрету, еліктеу сөздерін дұрыс қайталап айтуды, оларды сұрақтарға жауап беруде қолдануды үйрету; төл сөздерді еркелетіп айтылған атауларына сүйене отырып анықтауды үйрету. Тақпақтар, мазақтамалар мен диалогтар мазмұнында жиі қайталанатын сөздердегі дыбыстарды есту арқылы қабылдауды дамыту; монологтық сөйлеуді, қиялын, жағымды көңіл күйлерін білдіре алу қабілеттерін дамыту. Құрдастарымен тату ойнауға, шығармашылыққа баулу.

Сөздік жұмыс

Белсенді сөздік қорға: тақпақ-жаттамақ, сиыр, жылқы, қой, ешкі, дала, тауық, қаз, үйрек сөздерін енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, аудиожазба тыңдау, суреттер көрсету, сөздік жаттығу, сергіту сәті, көркемсөз, сұрақ-жауап, кейіпкермен қоштасу, ойын түріндегі рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Ойыншық балапан немесе оның суреті. Сиыр, жылқы, қой (ешкінің) дыбыстары жазылған аудиожазба.

Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы.

Көрсеткіш, суретті қарауға арналған сиқырлы сақина.

Үй жануарларының көрнекілік, заттық суреттері: сиыр, жылқы, қой, ешкі.

Шарбақ бойындағы жалғызаяқ жолда қаз-қатар келе жатқан үйрек, қаз,

тауықтың сюжеттік суреті (мультипликациялық бейнесі).

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.

Балапанның суретін көрсету.



Педагог:

- Балалар, бізге қонаққа Балапан келді.
- Балалар, бұл Балапан ауылда өмір сүреді. Балапан шалғынға шығып қыдырады.
- Қане, балалар, ол жақта тағы нелер серуендеп жүргенін көрейік.

1.2. Аудиожазба тыңдау.

Сиыр, жылқы, қой, ешкінің дауыстары шығады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Дауысын танысаң, не екенін айт!» сөздік жаттығуы.

Үй жануарларының (сиыр, жылқы, қой, ешкі) төрт суреті шашыраңқы түрде ілінеді.



- Балалар, бұл дауыстарды танып тұрсыңдар ма?
- Бірінші болып ... дауысы шықты. Дариға, сол суретті алып келші. Дұрыс! Сиыр. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Екінші болып ... дауыстады. Иә. Мынау ешкі. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Үшінші дауыс ... ның дауысы. Мынау жылқы. Қайталаймыз.
- Төртінші дауыс ... дың дауысы. Мынау қой. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

Көркемсөз.

- Мө-мө-мө, - деп сиырым

Сүт толтырды ыдысқа. (Сиырдың суретін көрсету.)

- И-һо-һо, - деп алыстан

Жылқым кісіней бастады. (Жылқының суретін көрсету.)

- Ме-ме-ме, - деп ешкім де

Сүтін берді ішуге. (Ешкінің суретін көрсету.)

- Мә-мә-мә, - деп ән салып

Қойларым тұр ойланып, (Қойдың суретін көрсету.)

- Не береді қой бізге?

Ойлап көрейік біз де!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Көркемсөзді қайталау.

Мәтін мен суреттер бойынша сұрақтар.



- Шалқар, ат қалай дыбыстайды? Айтып жіберші. Жылқы «И-һо-һо!» деп дыбыстайды. Қайталаймыз. Жарайсың!



- Альмира, сиыр қалай дыбыстайтады? Айта ғой. Сиыр «Мө-мө-мө!» деп дыбыстайды. Жарайсың! Қайталаймыз.



- Нариман, ешкі қалай дыбыстайтады? «Ме-ме-ме!» Жарайсың! Қайталаймыз.



- Дамир, қой қалай дыбыстайтады? «Мә-мә!» Жарайсың! Қайталаймыз.

- Балалар, сиыр, жылқы, қой, ешкі үй жануарлары. (Көрсеткіш

қолданылады.) Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

2.2. Сергіту сәті. «Шалғынға шықты балалар».

Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Шалғынға шықты балалар, (бір орында адымдап жүру немесе колонна бойынша бірінің артынан бірі жүру)

Жасыл желек айнала.

Жылқылардай шапқылар, (бір орында тұрып жүгіру)

Тоқтай алмай жарыса.

Шалғынға шықты балалар, (бір орында адымдап жүру немесе колонна бойынша бірінің артынан бірі жүру)

Жасыл желек айнала.

Жылқылардай шапқылар, (бір орында тұрып жүгіру)

Тоқтай алмай жарыса.

Шаршадық біз соншалық, (отыру, аяқты алдыға қарай созу)

Жүгіруді доғардық.

Шалғынға кеп демалып, (аяқтарын тізеден өкшелеріне дейін және қарама-қарсы бағытта сипалау)

Қайтадан күш жинадық.

2.3. Суреттер көрсету.

Тауық, үйрек пен қаздың суреттерін кезекпен көрсетеді.



- Балалар, мынау тауық. Ал, мынау үйрек. Мынау қаз. Қайталаймыз.

Жарайсыңдар!

Бұл құстардың барлығын бір сөзбен - үй құстары деп айтамыз. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Оларды еркелетіп те атап жатады. Тыңдап көрейікші. Бұл құс та ауылда, адамдардың қасында өмір сүреді.

2.4. Тақпақ-мазақтама. «Көшеде».

Шарбақ бойындағы жалғызаяқ жолда қатармен келе жатқан үйрек, қаз, тауықтың сюжеттік суреті (мультипликациялық бейнесі).



Мекендепті бір жерде,
Тауық, қаз бен бір үйрек.
Тауық, қаз бен бір үйрек,
Мекендепті көшеде.

Балпаң басқан бір үйрек,
Маңғаз басқан қазбенен.
Жер тырнаған тауықпен,
Қыдырып жүр көшеде.

Көп қыдырды сол тауық,
Қыдырыпты үйрек те,
Қыдырыпты қазбенен.
Қарамастан қауіпке.

Үйрек шықпа көшеге,
Қазым шықпа көшеге,
Тауық шықпа көшеге,
Ит, мысық жүр көшеде.

- Балалар, көшеде қандай құстар келе жатты? Үйрек. Дұрыс. Қаз. Дұрыс. Тауық. Дұрыс. Жарайсыңдар!

Балалардың жеке айтқан жауаптары қабылданады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Тақпақ-мазақтаманы ырғақты, дыбысы төмен әуенмен сүйемелдеп тыңдатқан балалар үшін қызықтырақ болады.

Тақпақ-мазақтаманың кез келген шумағын жаттауға болады. Толық игеру үшін оны қосымша материал ретінде ата-аналарға немесе топ тәрбиешілеріне беруге болады.

2.5. Педагог:

- Балалар, біз бүгін не туралы әңгімелестік? Иә. Жануарлар туралы. Құстар туралы. Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, үй жануарлары мен үй құстары жайында біліп алғандарыңа балапан қатты қуанып тұр. Ол сендермен қоштасады.

Балапан:

- Сау болыңдар, балалар!

Балалар:

- Сау бол, балапан!

Ойын түріндегі рефлексия.

- Балалар, мен сендерге бір ән айтып беремін, сендер ненің дыбысы екенін айтып көріңдер.

- И-һо-һо, и-һо-һо, - шауып кетем алысқа, Менің дауысым таныс па?

- Бұл ненің дыбысы? Иә. Бұл жылқының дыбысы. Жарайсыңдар!

- Мө-мө-мө, мө-мө-мө, - кетіп барам көк шөпке (қазақ тіліндегі дыбыс үндестігі бойынша «шөпке» сөзін, «шөп-кө» деп мәнерлеп оқиды).

- Бұл ненің дыбысы? Иә. Сиырдың дыбысы. Жарайсыңдар!

- Ме-ме-ме, ме-ме-ме, маған да шөп алып кел,

- Бұл ненің дыбысы? Ешкі. Дұрыс! Жарайсыңдар!





























Средняя группа

Казахский язык: «Ақ қайың». Ағаштың құрылымы.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тіліндегі сөйлеуді қабылдауды, қайың туралы сұрақтарға жауап беруді үйрету; сөздердің аяқталуын еркелетуді білдіретін сөз тіркестерін үйлестіре отырып, қазақ тіліндегі өлең жолдарын анық айтуды, қимылдарды жолдардағы ырғақпен және әуен ырғағымен үйлестіруді үйрету.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: ағаш, гүл, қайың сияқты сөздерді енгізу. Ақ қайың, сырға, бүр, жапырақ, көйлек сөздері арқылы белсенді сөздік қорды арттыру.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, сөздік жаттығу, сергіту сәті, дамытушылық жаттығу, кейіпкермен қоштасу, ойын түріндегі рефлексия.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ. Көрнекілік суреттер: қайыңның көлеңкесі, табиғи түстегі қайың. Көрсеткіш. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Шеңбер бойымен айналып билеуге арналған әуеннің аудиожазбасы.

2. Үлестірмелі материалдар.

Қайың бейнесінің үш нұсқасы бір қатарда орналасқан (нақты және қате) тапсырма карталары:

- 1) қызыл діңі бар қайың; көк діңі бар қайың; ақ діңі бар шынайы қайың;
- 2) ақ діңі бар қайыңда шырша бұтақтары, инелері; ақ діңі бар шынайы қайың; қайың, дің сияқты ақ түсті бұта;
- 3) ақ діңі бар шынайы қайың; қызыл діңі бар қайың; ақ діңі бар қайыңда шырша

бұтақтары, инелер.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.



Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа Дана қуыршақ келді.

Дана сендермен бірге суретті тамашалағысы келеді.

1.3.1. Суретті көрсету.



- Балалар, мынау не? Ойыншық па? Гүл ме?

- Мынау гүл де емес, ойыншық та емес. Мынау ағаш. Қайталайықшы. Салтанат, қайталай ғой. Жарайсың!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1.2. Суретті көрсету.



- Бұл ағашты қайың деп атайды. Міне, осы. (қайыңды нұсқау) Қайталаймыз.

Мынау қайың. Жарайсыңдар!

- Балалар, қайыңды еркелетіп ақ қайың, бұйра қайың деп атайды. Қайталаймыз. Рахымжан (Әсел, Айман), қайталашы. Жарайсың!

Көркемсөз.

Ақ қайың-ау, ақ қайың,
Жылтыр сырға, пәк қайың.
Бүршік жарып талдарың,
Боялды жапырақтарың.
Жасыл жапырақ астына,
Жасырынған ақ көйлек.
Жолдарды қайталау және жаттау.
Екі жолдан оқып, жаттатуға болады. Барлығы уақыттың жеткіліктілігі мен балалардың дайындық деңгейіне байланысты.

2.2. Сергіту сәті. «Ақ қайың».

Орташа темптегі қарапайым әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Ақ айың-ау, ақ қайың, (екі қол белде, оң және сол аяққа салмақ сала отырып денені оңға және солға теңселту)
Жылтыр сырға, пәк қайың. (қолдарын алдыға созып айналдыру, "шамдар" жасау)
Бүршік жарып талдарың, (алақан соғу)
Боялды жапырақтарың. (қолдарын жоғары көтеру, оңға және солға сермеу)
Жасыл жапырақ астына, (қолдары белде, өкшелерін кезек-кезек алға қарай шығарып топылдату)
Жасырынған ақ көйлек. (қолдары белде, алға қарай өкшелерін кезек-кезек шығарып топылдату)
Жаттығу екі рет қайталанады.

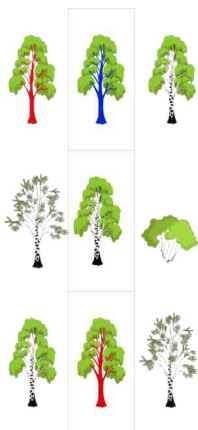
2.3. Суретті қарастыру.

Көрсеткішпен нұсқау, қайыңның құрылымын қарастыру.

- Қайыңның діңі болады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Қайыңның бұтақтары болады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Қайыңның жапырақтары болады. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Қайың - ағаш. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Перизат (Серік, Талап), қайың гүл ме? Қайың - ағаш. Жарайсың!

2.4. «Жасырынған жерін тап» дамыту жаттығуы.

Үстелде отырған әр балаға қайың бейнесінің үш нұсқасы бір қатарда орналасқан (нақты және қате) тапсырма карталары беріледі.



Педагог сұрақтар қояды:

- Қайың қайда? Мынау қайыңның несі (қай жері)? Дәл солай, мынау қайыңның діңі. Қайыңның діңі қандай түсті? Діңі ақ түсті. Жарайсың!
- Балалар, біз қайыңды еркелетіп қалай атаймыз? Ақ қайың. Бұйра қайың.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Қайың туралы. Жарайсыңдар! Қайыңның діңі қандай түсті?

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Дана қуыршақ сендермен қоштасып жатыр.

Дана:

- Балалар, рақмет! Сау болыңдар.

Балалар:

- Сау бол, Дана!

Рефлексия «Қайыңдар айнала билейді».

- Балалар, енді біз қайың ағаштарындай тербетілеміз. Аяқтарымыздың ұшына тұрайық, қолымызды жоғары қарай көтереміз, созыламыз. Жарайсыңдар! Енді, балалар, қайыңдар сияқты айнала билейік.

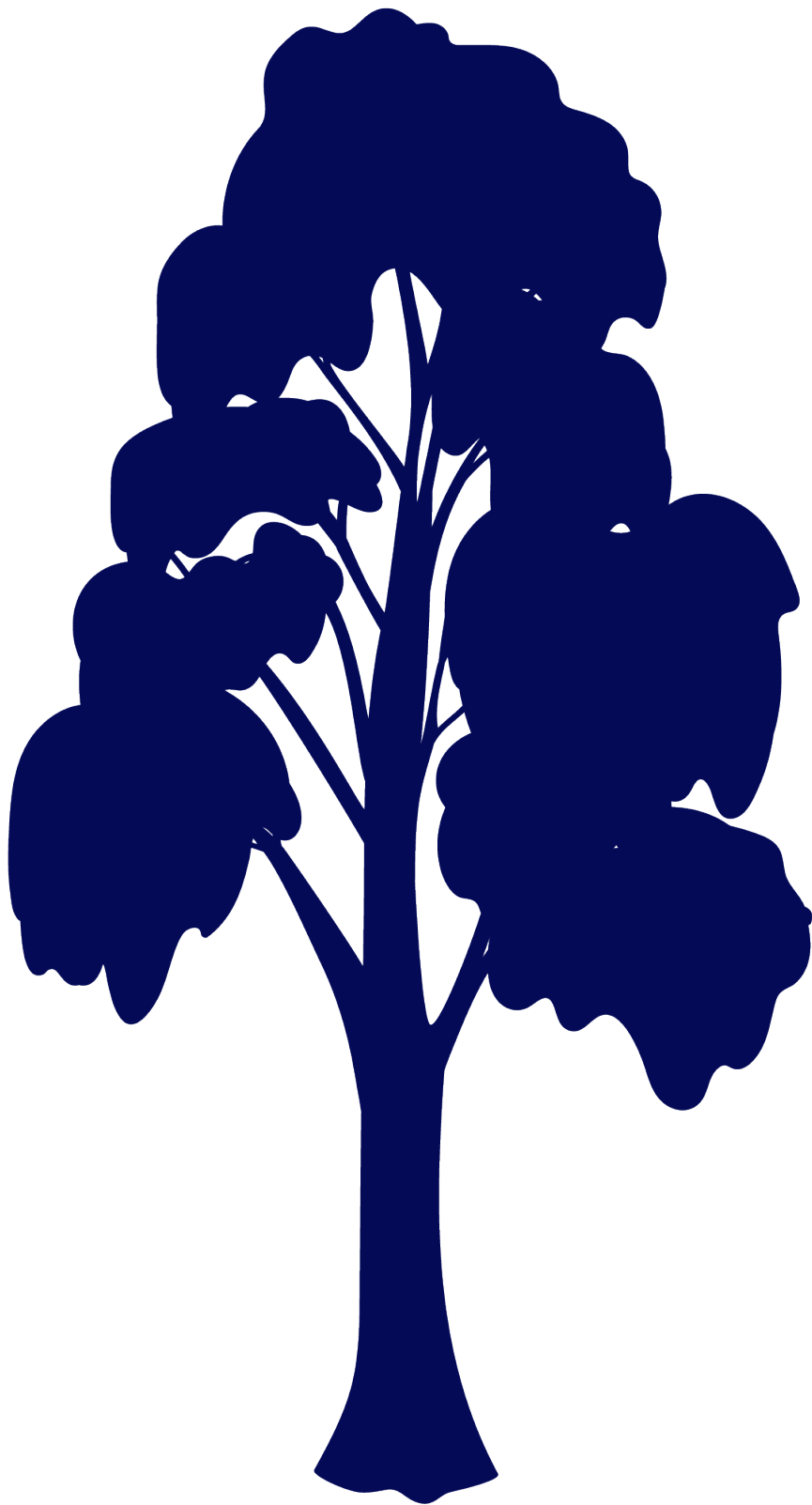


Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Хоровод биіне арналған әуенді қосу. Педагог балаларды қатармен бірінен кейін бірін жүргізеді, қозғалыс еркіндігін бақылайды. Әуеннің сипатына қарай қимылдар өзгеруі мүмкін (орнында тоқтау, денені теңселту, қолды жоғары көтеру, солға және оңға сермеу).

Бұл жаттығуды бос уақытта ата-анасымен бірге орындауға болады.















Средняя группа

Қазақский язык: Бұл менің Отаным. Қазақстан.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақстан туралы қазақ тілінде айтылған сөздерді тыңдауды және түсінуді; отан туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауды; жаңа сөздерді жауаптарда қолдана білуді; Қазақстанның мемлекеттік рәміздерінің атауын жатқа білуді үйрету. Суреттерге және жиі қайталанатын сөздерге сүйене отырып, тақырып бойынша қазақ тіліндегі ақпаратты қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеу, ойлау, еске сақтау, жағымды көңіл күй таныта білу қабілеттерін дамыту. Отансүйгіштік сезімдерін, қоршаған ортадағы алыс объектілерге қызығушылықтарын арттыру; бақылауды дамыту.

Сөздік жұмыс

Белсенді сөздік қорға: Қазақстанның Туы, Қазақстанның Елтаңбасы, Отан, көгілдір аспан, алтын күн сөздері мен сөз тіркестерін енгізу.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, аудиожазбалар тыңдау, бейнероликтер көрсету, суреттер көрсету, сөздік жаттығу, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Аланның суреті немесе ойыншық. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұраны (аудиожазба). Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Көрнекілік материалдар: Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туы, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы. «Менің Қазақстаным» бейнеролигі.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.



Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа Алан келді. Алан сендермен амандасып тұр.

Алан:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Балалар:

- Сәлеметсің бе, Алан!

- Алан сендерге көп нәрсе айтпақшы, өз білгенін бөліскісі келеді. Тыңдайық.

1.2. Көркемсөз.

Болса да қаншама ел әлемде,

Қазақстаным өзіңе тең келер ме!

Қазақстан - елім, жерім, отбасым,

Қазақстан - далам, шөлім, тау-тасым!

Қазақстан - ұлт достығы мекені,

Жайнасыншы шыңға шығып ертеңі!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, бұл өлең жолдарынан қандай сөзді көп естідік? Қазақстан. Дұрыс

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог:

- Балалар, бүгін Қазақстан туралы сөйлесеміз.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұранының аудиожазбасын тыңдау.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Қандай әуен ойнағанын кім біледі? Дұрыс, біз Қазақстанның Әнұранын тыңдадық. Қай жерде үлкен мереке, салтанатты жиын өткізілсе, сол жерде Қазақстанның Әнұраны шырқалады.

Қазақстанның мемлекеттік рәміздерімен таныстыру.

«ҚР Мемлекеттік рәміздері» бейнеролигін көрсету.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы.



- Балалар, бұл Қазақстанның Елтаңбасының суреті. (Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы). Қайталаймыз. Елтаңбада үлкен күн бейнеленген. Жарайсыңдар!

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туы.



- Балалар, бұл Қазақстанның Туының суреті. (Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туы.) Қайталаймыз. Біздің туымыз көк түсті. Қайталаймыз. Тудың ортасында үлкен күн бар. Жарайсыңдар!

2.2. Қазақстан туралы бейнеролик (слайд) көрсету.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Қазақстан туралы әңгіме.

- Балалар, Алан сендерге Қазақстанды көрсеткісі келеді.

- Қазақстан өте үлкен. Қазақстанда суы көп болатын өзендер бар.



- Шөбі көп болатын дала бар.



- Қары көп болатын таулар бар.



- Қарағайы мен шыршасы көп болатын орманы бар.



- Теңіз бар. Мұнда көптеген кемелер бар.



- Адамдары мен көліктері көп қалалар бар.



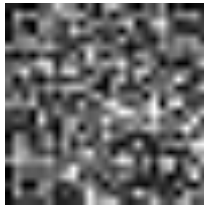
- Қазақстанның астанасы - Нұр-Сұлтан қаласы.



Мәтіндегі сөздерді де, иллюстрациялар санын да азайтуға болады.
Бос уақытта қосымша материалдың толық көлемін ойын барысында ұсыну маңызды.

2.3. Сергіту сәті. «Отан деген не екен?»

Орташа темптегі ырғақты әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

«Отан» сөзін мен қалай ұғынамын? (алақандарын жоғары көтеру)

Көк аспаным, арайлап атқан таңым. (аяқтарының ұшына тұрады, қолдарын жоғары созады)

«Отан» сөзін қалай ұғынамын? (алақандарын жоғары көтеру)

Алтын астық, бидай менен ыстық наның. (қолдарын екі жаққа ашу, денесін оңға және солға теңселту)

«Отан» сөзі оттай ыстық, туған жерім, (алақандарын екі жаққа ашу, өздерінің иықтарын құшақтау)

Біз тұратын қала, ауыл - құтты мекенім! (алақандарын жоғары көтеру)

«Отан» біздің отбасымыз қымбатты, (алақандарын жоғары көтеру, үлкен шеңбер жасау, қайта түсіру)

Отанында тұрған адам бақытты! (қасында тұрған баламен қол ұстасып айналу)
(Автор : Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2.4. «Отан деген не екен?» жаттығуы.

Педагог:

- Балалар, қазір Отан туралы біраз әңгімелесейік. Сендер менен: «Отан не деп ұғынасың?» деп сұрайсыңдар. Қайталайықшы. Естеріңе сақтап алдыңдар ма? Мен сендердің сұрақтарыңа жауап беремін. Ойнайық.

«Отан» сөзін мен қалай ұғынамын? (Балалар.)

Көк аспаным, арайлап атқан таңым. (Педагог.)

«Отан» сөзін мен қалай ұғынамын? (Балалар.)

Алтын астық, бидай менен ыстық наның. (Педагог.)

«Отан» сөзі оттай ыстық, туған жерім, (Педагог.)

Біз тұратын қала, ауыл - құт мекенім! (Педагог.)

«Отан» біздің отбасымыз қымбатты, (Барлық балалар педагогпен қосылып айтады.)

Отанында тұрған адам бақытты! (Барлық балалар педагогке қосылып айтады.)

- Жарайсыңдар!

- Ал енді біз орын ауысамыз. Мен сендерден: «Отан деген не екен?» деп сұраймын. Сендер жауап бересіңдер. Мен сендерге көмектесемін.

Жақсы үйлестірілген диалог үшін, балалардың жауабын бастап беру керек, сонда олар өздері жалғастыра алады.

Топта жаңа материалды жылдам жаттайтын белсенді балалар болады. Егер жаттығудың екінші бөлігі топпен айтқанда анық болмай кетсе, онда сіз белсенді баланы тақтаға шығарып, диалогты жалғастыра аласыз. Қалғандары осы үлгіні естиді.

2.5. Педагог:

- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Иә, Отан туралы, Қазақстан туралы. Жарайсыңдар!

Қорытындылаудың бір нұсқасы, келесі сөз тіркесін жаттатқызу: Отан - отбасымыз қымбатты, Отанында тұрған адам бақытты!»

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, сендер Қазақтанымыз туралы бәрін біліп алдыңдар. Алан сендер үшін қатты қуанып тұр. Жарайсыңдар! Аланның үйіне қайтатын уақыты болыпты. Ол сендермен қоштасады.

Алан:

- Балалар, сау болыңдар!

Балалар:

- Сау бол, Алан!

«Менің Қазақстаным» тақырыбындағы бейнероликті көрсету.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код























Средняя группа

Казахский язык: "Отаным - бақыт мекенім!". Жеңіс күні.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілінде отан туралы айтылған сөздерді тыңдауды және түсінуді, отан туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауды, жаңа сөздерді жауаптарында қолдана білуді үйрету. Суреттерге және жиі қайталанатын сөздерге сүйене отырып, сабақ тақырыбы бойынша қазақ тіліндегі ақпаратты қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеу, ойлау, еске сақтау, жағымды көңіл күй таныта білу қабілеттерін дамыту. Отансүйгіштік сезімдерін, қоршаған ортадағы алыс объектілерге қызығушылықтарын арттыру; бақылауды дамыту.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: отан, майдангер, ардагер сөздерін енгізу. «Аспанды бұлт жаппасын», «Мен атамды құрметтеймін», «Тыныштық дегеніміз не?» сөйлемдерін айтқызу арқылы белсенді сөздік қорын дамыту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, аудиожазбалар тыңдау, бейнероликтер көрсету, суреттер көрсету, сөздік жаттығу, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Дана қуыршақ. Сергіту сәтіне арналған орташа темптегі ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш. Көрнекілік материалдар: Қазақстаннан шыққан әйгілі майдангерлердің суреті, Жеңіс күніне арналған шерудің бейнесі. «Соғыстан оралу қуанышы» атты бейнеролик.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.

Есік қағылады. Дана қуыршақ келеді.

Педагог:

- Балалар, бізге қонаққа Дана қуыршақ келді. Ол бізбен амандасып тұр.

Дана:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Біз де Данамен амандасайық, балалар:

Балалар:

- Сәлеметсің бе, Дана!

- Балалар, Дананның қолында кітапшасы бар. Оның кітапшасында «Отан» туралы өлең жолдары бар. Қазір Дана сендерге оқып береді.

1.2. Көркемсөз.

«Отан» сөзін мен қалай ұғынамын?

Көк аспаным, арайлап атқан таңым.

«Отан» сөзін мен қалай ұғынамын?

Алтын астық, бидай менен ыстық наның.

«Отан» сөзі оттай ыстық, туған жерім,

Біз тұратын қала, ауыл - құт мекенім!

«Отан» біздің отбасымыз қымбатты,

Отанында тұрған адам бақытты!

(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

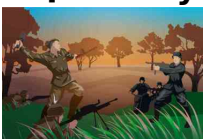
Педагог:

- Балалар, бұл өлең жолдары бізге таныс! Ал, Дананың бүгін осы өлеңді алып келгені тегін емес. Жеңіс күні жақындап қалды. Мереке жайында Данамен бірге біліп алайық.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Ұлы Отан соғысы» тақырыбында слайд материалдарын көрсету.

Әңгімелеу.



Педагог:

- Балалар, осыдан көп жыл бұрын елімізге үлкен қауіп төнді. Елімізге жау басып кіріп, соғыс бастады. Міне, сол кезде біздің аталарымыз бен әжелеріміз қолдарына қару алып, Отанымызды қорғап қалу үшін майданға аттанды. Соғыс 4 жыл жалғасты. Барлық адамдар көп қиындықтар көрді, бірақ Отандарын шексіз сүйген халық күштерін жинап, жауды жеңіп шықты. Сол соғыстан көп аталарымыз қайтып оралған жоқ. Олар Отан үшін жандарын беріп, өмірлерін құрбан етті. Қазір біз ашық аспан астында тыныш өмір сүріп жатқанымыз сол ардақты адамдардың Ұлы Жеңісінің арқасында. Биыл Ұлы Отан соғысының

жеңісіне ... (бос орынға жыл сайын санды ауыстырып қойып айтамыз) жыл толды . Осы майданға қатысқан ата-апаларымыз нағыз майдангер батырлар.



2.2. Сөздік жұмыс.

Майдангер дегеніміз - Отанын қорғау үшін, қолына қару алып, жаумен шайқасқан адамды айтамыз. Қайталаймыз. Майдангер. Жарайсыңдар!

«Сурет бойынша сұрақ-жауаптар» ойыны.



- Балалар суретте кімдер бейнеленген? Иә. Сарбаздар, жауынгерлер (солдат). Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Бұл суретте олар не істеп жүр? Дұрыс. Бұл адамдар Отандарын қорғап жүр. Отан қорғаушылар деп айтайық. Жарайсыңдар!

- Бұл адамдардың барлығын майдангер батырлар деп айтуға бола ма? Иә. Иә, олар соғысқа қатысқан майдангерлер. Жаудан қорықпайтын батырлар. Айым (Қайырбек, Ботагөз), майдангер батырлар деген сөздерді қайталашы. Жарайсың!

Сергіту сәті.

«Соқ дауылпаз!»

«Соқ дауылпаз!» әнінің сөздеріне сәйкес қимылды келтіріп орындау.

Соқ дауылпаз! Соқ! Соқ! Соқ!

Соқ дауылпаз! Бір! Екі! Үш!

Соқ дауылпаз! Соқ! Соқ! Соқ!

Соқ дауылпаз! Бізде қайрат-күш!

2.3. «Соғыстан оралу қуанышы» бейнеролигін көрсету.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Қалай ойлайсыңдар, балалар, мына видеодағы адамдар неге қатты қуанып жатыр? Иә. Өйткені, соғыс бітіп, үйлеріне оралып жатыр. Үйге оралды. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Ал, кейбір күтіп тұрған адамдар, неге жылап тұр? Себебі, олардың күткен адамдары соғыстан оралмады.

2.4. «Еліміздің қаһармандарымен танысайық» ақпараттық мәлімет.



- Балалар, Дана бізді батыр, қаһарман ата-апаларымызға арналған бұрыштағы мұражайға шақырады.
- Қазақстанның тұңғыш ғарышкері, сынаушы ұшқыш, генерал-майор Тоқтар Әубәкіровке 1995 жылы «Халық Қаһарманы» төсбелгісі тағылды.
- Соғыста Рейхстагқа ту тіккен қазақ халқының батыры - Рақымжан Қошқарбаевқа 1999 жылы Халық Қаһарманы атағы берілді. Соғыс ардагері бұл атақты қан майданда көрсеткен ерлігі үшін алды.
- «Халық қаһарманы» атағына ие болған Қазақстандағы жалғыз әнші – Роза Бағланова. Халықты соғыста және бейбіт заманда ерекше дауысымен жігерлендіріп, рух сыйлаған әншіге бұл атақ 1996 жылы табысталды.
- Көрсеткен ерлігі үшін Мәншүк Мәметоваға Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.
- Көрсеткен ерлігі үшін ефрейтор Әлия Нұрмұхаммедқызы Молдағұловаға Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.



- Ғарышкер, генерал-майор Талғат Мұсабаев аталмыш атаққа 1995 жылы ие болды.
- Балалар, бүгін бірнеше қаһармен ата-апаларымызбен таныстық. Соғысқа қатысқан батырларымыз өте көп.

2.5. Көркемсөз.

«Жеңіс күні».

Марапатқа толтырған кеуделерін,
Майдандық әндер кернейді бүгін кеуделерін.
Құшақ-құшақ ұсынып қызғалдақтар,
Сағынышпен батырлар құшақтасар.
Отшашулар жарты аспанды алады,
Сол күнгі Ұлы жеңісті біздің еске салады.
(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, өлеңде не туралы айтылған? Иә. Жеңіс күні. Дұрыс айтасыңдар.

Қайталаймыз. Жеңіс күні. Жарайсыңдар!

- Балалар, «тыныштық» деген сөзді қалай түсінеміз?

- Тыныштық дегеніміз - бейбіт өмір сүру, адамдар бір-бірін ренжітпеу, атылған мылтықтың дыбысы естілмеуі, ата-аналары әркез балаларының қасында болуы, бомбалардың жарылмауы. Бомба жарылғаннан айналаның барлығы қараңғы, түтін болып кетеді екен, көп адамдар жарақат алады, аспанды бұлт жабады. Барлық адамдар, аспанды бұлт жаппасын, елімізде тыныштық болсын деп тілек айтады. Қанекей, балалар, барлығымыз қайталайық. Аспанды бұлт жаппасын! Елімізде тыныштық болсын. Жарайсыңдар!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, Дана бізбен бірге бәрін біліп алды. Дана өз білгенін басқа балаларға айтуға асығып тұр. Ол сендермен қоштасады.

Дана:

- Балалар, сау болыңдар!

Балалар:

- Сау бол, Дана!

- Балалар, бүгін не туралы сөйлестік? Соғыс туралы. Майдангер ата-апаларымыз туралы. Жеңіс күні туралы. Дұрыс. Жарайсыңдар!













Средняя группа

Казахский язык: «Жердің көркі - гүл». Гүлдер әлемінде.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілінде гүлдер туралы айтылған сөздерді тыңдауды және түсінуді, табиғаттың сұлулығы туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауды, жауаптарында жаңа сөздерді қолдана білуді үйрету. Жұмбақты құрастыруда сын есім, салыстыру сөздерін қолдануға дағдыландыру. Көктем гүлдерінің аттарын естеріне сақтап бекіту. Суреттерде және жиі қайталанатын сөздерге сүйене отырып, сабақ тақырыбы бойынша қазақ тіліндегі ақпаратты қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеу, ойлау, еске сақтауды, жағымды көңіл күй таныта білу қабілеттерін дамыту. Халық ауыз әдебиетіне қызығушылықтарын арттыру, тапқырлыққа, шапшаңдыққа табиғатқа қамқорлық сезімдеріне баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: гүлдер, бәйшешек, қызғалдақ, бақбақ сияқты сөздерді енгізу. «Көктемнің алғашқы белгісі», «нәзік гүлдер», «сұлулық», «хош иіс» сөздері мен сөз тіркестерін айтқызу арқылы белсенді сөздік қорын молайту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, аудиожазбалар тыңдау, суреттерді көрсету, сөздік жұмыс, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Гүл ханшайымы. Сергіту сәтіне арналған баяу ырғақты әуеннің аудиожазбасы. Көрсеткіш.

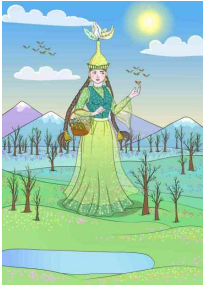
Көрнекілік материалдар: бәйшешек, қызғалдақ, бақбақ гүлдерінің суреттері. Жас ерекшеліктеріне сай әр балаға 4 бөліктен тұратын гүл.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Ғажайып сәт.

Қонаққа Гүл ханшайымы келеді.



Педагог:

- Балалар, бізге Гүл ханшайымы келді. Ол бізбен амандасып жатыр.

Гүл ханшайымы:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Балалар:

- Сәлеметсіз бе!

- Балалар, Гүл ханшайымы бізге сиқырлы қоңырауын алып келіпті. Бұл қоңырауды сыңғырлатсақ, табиғат қысқы ұйқысынан ояна бастайды екен. Қане, балалар, сыңғырлатып көрейікші. Ең бірінші болып, табиғатта қандай гүл оянады екен?

Қоңыраудың сыңғыры естіледі.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

- Ең бірінші, балалар, қардың астынан бәйшешек гүлі ояныпты.



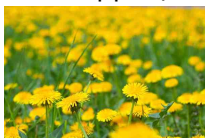
- Мынау бәйшешек. Қайталаймыз. Бәйшешек. Жарайсыңдар! Бәйшешектің түсі ақ, күлгін, көгілдір, ақшыл қызғылт болады. Қардың астынан суықтан қорықпай, жер бетіне үлбіреп шығады. Бәйшешек көктемнің келгенін білдіреді. Көктемнің алғашқы белгісі. Қайталаймыз. Бәйшешек - көктемнің алғашқы белгісі.

- Балалар, таудың бөктерінде, далада өсіп шығатын тағы бір гүліміз - қызғалдақ. Қызғалдақ гүлін кейбір кезде жауқазын деп те айтады.



- Міне, балалар, қызғалдақтар осындай болады. Қызғалдақтардың түстері де әр алуан болады. Сары, қызыл, алқызыл түстері болады. Қайталаймыз. Қызғалдақ. Жарайсыңдар!

- Ал, көктемнің күні ысыған, соңғы айында бақбақ гүлдері сап-сары кілемдей, бірінен соң бірі гүлдеп, жердің сәнін келтіреді.



- Бақбақ гүлі. Қайталаймыз. Жарайсыңдар! Бақбақ гүлі сап-сары болып гүлдеп, аппақ үлпілдек түкке айналады. Жел соқса, басындағы үлпілдек мамықтары жан-жаққа ұшып кетеді.

1.2. Көркемсөз.

Көктемнің жаршысы боп саналады,
Гүлдер сондай нәзік боп жаралады.
Қар астынан қылтиып, оянатын,
Бәйшешек батыр гүл боп саналады.
Артынша қызғалдақтар оянады,
Жан-жағың түрлі түске боялады,
Құстар қайтып, туған жерін шарлап жүріп,
Оянған әрбір гүлге қуанады.
Гүлдер бар жер бетінде неше түрлі,
Сары көйлек кигізеді бақбақ гүлі.
Көзді ашып-жұмғанша сары гүлдер,
Бастарына мамық киіп үлгереді.

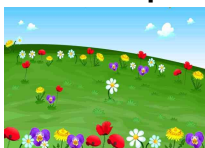
(Автор: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, өлең жолдарында қандай таныс гүлдердің аттарын естідіңдер?

- Иә. Бәйшешек, қызғалдақ, бақбақ гүлдері. Дұрыс айтасыңдар, балалар! Жарайсыңдар!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Энциклопедиялық мәлімет.



Педагог:

- Бәйшешек күн жылынып, шуақты көктемнің келе жатқанын алғаш хабарлайтын, күй талғамайтын гүл. Көктемнің басында, қыстың қары толығымен еріп бітпеген кезде, тауда және тау бөктерінде, ормандағы қардың астында, толығымен ерімеген ала қардың астынан ақ, көгілдір немесе күлгін түсті ғажайып бәйшешек гүлі шығады.

- Бәйшешектің латынша атауы «галантус». Ол гректің «гала» – сүт және «антус»

- гүл деген сөзінен шыққан, яғни, қазақ тілінде сүт тамшысы деген мағына береді. Бәйшешектің аппақ қауызы шын мәнінде, қатып қалған сүт тамшысына ұқсайды. Халық арасында бәйшешек әртүрлі аталады, оның атауы көп.

- Бәйшешектің көктемде шығатынына қарамастан, ол 10 градус аязға да төзе алады. Оған мұндай аязға төтеп беруіне негізі сабағындағы жұқа түктерден тұратын өзіне тән қабығы көмектеседі.

- Қызғалдақ көктемде гүлдеп, қазақтың кең жазира даласын ғажайып күйге бөлейді. Бір қызығы: екі жыл өмір сүретін бұл нәзік гүл көктем келіп, шуақты Наурыз айы туғанда, бар жоғы 7 күн, кейде 15 күнге дейін гүлін ашып тұрады екен.

- Қызғалдақ, Түркияның ұлттық гүлі ретінде қабылданған.

- Сәуір айының соңғы күндерінде ғана өсіп шығатындықтан, өзіміздің төл мерекеміз – Наурыздың белгісі саналады.

- Бақбақтың жапырақтарынан тосап пен шарап жасайды.

- Қуырылған бақбақтың тамырынан дайындалған сусын кофеге ұқсайды.

- Италияда дүкендерде де бақбақ сатылады. Олар бақбақты тағам әзірлеуде пайдалану үшін арнайы өсіреді.

- Бақбақпен сағатты тексеруге болады. Олар таңғы сағат алтыда ашылып, түстен кейін сағат үшке қарай жабылады.

2.2. «Гүлдің түсін ата» ойыны.

Мақсаты.

Балаларды таныған гүлдерін атауға, түстерін ажыратып айтуға ынталандыру.

Шарты.

Балалардың алдына бірнеше гүлдердің суреті көрсетіледі. Оларға қарап алуға уақыт беріледі. Педагог балаларға гүлдердің атауларын айтқызады. Атауларын қайталайды. Нәркес, қызғалдақ, тағы басқа.

Бұдан кейін педагог балаларға өздері танитын түстерді атап айтқызады. Ақ, сары, күлгін, қызыл, қызғылт.

Балаларды үнемі қолдап, мақтап отырады.



Сергіту сәті. «Гүлдер».

Сергіту сәтіне арналған баяу ырғақты әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Көктемнің жаршысы боп саналады, (аяқ бірге, екі қолды жоғары көтеру, екі жаққа жіберу)

Гүлдер сондай нәзік боп жаралады. (қолдарын екі жаққа жапырақ сияқты ашып, денелерін оңға және солға қозғайды)

Қар астынан қылтиып, оянатын, (отырып, қолдарын бауырына жинап, басын төмен түсіріп тығылады да, қайта орындарынан тұрады)

Бәйшешек батыр гүл боп саналады. (екі қолдарын екі жаққа созып, шынтақтарын бүгіп, күштерін көрсеткендей қимыл келтіреді)

Жаттығу екі рет орындалады.

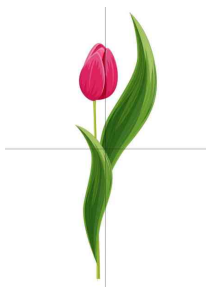
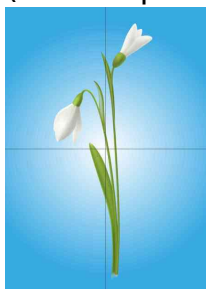
2.3. «Шатасқан гүлдер» дамытушылық ойыны.

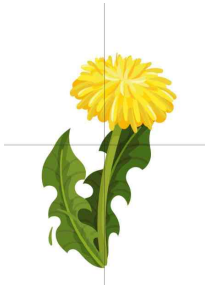
Бүгінгі танысқан үш гүлдің (бәйшешек, қызғалдақ, бақбақ) 4 бөлікке бөлінген суреттері. Әр балаға алдында жатқан қандай гүл екенін тауып, құрастырып шығу ұсынылады.

- Дарын (Інжу, Жігер), сен қандай гүлді құрастырдың? Бәйшешек. Қызғалдақ. Бақбақ. Дұрыс. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!

- Бұл гүлдің қандай түстері болады?

(Балаларға гүлдің бөліктерін қиып, қайта біріктіру үшін таратып беру керек.)





2.4. Нақыл сөздер.

- Гүлдер, ағаштар мен шөптерді бір сөзбен - өсімдіктер дейміз.
- Қазақ халқында өсімдіктерге байланысты айтылған жақсы сөздер бар. Соларды жаттап алуға тырысайық.
- Көкті жұлма.
- Көкті таптама.
- Жалғыз ағашты кеспе.

2.5. Жұмбақ шешу.

Осы гүлдің отаны –
Қазақтың кең даласы
Көктемде дала құлпырып
Қып-қызыл болар қарашы. (Қызғалдақ.)

Қорықпайды суықтан,
Ұқсайды аппақ бұлтқа.
Қар астынан шығатын гүл,
Көктемді еске салатын гүл (Бәйшешек.)

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, Гүл Ханшайымы ерте гүлдейтін гүлдерді сендерге таныстырды. Енді, басқа да балаларға айтуға асығып барады. Сендерге алғыс айтып жатыр.

Гүл ханшайымы:

- Балалар, рақмет! Сау болыңдар.

Балалар:

- Рақмет, Гүл ханшайымы! Сау болыңыз!
- Балалар, бүгін не туралы әңгімелестік? Көктемнің алғашқы гүлдері туралы.
- Қандай гүлдерді білдік? Бәйшешек. Бақбақ. Қызғалдақ. Дұрыс. Жарайсыңдар!



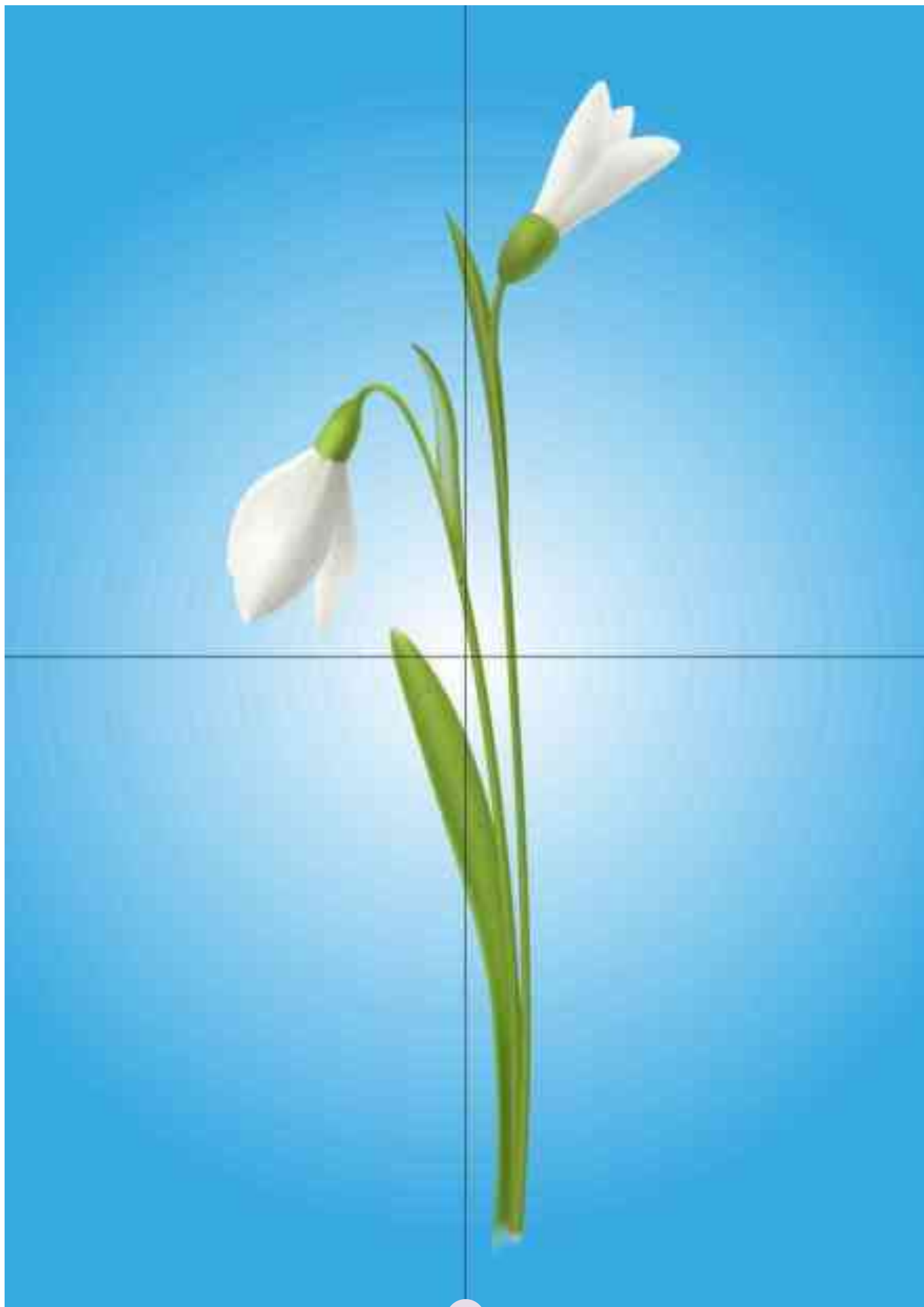


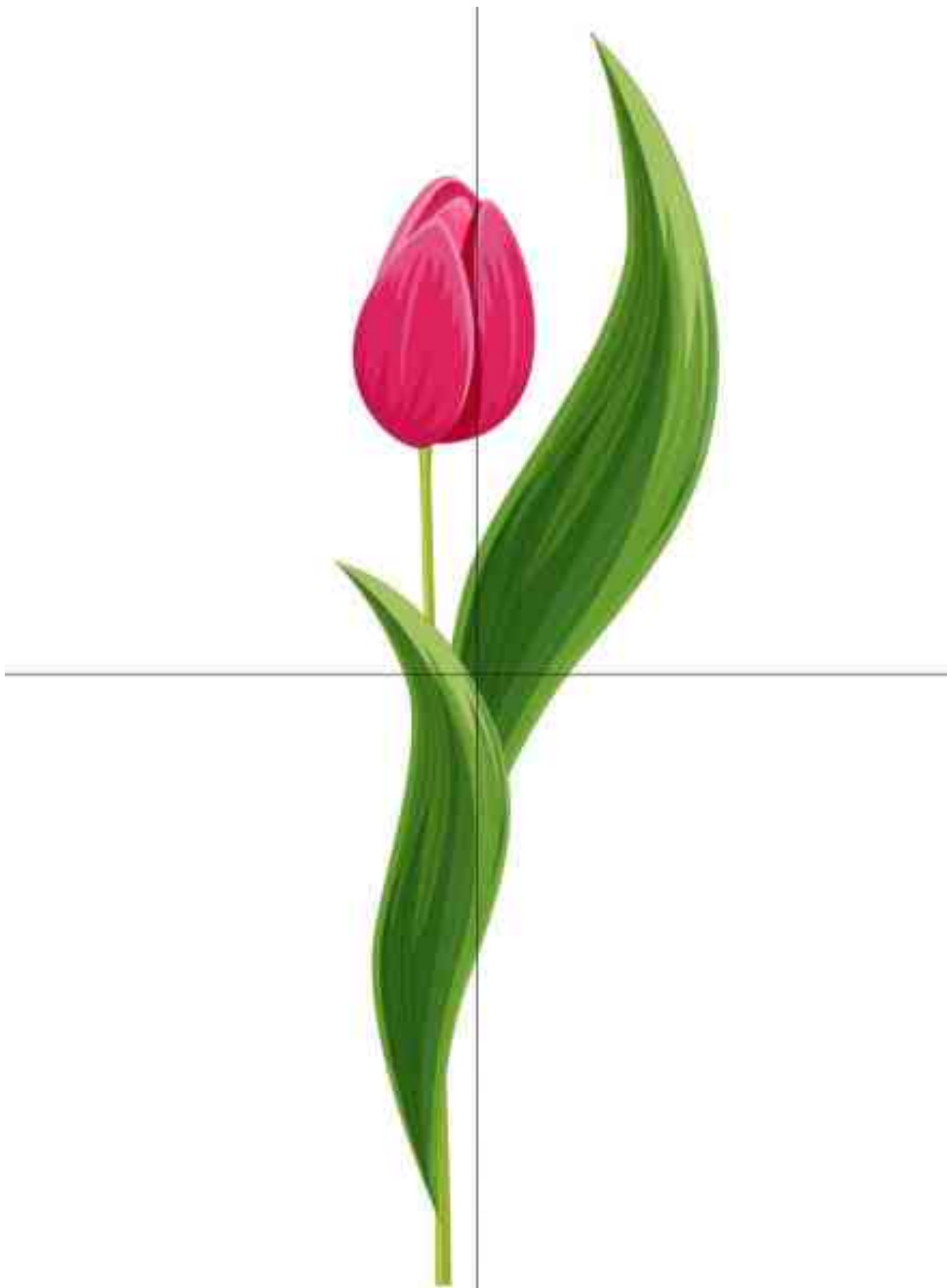
















Средняя группа

Казахский язык: "Адамдардың көктемгі еңбегі"

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Балалардың қазақ тілінде сөйлеу қабілетін дамыту, сын есімдерді зат есіммен үйлестіруді үйрету; адамдардың көктемгі еңбегі, егістік алқабындағы жұмыстар жайында мәлімет беру, білімдерін бекіту. Жұмбақ шешу қабілеттерін, жаңылтпаштарды жаңылмай айта білу дағдыларын қалыптастыру. Суреттерге және жиі қайталанатын сөздерге сүйене отырып, тақырып бойынша қазақ тіліндегі ақпаратты қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеу, ойлау, еске сақтау, жағымды көңіл күй таныта білу қабілеттерін дамыту. Ересек адамдардың еңбегін құрметтеу, өсімдіктерге және табиғатқа жанашырлық, қамқорлық сезімдеріне баулу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: топырақ, тұқым, көшет, күннің көзі сияқты сөздерді енгізу.
Белсенді сөздік қорға: көктемгі егістік, көктемгі еңбек, суару, күтіп-баптау сияқты сөз тіркестерін енгізу арқылы молайту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, жұмбақ жасыру, жаңылтпаш жаттау, суреттер көрсету, сөздік жұмыс, дидактикалық ойындар, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

Көктемгі егістік науқанының суреттері (рет-ретімен), тұқым, көшет, жемістің суреттері.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.

Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа Бағбан ата келді. Ол сендермен амандасып тұр.

Бағбан ата:

- Сәлеметсіңдер ме, балалар!

- Балалар, біз де қонаққа амандасайық.

Балалар:

- Сәлеметсіз бе, ата!

- Балалар, Бағбан ата бізден көмек сұрай келіпті.

Бағбан ата:

- Көктем мезгілі келді. Істейтін жұмыс көп. Қар болса жақында ғана ереді, адамдар үлгермей жатыр. Бізге көмектесіп жіберіңдерші, балалар!

- Балалар, Бағбан атаға көмектесеміз бе?

- Иә!

- Жарайсыңдар!

- Алдымен, балалар, көктемгі еңбек туралы барлығын біліп алуымыз керек. Ол үшін экранға назар аударайық.

Көктемгі егістік науқаны туралы суреттер көрсету.

Педагог:

- Балалар, бүгін біз бидай отырғызамыз. Егін даласында бидай қалай өсетінін көргілерің келе ме? (карточкаларды балаларға көрсету).

Педагог:

1-сурет.

- Ең алдымен, егістіктің жерін жыртады. Одан кейін бидай егеміз.

- Біз бидайдың дәнін не істейміз?

- Иә, бидайдың дәнін топыраққа егеміз.

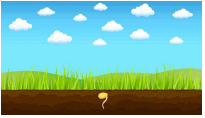
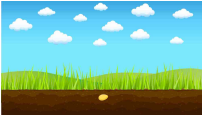
- Дәнді топыраққа егеміз. Жарайсыңдар!



- Жер жыртады. Егістікке егін егеді. Қайталаймыз.

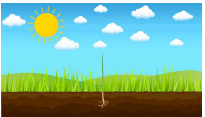
- Егін егеді.

- Жарайсыңдар!



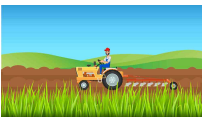
2-сурет.

- Балалар, мына суретте бидай егу көрсетілген .Балалар, бидайдың бір дәні қалай өсіп шығатынын қараңдаршы.
- Бидайдың дәні топыраққа түскенде өне бастайды. Оның ұсақ тамыры пайда болады.
- Топырақ астында бидайдың дәні жарылып, одан өскін өседі.
- Қайталайық. Өскін өседі.



3-сурет.

- Өскін жер бетіне шықты.
- Өскінде не бар?
- Иә, өскінде жапырақтары бар.
- Өскінде жапырақтар бар. Жердің бетіне жасыл сабақтары өсіп шығады.



4-сурет.

- Күн қыздырып, жаңбыр жауып, бидай дәнінен бидай масағы пайда болды.
- Мынау бидай масағы. Сабағының басына масағы өседі. Ерте көктемде егілген бидай үлкен егістікке айналады.
- Қайталайықшы. Жарайсыңдар!



5-сурет.

- Ал бидайдан ұнды тартады.

- Мынау ұн.



6-сурет.

- Ұннан не пісіреді?

- Иә, нан пісіреді.

- Жарайсыңдар!

1.3. Педагог:

- Балалар, Бағбан ата бізге қорап сыйлады.

(Педагог қорапқа сығалап, қатты таңданады (қорапта кішкентай қол сиятындай тесік бар).

Әңгімелесу.

- Балалар, бұл қораптың ішінде не бар екенін тауып көріңдерші. Ішінде не бар деп ойлайсыңдар?

- Таба алмасаңдар, мына тесікке қолымызды тығып, оны ұстап көрейікші.

- Ал, енді иіскеп көрейікші.

Балаларға иіскетіп көреді.

- Ол не екен?

- Дұрыс таптық па? Оны білу үшін менің жұмбағымды шешіп көріңдер.

Жұмбақ жасыру.

Домалақ бір дәрумен,

Сары тонын киінген,

Жылатады аршысаң,

Ашты, өткір иісімен.

Ол не?

(Жұмбақтың авторы: Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Дұрыс айтасыңдар! Пияз. Бізге Бағбан ата пиязды не үшін бергенін білгілерің келе ме?

- Қазір көктем мезгілі болғандықтан, адамдарға дәрумендер жетіспейді. Көп ауырады. Балабақшаға қалмай келіп жүруіміз үшін, бізге көп пияз әкелген екен. Білесіңдер ме, балалар, пияздың ішінде тұмауға қарсы тұра алатын көп дәрумендер бар. Ауада әртүрлі микробтар ұшып жүреді, бірақ олар пияздың ащы, өткір иісінен қорқады.



- Пияздың тамыры бар. Оның сыртқы құрғақ қабығы болады, ал оның ішінде нәрлі, сулы қабыршақтары болады. Міне, осы нәрлі қабыршақты аналарымыз турап тамаққа қосады.

- Жоғары жағында жасыл, ұзын сабағы болады. Бұл сабақтарын салатқа қосамыз.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Зерттеу жаттығуы «Пияз қандай?»

Мақсаты.

Балалардың ұғымында пияз туралы түсініктерін тиянақтау, қызығушылықты арттыру.

Шарты.

Пиязды қолға ұстау. Педагог сыртын аршып, ортасынан кесіп көрсеткен пияз туралы баяндау.

- Балалар, пиязды қолымызға ұстап көрейік. Қабығын сипап көріңдер. Пияз қандай?

- Иә, пияз домалақ. Пияздың қабығы тегіс.

- Қабығының түсі қандай?

- Пияздың қабығы сары. Қоңыр, қызғылтым.

- Пияздың ортасының түсі қандай?

- Пияздың ортасы ақ.

- Пияздың сабағының түсі қандай?

- Пияздың сабағы жасыл түсті.

- Пияздың тамыры қандай?

- Пияздың тамыры сары

- Жарайсыңдар, балалар!



2.2. Сергіту сәті.

(Сергіту сәтінде ойын ойнайды)

Бір баланың басына пияздың маскасын кигізеді. Қалған балалар шеңбер бойымен "пиязды" айналып, сөздеріне қимыл-әрекеттерін үйлестіре отырып өлең жолдарын айтады.

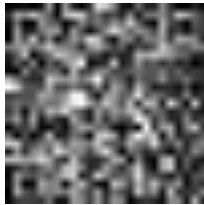
Бізде үлкен бақша бар,

Онда пияз өседі.

Үлкендігі мынадай,

Биіктігі мынандай.

- Пияз енді бізге кел, бізбен бірге билеп бер. (осы сөзден кейін "пияз" – бала билейді)



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

«Пиязды құрастыр» дидактикалық ойыны (балалар жерге отырып ойнайды).

Шарты.

Қағаздан жасалған пиязға, жасыл қыстырғыштардан өскіндер қыстырып құрастыру.

2.3. Көркемсөз.

Көзім түсті апамның

Көзіндегі жасына.

«Белгісі ме қапаның?» –

Деп келдім мен қасына.

Сұрамақпын, білмекпін,

Жанына не батқанын.

Байқамаппын, көрмеппін

Пияз турап жатқанын.

(Автор: Қадыр Мырза Әли)

- Балалар, өлеңде не туралы айтылған?

- Апа туралы, ащы пияз туралы. Жарайсыңдар!

- Пияз тураған адамдар не істейді?

- Жылайды.

- Иә, дұрыс, пияз турағанда көзіміз ашып, жас ағады.

2.4. Еңбек туралы мақал-мәтелдер жаттату.

1. Еңбек - ата, жер- ана.

2. Жалқаудың жаны тәтті,

Еңбектің дәмі тәтті.

3. Бейнетің қатты болса,

Татқаның тәтті болар.

Мақал-мәтелдердің мағынасын түсіндіру. Балалардың тіліне жеңіл келетін бір мақал-мәтелді жаттап алуға тырысады.

Артикуляциялық жаттығу.

Ін-ін-ін-ін,

Егілді егін.

Ай-ай-ай-ай,

Жайқалды бидай.

Ек-ек-ек-ек,

Сіңірдік көп еңбек

Қазақ тілінің төл дыбыстарының дұрыс дыбысталуын қадағалап, балаларға бірнеше рет айтқызу.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

- Балалар, Бағбан ата сендерге риза болды.

Бағбан ата:

- Балалар, сендерге көп рақмет! Сау болыңдар.

Балалар:

- Сау болыңыз, ата!

Рефлексия.

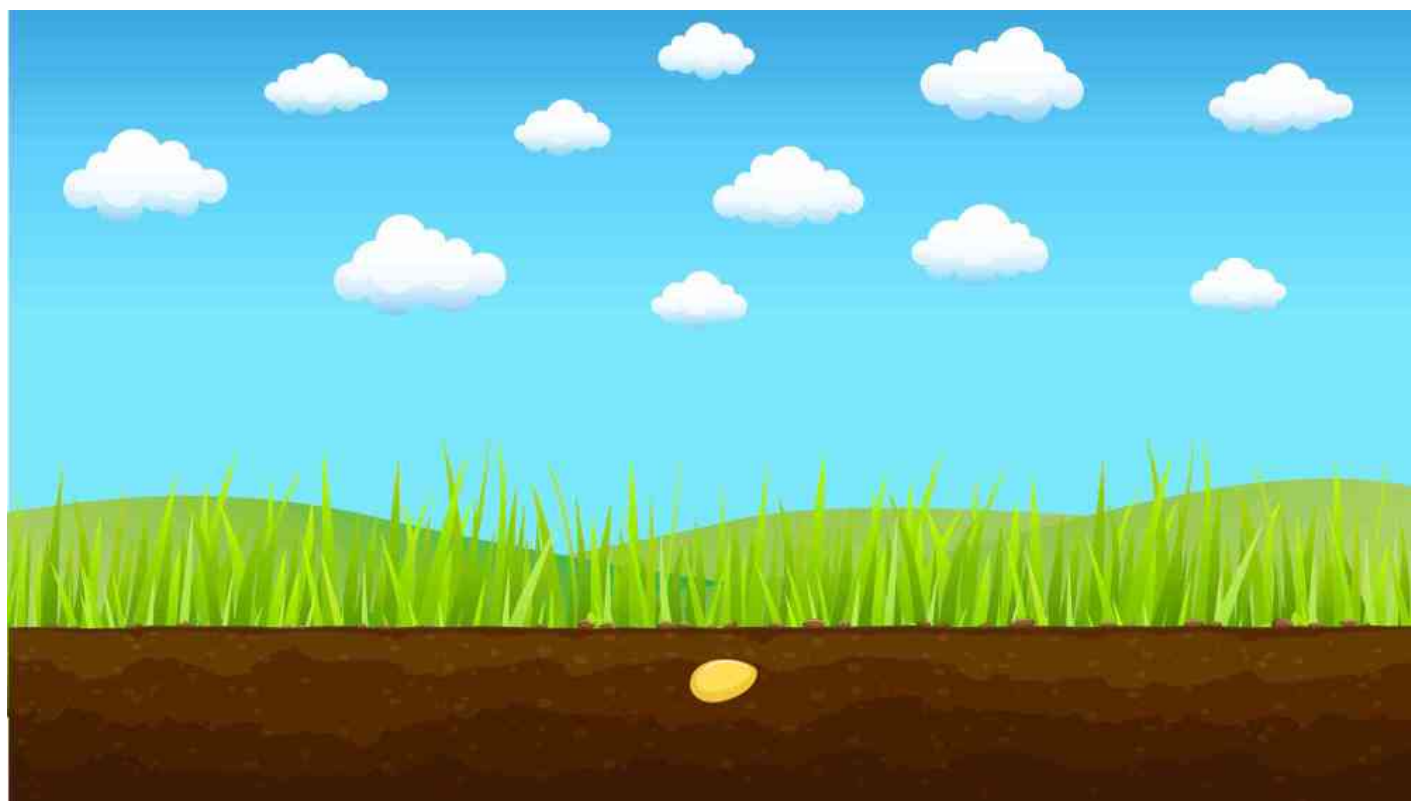
- Балалар, бүгін не туралы білдік?

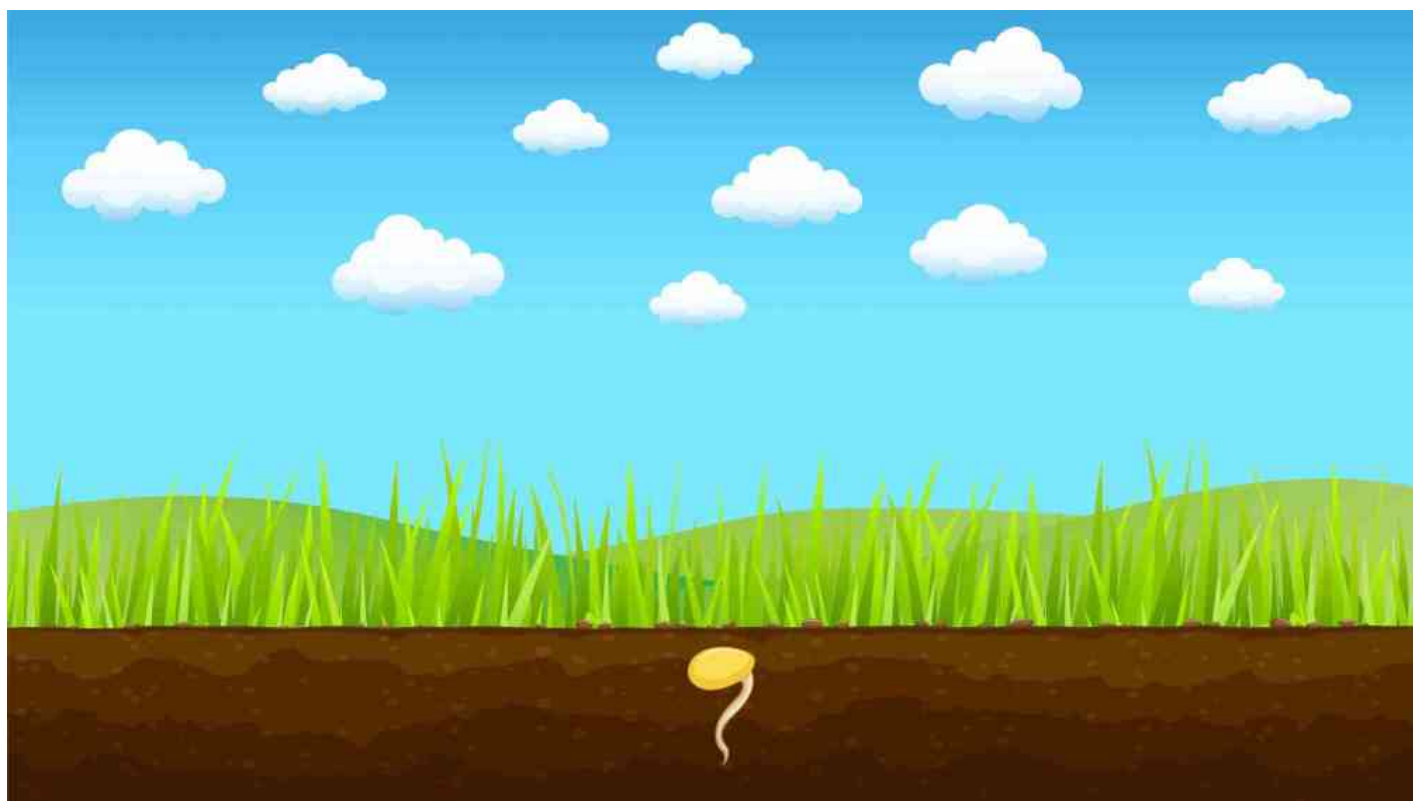
- Бағбан атаға қалай көмектестік?

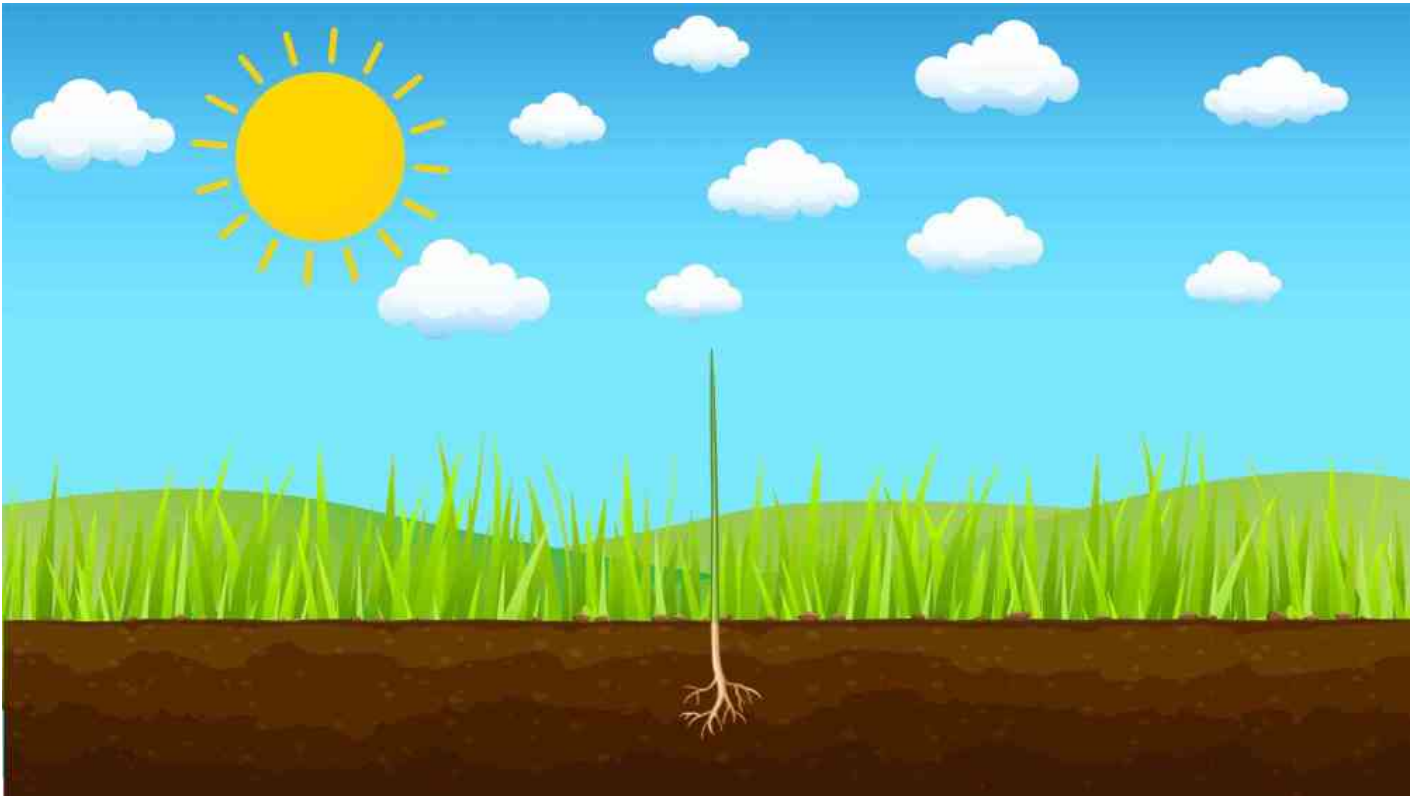
- Пияз не үшін пайдалы?

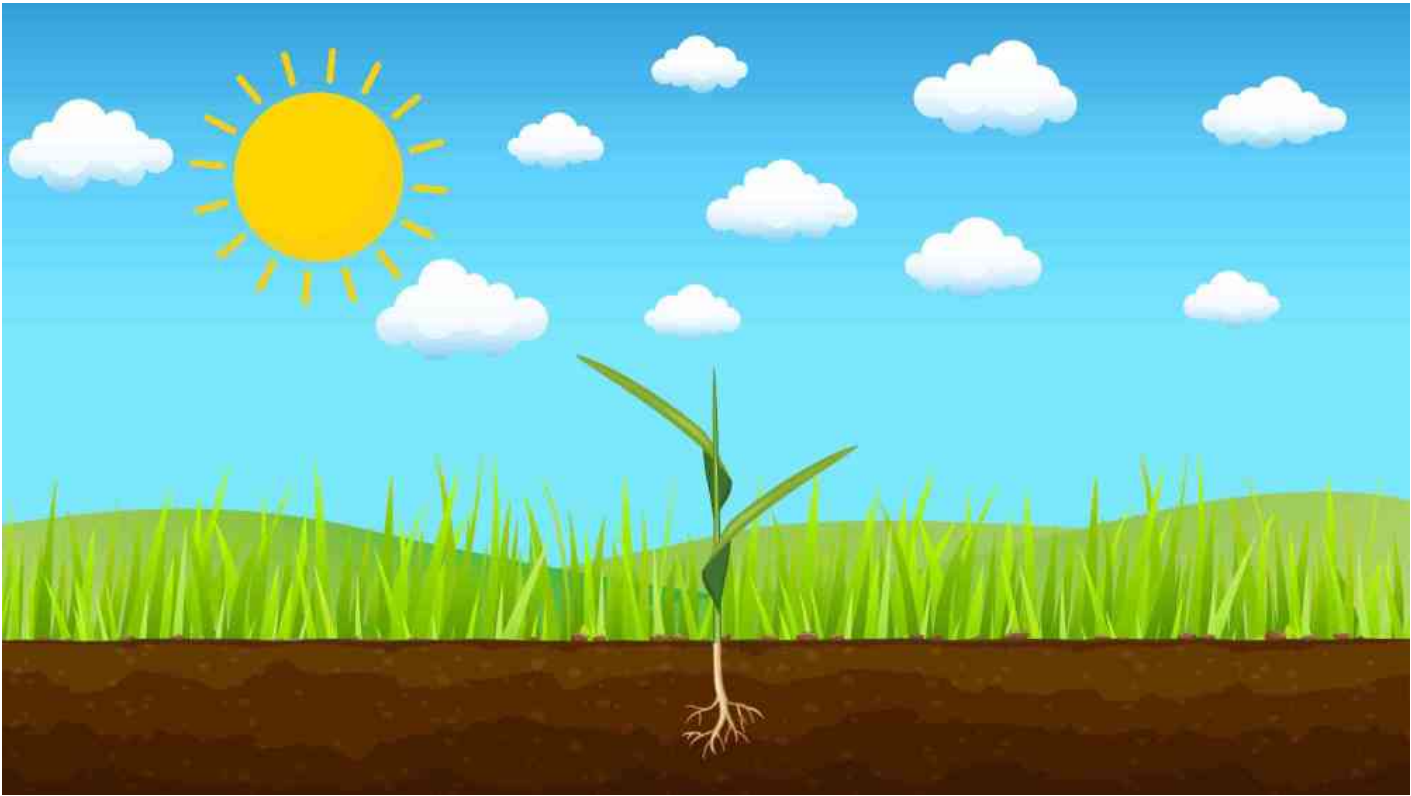
- Балалар, бүгінгі естіген-білгеніміз сендерге ұнаған болса, сәбізді алып бояймыз, ал көңіл күйлерің болмаса, пиязды алып бояймыз. Бұл көкөністерді сендерге Бағбан ата тастап кетті. Боялған суреттеріңді үйлеріңе алып кетуге болады.













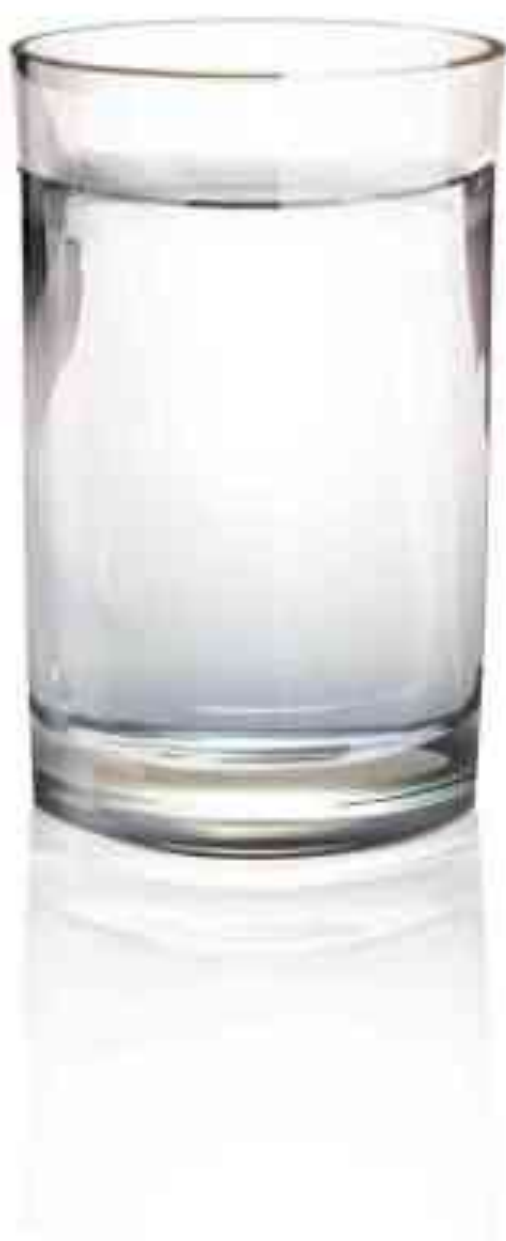






















Средняя группа

Казахский язык: Жайдары жаз келді!

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты

Қазақ тілінде жаз мезгілі туралы айтылған сөздерді тыңдауды және түсінуді, табиғат сұлулығы туралы ұғымды білдіретін сөздерді жаттауды, жаңа сөздерді жауаптарында қолдануды үйрету. Сын есім, салыстыру сөздерін қолдануға дағдыландыру. Суреттерге және жиі қайталанатын сөздерге сүйене отырып, тақырып бойынша қазақ тіліндегі ақпаратты қабылдай алу қабілеттерін дамыту; сөйлеуді, ойлауды, еске сақтауды, жағымды көңіл күй таныта білу қабілеттерін дамыту. Халық ауыз әдебиетіне қызығушылықтарын арттыру, тапқырлыққа, шапшаңдыққа табиғатқа қамқорлық таныту сезімдерін тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс

Сөздік қорға: гүлдер, көбелектер, құмырсқа, аралар сөздерін енгізу; жазғы демалыс, суда жүзу, күнге қыздырыну, серуенге шығу сөз тіркестерін айтқызу арқылы белсенді сөздік қорларын молайту.

Әдіс-тәсілдер

Ғажайып сәт, көркемсөз, аудиожазбалар тыңдау, суреттер көрсету, сөздік жұмыс, сергіту сәті, кейіпкермен қоштасу.

Құрал-жабдықтар

1. Көрнекілік материалдар.

«Жаз мезгілі» тақырыбына суреттер, қиылып дайындалған түрлі түсті көбелектер мен гүлдердің суреттері, күннің қағаздан қиылған суреті, ірі модульдер (кесілген ағаштың түбірі, емен ағашы, сұр қоян мен қасқырдың маскасы).

Ұйымдастырылған іс-әрекеттің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. «Кел, сәлемдесейік!» жаттығуы.

1.2. Ғажайып сәт.

Қонаққа Орман перизаты келеді.



Педагог:

- Балалар, бүгін бізге қонаққа Орман перизаты келді. Ол бізбен амандасып тұр.

Орман перизаты:

- Сәлеметсіздер ме!

Балалар:

- Сәлеметсіз бе!

- Балалар, Орман перизаты өзінің сиқырлы сандығын ала келіпті. Оның ішінде не бар екенін білгілерің келе ме? Иә! Ендеше, Орман перизатының жұмбағын шешіп көрейік.



Жұмбақ жасыру.

Киіп алсаң басыңа,

Күн түспейді шашыңа.

Жиектері кең неткен,

Шарпымайды Күн беттен.

Бұл не?

(Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Дұрыс айтасыңдар! Мынау қалпақ. Қайталаймыз. Орман Перизаты бізді жазғы орманға серуенге шақырады. Ол үшін сиқырлы қалпақтарды киеміз де, көзімізді жұмып, сиқырлы сөздерді айтамыз.



Артикуляциялық жаттығу.

- Аз-аз-аз-аз ,

Жып-жылы жаз!

- Е-ен-ен-ен,

Көңілді серуен!

1.3. Педагог:

- Көзімізді ашайық. Не көріп тұрмыз?
- Күн, көбелектер, гүлдер, құмырсқалар мен аралар.
- Гүлдердің түстері қандай? Қызыл, сары, көк түсті гүлдер. Жарайсыңдар!
- Көбелектер неге ұқсайды? Гүлдерге. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!
- Балалар, күн жарқырап шуағын шашып тұр. Қайталаймыз. Күн жарқырайды. Жарайсыңдар!
- Көбелектерге тиісуге бола ма? Жоқ. Дұрыс айтасыңдар. Көбелектерге тиісуге болмайды. Қайталаймыз. Жарайсыңдар!



Көркемсөз.

Жаз келгенде даладан,
Үйге кірмей ойнаймыз.
Қорықпаймыз ыстықтан,
Көлеңкені бойлаймыз.
Гүлге қонып аралар,
Бал жинайды шаршамай,
Дән тасып жүр құмырсқа,
Бір сәтке де тоқтамай.
Суға түсіп, қыдырып,
Қыздырындық күнге біз.
Жайдары жаз келгенде,
Өте жақсы демалдық!

(Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

- Балалар, өлең жолдарында не туралы айтылған? Жаз. Демалыс. Суға түсу. Жақсы. Жарайсыңдар!
- Бұл өлеңде жәндіктердің еңбегі жайлы да айтылған. Қане, балалар, қайталайықшы. Көбелектер, аралар, құмырсқаларды бір сөзбен - жәндіктер дейміз. Жарайсыңдар!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. «Жалғасын тауып айт» сөздік дидактикалық ойыны.

Педагог өлең жолдарын оқиды. Балалар «қандай?» сұрағын қою арқылы сын есімдерді табады.

Жайдары жаз.

Жайдары жаз келгенде,

... (Әдемі, әртүрлі) гүлдер гүлдейді.
 Еңбектеніп жәндіктер,
 Құстар ... (қатты, жақсы, әсем) ән салады.
 Қуанады балалар,
 ... (Таза, мөлдір, жылы) суға түседі,
 Бақшасында апамның
 ... (Дәмді, тәтті, қызыл) жидек піседі.

Педагог өлең жолдарын мәнерлеп оқиды. Балалар өз жауаптарын айтуына жағдай туғызады. Мысалы:

- Жайдары жаз келгенде,

Қандай гүлдер гүлдейді?

Осы жерде балалар өздерінің жауаптарын айтады.

- Әдемі гүлдер гүлдейді.

2.2. «Жаз» дидактикалық ойыны.

Балалардың логикалық ойлауын, қолдың ұсақ моторикасын, тілін дамытуға бағытталған ойын. Жаздың АЗ форматтағы суреті ұсынылады, суретке жетіспей тұрған бөлшектерін балалар өздері орналастырады. Нені орналастырғанын айтады.

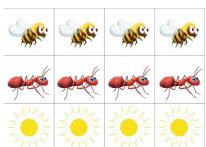
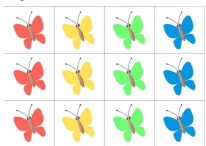
Педагог:

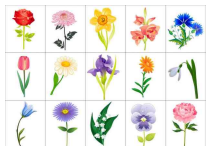
- Балалар, Орман перизаты бізге жақсы сурет әкеле жатқанда, қатты жел соғып кетіп, суреттер шатасып қалыпты. Суретке мұқият қарап, онда не жетіспей тұрғанын айтайық. Суретті толықтырайық. Жаз суретіне нелерді қосу керек?



- Мирас (Нұрали, Рамиля), сен нені қостың? Мен көбелекті (араны, гүлдерді) қостым. Жарайсың! Қайталаймыз.

- Әлижан (Сафия, Әлинұр), сен нені қостың? Мен күнді (жидектерді, құстарды) қостым. Жарайсың! Қайталаймыз.





2.3. «Өзенде» сергіту сәті.

Таңмен бірге оянып,

Серуенге шығамыз.

Алыстағы өзенге,

Барлығымыз барамыз.

(Бір орында жүру.)

Аспандағы бұлттардан,

Күннің көзі көрінді.

Шуақтарға шашылған,

Қолымызды созамыз.

(Алақандарын ашып, қолдарын жоғары көтеру)

Әне, оң жақ жағалау,

Міне, сол жақ жағалау.

Қандай жақсы өзенде,

Әрлі-берлі жүзгенге.

(Басын оңға - солға бұру)

Судан тез-тез шығайық,

Қатты тонып қалмайық.

Орамалмен сүртініп,

Денені құрғатайық.

(Қолдарын кеуде тұсына көтеру, жан-жаққа сермеу)

(Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

2.4. «Болады, болмайды» сөздік ойыны.

Педагог балаларға жаз мезгілінде болатын және болмайтын табиғат құбылыстарын айтады. Табиғатта болатын құбылыстарға алақандарын соғады.

Табиғатта болмайтын құбылыстарға бастарын ақырын шайқайды.

Жаз мезгілінде ...

- қар болады

- гүлдер жайқалып өседі

- адамдар шаңғы тебеді

- адамдар тон киеді

- суға түсеміз

- жидек тереміз

- жеңіл киінеміз

- пима киeмiз
 - боран соғады
- осылай жалғастыра беруге болады.

2.5. Жаңылтпаш жаттату.

Жаз келді жайдары,

Мәз болды балалар.

Жазға мәз болды,

Жайдары балалар.

(Тусипжанова - Шагирова А. Т.)

Бірнеше рет мәнерлеп оқу. Баяу оқу. Балаларға жаттап алуға көмектесу.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Кейіпкермен қоштасу.

Педагог:

- Балалар, Орман перизаты сендерге риза екен. Орманға оралатын уақыты келді.

Орман перизаты:

- Балалар, сау болыңдар!

Балалар:

- Сау болыңыз, Орман перизаты!

Рефлексия. Әңгіме оқу.

Балаларға ой тастау. Достыққа, татулыққа шақыру мақсатында ертегі оқу.

Әдемі, баяу, бірқалыпты әуен қосылады.



Для прослушивания музыки и просмотра видео отсканируйте QR-код

Педагог:

- Балалар, Фариза Оңғарсынова апаларың достық тақырыбында «Әдемі гүл» ертегісін жазған екен. Сендергесол ертегіні айтып берейін.

Бір көңілді бұлақтың маңында әдемі гүл өсіпті. Күндердің бір күнінде, бұлақ ойнамақ болып, гүлге бірнеше тамшысын шашып жібереді. Бұған гүл қатты ашуланып:

- Оңбаған бұлақ, сен маған су бүркуге қалай дәтің барды! Көйлегімді су қылдың ғой! Жоғалт көзіңді, мен сенімен ойнағым келмейді.

- Ашуланбашы, мен байқамай қалдым. Біраз шыдашы, күн үстіңді тез кептіреді ғой, - дейді бұлақ.

Бірақ, гүл оны мүлдем тыңдағысы келмейді, бұлақты кешірмепті. Бұлақ та гүлге

ренжіп, басқа жаққа бұрылып кетіпті.

Көктемнің орнын енді ыстық жаз басады. Гүл шөлдеп, шаршап, қалжырап кетеді. Шөлдегеннен оның әдемі көйлегі шаң басып, дақ түсе бастайды.

Жартылай солған гүлден әдемі гүлді тану мүмкін емес еді. Осы кезде гүл өзінің ескі досы бұлақты есіне алып мұңаяды. Ол: «Егер, бұлақ жанымда болса, шөлімді қандырып, мені шайып, тазалаушы еді, мен қайта бұрынғыдай әдемі болушы едім», - деп есіне алады. Әдемі гүл бұлақты шақырып кешірім сұрамақ болады, бірақ әбден әлсіреген гүлдің дауысы да шықпайды. Сол мезгілде жаңбыр да жаумай, шық та түспей, гүліміз күн сайын солып, құрап, соңында балалар оны шөптердің арасынан тауып алады.

- Қалай ойлайсыңдар, балалар, достар бір-бірін кешіру керек пе?

- Досымызды байқамай ренжітіп алсақ, одан қалай кешірім сұраймыз?

- Қане, балалар, көзімізді жұмып, жақсы әуен тыңдайық. Достарымызға ренжіген болсақ, оларды кешірейік.





